

Уведено у нови инвентар бр.
1 Јануара 1942 год.
Београд.

~~694-11~~

СУЂЕЊА

у

КНЕЖЕВИНИ СРБИЈИ

ПРЕ ПИСАНИХ ЗАКОНИХА

ИЗ АРХИВЕ

ПОЖАРЕВАЧКОГ МАГИСТРАТА

СКУПИО И УРЕДИО

Ст. Максимовић

32490

ПОЖАРЕВАЦ

ШТАМПАНО У ШТАМПАРИЈИ ЂОРЂА НАУМОВИЋА

1898

ПРЕДГОВОР

Нова Србија која у међународном погледу рачуна свој постанак од Букурешког уговора 1812 године¹⁾ није имала до 25 марта 1844 године систематски уређеног *Грађанског*, а до 29 марта 1860 године *Кривичног* законика. Исто тако није имала до 21 октобра 1853 године законика о поступку судском у *грађанским* парницама, ни до 10 априла 1865 *кривичног* поступка.

Према овоме само се собом ставља питање: по којим се законима и уредбама до издања поменутих законика у Србији судило?

У одговору на ово питање, ми се нећемо ограничити само на време закона и уредаба, штампаних у Зборнику, него ћемо се осврнути и на време суђења, у коме не беше никаква званична Зборника, у колико нам то извори, које имамо, доказују.

Да почнемо најпре са уредбама и суђењима од првог устанка.

У колико је народ српски трпео од неправде турских судова најбоље се види отуда, што је он одмах у зачетку устанка тражио законе и уредбе по којима ће се судити. Већ 5 маја 1804 године, *Скупштина* је одобрила закон за кривична дела, који је по *кормичији* (црквеном праву) саставио *прота Матија Ненадовић*, а исто тако и *састав суда* услед тога законика.

¹⁾ Јавно право Књажевства Србије од Матића стр. 4.

О постанку и садржају тога законика, сам саставилац његов каже:

Ја како дођем у Бранковину кажем моме стрицу уговор. Одмах поручимо за кнеза Грбовића и за Кедића да узму од сваког села најглавнијих 4 до 5 људи и дођу на Рељино поље на Скупштину и договор, који ће поћи на Врачар, који ли ће остати око нахије страже чувати, и да оставимо, ко ће у нахији у отсуствију нашем тишину набљудавати. Одмах се скупштина скупи, договоримо се да ми на Врачар идемо, Кедић да чува од Сокола а Грбовић од Ужица, али сваки по неко число с нама војске да пошаље, и да пође пред свима Милован син Николе Грбовића.

Сад је требало народу Суд оставити. Ја сам имао кормчију и читао законе Јустинијанове и Мојсијеву строгост над Јеврејима и испишем неколико параграфа из кормчије, од којих побројају неке :

1. Ко би убио човека, да се убије и на коло метне.
2. Ко отме девојку силом (као што је где где бивало, а особито у каквим бунама, кад се судови побркају) тај женик, кум и стари сват шибу да трче, а други штапови да се кажњавају.
3. Ко украде јагње, прасе, коња, тај да плати двоје и да се каштигује штаповима.
4. Ко утече из војске без допуштења да трчи шибу.
5. Са страже који побегне да се стреља.
6. Који се криво закуне и криво осведочи, тај, ону сву штету, за коју је сведочио, да плати, штаповима да се каштигује, и да му се никад више ништа не верује и да се свагда лажом проглаша.
7. Кад се сваде и псују, који се привати за оружје као пола убиство да трчи шибу итд. 14, 15 ли пунктова.

Сад у скупштини кажемо, да ми сваки на своју страну с војском одлазимо, нахија остаје без старешине и суда, а народу који код кућа остаје треба ће суда, за то нека Скупштина избере два поштена човека да их у Кличевцу немачком шанцу више Ваљева оставимо. Скупштина повиче: »Ви старешине изберите и именујте да видимо које ви знате«. Ми представимо Петра Читака, из Мушића а Грбовића кнежине и Јована Рабаса из села Рабаса. Сва скупштина одобри да су они поштени и прави кметови и да им се да власт да буду и судије. Сад ја пред народом прочитам оне пунктове, које сам из кормчије преписао како су стари цареви судили, бегенишу ли они и хоћемо ли овако. Они сваки пункт један по један саслушају и повичу: »Тако, тако нек нам се суди,

да нема глобе ни хатара«. Предамо те пунктове Читаку и два пандура, да иду у Кличевац да начине колебе и тамо да седе и суде, што не могу расудити, да нама на Врачар у логор шаљу²⁾

И тако у зачетку самог устанка *Нова Србија*, добила је кривични законик, чија је журност била оправдана, и за то што у доба револуције, као и свагда, кад у земљи није сређено стање, згода је за убиства, насиља, отмице, крађе, те је одмах законом требало обезбедити личну и имовну сигурност.

Исто тако и прво устројство за суђење постало је горњег дана, којег су судије заседавале у *Кличевцу*, ма да се не види, да је ово устројство важило за целу земљу, као оно од 1807 године, што ће се ниже видети, а то је доказ, да је оно било *предметно*, док на против има се узети, да је законик важио за целу земљу с разлога: што је он прогласио за кажњива она дела, која су по самом *разуму људском*, (по општем чувству), без обзира на време и територију, свагда кажњива.

У циљу јединства власти, која ће земљом и народом управљати, образован је 1805 године *Совјет*, који је поред управних послова вршио и судску власт: *да суди све веће распре земаљске*. Он је био састављен »из по једног човека сваке нахије«, и заседавао је најпре у *Вољавчи*, за тим у манастиру *Боговођи*, *Смедереву* и *Београду*. Но, пошто није могао све распре судити, то је још из Смедерева разаслао по нахијама кратке уредбе како ваља судити, а у Београду на свршетку 1807 године расписао је по нахијама: »да се у свакој нахији постави прави суд од три судије (председника и два члана). Овоме суду (магистрату) могао је сваки и војводу тужити, и он је морао доћи на суд, да се одговара.³⁾

²⁾ Мемоари проте Матије. Ћњижевна Задруга књ. 9. стр. 106—108 или по издању сина му Љубе Пенадовића стр. 88—89.

³⁾ У колико се полагало на ову одредбу доказ је тај, што је Караџорђе писао војводи Вељку, поводом његовог противљења, да се покорава својему магистрату. Бр. 724 делов. прот. Караџорђевог.

Ко нахијским судом није био задовољан могао се тужити Совјету⁴⁾.

По овој наредби совјета магистрати су основани у свим нахијама у границама земљишта, које су Срби под *Кара-Ђорђе* завојевали⁵⁾, и, противу њихових пресуда изјављивала се жалба совјету до 11 јануара 1811 године, а уредбом од тога дана од оставших совјетника састављен је *Народни* или *Велики* суд са седиштем у Београду коме је председавао попечитељ правосуђа или велики судија *Вилајетски* (народни) и жалба се противу пресуда магистратских изјављивала Великом суду⁶⁾.

Како нахијски судови (магистрати), тако и совјет, доцније Велики Суд, судио је кривичне, грађанске и брачне парнице⁷⁾.

За грађанске парнице није било никаква закона. Њихово суђење, како у погледу формалном тако и у материјалном, остављено је сасвим разуму судија, што се тврди протоколом *шабачког магистрата* и деловодним протоколом *Карађорђевић*, као што су се по разуму извиђале и судиле и кривичне парнице у погледу формалном, с обзиром на казну по горњем кривичном законнику.

Из овога времена значајна је једна наредба *Карађорђе* којом забрањује суђење и наплату пре његове Краине. Она гласи: »Писати војводи *Милошу Обреновићу*, да се ни о чему судити не може, нити се наплатити може, што је било прије наше *Краине*, будући је један пут речено, да се ни о чему не *суди* што је било за Турака; за то се и његовине кнезу не може судити, што му се је пређе наше Краине догодило«⁸⁾.

⁴⁾ Правит. совјет српски од Вука. Стр. 2 и 10.

⁵⁾ Гласник IV Стр. 180.

⁶⁾ Совјет Стр. 58.

⁷⁾ Нарочито за брачне парнице види Бр. 33, 185, 338, 394, 406, 507, 530 534, 559, 587 и 619 у протоколу *шабачког магистрата* од 1808—1812 године. Гласник Српског Ученог друштва 2-ги одељак. — Књига прва.

⁸⁾ Деловодни протокол. Бр. 1139.

Питање је, које је значење ове наредбе? По речима ове наредбе: »ни о чему судити не може нити се наплатити може« као и по речима, »будући је једанпут речено« види се, да је она обухватила ранија кривична дела у виду амнестије, и грађанска потраживања по пресудама турских судова, које још нису извршене, јер друкче се та наредба не може протумачити. По томе пресуде турских судова имале су доћи пред српске судове, за доказ чега нам служи једна пресуда *шабачког магистрата* од 18 марта Бр. 645, која гласи: »но ми како је и турски суд судио пресудисмо, да овај казан по пола држе«. Дакле, да се доба револуције није освртало на правне норме, које су засноване старим поретком, који је међу тим и био повод нашој револуцији, а већ сређена Србија друкчије је (противно овоме) решила то питање, она је признала важност турским пресудама, за доказ чега нам служи 4 тачка закона на повраћај земаља од 28 јула 1839 године, која гласи: »што је год до почетка године 1816, кад је друга у Србији судија била учињено или пресуђено, оно се сад судити не може и сматрати се мора као застарело; нити се тужба таква уважити, нити тужитељ у прво стање поставити може«⁹⁾, што је, разуме се, с гледишта правног правилно.

Друго питање, које се јавља у томе је: да ли је *Карађорђе* и у којој форми упражњавао судску власт с погледом на установљене судове?

Несумњиво је, да се установом савета ишло на ограничење власти његове, судећи то по побудама и узроцима, који су претходили постанку савета, но опет је *Карађорђе* и код установе судова упражњавао судску власт. Тако по гласу наредба његових у поменутом протоколу он је апсио и пуштао из апса; наређивао, докле ће ко остати у апсу; слао судовима тужбе с упутством

⁹⁾ Збор. I Стр. 103.

како ће судити; проглашавао парнична имања за опште-народна; наређивао, да се неко ухвати жив или мртав; да се они, који шпионишу Турцима обесе или сажежу пред народом за пример другима; од једних одузимао а другима давао земље; ударао лопове на муке (одају) да искажу сва зла и учаснике; осуђивао на батине и смрт; на накнаду штете; на исплату дугова; на протеривање из земље; наређивао мртву шибу; потврђивао смртне пресуде; праштао казне и амнестирао кривце.¹⁰⁾ Дакле, Карађорђе је као вожд упражњавао судску власт у свим правцима.

Казне до 1813 г. по гласу протокола шабачког магистрата биле су ове:

1. *смрт* вешањем (Бр. 221).

2. *батине* до 100 удараца (Бр. 163, 708, 741) а било је случаја и до 200 (Бр. 295) но у размаку извесног времена.

3. *шиба* мртва кроз 500 момака 24 пута, и 12 пута кроз 300 момака.

4. *аис*

5. *протеривање* у друго село, нахију и из земље (Бр. 124, 136).

6. *глоба* коју је плаћало село општењем у име штете причињене ајдуковањем или похаром (Бр. 109). Глоба се свагда плаћала у новцу.

Докази су били ови:

а., У кривичним парницама

1. *Заклетва* коју је окривљени полагао у цркви или у суду, да он ни укућани му нису учинили крађу (Бр. 238, 369, 749 и 875) и за тим одмах пуштан. Овај доказ

¹⁰⁾ Бр. 687, 702, 707, 761, 1292, 1049, 614, 616, 886, 929, 623, 735, 738, 830, 658, 626, 640, 1108, 1334, 1446, 645, 759, 1332, 1542, 750, 602, 836, 1589, 1706 и 958 у деловодном протоколу.

узет је из поступка, који је постојао у варварско време¹¹⁾ кога је начело било, да оптужени треба да докаже своју невиност, док је начело цивилизованог поступка, да је оптужени невин, док се противно не докаже. Но, овај доказ допуштен је у случају, ако кривац није ухваћен на делу, ако нема његовог признања или других доказа за кривицу.

Расписом »попечитељства правосудија« од 11 фебр. 1842 године, заклетва је ова као доказ о невиности оптуженога прећутно, а наредбом од 16. септембра 1844 Бр. 1278 изреком укинута.¹²⁾

2. *Сведоци*

3. *Заклетва кметова* да окривљени није учинио крађу (Бр. 622 и 806).

4. *Признање* слободно или на мукама (одаји) добијено.

Окривљени су пуштани на јемство (Бр. 234 и 711), па и сами ајдуци, пошто се закуну, да ће у будуће мирно живети (Бр. 161, 214 и 303).

б., У грађанским парницама

1. *Заклетва* по судском нахођењу (Бр. 742 и 743).

2. *Заклетва* путем коцке (Бр. 277, 278) у случају, кад ни једна парнична странка није могла показати ни вероватност свога навода, већ обе изјављују, да се могу заклетити.

3. *коцки* о својини по сагласију парничних странака (Бр. 193).

4. *сведоци* (Бр. 510, 743).

5. *признање*

6. *исправе* магистрата о продаји непокретности, јер без оваког писмена продаја није вредила (Бр. 194).

¹¹⁾ Ортолан § 47. Време варварско рачуна се од 4 до 15 века (Средњи век). Историјски развитак начела права, морала и државе. Гласник III Стр. 84.

¹²⁾ Речник Петровића. Стр. 210 и 419.

7. *ирорачији трговаца* (за трговачке ствари) који је био меродаван за одлуку магистрата (Бр. 829). За дугове допуштан је затвор, од кога се дужник ослобођавао, чим дуг исплати. (Бр. 107, 180, 181 итд.).

И тако за време првог устанка до одласка *Карађорђева* из земље — 21 септембра 1813 године — судило се по горњем устројству, законнику и доказима; а после одласка његовог из земље, Турци су наново овладали свом земљом и у њој завели своја уређења и своје власти. Они су судили и пресуде извршавали, што је трајало до другог устанка под Кнезом *Милошем* 1815 године. Те године по уговору закљученом између *Марашић* Али паше с *Милошем* утврђено је:

1. да се Турци не мешају у купљење данка, него да га купе сами кнезови;

2. да при суђењу Србима присуствује и нахијски кнез, и да без овога кнеза *муселим* не суди Србима ништа.

3. у Београду да седе 12 кнезова (од сваке нахије по један) у канцеларији (народна канцеларија) да суде Србима за веће кривице, па кога нађу за смрт да га предаду везиру београдском да се погуби, који је имао право помиловања¹³⁾.

Тада је Србија у погледу административном била подељена на 12 *нахија* (округа). У свакој нахији био је један главни кнез (нахијски кнез), а свака нахија опет била је подељена у неколико кнежина (слично данашњим срезовима¹⁴⁾) и имала је за старешину кнеза који се звао кнез кнежине. И једне и друге постављао је кнез *Милош*. Они су у својим нахијама и кнежинама управљавали и судску власт на име, судили су грађанске

¹³⁾ Кнежевина Србија од Милићевића стр. 18 и Грађа од Браће Петровића књ. I стр. 41.

¹⁴⁾ Вуков речник (1852) стр. 278. — Грађа књ. I стр. 155.

и кривичне парнице, а нахијски кнезови и брачне парнице. Што нису могли они да пресуде слали су или кнезу Милошу у Крагујевац или Народној канцеларији у Београд.¹⁵⁾

Међу тим уговорени двојни систем суђења, да кадија и муселим суди Турцима, а кнезови уз муселима Србима није могао дуго остати. Што је српска важност (вели г. *Милићевић*) бивала већа, а Милошева власт чвршћа, то је и утицај турски бивао све мањи. Радило се, да Срби добију судску власт у своје руке што је и постигнуто. Већ 1820 год. установљен је суд у *Крагујевцу*, а 1821 у *Пожаревцу* као *народни* с правом суђења људима из округа у коме су. Исте године установљена је још једна народна канцеларија у Крагујевцу с правом суђења људима из вароши.

И тако већ те године (1821) судски послови били су у рукама Срба, јер Врховни кнез, нахијски и кнежински кнезови изрицали су правду судећи и саме Турке без муселима и кадије.

За тим су постепено завођени судови и по другим местима (нахијама). Године 1823 установљени су народни судови још у *Шашцу*, *Ваљеву* и *Јагодини*, а доцније по свима нахијама с правом суђења грађанских, кривичних и брачних парница, но ове је последње судио до маја месеца 1836 године, а те године изашао је закон *«начертаније консисторије»* по коме су брачне парнице предале консисторији на суђење.¹⁶⁾

Исте 1823 године суд крагујевачки уздигнут је на степен апелационог суда са називом *оштенародни*, и био је над свим судовима до установљења Великог суда (1825 године).

¹⁵⁾ Грађа књ. I стр. 168, 169, 171—183.

¹⁶⁾ Види расправу о том од епископа Никанора у Веснику српске цркве 1891 стр. 161 и 162.

За кривичне и грађанске спорове није било поступка. У оба правца судило се по памети. Кнез *Милош* био је касациона власт у свим споровима, а кашто и сам је судио.¹⁷⁾

Установљењем магистрата смањен је значај суђења кнежинских и нахијских кнезова. Они су истина и даље остали као судске власти, али свака њихова пресуда подлежала је новом суђењу у магистрату као што ће се видети из следеће уредбе од 1825 године коју смо нашли у архиви пожаревачког суда.

Као што рекосмо године 1825 установљен је *Народни (Велики) Суд* у Крагујевцу, који је био над свим судовима. Те године Народни Суд 6 јуна Бр. 568 са одобрењем кнеза *Милоша* издао је уредбу о суђењу у магистрату, управо по данашњем језику поступак. Она од речи до речи гласи:

Желећи ми поредак неки на начин благоустројени царства колико је възможно за ово време у магистратима под правителством наших завести, и членовима магистрата најважније дужности касајуће се у отправаљану дела магистратски назначити, са согласјем јего Сјјателства Србије Књаза и Господара нашега Милоша Обреновича налажемо између прочији и членовима магистрата пожаревачког да по долуназначеним точкама владати се имају.

1. да у смотренију пресуђивања у свакому согласју с Главним од нахије исте кнезовима буду, и сваког оног из нахије који се на суд позове, и он на суд доћи успротиви се од кнеза кнежине оне у којој противник наводи се пошшту.

2. Две терајуће се о чему небуд стране, ако су обадве из једнога села дужне су најпре код кметова своји судити се, и ако која од оне две стране с пресуђењем кметова своји задовољна не буде, да обе с известијем кметовским к кнезу од кнежине оне пошље се, и суде се, и ако која страна и с пресуђењем кнеза, оног задовољна не буде, то да се с известијем истога кнеза и назначним пресуђењем његовим у магистрат, пошљу; које су дужни

¹⁷⁾ Грађа књ. II стр. 366—370.

кнезови магистрата преслушати, и о ствари око које се оне две стране терају пресудити им.

3. Ако две терајуће се стране не буду из једног села, а из једне исте кнежине, дужне су најпре свому од кнежине кнезу предстати и судити се, и ако која страна с пресуђењем своег кнеза задовољна не буде, да се такове као и они први с извјестијем и назначеним пресуђењем кнеза у магистрат пошљу, с којима као и с напоменутима у другој точки магистрат да поступи.

4. Ако две терајуће се стране не буду из једне кнежине, или ако једна страна буде и из друге нахије, то магистрат речени може суд о распри њивој предузети ако се оне и нису код кнеза од нахије судиле. Обаче внимателни и осторожни да буду судије, да ако по казивања такве две стране неједнака буду, да сврх показивања њивови сведоче ишту, и увједомивши се о ствари обстојателно сврх таково решеније учине.

5. Ако која небуд од две терајуће се стране биле оне из једнога села и кнежине или не, с пресуђењем и самог реченог магистрата задовољна не буде, то да им се остави термин три дана за промислити се, а после овог термина ако се опет незадовољна страна на пресуђење тог магистрата не склони, да се к склоненију не принуђава, но описав ствар и сва обстојателства парнице такове, и назначив пресуђење свое, обе стране овамо у суд народни да пошље.

6. Важна дјела, и која се магистрату реченому сумнителна покажу, с писмом својим нама на размотреније да представља, и од нас решеније и пресуђење на она да очекује.

7. Кад кои зашто небуд против кога у магистрат тужити се дође, да одма мурасела за оптуженог не пошље се, но да се тужитељу из магистрата цедуља да, с којом он најпре оптуженог на суд да понуди (за коју цедуљу од тужитеља 5 пара у касу да се узме) ако оптужени и с цедуљом позван к суду не дође, то онда да се за њега пандур пошље и дотера се; од коега пандур на сваки сат по 20 пара путнине да наплати.

8. Од сваког оног кои што украде, преценивши с кметовима украдену ствар колико је она вредна, двоструко да се од хрсуза наплати и пола т. ј. колико је украдена ствар вредна притјажатељу украдене ствари да се да, а друга половина да припадне каси народној. При том да се хрсуз и по тјелу казни од 25 до 50 штапа по важности крађе.

9. Од сваког оног који преко магистрата какови дуг наплати, који он ни био, на сваки грош по 2 паре ресума у касу народну да се узме.

10. Кмет и заслужни човек који казни какову по тјелу заслужио би и рад би био новцима одкушати се, да му се за онолико штапа, колико би дужан био за кривицу своју претрпети толико гроша у касу народну узме.

11. Сваког оног који би заслужио више од 50 штапа за кривицу своју претрпети, да речени магистрат овамо к суду народњем с извјестијем својим пошаље.

12. За пасоше који се ово земским људма на трговину какву дају да се наплати у касу по 20 пара, од страни који такође по трговину какову иде по 1 грош; а за пасоше који се само путештвија ради коме дају страним или овоземским по 10 пара. Аргатима пак и са свим неимућним људима да се без паре пасош да.

13. Двема терајућем се и пресудившем се странама кад се пресудно писмо да, да се за свако по 20 пара у касу узме.

14. Кад који какову кућу или мџак купи, и на то да му се свидетелно писмо, да се за такову од купца 1 грош и 20 пара узме.

Из ове уредбе (поступка) види се, да су странке дужне биле најпре код кметова судити, у случају незадовољства код кнеза од кнежине, магистрата и народног суда и да је одлуке за важнија дела кнез Милош задржао за себе.

Казне овога времена биле су као и до 1813 год. сем шибе¹⁸⁾ као и следеће:

Надзор који је примењиван на ајдуке;

Конфискација имања за политичке кривце;

Глоба (казна) у 500 гроша, коју је плаћало село у коме се дете из небрачног стања не сачува, већ упропасти (умори)¹⁹⁾.

¹⁸⁾ Шиба као казна установљена је казнителним закоником за поаре и крађе од 26 маја 1847 год. (Збор. IV стр. 28), постојала је и раније у војном закону од 31 октобра 1839 год. (Збор. I стр. 132). Укинута је указом кнеза Милоша од 6 маја 1859 год. (Збор. XII стр. 40).

¹⁹⁾ Тачка 8 уредбе од 8 јула 1827 г. Бр. 405. Право од 1886 г. стр. 19

Ова је глоба (казна) узета из турског законодавства с том разликом, што су је Турци наплаћивали у случају, кад девојка роди дете за то, што су се така деца највише мртва налазила,²⁰⁾ а кнез *Милош* ту је казну блаже одредио везавши је не за рођење, него за смрт детета.

Казна смртна извршивана је вешањем, доцније и из пушака²¹⁾, а по извршењу убијени је дигнут на точак за пример пролазницима²²⁾.

Још напоменути имамо, да је за време турске управе постојала и *крвнина*, коју су Турци наплаћивали од села, где се нашао убијени човек, но ова казна од *Таковског устанка* није допуштана,²³⁾ као што није допуштана ни од *првог устанка* до 1813 год. пошто су дотле судски послови били чисто у рукама Срба.²⁴⁾

За ово доба били су докази у грађанским и кривичним парницама као и до 1813 године сем заклетве путем коцке, јер је у овим суђењима не налазимо.

Ову организацију судске власти потврђују и доцније уредбе издате кнезом *Милошем* као уредба од 1. Јануара 1828 г. 3 марта 1829 г.²⁵⁾ 8. јула 1827 г. и 1833

²⁰⁾ Вуков речник стр. 89.

²¹⁾ Види бр. 194 стр. 108. ове књиге.

²²⁾ Овај точак у свему је сличан кољеском точку. Уз точак направи се и дирек од једног хвата и нешто више чији је врх зашпиљен у облику ражља. Тај се дирек побде у земљу и на њему кроз трушину углави се точак тако, да шиљак дирека изађе до 40 см. изнад трушине. Пошто осуђеника убију и дигну на точак, онда га набију кроз леђа на онај шиљак тако, да лицем окренут лежи неколико недеља, или док се не распадне, а за тим скину и укопају. (Опело овако убијевог, свештеник је могао вршити пошто се тело са точка скине и укопа. Решење од 13 Јуна 1853 г. ВБр. 633 Речник Петровића стр. 222.)

²³⁾ Грађа књ. I. стр. 247.

²⁴⁾ *Крвнина* се није састојала само у случају кад је човек убијен, у ком је случају, као што је речено, *крвнина* за време турске управе у Србији наплаћивана, него је она у Турском царству имала шири значај; јер се она наплаћивала и у случајима, кад је човек пао с дрвета, или с коња те се убио, или утопио у воду или умро од зиме или ода шта му драго он умро само кад га нађу на путу или у пољу мртва. Као разлог за ову глобу наводи Вук (стр. 89 и 300 речника) што су судије и управитељи у турском царству живели највише од глоба.

г.²⁶⁾ јер као што се из њих види, оне само у нечему допуњују и у нечему објашњавају надлежност, засновану поменутом уредбом од 1825 године а опет као судске власти остају: кметови, кнежински, нахијски кнезови, магистрат и народни суд, јер у тачци 2 уредбе од 1828 год. и у 9 тачци уредбе од 1829 год. вели се: сваки тужилац, да се држи овога реда: најпре да се суди у селу код свог кмета, после код кнеза од кнежине или нахије, од кнеза код магистрата. И према томе можемо тврдити, да је оваква организација судске власти била до Сретењског Устава 1835 године. Међу тим поменутиим уставом (1835) друкчије је организована судска власт. По њему (чл. 78) три су степена судске власти: 1) окружни судови, 2) апелациони у другом и 3) Савет државни као суд у трећем степену. (Збор. XXX стр. 1). До уставовљења овог трећег суда указом од 14. фебруара 1835 год. о саставу државног савета (Збор. XXX стр. 23) прописано је: да четири члана Савета под председништвом попечитеља правосудија упражњавају ту судску власт (чл. 94.) *Кнез* је имао право помиловања.

Но како је овај устав био врло кратког живота, јер га је кнез Милош после месец и по дана услед протеста Русије, Аустрије и Турске уништио²⁷⁾ одузевши и државном савету значење, које је по уставу 1835 г. имао²⁸⁾ то организација судске власти овим уставом и устројством државног савета прописана због кратког живота једног и другог није ни изведена те је остала и даље ранија организација судске власти.

За тим је изашло друго устројство Државног Савета од 29. јуна 1835 г. (Збор. XX стр. 59). По истоме државни савет имао је два одељења: *уредбено* и *судбено*.

²⁶⁾ Право 1885 г. стр. 114, 328.

²⁶⁾ Право 1886 г. стр. 19, Бранич 1887 г. стр. 832.

²⁷⁾ Србија и Русија стр. 295.

²⁸⁾ Србија и Русија стр. 294.

Чланови оба одељења састављали су *општу* седницу. Судбено одељење прегледало је пресуде магистрата и судило. Противу пресуде судског одељења подносила се жалба општој седници државног савета, чија је опет дужност била да извесне кривичне парнице (именују се) шаље кнезу на решење. Новина је у томе устројству у томе, што је к судској власти додат савет државни. Од првог савета (1805) ово је трећи пут како се савету даје судска власт, но као што ће се видети он није дуго у том својству дејствовао.

У оба ова периода судске власти од 1804 — 21. септембра 1813 (под *Карађорђе*) и одатле до 1836 г. (под *Милош*) није било никаквих уредаба о трговачком и стецишном законику, јер у то доба трговина и занати били су у зачетку, исто тако није било уредаба ни о старатељству за малолетнике, раскошнике и за оне, који су разума лишени. Тек уредбом од 11 Новембра 1836 на коју одмах долазимо предвиђено је старатељство само за малолетнике.

Довде смо изложили организацију судске власти од 1804 до уредбе 1836 год. по *изворима*, које смо навели а одавде ћемо укратко изложити организацију судске власти по *Зборнику*.

Уредбом од 11 новембра 1836 г.²⁹⁾ прописане су дужности војених команданта, исправничества и среских старешина. По тој уредби судску су власт упражњавали:

1. Среске старешине с два избрана кмета;
2. Исправничества;
3. Савет.

Срески старешина вршио је све послове које исправничеству припадају с том само разликом, што у парничним делима као примирителни суд дејствује. Овај суд он је држао са два избрана кмета. Ако која пар-

²⁹⁾ Збор. XXX стр. 134.

нична страна на тај суд није пристала, старешина описује тербу и пресуду, и шиље обе стране исправничеству. Ако пристану обе стране на примирителни суд старешина са потписом својим и кметова издаје писмену пресуду странама. Он је имао право у договору са два кмета и преступе казнити у колико кривице не би већу казну од 25 штапа заслуживале, а оне, које би због веће кривице више од 25 штапа заслуживали, слао их исправничеству. Њему није слободно без присуства два кмета ни коме ни о чем судити, а још мање самовољно кога тући или сам у својој ствари судија бити. Уз остале дужности имао је и ту »да мотри, да се фамилије не деле. У особитом случају, кад му се виде довољни узроци, к деоби, представља такове узроке војеном команданту, и о добивеном одобрењу дозвољава деобу« (тачка 17).

Исправничество се састојало из неколико чланова, једног секретара и неколико писара и практиканата. Од чланова исправничества једни су били стални који се никаквим другим делом не занимају сем дужностима исправничества; а други се мењају, и ови су били одличније среске старешине оног округа, пуковници, потпуковници, мајори или у округу ових и капетани, које Књаз на то дело определи. У сваком округу постојало је исправничество.

Маловажнија дела могла су се свршавати у исправничеству, ако би и два макар и један члан исправничества у заседању присуствовали; но ако су дела важнија треба, да неодложно присуствује и један, или ако је могуће и оба члана од среских старешина.

Исправничества била су потчињана Савету. Могло је, у криминалним парницама у два маха по 25 штапа ударити а више не. На робију није могло исправничество никога осудити. Робију осуђује савет.

Исправничество је судило и кривице чиновника. Томе суду председавао је војни командант. Тужба се под-

носила исправничеству, које пошто испита тужбу и нађе је за основану приступа суђењу. Исправничества нису смела преписку водити непосредно са страним властима него преко савета (Збор. XXX стр. 152). Указом од 28 септембра 1837 г. (Збор. XXX стр. 213) исправничество је названо опет *магистрат*; а указом од 7. новембра 1837 (Збор. XXX стр. 243) среске старешине су искључене из суђења у магистрату и упућене да се само оним дужностима занимају, које су им у натпису од члана 1 до 21. печатаног указа (уредбе) од 1836 г. прописане.

Указом од 28 септ. 1837 (Збор. XXX стр. 214) установљено је још једно судско надлежностелство између магистрата и Савета под именом *велики суд*. Према овоме имали смо три степена судске власти: магистрат, Велики Суд и Савет. Они су судску власт вршили овако:

Срески старешина са кметовима остали су и даље примирителни суд, и ако не могне парничаре поравнати, онда они иду магистрату на суђење. Магистрат ће парницу извидити и пресудити. Ако која страна не би била задовољна с пресудом магистрата, онда је магистрат с тачним извештајем слао обе стране Великом Суду. Велики Суд пресуду магистрата или је потврђивао или преиначаво и нову изрицао. Незадовољство противу пресуде Великог суда изјављивало се Савету, а противу саветске пресуде допуштано је било парничару прошеније и самоме Књазу дати, и на таково прошеније Књаз ће предмет у присуствију свом у Савету, или средством комисије коју он одреди прегледати и парницу са свим окончати. Што се тиче кривичних парница било је овако:

Преступнике који већу казну заслужују него што магистрат може извршити, такове слао је магистрат Великом суду са описом целог дела и са излагањем своје пресуде; ако ли преступник буде већу казну заслужио, него што велики суд може извршити, то је и он слао

судску представку (ако се при испиту његовом друкче дело показало, него што пише у представци магистратској) и своју пресуду Савету, задржавши преступника код себе. Савет, ако преступ буде већи, него што би он могло решити казну као што је мртва шиба, вечна робија, смрт, учиниће представку Књазу »купно са пресудом својом«, ради помиловања.

Ни ова организација судске власти није била дугог века. При свршетку године 1838 израђен је нов устав за Србију у *Цариграду*.³⁰⁾ Тај *октроирани* Устав обнародован 13 фебруара 1839 на *Калимедану*³¹⁾ који је и Русија као покровитељка Србије — одобрила као допуну трактата, између ње и Порте³²⁾ даје Србији ове судове: први, у селима назван „*Суд примирителни*“; други као суд *првог* степена, намењен у сваком од 17 округа из којих се Србија састоји; а *трећи апелациони* у главном месту правитељства — чл. 30.

Суд примирителни сваког села састављаће се из једног председника и два члана, изабраних од месних житеља. У грађанским стварима може судити до 100 гроша, а у кривичним делима до 3 дана и до 10 удараца штапом. Парнице ће испитивати усмено. Слаће суду округа (кога он сачињава част) сваки процес већи од 100 гроша и преступника који заслужује већу казну од 10 удараца чл. 31 и 32.

Првостепени суд округа састоји се из једног председника, три члана и довољног броја нижег особља. Члан 33.

Апелациони суд састоји се из једног председника и четири члана и занимаће се само прегледањем и суђењем предмета и парница, које буду већ суђене у суду првог степена.

³⁰⁾ Србија и Русија од Нила стр. 398.

³¹⁾ Зборник I стр. 1 и Јавно право стр. 113.

³²⁾ Јавно право стр. 138.

По основима овога Устава изашло је устројство окружних судова и апелационог од 26 јануара 1840 г. (Збор. I стр. 182 и 196), којим је прописан поступак за извињање и суђење. Судије су биле овлашћене, да до опредељења законог суде по здравом разуму, природном појму о правди и савести.

Но судови окружни и апелациони установљени су по октроисаном Уставу године 1839, дакле пре овога њиховог устројства.³³⁾ По том устројству казне су биле ове:

1. *смртна казна* из пушака или сикиром у главу за убиство.³⁴⁾

2. *вечита робија* или заточење. По височајшем решењу од 14 јануара 1844 г. ВБр. 910 осуђени на ову казну сматрао се као мртав и између њега и друштва свака је свеза прекинута.³⁵⁾ Но ова казна, вечна робија и заточење, могла је бити и привремена.

3. *затвор јавни* и домаћи.

4. *Батине* до 100 удараца, за женскиње до 100 камџија (у два пута). Доцније по § 4 закона од 31 марта 1853 год. ВБр. 90³⁶⁾ суд је био овлашћен казну батина односно камџија и у четири пута разредити.

Ова казна вршила се или пред зградом власти или на пијаци — како пресуда гласи. У овом другом случају осуђени је морао сам колица (мацке) вући до пијаци а потом их вратити.

5. *Лишење чина*

6. *Губитак* права и одличија

7. *Новчана* казна.

У недостатку законог прописа, суд је и по кривичним делима био овлашћен да осуђује по здравом разуму и савести (по распису од 21. јуна 1852 г. ВВр. 537.³⁷⁾

³³⁾ Види бр. 101, 103 стр. 39 и 40 ове књиге итд.

³⁴⁾ Види одлуку бр. 292 стр. 155 ове књиге. Налазимо, да је сикира као средство за извршење смртне казне овде употребљена по судском нахођењу.

³⁵⁾ Речник Петровића стр. 220.

³⁶⁾ Зборник VII стр. 38.

³⁷⁾ Зборник VI стр. 127.

Тежег окривљеника кадгод се примети да очевидно *лаже* или испит *отежава*, суд је циркуларом од 12 јула 1845 Бр. 2625 и од 8 јула 1846 Бр. 3156 овлашћен, да га за то мете у *квргу* и у циљу признања кривице.³⁸⁾

Уредбом од 9 септембра 1846 г. (Збор. III стр. 132) установљен је *Врховни* суд, као суд коначни, трећег и последњег степена. По §-фу 11 пресуде су његове извршне, но по §-фу 12 »страни, која би с пресудом врховног суда у грађанским парницама због тога незадовољна била, што налази, да се у делу парнице није правилно и потпуно поступило, или да је пресуда у истој противу закона изречена, и тим јој неправда учињена, остаје за 15 дана, од како је пресуду примила, са жалбом или рекурсом, помоћи ради, пут на књаза отворен«, а по § 9. у кривичним предметима био је дужан да подноси Књазу на помиловање сваку пресуду, која би садржавала смртну казну, или робију од 6 година, или толико заточења или лишења чина.

Пошто је установљењем Врховног суда положај апелационог суда измењен (устројство од 26. јануара 1840) то је уредбом од 11 новембра 1846 г. прописано ново устројство апелационог суда по коме је он био суд другог степена с правом суђења — § 11.

Указом од 7 новембра 1850 г. (Збор. V стр. 297) установљено је у књажевој канцеларији одељење *правосудно*; а указом од 3 августа 1851 г. (Збор. VI стр. 42) одељење *судбено*. У круг овог одељења спадало је примање тужаба противу суђења судова, тражење акта од судова по тим тужбама ради разматрања свију парничних, кривичних и пупиларних предмета који би се

³⁸⁾ Кврга (стега) вршена је овако: окривљени се извесно време, на пр. 12, 24 или 48 сати у накрет окује тако, да му десна рука за леву ногу доле до стопале, или лева рука за десну ногу припета буде, без икаквог између једне руке и једне ноге растављења (Речник Петровића стр. 212 и 215)

Књазу на решење подносили. И тако, по овој уредби Књаз је био касациона власт, за све врсте суђења, коју је власт нешто мало ограниченије имао и по првом формалном грађанском поступку од 1853 год. што је, разуме се, отежавало брзо расправљење спорова а да и не говоримо о томе, да ли је оволику судску власт требало положити у руке Владаоца.

То је и био разлог те је уредбом од 28 децембра 1852 (збор. VIII стр. 104) књажевска судска власт пренесена на Касациони суд, којом је у исто доба прописано његово устројство, које му је давало двојну власт: *суђење* и *касирање*. Значајност је ове уредбе у томе, што је из руку владаочевих узета судска власт, која се од првог устанка па до ове уредбе јављала час у једном час у другом облику. Тим поводом налазимо за потребно, да се на овоме зауставимо са неколико речи.

Уредба, по којој су наши владоци упражњавали судску власт нити је новина нити је створ нашег законодавства. Она има своју историју у правосуђу Европе. Далеко пре њих ту су власт имали Цареви и Краљеви других народа. Римски цареви судску власт упражњавали су у форми *decreta* (царска решења у парничним предметима) или у форми *rescripta* (царски одговори) каквом надлештву с упутством, како ће парницу решити, а међу тим *Цар* је могао из сваке инстанције парницу узети и решити. Ту су власт имали и владоци доцнијих векова, са разлога што се сматрало, да је њихово суђење јача сигурност за правду. Отуд оно монархично начело: *сва правда има извор у краљу*. Па и наши цареви и краљеви судили су не у форми прегледања (разматрања) судских пресуда, него су судили као први и последњи суд, јер ствари су се тада расправљале на једном суду. Судова виших и нижих није било. За мале парнице по селима судили су кметови, а друге су расправљале су-

дије или кефалије или сам цар³⁹⁾ итд., као што је било случаја код *Ђараборђа* и *Милоша* те према овоме није дакле ништа ново, што су и владаоци Нове Србије упражњавали судску власт.

После овога устројства било их је још до сад важећег устројства од 1865 г. којим су сва до сад помештана укинута; али излагање њихово на овом месту није потребно за наш циљ, јер ми у овој књизи износимо суђења до 1844 г. а са излагањем устројства судских ми смо већ дошли до 1846 г. Из тих устројстава можемо констатовати ово двоје:

1., да се до издања материјалних и формалних законика код нас судило: по обичају, савести и здравом разуму.

2. да су ова суђења (решења) доносиле судије из народа, те се с правом узима, да су она као пре писаних законика израз народног правног убеђења и обичаја; а наша је и била главна сврха да то докажемо.

Но и ако до 1844 и 1860 г. није било систематских материјалних, а до 1853 и 1865 г. формалних законика, опет у течају овога времена почев од 1835 г. издата су поједина наређења из материјалних, формалних и управних закона, по којима су се власти, кад је такав случај наступио, управљале. И за боље разумевање ових суђења из тога доба ми ћемо их овде са кратком садржином њиховом навести.

Ти закони издати су су у форми указа, правила, прописа, расписа, решења, уредаба и закона, и ми ћемо их поделити на категорије, којој припадају, у три одељка: материјалне и формалне грађанске уредбе, материјалне и формалне кривичне и управне.

³⁹⁾ Историја ерпскога народа од Мајкова стр. 72. — Једно суђење краља Стефана Дечанског од 6 септембра 1327 год. од Ст. Новаковића у Праву 1885 г. стр. 104.

I

Материјалне и формалне грађанске уредбе

1. Пропис од 1 марта 1835 г. за парнице о њивама, ливадама, крчевинама (по коме земља припада ономе, који ју је окрчио) и међама како се пресуђују, кад су у спору (Збор. XXX стр. 55)
2. Законско наређење од 28 фебруара 1836 г. којим се одређују права између господара земаља и господара зграда, које су на тој земљи од ранијих времена подигнуте (Збор. XXX стр. 96).
3. Решење од 3 јула 1835 г. (Збор. XXX стр. 85) и од 12 новембра 1836 г. да се у спору са алијама⁴⁰⁾ између два села свагда досуђује једна половина једном, а друга другоме селу, пошто се те земље сматрају за правителствене (Збор. XXX стр. 150).
4. Указ од 24 марта 1837 г. да се на зајам не сме узимати већи интерес од 12% (Збор. XXX стр. 179).
5. Указ од 3 јуна 1839 г. да господари бина на туђој земљи подигнутих у случају продаје земље имају првенствено право откупа, а докле да им се кирија повисити не може (Зб. XXX стр. 252).
6. Закон од 28 јула 1839 г. о повраћају земаља (Збор. I стр. 105 а не 103) са његовим допунама и објашњењима.
7. Указ од 7 августа 1839 г. да плацеви од турака оставши без сајбије (господара), или турски државни плацеви припадну српској држави а вакупски месним црквама (Збор. XXX стр. 255).
8. Решење од 5 децембра 1839 г. о вакупским добрима и земљама (Зб. XXX стр. 268); решење од 3 фебруара 1847 г. о томе, које вакупске земље могу цркве продавати (Збор. IV стр. 4).
9. Уредба од 14 септембра 1839 г. (Збор. I стр. 122) са стецишним законом и уредба од марта 1842 г. о интабулацији (Збор. II стр. 163)⁴¹⁾
10. Закон од 3 априла 1840 г. којим се одређују права између једног господара земље и другог господара грађевина од ранијих времена подигнутих (Збор. I стр. 210).
11. Уредба од 8 априла 1842 г. о српском прирођењу и отпуштању Срба из поданства (Збор. XXX стр. 307).
12. Указ од 20 априла 1836 о затварању дужника за дуг ако нема имања, јер то је казна за продрзљиво задуживање ње-

⁴⁰⁾ Алија значи поље, а у Србији значи спахијска земља, која нити је насељена нити припада какоме селу. Алије дају спахије људима те раде и уживају како се погоде (Вуков речник стр. 4).

⁴¹⁾ Има их још по оне су после грађанског законика (1844).

гово, а у исто време побуда к старању да дуг свој после апса исплати (Збор. XXX стр. 109).

13. Указ од 29 маја 1836, којим је опредељено да у варошима на кућу, у којој ко с фамилијом живи, а у селима на кућу, баштину, два вола и краву нико се задужити не може (Збор. XXX стр. 119).

14. Указ од 28 јуна 1837 којим се објашњује указ од 29 маја 1836 о продаји имања за дуг и распоред новаца између повериоца (Збор. XXX стр. 205).

15. Решење од 2 децембра 1836 г. по коме се крадљивцима све имање (покретно и непокретно) за исплату кривичне штете и трошкова продаје »будући је врло велика разлика између дужника који што узима, о којима смо ми, да им се кућа над главом за дуг не продаје, указ издали, и између крадљивца, који силом туђе отима« (Збор. XXX стр. 152).

16. Указ од 29 новембра 1852 по коме заклетву у грађанској парници не може положити онај, који је раније осуђен био за кривоклетство, лажно сведочење, превару или крађу, ма да му заклетву противник и даје (Збор. VI стр. 218).

II

Материјалне и формалне кривичне уредбе

1. Уредба од 7 новембра 1841 г. о сеоским селам и прелима (Збор. II стр. 150).

2. Решење од 22 октобра 1843 којим се прописују казне за издајнике и бунтовнике (Збор. II стр. 272).

3. Решење од 16 маја 1845 да се лопови, беспосличари и јатаци у друго место прогоне (Збор. III стр. 48).

4. Уредба од 19 маја 1845 о замени телесне казне новчаном (Збор. III стр. 43).

5. Уредба од 22 маја 1845 о кажњењу крадљиваца, да се могу нагнати на признање строгим затвором и држању о лебу и води (Збор. III стр. 48).

6. Закон за поаре и крађе од 26 маја 1847. (Збор. IV стр. 28, 145 у 146), и решења од 14 маја 1849. (Збор. V стр. 26 и 86)

Садржина прве тачке овога закона гласи: сваки, који туђу кућу, дућан, стасину, или другу какву зграду обије, или отвори и поару макар какву и ма од какве вредности учини, као и онај, који кога на путу или буди где нападне и поара га или му што отме, да се казни смрћу.

Овакав строг закон издат је »с намером, да се крађе, које су се почеле јако умножавати што пре предупредити и истребити« како гласи уредба од 14 марта 1849 год. ВБр. 653 којом је протумачено »да притворене или затворене куће, као што их је њен господар затворити хтео и могао, спадају под казну поменути прве тачке« (Збор. V стр. 26).

Како је међу тим било сумњиво, да ли чиновници и свештеници спадају под ову казну, кад учине поару (крађу) из прве тачке, то је уредбом од 20 јуна 1849 г. Бр. 818 прописано: »да се сваки, дакле, и чиновник и свештеник кад они зло учине, за које се постојећим казнителним законом казни смрти одређује, као и буди који други нечиновник и несвештеник, на ову смртну казну осуди, и истој, пошто се свога чина лиши, подвргне« (Збор. V стр. 34).⁴²⁾

7. Указ од 13 новембра 1847 којим се замењује казна шибе над женскињама и малолетним, камџијама и штаповима (Зб. IV стр. 141).

8. Указ од 11 децембра 1847 о замени смртне казне код малолетних крадљиваца. (Збор. IV стр. 146).

9. Указ од 7 фебруара 1849 којим се прописује казна за самовласно заузимање туђих земаља (Збор. V стр. 10).

10. Уредба од 18 маја 1850 г. о полицијским преступницима (Збор. V стр. 187).

11. Уредба од 18 јуна 1855 о покушају злочина (Збор. VIII стр. 71).

12. Закон од 4 фебруара 1856 год. којим се обесчашћење женске под обећањем ступања у брак разликује код девојке која нема за удају прописане године; и девојке за удају сазреле, или удовице, па се прво казне као силовање, а друго као полицијски преступ, кад онај који обећа не испуни обећање (Збор. IX стр. 1).

13. Пропис од 28 октобра 1858 да се онај, који туђу ствар преко 200 гроша вредности нађе па је затаји, казни до 2 године затвора (Збор. XI стр. 159).

14. Распис попечитељства правосудија од 12 фебруара 1842⁴³⁾ којим се прописују законски докази, који је замењен доцнијим расписима (Збор. XVI стр. 163 и 183).

⁴²⁾ После овог закона исте 1849 године Голуб Ђорђевић секретар начелства подринеког учинио је крађу у 700—800 дук. цес. из касе, којом је руковао. За ову крађу судови су га осудили на смрт, и ова је над њим извршена. Прича се, да после извршења ове казне нико више од чиновника није учинио крађу државних новаца за све време док је овај закон постојао.

⁴³⁾ Речник Петровића стр. 419.

15. Правила од 19 маја 1845 г. о поступању у кривичним делима (Збор. III стр. 38) и од 20 јула 1846 (Збор. III стр. 123).
16. Решење од 28 септембра 1850 да се кривичне пресуде осуђенима саопштавају пошто постану извршне (Збор. V стр. 284).
17. Решење од 24 октобра 1850 године о томе, да се по кривичним делима сведок притвори, кад неће да положи заклетву (Збор. V стр. 294).
18. Решење од 29 новембра 1850 да се сведоци у кривичним делима пре испита заклињу (Збор. V стр. 294).
19. Решење од 18 јуна 1852 год. да судови за увреду суду нанесену одмах извиђају, казну изричу и извршују (Збор. VI стр. 123).

III

Управне уредбе

1. Решење Совета од 10 августа 1835, којим се прописују дужности полицијских власти (Збор. XXX стр. 87).
2. Указ од 8 маја 1838 да се пребегле жене странаца кад их мужеви потраже издају (Збор. XXX стр. 228).
3. Указ од 2 јула 1838 да савет ствари странаца расправља са консулима страних сила, а политичке сам књаз (Зб. XXX стр. 238).
4. Устројство од 12 маја 1839 г. о окружним начелствима и о дужностима среских старешина (Збор. I стр. 78); и допуна тога устројства од 8 јула 1839 (Збор. I стр. 84).
5. Уредба од 23 марта 1840 г. противу злоупотреба са благодејањима општинским, у којој се прописују ближа наређења о руковању општинских прихода и уживању права (Збор. I стр. 205).
6. Решење од 20 септембра 1840 о мангушима и поступању с истим (Збор. II стр. 12).
7. Указ од 6 априла 1842 г. којим се опредељује, која су добра државна и налаже министру финансије, да за сва државна добра тапије прибави (Зборник II стр. 178).
8. Решење од 22 фебруара 1844 год. којим се прописују правила за суђење и одговорност судија и осталих чиновника за бесавесно суђење (Зборник II стр. 297).
9. Решење од 13. јуна 1850 г. о хватању и истребљивању ајдука и њихових јатака (Зборник V стр. 114) и решење од 13 јуна, којим је дата начелнику власт, да може сваког оног, на кога пада основана сумња, а нема за то потпуних доказа, да су јатаковали, или ајдуке у њиховим злим намерама потпомагали до 25 штапа на одају казнити (Зборник V стр. 254).

10. Решење од 12 јануара 1836 год. о сечењу шуме за домаћу потребу и о попаши суседних села (Зборник XXX стр. 90); решење од 29 јануара 1836 г. којим се забрањује сечење родне горе (Зборник XXX стр. 92); решење од 26 фебруара 1836 год. којим се заводе шумари; решење од 8 јуна 1837 г. којим се укидају шумари и заводе економи (Зборник XXX стр. 94 и 196); Уредба од 22 јула 1839 г. о сечењу шума (Збор. I стр. 101); указ од 9 октобра 1839 г. којим се прописују правила о жировници и надзор полицијске власти над жировницом (Збор. I стр. 127); допуна од 1 априла 1840 г. о сечи шума (Збор. II стр. 4); Указ од 11 августа 1841, по коме се жировница одузима и даје каси државној (Зборник XXX стр. 294); Указ од 28 марта 1843 год. којим се допуњује уредба од 12 јуна 1843 г. о сечењу жирородне горе у недостатку неродне, и давање земље оскудним људима (Зборник II стр. 354); решење од 23 августа 1847 г. (Зборник IV стр. 97); правила од 28 августа 1848 год. о сечи шуме за домаћу потребу; забрана странцима трговања са шумом и јаспјом (Збор. IV стр. 165); решење о манастирским шумама од 20 новембра 1846 г. ВБр. 1999 СБр. 729 (од 1847 г.); шумска уредба од 4 априла 1862 г. (Збор. XIV стр. 168) са изменама и допунама⁴⁴).

И тако до издања материјалних и формалних законика судови су судили с обзиром и на ове уредбе, ако је спорни случај под њих падао, а пре и после ових уредаба у недостатку законских наређења судио је по обичају, савести и здравом разуму (нарочито у грађанским парницама) те са тога је важно сазнати ова магистратска суђења, као и доцнија до издања поменутих законика, јер су њих доносили људи из народа, те према томе она садрже наше обичајно право.

С те тачке гледајући на њих ми смо та суђења из протокола магистрата (1827, 1828 и 1839) и суда »окоушкија пожаревачког« (1841, 1843 и 1844) скупили⁴⁵) и

⁴⁴) Све ове уредбе задахнуте бригом, да се подижу и очувају шуме, то велико народно благо. У том циљу прописиване су разне мере али једна, која се следствено одржала кроз све уредбе заједно са садашњим законом од 30 марта 1891 г. у томе је: што је надзор над шумама поверен државним властима.

⁴⁵) Раније и доцније протоколе нисмо нашли. Вероватно, да су пропали приликом пожара архиве.

у овој књизи њиховим језиком предајемо их читатељима с уверењем, да ће с нама бити сагласни у оцени, да су ова суђења у већини случаја сагласна одредбама писаних законика, што не може бити ништа чудно, пошто је и први законодавни рад људски непосредно црпан из разума и искуства.

На завршетку ове наше речи с правом јавља се и ова напомена:

Ми обично критишемо наше садање законике изјављујући, како они не одговарају народним појмовима, обичајима и потребама на које чињенице треба свратити пажњу при писању закона. Али ту нашу критику на жалост казујемо само под општим појмом, јер том приликом не наводимо: у чему се састоје ти народни појмови и обичаји за то, што су извори о том врло оскудни а међу тим, крајње је време да их попунимо и проучимо. Извор или боље рећи сокровиште тих народних појмова и обичаја у суђењима је *магистратским*, јер се зна, да на та суђења у то доба није допрео никакав *утицај страног законодавства*. Откримо тај извор, прикупимо, дакле, та суђења и онда ћемо сазнати наше обичајно право. Ова наша књига *дружи* је мали прилог томе, јер је *први* прилог дало *Српско Учено друштво* штампањем протокола шабачког магистрата, а сада је на *Академији Наука* да суђења из осталих магистрата као: шабачког, ваљевског, јагодинског, који су постали 1823 год. итд. прикупи и штампа, *јер ионављамо, не треба заборавити, да у магистратским суђењима лежи наше обичајно право а сем реченога прикупљање њихово важно је и за историју нашег права.*

Ст. Максимовић.

ГРАЂАНСКЕ ПАРНИЦЕ

1827

1. Пресудително писмо дато Станку Здравковићу у Пожаревцу, да закуне у цркви Васу Марића, из Дрмна Заклетва о исплати сверху неке облигације од 10 махмудија, које је облигационог дуга почивши Станков отац Здравко дао био на позајму к трговини Васи Марићу, послем тога представио се и облигација у неизвесности остала. Васа напротив изговарајући се, да је исплатио исту облигацију Здравковом дому и тако се облигација задржала. Тога ради на произвољеније обе стране дато дозвољеније, да се Васа сверх свога признанија закуне и по том облигацију ону да раздере. (6. маја Бр. 338).

2. Писато свима седмим кнежинама у нахији овдашњој, пожаревачкој, каждаму Господару кнезу кнежине Наредба, по којој изјављеније височајшег благопромотренија Њего-узроци за деобу за другара подлеже о-вог књажевског сијатељства Милостивејшег нам цени суда. Государа Милоша Обреновича, котори је и с налогом препоручено, да сваки кнез кнежине закаже сваком кнезу селском у сваком селу каждаго кнежине височајшу заповјед, да у будуће ни једна фамилија из куће дјелити се не сме, док се не прикаже кнезу селском са својима узроцима а кнез селски да извести кнезу свом од кнежине за какови узрок она фамилија т. ј. синови од оца и брат од браће дјелити се намеравају и потом исти кнез кнежине с описаним известијем онакове дјелиоце да пошаље амо к суду. (11. маја. Бр. 347).

3. Пресуђење на предложену тужбу Неде удовице (почившег Тодора Сушића) из Београда, да јој је по-Тестамент није до-чивши муж на самртном часу назначио у теста-каз за постојање-менту дуг 40 гр. на Станоју Загорца у Бубушинцу, дуга.

Суђења у кнежевини Србији.

за које при суочењу овдешњем представивши Станоје писмо свидјетелно од овдешњег суда 1822. год. од 22. октомврија Бр. 332 с којим је писмом Станоје купио са Тодором Сушићем и сас Николом Влаом из Дрмна као ортаци сва три ишли у Гроцку тражити куд су им она ортачка дрва, што су онуд сјекли за продају, које им се осведочило чрез доказителство Николе Вла, да су иста дрва покрадена, којима се траг не зна. Тога ради закључено, и у писмо оно од суда и на тестаменту почившег Тодора Сушића, да од истога дуга ни жена Тодорова ни потомство његово не имају ништа истраживати од Станоја Загорца. (27. маја Бр. 406).

4. По заклетви Мемии спаие и Мустафе из Смедерева т. ј. Заклетва о својини како они по души и совести признадоше и по коња. знадоше ђогата коња, мало десно око ђорава код Витка Меића у Пожаревцу, који је коњ кадибашин из Смедерева и да се пре три године поскитао или га је ко год украо док је у руке Виткове чрез продају од некаквог слуге Миле Барјактарова у Пожаревцу, јест ли истог поменутог коња ил другог понеже подобним начином и Витков је коњ исти онакови нестало пред неко време и после прекупљивања нашавши га пољак истог коња у ког су се упознали речени Турци за ког су се и заклели и Витко не имајући клетвене сведоке нити пак сам не хотијевши се заклети. Тога ради исти коњ ђогат одузет од Витка и предат кадибашин Турчину из Смедерева. (27. маја Бр. 408).

5. Пресуђење на предложену тужбу Стојка Панина из Смо- Накнада за убијеног љинца, да му је Бранко Милутиновић из Смољинца пса. убио пса чобанска. Бранко пак напротив изговарајући се да је покућара пса Стојкова убио и у штети своје градине, на које наложено, да Бранко сверху свог оправданија сведоке зовне, обаче Бранко не хотећи за сведоке поћи тога ради принуђен да плати 12 гроша за убијено псето Стојку и сотим се оба помирише. (7. јуна Бр. 458).

6. На предложену тужбу Панте Рајкова, из Камејева, да је Новоуведени обичај на дан светог апостола Вартоломеја и Варнаве, светковања није разлог забрани радње. т. ј. 11. т. м. понесио био на коли трешања амо у варош да прода на који кнезић селски Раица Јовановић, из Камејева с кметови Раицом, Стојаном и Божицом ухватише му кола и раставише на комаде а трешње пустили на разграбленије сељака! За узрок новоуведеног светковања поменутог дна. За које при суочењу и по признанију кнезића и кметова пресуђено, да они плате Панте за трешње колико им је било

а кола да му саставе ипак у цјелост како му и била и запређено им, да у будуће у таква дерзновенија ради обичаја њини не упуштају се понеже жестокој казни потпасти ће. (13. јуна Бр. 498).

7. На предложеније Панче Божиновића из Бубушинца, да му је Паун Павков затекао у својој кошари кобилу Ко уплаши животи- и изненадно укнуо с виком у кошару (по изговор иу те она угине, од- говоран је за штету. Паунов) од које вики и стра нагло потрчала кобила на поље и ударила се у ноздрвје начпарала се и злу рану задала си од које ране чрез 13 дана угинула за које по извјестном доказателству између њи пресуђено, да плати Паун 46 гроша Пешчи за исту кобилу и сотим помирише се. (15. јунија Бр. 519).

8. Пресуђење између Димитрија Трјандафила и Мише Савића трговца марвени у Пожаревцу. На предложеније Свои сам штету, њихово од 18. т. м. тако, да су им пре неколико услед погрешног упознавања и одузи- дана и једном и другом по 6 брава свиња одјелили мања ствари. се из чопора и поскитали се, од којих пронашавши у селу Трњану 6 брава скитница, на које оба упознавајући се присвојити хотјевши, сверху које распре отказано им да преко калауза њини познанство осведоче, а исти калаузи упознавајући и газду од којега су их купили да доведу (позову) амо к суду с тим условијем и упознавши калауз Димитријин и самог газду продавца и приведши овде Јевту Вла Н. из Рановца, који совершено своју стоку познавајући и с клетвом осведочавајући, да су оно његови исти вепрови, које је он продао Димитрију калаузу, тога ради и решено, да Димитрије прими исте свиње у свој чопор, а Митар Савић, за то, што је без калауза и без газде с несовршеним познанством хотјео присвојити исте свиње, да штетује рану, што их је за време распре придржавао и да плати газда Јевти Влау дангубу ради исте распре. (24. јуна Бр. 542).

9. На предложене Јове Илића из Вел. Села, да му је Мирко Пискуљевић комшија убио свињу у кукурузу свом, Накнада узајамне на против тога изговарајући се Мирко, да му је штете. иста свиња многу штету починила, које су му кметови проценили на 300 ока кукуруза, тога ради по признању оба, да се нису хтели подмирити још прошлаго года, пресуђено, да Мирко плати 12 гроша за свињу Јови, а Јово да плати ил да да 300 ока кукуруза Мирку и сотим се оба удоволише. (2. Јули Бр. 576).

10. Повторително извиђено пресуђење и писмено одобреније сверху деобе између стричевића Маринка Манојловића, Деоба. Милована Петровића, Живана Манојловића и Станојке Јевтине, из

села Црљенца, за који ипак оставши између њи дуг за неподељени казан исплатише Маринко и Милован 30 гроша у готову новцу у место исета од казана Станојки и притом још закључено, да Маринко даде још 4 овце и 5 свиња и Милован 4 овце и 10 свиња, које ако би пак преступили и не дали јој но ипак к суду о том амо долазили буду, који буде противник онај телесној казни потпасти буде. Понеже исто закљученије првог пресуђења између њи следовало је 1822. год. 4. Јануара под Бр. 20. у заседанију магистрата ондашња и у присуствију чланова вел. од суда народ. србска (4. јула Бр. 577).

11. На предложеније баба Марије, матере попа Бранкове, дуг из Кличевца, да је још пре 20 година дала два талира орлаша Петру Панићу из Калишта, од којег је много пут искала и нехтео јој и дати, за које данас по признанију Петрову пресуђено му, да врати 20 гроша баби Марији с којим обоје и подмирише се т. ј. наплати јој и да се више о том терати немају. (14. јула Бр. 615).

12. На предложеније Радивоја Ракина из Зеленика, да му наслеђе под тере је остало воће (шљивар) од почившег код њега том плаћања поду- Стојана Ђукића, којег је он, Радивој, придржавао шја. у својој кући као самца од 23 прошле године априла до т. г. 8. септембра, где и по смрти Стојановој саранио га као оца и подушја давао му по узаконеном обичају, а сад настала почившег Стојана кћи Стамена, супруга Милутинова из Бискупља за одузети му исти шљивар као праву очевину своју, на које при суочењу обе стране и по извјесном доказателству њину, да је Стамена још док је девојка била код оца са својом руком садила речено воће, тога ради пресуђено, да исто оно воће Стамени да, Стамена да врати учињени подушја трошак очин, по доказателству Радивоју 51 грош и сотим решењем обе стране удоволише се. (25. јули. Бр. 646).

13. На предложеније Милутина Благојевића, из Сиракова Није продаја, него да му је Стојимир Лукин оданде из села освојио само у нужном случају узајамност. неку ливаду у Зукиној међи код Сиракова из узрока, што је почивши Благоје још за живота си подаровао половину од исте ливаде Стојимиру (јер му је била одвећ у трње зарасла) да си отреби оно парче и ужива, после тога наступившој гладној години и Благоје заискав од Стојимира 50 ока кукуруза за изранити чељад своју, које и примив од Стојимира, за које не имајући њему наплатити с новци тога ради отказа му Благоје, да и оно половину ливаде слободно наследи

Стојимир. Расуждавајући о ствари, да ово никаква продаја није била но само у нужном случају узајамност а сад налазећи се у оскудности Благојев син Милутин за ливаду решено, да Милутин врати 50 ока кукуруза Стојимиру и да ипак наследи оно половину ливаде своје очевине и сотим се оба удоволише у присуствију кметова њини Паје кн. сел. Пере Јовановића, и Живка Вујичина, кметова Сираковачки (1. августа. Бр. 667).

14. На предложеније Стефаније супруге Панте Митровог из Смољинца, да јој је очевни шљивар и воденично Да уступи земљу по наслеђу, а у накнаду за подушје покојника урачунава му се уживање земље. рођака јој Раке у Камиеву задржано, на које изговарајући се Рако, да је оно, као опустјевше воће подигао и воденицу оправљао, које она Стеванија у состојанију не бивши придржавати. У рассмотрени доказателства кметског између њи пресуђено, да Рако уступи исти шљивар Стеванији и оно исе воденично исплати јој и сотим се обоје удоволише, а што је трудио се и трошио Рако на погреб Мијајлов и проче, да остане задовољан с оним, што је од истог шљивара и воденице за толико година користовао се и да се више о том не препиру закључише између себе писменим потверденијем. (8. август. Бр. 681).

15. На предложеније Милића Пауновог из Трновца да је приженио за кћер Живану у кућу са Јеремију деоба имања између Јованова пре 15 година, који радећи и живећи њу деде и унучића му. на истом грунту за 15 година и породив са Живаном између прочи женске и два сина Стојаном и Стојадином. По смрти Јеремијиној приведши Живана другог мужа к себи у кућу Глишу Ранкова с којим не саизвољевајући Милић пребивати но изволи к одељеном свом сину Марјану преићи и од истог свог сопственог грунту и притјезанија одјеленије воискивати судом за које по извјесном доказателству између Милића и ћери му Живане пресуђено: да од свега движима и недвижима имања треће исе одели се старцу Милићу, а 2 исета такође од све да остану унучадима Милићевим Стојану и Стојадину Јеремићима, само од имајућег између њи казана половину Милићу а половину Стојану и Стојадину, као наследницима оне куће, кућишта и прочи зграда. Тако да поделе, которое наложено кметовима трновачким на то сматрати и совершити. И да се не би у будуће ни једна страна о том терала, нити да би од кога између родбине старца Милићеве напастовао ји тко год за то од руку Милићеви с потвер-

жденијем судејским дато Стојану и Стојадину пресудително писмо. (10. августа Бр. 690).

16. На предложеније Анђелије, кћери Тодора Максимовића, Наслеђе. из Каменова и супруге Јевтине из Забрђа, да јој се сопствени очеви шљивар налази се у истом селу Каменову којег је она по смрти притежавала до обвладанија турског и после оног времена чрез дозволенје турско наследивше Ђурађ Деспотовић и Тодор Гајин у Каменову без никаквог права заузели, за које по извјестном доказателству пресуђено, да у будуће Ђурађ и Тодор ни најмање у исто воће мешати се не имају но ипак Анђелија наследница с потомством својим од истог шљивара да остане. (13. август. Бр. 696).

17. На оптуженије Павла Величковића, из Дубравице, да му Накнада за пони- је Јека Стојића Ормановића жена, убила свињу штај ствари по про- годишњу у авлији и без штете, које не јављајући цени кметова. ствар кметовима, да Павлове свиње не досађују јој по авлији, тога ради по процени кметова пресуђено, да Јека ил јој муж плате за свињу 10 гроша Павлу и у будуће, ако би се усудили, које год из дома њиховог без знања кметова освету чинити и суда не тражити строгој телесној казни да потпадне и сотим усовјетованијем обе стране помирене. (20. августа. Бр. 717).

18. На оптуженије Мита Ђорђева, из Пожаревца, да му Пера Поврађај капаре. Павков из Бубушинца противи се вратити капару 3 гроша и 12 пара, које је у име скупљања боје (од црнотрна зернца) примио и не скупио и што је мало скупио не сачувао но пропустио покиснути и штетио за које при суочењу и по признању Перину суђено му да врати исту капару Мити и боју да прода коме може. (22. августа. Бр. 722).

19. Писато у Лаоле к протопресвитеру Јосифу Јанковићу Брак. изјављеније случаја у Мелници по предложенију Јове Лушце, да му је за сина Јанка добегла самовољно девојка из села, које по пријатију писма да изволи обе стране суочити и добро разумјети јест ли драговољно склоненије пријатељства између њи и потом ако и у сродственом никаквом прејаствију не налазе, да изволи им у закони брак дати сачетати се и ствар амо јавити. (29. августа. Бр. 733).

20. На предложеније Мијата Петровића, да му је оме дво- Ко затвори животи- годишње начпарало се на плот (колац) чрез затвор њу у обор па се по- Мише Павловића из Крушевица (коншије му) на вреди ил утине, од- говоран је за штету. које при суочењу обојих, изговарајући се Миша,

да је не само оно оме но још 4 коња Мијатови уфатио у штети своји кукуруза и да је он приказао ствар Мијату. Мијат пак на против тога одговоривши, да се је покорио платити штету за 1 два корена кукуруза само да му не би стока страдала у затвору Мишо обећав се за сутра (понеже разговор о том с вечери су имали) пустити коње и примити наплату за учињену му штету. Обаче пренебрего уговор и исту ноћ за другим послом (у воденицу) отишао, Мишо, а коње под затвор у обор оставив, док по многом терпењу коњи усиљавајући се трећи дан за искочити из обора и у том случају, едан матор коњ рани се а оме начпарало се на колац и погинуло. Тога ради по извјестном доказателству између њи пресуђено, да Мијат наплати учињену штету Миши 100 ока кукуруза а Миша да плати 40 гроша за погибше оме Мијату. (5. септембра. Бр. 750).

21. Пресуђење Маргити супруги Живка Недељковића, из Пожаревца, рођеној у Буровцу, имушциа расиру Куповна цена дата са Омером спаиом Буровачким, котори по смрти за туђе имање про- оца њена и проче фамилије њине расиродао шљи- пада варе и кућу очевну јој и још у оно време кад су помрли старији Маргитини наплативши исти спаиа од Маргите ресум и проча обична узимања спаинска, за које по признанију Омерову и по извјестном доказателству кметова Буровачки, који су у исто време пре 8 година при продаји очевине Маргитине случили се. Пресуђено, да сви они прекупци Стаменко Мугавија и Живко Радов из Буровца врате исте шљиваре Маргити без противсловја не тражећи паре своје, што су дали спаии знајући за наследницу онога воћа а к тому и за 8 година брали и користовали се од њи. Такође и спаиа Омер да врати 15 гроша Радоју Тодорову у Буровцу, што је за кућу Маргитину очевну узео од овога а Радивој да врати у истој целости кућу и уличипите очевно Маргитино и сотим се све три стране удоволише и угодише. (12. Септембра Бр. 762).

22. На оптужење Миље, супруге Велимира Банаћанина, из Лучице да јој је у отсуствију мужевљевоу убијен Према положеној ве пар на салашу, за којег сумњу имајући на он- заклетви ослобођен дашњег комшију Тричка Милића, да су његови накнаде. синови или он таковоју пакост сотворили јој, на које при суочењу обојих закле се Тричко за себе и за сву своју чељад и за сав свој мал да он о том ни његова чељад ни најмање незнаду а ако би се икогда могло осведочити с које нибуд стране

да је из његове чељади или чрез њега речени вепар убијен тако да он жесточајшој казни судејској подпадне и да наплати вепра сугубо Велимиру. (23. Септембар Бр. 780)

23. На предложене свидетелног писма кнез Павла Богдано-Накнада за украђе- вића из Душманића, да је Јован Зарија из Наману ствар. спирице украо од Петра вла, из Мусталића јарца за које при суочењу оба лица а по признанију Јованову пресуђено му, да да Петру јарца ил да му плати 5 гроша и у касу народну овде положи 5 гроша. (26. Септембар. Бр. 785)

24. На оптуженије Мемед спаие Рапанског, да му исти Ра-Накнада поаше. шанчанши сељани у опште нису платили поашу на Мезграју му за 4 године, за које по извићању пресуђено и одобрено, да исти сељани и кметови Рапански за сад наплате четворогодишњи дуг на исту Мезграју 160 гроша, а у будуће ако ће ју орати и у њиве окренути слободно, ако ли неће а они ипак по погодби спаији поашу да плаћају. (27. Септембар Бр. 787)

25. Недељко Стојановић, из Мала Градишта оптужив Марка Накнада за пони- Солдата оданде, да му је убио кобилу, коју је штену ствар. ухватио у штети кукурузној, коју је под затвором три дана држао, недао (Недељку) по свидетелству кметова Милића и Симе Гаића, који су попиљали Недељка да иште од Марка кобилу и да изађе Марко на процену (провиђеније штете) на које противећи се Марко ниги хотјевши одати кобилу Недељку нити штету извићавати, но истраживајући, да Недељко са старим кукурузом наплати му штету и сотим изговором четврти дан испустио кобилу Недељку, која показујући хромост у стражње ноге које видевши кметови и познавајући да је бијена и по истеченију 20 дана погинувши кобила, коју кад су одрали нашло се, да је сва спљечена бојем у крчина одашта је морала погинути. Тога ради по свидетелству именовати кметова пресуђено, да Марко да кобилу за кобилу Недељку. Тако се подмирише, а Недељко да да онолико кукуруза Марку, колико кметови потрицу провиде (4. октобра Бр. 804)

26. На предложеније Илије Терзића, из Топонице да му Сраамерна накнада се је во стровалио и удавио у руни Ивана Криза случајно пони- водолца, која је поради шљива ископана у шљивштену ствар. вару Миланову и Јевтину, браће Иванове, одакле Иван износећи своје шљиве из руне и пекући такође и они двојца на исту ону вратницу, куд је и Иван проходио износили и њине шљиве и не затворивши ни један оно место вратница, куд су

пролазили, у којем случају распустни волови Илијини са с више марве наишавши у исти шљивар, гди у ноћно доба, а пуна руна воде наливена бивши, пропаднувши у њу један од волова Илијини и удавио се је и топрв четврти дан о том несчастију Илија разумевши, на које по извјестном доказателству између све три стране пресуђено, да сва три брата Иван, Милван и Јевто равно штету да поднесу у наплаћивању т. ј. да најпре продаду кожу од истог погибшег вола, потом да кметови процене оне врсте вола и колико сума засјече равну штету како они три тако и Илија да поднесе а кусур од њи трију да прими као наплаћење за погибшег вола и на овом пресуђењу све три стране задовољни остадоше и подмирити обвезаше се сврх чега је примљен ресум у касу народну (30. Новембра Бр. 884.)

27. На оптуженије Абди спаије Жагубичког, да му се противе Јошаничани, који на његовој мезграји ливаде своје и салаше имаду и воћаре, главницу, сенско ^{Ко право какво ужива, мора и терете с њим скопчане, сносити.} (котарно) и салашко плаћати по иногданијем заведенју, за које по извјестном доказателству от обе стране и по признавању Јошаничани кметова и сељана, пресуђено, да сваки који год има своје салаше — ливаде — и воћаре на истој мезграји да плаћа реченом спаији обично на воће главницу, на ливаде котарско и на ватриште селашко по 1 грош и к овом решењу обе стране удоволише се. (10. Декембра Бр. 910.)

28. На предложеније Николе Торлака, из Батовца, да је путујући с коли испред Зумрине кафане у Пожаревицу изгубио сјекиру из тога сумњајући, да је ^{Према положеној заклетви, ослобођен накнаде.} Зумрин слуга Траило исту сјекиру за њим нашао и узео, на које речени слуга заклео се пред судом, да није ни видео сјекиру Николину камо ли да ју је узео и ако би се икогда о том прочуло, да ју је он нашао, узео и сакрио, то не цади ни живота свог лишити се. Тога ради пресуђено, да Никола сотим задовољан буде. (22. Декембра Бр. 931.)

1 8 2 8

29. На оптуженије Лазе Кршића, из Пругова, да је на позивање Милоша Куручевића (Стојадиновића) у Накнада трошкова Великом Црнићу ишао просити Милошеву сестру око просидбе. девојку за свога сина и кад су већ совершили уговор проситбени и девојка примила дар по обичају од Лазе, свекра названог и

обично уздарје сину његовом дала, тад је кроз мало време (док су ови част обичну између себе чинили) а она скупила примљени дар (киту) и вратила истом Лази ипак натраг, на које пренебрегши Лазо таково поруганије и вратио се безнадежен о том кући својој, за којим чрез три дана ипак Милош на позив дошавши ништа мање да и пред судом овде позвав Лазара и обећао му опет исту сестру дати за сина у супружество обаче кад је и по други пут дошао тамо Лазо и они га још бесчастније отгнали по доказателству Лазину и по признанију исте девојке (сестре Милошеве) која је и затворила врата кућна кад је и по други пут Лазу идушца усмотрила, котори одговарајући овде пред судом да никакву фалинку не находи на сину Лазину ни на дому тога, но само да јој воља срчана не приклоњава се за истог момка. Тога ради по известном између њи доказателству пресуђено, да Милош наплати трошкове и дангубу Лазару 15 гроша, такође и у касу народну за одступленије њино да положи 15 гроша, а девојка и момак каждни своје счасије да траже отпуштени. (14. Јануара. Бр. 35.)

30. На предложене Стеве Живановића, из Братинца, да је кад ствар нема уго- купио за потребу радње вола од Станисава Иливорних својстава, у- јина из Кличевца с којим имавши погодбу да ако је говор не вреди. во за радњу а не иначе и тако пробајући један дан радити с волем с којим ни најмање радње употребити не могавши тога ради хотјејући возвратити га ипак к Станисаву, обаче Станисав противећи се и не давши му натраг новце примљене нити вола примити хотјаше за које по извјестном између њи доказателству и по признанију Станисављево пресуђено му, да абије новце поврати Стеви а вола свог да прими к себи. (18. Јануара. Бр. 49.)

31. На предложену тужбу Павла Милића кантарџије у По- Нема права на кан- жаревцу, да му се противи Петар Поповић трг. тарију, што је пре- небрего даље своју дужност вршити. купљеног ради трговине кукуруза, на које при суочењу обојих изговарајући се Перо, да није хотјео речени кантарџија доћи на позив кад су му људи донели кукуруз и он не хотјевши доћи, но само једну врећу подмјерио и више не надогледо. Тога ради пресуђено да више о том ни терати се не има, понеже сам своју дужност пренебрего кантарџија. (19. Јануара Бр. 51).

32. На предложену тужбу Томе Топала у Пожаревцу, да је неко сукно дао Младену абаџији у Пожаре- Кад посао није по вац, да му гуњу начини, које примивши Младен погодби извршен нарубина се не па поштетио, одвећ скратио му и стјеснио за које мора примити. по извићању и признанију Младенову пресуђено, да му онолико сукна врати колико је тамо дао а он гуњу покварену да задржи Младен себи. (24. јануара. Бр. 59).

33. На предложеније Васе Протића, из Рама, да му се син његов Стеван противи не давајући му чист рачун Трговачки одноша- од дејствија трговине своје за које налазећи га ји између оца и дужног у општу кућну касу 2360 гроша спрема сина. представљене конте Васине тога ради оба суочени и точно про- рачунати оба у суду и по справедљивом између њи доказателству пронашло се да Степа не са очевим новцима већ са чужима по- зајмљени новци трговину своју водио је за ово пол године, одакле по извјестном доказателству његову добит је до 3000 гроша на сермији својој состојашчој од 799 гроша, котора сермија либа капитал почетак имајући од таште своје до . . . 600 гроша од жениног му накита 199 >

799

С извићеном сумом сопствене сермије радећи а у кући очиној са женом си купио и трговину своју придржавајући добио је предречену суму 3000 гроша, одакле по признанију Васину издао је у готову новцу оцу си Васи 800 гроша и за прочу потребу кућну и у снабденије своје и кућне потрошио је до 650 гроша. 1450. Од показаног трошка задржало се код њега Стеве кромје сопствене му сермије 1550 гроша.

Тако на оправданије једне и друге стране усовјетовани, да у будуће у јединости пребивају не разлучивајући се Стеван од оца си Васе но као син покоран и послужив оцу да бива и са оном оставшом добити да ради трговину своју, од које свагда преко свију тронкова који се буду случавали општој кући их, да могу дјелити оставшу добит на пол, а ако би се хотјео Стево разлучити од куће очеве, то онда и сопствену сермију своју потпуњену 1000 гроша да може узети са с половину добити и одлучити се од оца си, на које оба благоволише помирише се и на преднаведено решително усовјетованије закључише се, да у свако противно време између њи на овом закљученију остају. (25. јануара. Бр. 63).

34. На предложеније Аврама Јовичића, Ранимировића, унука, Наслеђе. прешавши из Избица цесар. у желанију за наследити своју дедовину, оставшу му у селу Божевцу, на коју он дешња у Божевцу стричевићи браћа претестирајући му и показивајући му тапију од дједовне му руке т. ј. како су они пре 20 година купили ливаде и шљивар један а кућу и кућиште подаровао им кад се повратио сину у Избишце. Преднаведена тапија имајући потвржденије и од бившег у 812 год. магистрата пожаревач. сврх којего у рассмотреније и једне и друге стране, да за толико година стричевићи Аврамови наплатили су се довољно од оног шљивара, а ливаду и ораће земље нису ни могли куповати од дједа Аврамова но будући да су послам спајији Божевач. Турчину 20 ока масла по свидетељству кметовском дали за тапију сврху ливаде. Тога ради пресуђено, да оба стричевићи Аврамови возврате му оно кућиште дедовно и онај шљивар и уличиште, да му отворе за пролаз, као што је и пре било, кметови пак да му додаду исте дједовне ниве и једну не продату ливаду у састанка Божевач. Тако да свободни наследник и притјегатељ дедовине своје Аврам буде. (8. марта. Бр. 187).

35. На оптуженије Милана Јовановића, из Божевца, да му Ослобођен накнаде. је Јово Илић, још прошасте јесени јурио теле у штети. Одакле се после малог времена мртво теле нашло, за које сумњајући Милан да је Јово у истом јурењу (гањању) и убио теле и на то сведока показивајући, који је видио кад је Јова гањао исто теле, обаче да га је убио на то свидјетелја не има, к томе и Јово заклинјући се у свој живот, да није ни додирнуо теле с ничим, но само што га је истерао из штете. Тога ради пресуђено, да о том никада више ни најмање Милан протестирати и изражавати се не има. (14. марта. Бр. 203).

36. На предложеније Мише Ђорђевића, из Шувајића, да је Накнада ортачке у содружију ортачком са Стеваном Крајнцем из штете. Великоградшта куповали и давали неко масло на капију С. везира у Београд одакле не мала штета догодила им се тако да више од 60 ока масла фалило је на мери тамошњој, које је исти Стеван потпуно од Мише примио и на капију теслимпо потом и 9 адлија дуката затапо при себи, које му је Мишо за куповање масла уручио и које је новце сам Мишо примио од фећиларча везирска за које по донешеном чрез Мишу из Београда свидјетелном писму тако да су они прави ортаци како у добити равно и у штети при истој трговини. Тога ради пресуђено, да

Стеван потпуни за оно недоставше је масло Миши по признаној цени и (по признанију Стеванову да је он примио потпуно од Мише) 100 гр. и 20 пара такође и они 9 дуката адлија да врати Миши од којих примито у ресум у касу народну 5 гр. и 1 пара (24. март. Бр. 224).

37. Стеван, Јоца, Цветко и Стоилко грнчари овдашњи у Пожаревцу обвезаше се пред судом овде да ако би Обвеза за накнаду се икому чрез њин занат кад обжижу лонце и штете. прочита случила, Боже сохрани, несрећа чрез огањ то онда да су они платци штете првим комшијам меандијама. Такође и меандије сви имајући фуруне хлебне обвезани су да ако би икакови, Боже сачувај, пожар кроз њино небреженије из фуруне изишао и штету нибуд коме причинио, то онда пак да су они платци онаквима. (18. априла Бр. 321).

38. На оптуженије Пауне, супруге Јована Суре из Рановца, да ју исти муж одгони (као втори супруг) и не- Упућени на заједзине ствари, што је принела к њему задржао неку нички живот. кацу с којом се послужује и једну крмачу, коју је убио и потрошио, за које по извјестном доказателству између њи рјешено, да јој њезине ствари (Пауне) поврати ил наплати јој 20 гроша за кирију од каце и за крмачу 10 гроша притом запређено да ипак обоје заједно дружески живу у једној кући Јовановој. (24. Маја. Бр. 611).

39. Стеван Крчмић из Кобиља представивши да је још прошлаго года априлија месеца својем комшији Па- Заједничка штета уну. Намцу дао вола да се послужи т. ј. док под од изгубљеног вола на послугу датог кукурузе узоре у том случају и нестало му истог вола, изгубио се. За којим по довољном испитивању пронашао и познао се код Станоја Дражила у Мелници у неког вола (подобног оном његовом изгубљеном волу) на против тога Станоје без даљег изговарања приведши суду истог оног продавца от вола Јована Дражила из Церемошне. Јован пак као одабран кмет и стар човек на душу узимајући да је онај продати Станоју вол између 8 јунаца његови у Церемошњи отелио се одрастао и пре 1½ година продат Станоју.

За које по довољном извјестију пресуђено, да Стево и Паун наполак штету дјеле т. ј. да дода Паун половину новаца колико вол засјеча Стеви а кусур да потпуни Стево и купи си вола на мјесто оном волу (5. јуна. Бр. 698).

40. На предложеније тужбе Ђорђа Поповића, из Божевца бившег тамошњег пароха, но због бездјелија своји Није право и син- ђелдју му без нак- наде узети. од покојног господина Епископа Кирила распо- љен и у мирски чин вративши се, да није пра- ведно од њега распопљенијем за дјела своја већ казњена, синђе- лију исплаћену одузети и без сваке заплате поп Стојану Степа- новићу предати, по зрјелом и беспристрасном расуђењу решавамо:

да није право тапију на тапију давати и по томе синђелију једну већ плаћену од исплатившег одузети и другом дати;

да није право с грешившег човека за једно и исто прегре- шеније два пут казнити, а по тому да није право ни попа Ђорђа Поповића за дјела његова у едан пут суђена и расправљена оду- зимати му новац плаћени му за синђелију казнити и потому

да је право ако се истому попу Ђоки Поповићу синђелија плаћена одузме да му поп Стојан Стефановић сваке године докле је он, поп Ђорђе, жив, за исплату синђелије његове по 50 гроша плаћа или да му у едан пут по 3 гроша на кућу исплати колико је поп Ђорђе за такове платио.

И тако за правије налазећи, да распоп Ђорђе Поповић своје паре ужива него други његову муку да једе, дајемо ово писмо од себе како распопу Ђорђу Поповићу а тако и прејемнику бивше нурије његове дјествительному пароху Стојану Стефановићу. (9. јуни. Бр. 727).

41. На предложеније Стевана Младеновића и Момира Бо-

Дуг од продаје. говића из Лучице да им је Анто Ђукин у По- жаревцу дужан за неке од њи купљене јаганце 92 гроша и 20 пара на које Анта изговарајући се на Живка Торлака ортака свог да би он то платити морао из узрока, да је он новце кусур до- бити њине примио од прекупца. Но понеже да су оба ручну об- лигацију одали Стевану и Момиру сврх 185 гроша и Живко већ исплатио своје исе дуга у издавању им марве и готову новцу. Тога ради пресуђено, по одрицању Живкову да Анто наплати своје исе Стевану и Момиру па ако добије од оног прекупа сви- дјетелство достојерно тад нека свободно Живка Торлака као не- вјерног ортака приведе овамо к суду и сотим рјешенијем подми- рише се и задовољни сташе обе стране и у касу ресум платише 4 гроша и 25 пара (12. јуна. Бр. 752).

42. На предложеније Саре супруге Милоша Стеванова из Наслеђе Њери испла- Клења да стричевићи браћа њена населили су на њено у новцу. грунт очевни јој и у кућу, Мита, Ива, Панта,

Гајо и Марко, на које не имајући никог наследника очевна на исти грунт и кућу но она, Сара, за које при суочењу њину и по извјестном доказателству нашло се за право да она, Сара, већ један пут удата и имајући супруга свог и дом не може ни насле- ђивати очевни грунт а при том стричевићи јој умаљени с грунтом њиним тако да они пет браћа не имају си осим оног грунта ни уживљавати на другом. Тога ради пресуђено по угодби између њи, да јој исплате за кућу само с мало воћара и винограда 30 гроша и дужнину неку од ране да јој поврате, на које Сара пристаде и наплативше јој тако, да се више ни она ни дјеца њеина са по- менутом јој родбином терати не могу и на то примито од Саре ресум у касу 1 грош и 2 паре. (13. јуни. Бр. 760).

43., На предложеније Цане супруге Симе Јанковића, дућан- ције овдешњег тако да је ипак речени јој муж Упућени на брачни суровим и безчеловјечним бојем почео на њу уда- живот.

рати, опомињући се првашње неке злобе између њи, на које при суочењу обојих овде пред судом у присуствију Јове Спасојевића, Пере Поповића, Мише Илића, Павла Бојадџије, Јанка Стефановића и Јове Дугалића, кнеза варошка спрема изговора едне и друге стране усовјетовани обоје да се примире и у дружеској љубави живу и у будуће ако би се дознало од комшија њини, да ипак Симо злобствујући буде безмјерно био своју жену или пак она сама узрок вражде њине буде то онда она страна до које ком- шилук посведочи жестокој казни подлећи буде. (18. јуни. Бр. 797).

44., На оптуженије Митра Србуља из Рама, да му је Траила Илићана пас ујео жену идућу у Сушину од којих Накнада повреде од рана 20 дана лежећи лечила се и дангубила и ово уједа животиње. знајући Трајило да његов пас мучећки напада на чељад на које не хотјевши убити истог пса. Тога ради чрез противленије Тра- илово ако је по учињеној штети и убио пса пресуђено му, да за дангубу лежања и лечења наплати Митровој жени 10 гроша и сотим Митар би задовољан и помирише се. (22. јуна. Бр. 820).

45., На предложеније Стоке Радивојева из Шапина, да му се начпарала кобила код гумна Миленкова за које Није одговоран за по изговору и заклетви говедара Грује Краинца случајну штету. тако да је он сву марву оданде по обичају с пландишта кретао и у оној громади није ни видео како су се стока сами најурујући несретним случајем натрчала кобила не на пролаз куд је проца марва гринула и који је довољно простран но на плот и сама се нашпарила на колац одакле и угинула други дан. У овом извјестном

доказателству и заклетви Груиној пресуђено да ничто не има сожаљевати на Грују ни истраживати Стоко не има развје само говедарину за ово лето плати Груји садругу му и сотим обе стране задовољнише се. (25. Јуна. Бр. 834).

46. На предложену распру између Јевте добошара и Саве каплара оба из Пожаревца спрема доказателства Нема мира, док се каплара оба из Пожаревца спрема доказателства једна кућа не расели. њиного по израженом испиту између њи по високом налогу Њене Сјателст. Милостив. Госпође Књапише сербске к овдешњем магистрату.

Мњенија овдешња заседанија судејска јест то! Да сва између оба више речени парники следујући поводом њиови жена една злобна распра, докле год ове две куће, Јевтина и Савина са истом чељади, комшилучиле буду никад између њи мир бити неће, развје да се једна кућа од њи расели оданде и она коју височајша воља и благопромтреније кренути и коју задржати благоволи. Онда ће и рјешеније конечно сврх истог предложенија закључено бити. (28. јуна. Бр. 855¹).

47. На оптуженије Милоша Пантелића, из Пољане, да му Накнада по проце- је Стојић Кумрић ондешњи у шљивару свом на- ни кметова. падшег вола пребио с коцем тако, да више за никакву послугу не бива на које по освидетелствовању Стеве Илића, комшије Стојићева, који чуо ноћу кад је ударио Стојић вола у шљивару разграђеном тога ради по оваком сведочанству и по пријемство на душу Милошеву пресуђено, да Стојић оног пребијеног вола узме к себи а Милошу да плати по процени кметској 60 гроша и сотим решењем удовољени. (12. јули. Бр. 935).

48. На предложеније Радојка Матанског, да га је ујац његов Раскицуће усинов- Пана Гојковић у Смољинцу превео прољетос са с љења. кућништа његовог из Црнућа Вел. к себи на име посинства и на све имање преписанца па сад одрицајући се и изгонећи га из куће, тога ради по доказателству између њи кмета Берјана пресуђено, да сав усев и радњу оволетну на пол дјеле и што му је Пана дужан од вина да му врати ил у вино ил с готовим парам и потом чрез истог кмета Берјана, да се све оне, што је Радојко принео к Пани, ствари одјеле Радојку и да изиђе из куће Панине а Панино сопствено притежање затечено ни најмање дирати да не имају и с овим закљученим решенијем удовољнише се оба. (17. јула. Бр. 964).

¹) Случај природе управне.

49. На предложеније кметова из Бискупља Станимира Лазаревића и Живка Милијина, да су Никола Ми- Да положи народној тров и Нина Јованов ондешњи сељани свак по каси новце од ман- једно оме женско приватили и тајали док су под- гун стоке. ранили и свак своје ипак без знања селска протурили, препродали, за које по признанију Николину и Нинину пресуђено, да исте новце пошто су оне кобиле продали одма поврате у касу народну и тако да је по њином показанију свака она кобила засекала 40 гроша тога ради исти новци примљени у касу 80 гроша. (23. јула. Бр. 996).

50. На оптуженије Милоша Пантелића, из Пољане, да му је Стојић Кумрић ондашњи ударио вола у кук Накнада по проце- тако да му га је и пребио и с истим ударцем ни кметова. да више ни за какву радњу не може бити исти вол по свидјетелству комшије Стојићева, да га је исти Стојић пребио, који је вол и к суду амо на извиђање доведен за које по њиховом доказателству и по извиђењу пребијеног вола пресуђено, да Стојић узме истог вола к себи а Милошу да плати 60 гроша по процени кметској и сотим се подмирише на које примито ресум 3 гроша. (30. јули. Бр. 1023).

51. Пресуђење Стојадину Митрову и Арсенију Стојанову оба из Смољинца сврху распре за неку ливаду у Липо- Земљу да уступи вици рјечи код Смољинца, које је иногда у потреби што му је у реум Митар отац Стојадинов за 4 гроша дао био Сто- дата, а ону што је истребио да остане јану Матанском оцу Арсину, коју Стојадин сад његова. взискивајући натраг као собствену очевину своју на које сведоке клетвене пред суд приведе: Максима Ђокића и Нестора Андреића, који са заклетвом на захтевање Арсина посведочише као комшије њини и стари људи, тако да је за исто у рем Митар дао за 4 гроша исту ливаду Стојану а не да ју је навјек продао. Тога ради по извјестном између обе стране доказателству закључено, да кнез селски и кметови отиду на исто мјесто и са сведоцима па да одеде Стојадину праву очевну ливаду парче, а што је Стојан и син му Арсо притребили комад ливаде оно да остане Арси и на то међу се писмено да начине. (30. јули. Бр. 1025).

52. На предложеније Ђене бугарина из Свилајенца, да је на вересију дао Анђелку механџији у Пожаревцу дуг од продаје неко вино од којег остао му дужан Анђелко 30 гроша, на које изговарајући се Анђелко, да он у истом вино има ортака Стевана Веселиновића, који сад не налазећи се код куће, но будући да је

он Анђелко погађао и примио исто вино у меану њину тога ради пресуђено му, да наплати Ђени а од свог ортака нека тражи редом суда. Примито ресум 1 грош и 2 паре. (13. август. Бр. 1090).

53. На оптуженије Коче Јованова из Барича, да су му Динакнада штете учи- нулова марва целепна потрли конопље по при- љене од стоке. знанију овога и по доказателству процене кметске пресуђено да врати у готову 7 ока тежине.

Такође и на предложеније Ђуре Миросављева 20 ока жита, што му је иста марва Динулова појела у снопови по признанију Динулову отказато да му плати с готови новци 4 гроша.

Притом и Мили Николићу у Баричу по предложенију тога да му је иста марва Динулова 20 ока пасуља на њиви поштетила по доказателству проценитеља кметова Барички такође и по признанију Динулову рјешено, да му плати 4 гроша на које сва три тужитеља Динулова пристадоше и наплати им од којих примито ресум 30 пара. (18. август. Бр. 1105).

54. На предложеније Пауна Јоновића, Траила Јеремића и Чувар одговара на- Јове Николића, сва три из Речице, да су још про- кнадом за изгубље- шасте јесени на уговор и погодбу Јовану Верђеца ну ствар. из Ђићевца дали му своје свиње на чување у жировнину с погодбом грош од брава или пак десетог брава између којих примивши чувајући ил не чувајући свиње погубио ил је продао 9 брава свиња њини т. ј.

Од Паунових свиња из 18 брава	нестало	3 бр
» Траилови	» 27	» 4
» Јовини	» 6	» 2
	<u>51 брав</u>	<u>9 бр</u>

На које изговарајући се Јован да су исте свиње поскитале се по дубрави за које он сумња да су и покрадени само што је он без знања Траилова два брва сам одвојио и дао у Пожаревац за свој дуг (т. ј. такође за погубљене свиње) прочим пак 7 ве- прова не знајући траг куд су пропали. Тога ради по таквом при- знању Јованову пресуђено, да они сва три наплате Јовину чува- рину по погодби њиној колико му је који заостао дужан а он њима да плати за несташе ведрове 112 гроша које они по про- цени каждаго да раздјеле за несташе им ведрове и сотим обе стране удоволише се, на које примито ресум 5 гр. и 2 паре. (21. августа. Бр. 1135).

55. На оптужење Јове Мариновића из Скобаља, да је пре две године дао био 6 гроша Маринку Матејевићу Повраћај капаре у Бурјану као калазу да му закупљује коже ја- услед неиспуњења гњеће и овчије на које Маринко купивши до 4 уговора. коже и не згодне к том пак ни на време не ктео и донети Јови но задржавајући и у запустенију дослје. При суочењу њину и признању Маринкову пресуђено, да он поврати 6 гроша Јови а оне коже да прода другом ако може и сотим помирише се. При- мито ресум 12 пара. (21. августа. Бр. 1136).

56. На предложеније Стеве Јеремића, из Малоградишта, да му је неке земље очевне празне преотео му стри- Очевину да му уе- чевих му брат Милић Илијин и посадно шљиваре тупи, крчевину да себи не сматрајући на слабу возраст Стевину за задржи. које по освидјетелствованију Малоградишта кнезића Матеје и кмета Симе Гаића пресуђено, да Милић уступи од оног старог шљивара половину који већ рађа а онај што је на нову њиву (земљу) Сте- вину посадио Милић — шљивар — да дигне сав свој плот оданде и шљиве овогодишње што је посадио да почупа на јесен и пре- сади ји у своје њиве Милић, и онај пред истим шљиваром требеж, што је од шиба избавио Милић да му и остане и да се више о тим земљама препирати не имају закључише оба пред судом и пред више именованим кметовима. (24. августа. Бр. 1151).

57. На предложеније Марјана Илијина из Љубиње, да браћа му Марко и Станко с којим се је већ поделио млађем брату да но од куће и од стасина ништа му дали нису, за направе кућу. које при суочењу њину и по признавању да су они двојца, Мирко и Станко, задржали само за себе сва стања, сграде очевне, тог ради пресуђено им, да помогну млађем си брату Марјану напра- вити нову кућу и од стасина очевни једну стасину да му даду и сотим закљученијем удоволише се. (26. август. Бр. 1155).

58. На оптуженије Тиосаве удовице почившег Величка Мар- јановића из Камијева, да јој је пресекао ора, Накнада за посече- дрво ораово плодно, Јово Ненадовић кмет он- но дрво. дешњи и без никаква узрока но само што му је уз ограду шљив- варну био, којег присвојити шћаше, ал Тиосава и дјеца њена не даваху му без суда, но Јово не сматрајући на молбу и одбрану њину, нити се суда у том сјећајући, по доказателству кнеза селска Марка Сарића, но послао свог млађег брата и посекао ора од 20 година, старо дрво, за које по извјестном показивању и по при- знанију Јовину пресуђено му, да за исто посјечено орахово дрво

25 гроша плати Тиосави и у онај оставши пањ да се не усуди више дирати нит присвојавати га, но ако се нека младика обнови нека ју ипак воспитава Тиосава себи и чадом својим, на које примито ресум у касу 1 грош и 10 пара. (28. август. Бр. 1171).

59. На предложеније Пауна Ердељана из Влашко дола, да Заједнички да сно- му је посјечен вол на њиви Стевана ковача по се штету. доказателству Јаноша Курића и Томе Ердељана сељана ондешњи, комшија Стеванови, за узрок што је вол немиран, дерач, и често по штети скита се а Стеванова заграда неваљала, код које је и колибу направио ради одбране од марве нападајуће, које је и дочекивао више пут он и жену му, на оваково показивање пресуђено, да Паун и Стеван прикољу истог посеченог вола и распродаду месо и кожу, потом колико још оним новцима устробати буде да онаквог вола купе то да потпуне оба и Стеван и Паун сваки по половину из узрока тога, што Паун није чувао вола реченог кад је знао да је поштетљив, а Стеван пак зашто није боље заграду утврдио и сотим рјешењем удовољени. (29. август. Бр. 1177).

60. На оптуженије јеромонаха Серафима из манастира Заове Родитељи плаћају да су му Илија Ковјанића и Стевана Мирковића штету за децу. синови из Велико села, чобанчад, украли, заклали, испекли и појели 6 пујчића од којих је он пронашао стрв на ватришту њином гди су ноћили са стоком а не да и је совершенно видио и њи саме пофатао, на које изговарајући се речена чобанчад, да они о том ни најмање незнаду и ни под који начин не оддавајући се за такову погрејску тога ради на заклетву поменутог јеромонаха Серафима тако да он цјелу сумњу на њи полаже пресуђено да исти родитељи речени чобана плате за сви 6 пујчића 9 гроша Јеромонаху Серафиму па нека они сами истражују друге рзусе кад се изговарају да они нису и ако пронађу друге рзусе, који су то сдјелали одма да и објаве кнезу у селу. (19. септембра. Бр. 1264).

61. Пресуђење сврху распре између Мише Илића и Мише Својина. Јовановића, из Пожаревца за неку ливаду на атару Могилском са Стојићем Стојадиновим из Тириковца, коју ливаду више од 20 година још покојни Стојадин како ју закупио и по два пут је откупљивао, од које ливаде једно парче нови прекупци Мише од Солиман аге сас ташијом његовом отргнути настали, за које по извјестном доказателству и по заклетви Николе Стојановића, из Тириковца, Мише Стојановића и Петка, кнеза из Ти-

риковца и Живана Илића, сви људи одабрани у старости и на душу узимајући да је у истој ливади Мише Илића и Мише Јованова, синор, белег, до старог пута и оно парче ливаде и међа све сједињава се к ливади Стојића Стојадинова из Тириковца. Тога ради да не би једна ил друга страна и у будуће ни буд какву распру о истој поменутој ливади имали, дато писмено пресудно закљученије Стојићу Стојадинову по височајше јего књажевског сијателства одобренију и још к тому да оба Мише наплате тригодишње сено с оног парчета ливаде што су прекосили од Стојића. (25. септембар. Бр. 1302).

62. По височајше јего књажевског сијателства заповести писмено од 20. новембра о. год. Бр. 1793. представ- Тестамент. љени овде чрез Матију Стевановића тестамент сврх оставшег му имјенија од почившег му поочима Стевана Јовановића, бившег трговца марвена из Ореовице. Призвани су амо к суду свидјетели, који су потписани на тестаменту и сочинитељ тога, испитани и по кметовском доказателству њином, да су оно истовјетне рјечи, које је при смртном часу Стеван из уста својих говорио, тога ради за будућу тврђу Матеји, као наследнику имјенија Стеванова потврђен исти тестамент в заседанију овдешњем. (15. декембар. Бр. 1595).

1 8 3 9

63 Старешина среза млавског п. капетан г. Петар Ђирковић послао је с рапортом својим од 28. декемврија Наслеђе небрачног прошле 838 године Бр. 479. терајуће се Павла детета. Марковића, из Стамнице и Ђорђа Божора из истог места извјештавајући да је жена Павлова још као девојка од сина Ђорђевог, који се у солдатима налази затруднила и да је мушко дете родила па да сад Павле захтева, да Ђорђе детету из имања део одели, ово је Павле и овде захтевао но будући, да је дјете мало то је магистрат у ствари овој међутим рјешење одложио докле дјете не одјача а притом је Павлу заказао, да дјете добро чува па ће се после, кад дјете одјача предмет овај решити и захтевање његово ако се реши, да дјете при њему остане у призреније узети. (3. јануара. Бр. 17).

64. Јову Тошиног и Живка Јеремића, из Кушиљева, ортаке у трговини са стоком, који су терајући се, због да плате по пронеки између себе несвршени ортачки рачуна, магистрату трговаца. страту овом предстали отпратио је Магистрат овај на овдашње

трговце, да и они прорачуне, и Магистрату јаве, који је коме од ортачине њине и колико дужан и трговци који су и прорачунали нашли су за право да је Живко Јови начисто 508 гроша давати дужан, зато је Магистрат пресуду ову трговаца потврдио и пошто је Живко Јови по овоме 508 гроша положио узет је од Живка на те новце ресум 12 гроша и 18 пара. (10. јануара. Бр. 51).

65. Будући да је Васа Шљивић житељ овдашњи у терби Опет да плате по својој са калаузом својим Јованом Петровићем из прорачуну трговаца Топонице изјаснио, да му исти калауз његов, од дати му на куповање стоке новаца по тефтеру 689 гроша и 14 пара чаршијски враћати има за то, што му за те новце стоку купио није, а калауз његов признати није хтео, да му је толико враћати дужан, и по томе да с њиме рачун пред трговцима овдашњим учинити жели, то и је Магистрат овај обојцу због тога на трговце овдашње оправдио, да пред њима међу собом рачун сврше и кад су и по овоме трговци овдашњи прорачунали и Магистрату овом јавили, да су за право нашли, да Јован Васи по тефтеру заиста 689 гроша и 14 пара чаршијски давати дужан потврдио је Магистрат ову пресуду трговачку и кад ји по томе Јова Васи 689 гроша и 14 пара чаршијски положио узето је од Јове на те новце ресум 17 гроша и 9 пара (16. јануара. Бр. 106).

66. Јован, син покојног пароха Брзоодског Димитрија Жи-
Зајам. вановића предстао је Магистрату овом с тужбом на Миљка Манојловог, из Брзоода показујући, да је исти Миљко по гласу Магистрату овом поднешеног писмена покојном оцу његовом т. ј. Јовином од они 300 гроша чаршијски које је од њега пре 3½ године под интерес узео заједно са интересом и што му је после додавано 600 гроша чаршијски дужан па да му је од ти новаца само 240 гроша дао, а прочи кусур од 360 гроша да му никако неће да даде. Поводом тужбе ове призван је речени Миљко и суочен је с тужитељем и премда се он изјаснио, да су новци, које је од оца Јовановог, покојног пароха Брзоодског под интерес узео, црквени, и да за то Јовану 360 гроша дати није хтео, што би те новце цркви вратити требало опет је за то овај магистрат рјешо: да Миљко Јовану 360 гроша по томе даде, што му ни у писмену, по коме је Миљко те новце наследницима покојног пароха брзоодског давати дужан, нестоји да су ти новци црквени, нити се то каквом другом сведоџбом доказати могло, по чему кад је Миљко Јовану те новце испоручио, узет је од Миљка на њи ресум 6 гроша. (17. јануара. Бр. 107.)

67. Паја Стојановић из Вел. Црнића предстао је данас магистрату овом тужећи се, на Танаска Павловог Нема права на накнаду кад је ствар из истог села, да му је он оног коња, кога је с натраг драговољно примио. трампио, после 3 дана повратио па да је коњ на 7 дана после тога цркао. Тужећи се овако на реченог Танаска молио је Паја Магистрат овај, да би му он од Танаска коња наплатио по томе, што је Танаско видити морао да се је коњ код њега разболео, па да се је само за то, да коњ код њега цркао не би пошманио и коња му натраг вратио. С њим заједно Магистрату овом представши Танаско признао је, да се је пошманио и да је коња Паји повратио наводећи, да је коњ здрав био и да га је Паја драговољно натраг примио особито кад му је пишманлук платити обећао. Паја је не само то признао да је коња здравог примио и то, да је нешто пишманлука од Танаска примио а кусур да му се је Танаско дати обећао. За то је Магистрат рјешо: да Паја нема право тужити да му Танаско коња плати, особито што се доказати није могло, да је коњ болестан био а друго, што је Паја коња од Танаска драговољно примио и с тим су обе стране задовољне отпуштене. (20. фебруара. Бр. 392.)

68. По изјестију кметова брежански од 2. марта тек. год. посјекли су без знања кметовског Степан Нико- Накнада за удавље- лић 1, Никола Марков 1, Милован Атанацков, ног вола. Стојку Краинац. Мијајло Краинац и Живко Краинац из Брежана 1 дрво растово на обали моравској и јунац се Стоке Ђукића, дошавши с прочом стоком онде на брст, како су дрва с гранама у води, која је равна с обалом била лежала, у воду омакао и удавио. За то су њи 12 кметова, који су ту ствар извидили за право нашли, да речени 6 људи, који су с тиме, што су дрва посјекли узроком били те се је јунац Стокин удавио Стоки за јунца 80 гроша чаршијски, као што им је он цјену оставио плате. По овоме је дакле кад су наведени 6 људи с овом кметовском пресудом не задовољни будући заједно са Стоком суду овдашњем предстали суд овај ову пресуду кметовску потврдивши решо, да поменути 6 људи, који су и овде признали да су без знања кметовског дрва, која је Морава подлокати и оборити тела посјекли, Стоки за јунца 80 гроша чаршијски плате, будући да су стиме, што су дрва посјекли узроком били те се је јунац, Стокин удавио и с тим су рјешењем обе стране отпуштене. (6. марта. Бр. 615.)

69. Иконија Стојадинова, рођена Танаскова, из села Бико-
 тинаца окружја овог предстала је суду овом
 Да издржава с ума тинаца окружја овог предстала је суду овом
 сишавшег брата а у жалећи се, да је Илија Стеванов из истог села
 накнаду за то да у- земљу брата њеног Тодора с ума сишавшег при-
 жива земљу а потом тиснуо и исту и сад држи, коју да би она желила
 наследи. од реченог Илије одузети да истог брата свог код ње обитавајућег
 лакше издржавати и с нуждном аљиницом и кошуљицом снабдје-
 вати може.

На представљену тужбу вишеречене Иконије почем је и
 примирителни суд исту за истину осведочио, суд је овај рјешио,
 да оптужени Илија тужитељици исту земљу уступи коју она (Ико-
 нија) да може сама држати, или коме хоће под кирију давати ју,
 но ником до смрти вишереченог брата свог не продати, а по смрти
 брата свог да може с истом по својој вољи располагати, на ово
 је оптужени престо и с тужитељицом помирио се, (20. маја. Бр. 740.)

70. Дака Николина из Бара у окружју овом предстала је
 суду овому жалећи се, да је кћи њена Станија
 Накит и аљине же- суду овому жалећи се, да је кћи њена Станија
 нине припадају му- удата за Николу Живанова из села Смољинца
 жу у наслеђе. упокоила се којој да је она покрај припадшег
 на њен тал накита од 260 гроша чаршијски и једно своје сопст-
 вено тепе, обоци и ланчић сребрни на неко време за ношење, и
 преко тог 1 дук. цес. дала, које би новци и друге ствари умерше
 своје кћери Станије од зета свог сад одузети желела.

На представљену тужбу више речене тужитељице позвати
 је дао суд овај оптуженог Николу, који признавајући да је више
 назначене новце и ствари умерша жена његова од матере своје
 донела показао је да јој за то поврати одриче, што је он сиром
 будући принуђен видио се о женидби својој задужити, која га
 је до 700 гроша чаршијска коштала, па преко тог, да је испунио
 две године с њом живећи опет у болести и о погребу трошак
 по обичају чинио и да је преко свега тога један кумаш до 30
 гроша сестрином дјетету умерше његове жене поклања као што
 га је она на смрти да само те новце поврати заклела — која
 преднаведена показивања парницу водећи страна узевши суд овај
 у данашњем свом заседанију на расужденије, рјешио је, да оптужени
 Никола накит од 260 гр. умершој жени његовој пре удадбе
 на тал припадши заједно с њеним аљинама као право њему при-
 падајуће добро задржи и да пуници својој Даки њено сребрно
 тепе, обоци, ланчић сребрни и 1 дук. царски, који је само на
 ношење умерша његова жена после од ње добила, заједно с ре-

ченним кумошем од 30 гроша поврати. На ово су обе терајуће
 се стране престале и помириле. (6. јуна. Бр. 748.)

71. С рапортом Начелника среза Млавског у окруж. овом,
 од 4. т. м. предстала је суду овом Стана кћи Ра- Својевољно напуш-
 досава Јовановића, из села Бистрице жалећи се, тање земље повла-
 да је она по смрти оца свог не имајући ни брата чи за собом губитак
 ни сестру нити ког другог од фамилије удавши се у кућу своју
 човека пустила с којим 4 сина и 3 кћери имајући, да је у Соли-
 манпашино време с мужем и ћецом својом из Бистрице својевољно
 у село звездан у окружје црноречко одбегла и тамо 7 година
 живећи, кад је се у село бистрицу с мужем и дјецом повратила
 да је спаија села њиног, једну њинову ливаду Илији Радовановићу
 у исто село предо био коју би она сад повратити желела.

На представљену тужбу више речене тужитељице позвати
 је дао суд овај у присуствију месних кметова оптуженог Радосава
 који почем је признао, да је исту ливаду од спаије добио, пока-
 зао је, да је њу пре 28 година Петку Степановићу сељаку свом
 за једно парче градине у промену дао, који Петко да је потом
 исту ливаду чистио, ђубрио и око ње неку част крчио. које пока-
 зивање оптуженог пошто су кметови за истину осведочили, Суд
 је тужбу тужитељице опровергнувши решио, да она исту ливаду,
 коју је пре 35 година својевољно с мужем својим напустила, и
 од то доба да ју поврати не тражила, а сад неправом тражила
 повратити, но да иста вишереченот Петка као правог сабије
 остаје у уживању које, да га нико узнемиравати право нема на
 које су и парницу водеће стране престале. (7. јуна. Бр. 749.)

72. Станко Цветков, из Прова предстао је суду овом жалећи
 се, да кад је он у воденицу на Морави жито пре Случајно причине-
 неки дан самлети однео да је по њему и Живко на штета шкоди го-
 на штета шкоди го- сподару ствари.
 Крстин из Влашког дола на исту воденицу при-
 спјео, па кад су видели у воденици оној да за дуго ред чекати
 морају да су се договорили да у другу ондје близу воденицу с
 оне стране Мораве рану самлети пренесу, по коме договору, да
 је он (Станко) с раном својом и реченог Живка у воденицу млети
 отишавши, њега (Живка) да коње њинове чува оставио, који чу-
 вајући један дан, да је други дан коњ његов (Станков) сапет по-
 крај Мораве пасећи у Мораву случајно сурво се и удавио, па да
 сад тражи да му у штети колико толико помогне.

На престављену тужбу предоменутог тужитеља суочивши
 суд овај оптуженога Живка, који по казивању тужитеља при-

знавши да је истина коње чувати остао но показао је, да је он коње од њива да не учине штету чувао, а да ни сумњао није да ће коњ на Мораву насрнути и удавити се, по оваковому показивању парницу водећи страна суд је у данашњем засједанију, тужбу тужитеља опровергнувши рјешило, да случајно причинена штета тужитељу као газди шкоди, по тому да неправо тражи, да му оптужени Живко у истом што спомогне, раз ако то он добровољно учинити хоће. (15. јуна. Бр. 769).

73. Стока Богданов из Клења предстао је суду овому жалећи се, да је по смрти дједа његовог отац његов малолетан остао био па да је суд турски тада једну њиву његову неком Бранку на уживљење дао, коју њиву пошто је отац његов одрасто, да је од истог Бранка одузео и до смрти своје држао, па по смрти оца свог и он малолетан заоставши, да су кметови селски исту њиву неком Павлу пре неколико година на уживање дали с договором да на истој њиви ужива до совершенног возраста његовог, по кога Павла смрти да исту њиву он сад од сина Павловог Илије одузети тражи.

На представљену тужбу вишереченог тужитеља, пошто је примирителни суд тужбу тужитеља у свему за истину осведочио суд је овај у данашњем засједанију свом рјешило: да оптужени само на уживање отцу његовому дату њиву, као право његово очинство уступи, но тад кад овогодишњи плод збере, на ово су обе парницу водеће стране предстале и помириле. (15. јуни. Бр. 772).

74. Риста и Ђока Гавриловић, из Арнаут поповца предстали суду овом жалећи се, да једну ливаду њиву од старина очевину Јевта Миленковић селџак њивов, од више година притиснуо, па да им сад исту ливаду неће добровољно да уступи.

На представљену тужбу вишереченог тужитеља суочивши суд овај оптуженога Јевту у присуствију месни кметова и имено: Паје Рувића, Стојадина Павловића, Марка Мијајловог и Гојка Милијиног, који кметови почем су осведочили, да је исто парче земље оптуженом Јевти пре 24 године дато и да је он исто из трња истребио и у ливаду чисту обратио, па да су се више речени пре 15 година за исту терали и да им је тада Урош Васић бивши кмет селски с прочим кметовима судећи исту ливаду осинорио, и Јевти као праву сопственост његову предо и од то доба да тужитељи на пресуду кметовску представши до данас оптуженог у уживању исте ливаде узнемиравали нису, суд је у засједанију решио:

да тужитељи од толико година остављену ливаду неправо тражити имају, коју је у трњу обрастлу оптужени Јевта истребио и до сад држао, но да он Јевта по пресуди кметовској пре 15 година учињеној и у напредак исту ливаду држи, на ово су обе парничне стране престале. (26. Јуна, Бр. 780).

75. Миша Ђорђевић, житељ и тувегџија овдашњи са женом својом Стојом рођеном Тошином представши суду Продаја жениног и овому предложио је тужбу противу Дмитра То- мања ередством му- доровића и Петра Филиповића, житеља пожаре- жа важи, кад је она са жениним знањем вачки, да је реченоме Дмитру једну ливаду за 70 учињена. гроша а Петру једну ливаду за 45 гроша чаршијски с тим уговором дао да они (речени Дмитар и Петар) исте ливаде држе и косе, док им он предоназначене суме новаца не поврати, будући да су исте ливаде поменутој жени његовој од оца остале, с којим да он располагати ни навјек ји продати није смео, и по тому да је рада жена његова исте ливаде откупити, но да Дмитар и Петар добровољно исте уступити јој одричу, наводећи да су они такове за свагда од њега прекупили.

На представљену тужбу предречени тужитеља призвавши суд оптуженог Дмитра и Петра, који почем су на против показали да су они од тужитеља Мише опоменуте ливаде пре 17 година са знањем његове жене купили и њој по погодби новце у руке дали, тако како да ни она, ни муж њен исте ливаде нигда право поврати ни њи у уживању исти ливада узнемиравити немају, то је суд овај суочити дао Стоју жену Мишину, која пошто је у засједанију суда овог признала, да је истину од Димитрија и Петра новце примила но да није знала како њен муж ливаде за свагда продаје, суд је узевши преднаведена, парницу водећи страна, показивања у рассмотреније рјешило: да оптужени и у у напредак исти ливада прави сајбије остају по тому, што у оно време ливаде онакове скупле ни вредити нису могле, и што је Стоја жена Мишина као мал сајбија новце у руке примила и за толико време исте ливаде повратити нетражила, и пр то што ничим осведочити није могла, како исте ливаде нису оптуженим за свагда продате. (3. јула. Бр. 781).

76. Станија Савина рођена Стевина, из Сиракова предстала је суду овом жалећи се, да при стрицу своме Нема права на на- Максиму Бранковићу у истом селу има од очин- елеђе. ства њеног неке њиве и ливаде, које јој на поисканије њено до- бровољно неће да уступи, па да би она желела исте судом одузети.

На представљену тужбу вишеречене тужитељнице, суочивши суд овај оптуженога Максима у присуствију месних кметова а имено: Николе Гаина и Степана Ђурчина који кметови почем су у заседанију суда овог осведочили, да је речени Максим Станију од малена очувао и удавши ју, да јој је по пресуди бившег кнеза Стоке тал издао, која да је тада задовољна била па сад понављајући тужбу да жели од њега (Максима) њиве неке и ливаде, које су њему на уживање дате одузети, суд је овај рјешио, да се тужитељница с тим задовољи, што ју је стриц њен од малена очувавши удадбом и другим, што су кметови у оно време за право нашли подмирио, као што је с тим и пре 25 година задовољна била. (3. јули. Бр. 782).

77. Јевра Јевтина, рођена Стојанова, из Шетоње у окружју Крчевина, основ овом са сином својим Миленком и сестрићем Стојаном Марјановим из Свинја предстала је суду овом жалећи се противу Марка Димитрова, Мирка и Стојмира Ђорђева, из Вел. Лаоле браће своје од стрица, да је при истим мати њена неке своје њиве и ливаде оставила, које би рада она као матринство своје одузети.

На представљену тужбу предречене тужитељнице суочивши суд оптужене у присуствију мјесних кметова, који кметови почем су у заседанију суда овог осведочили да је речене тужитељнице мати пре 25 година својом њиве и ливаде исте, поготову забатаљене напустивши оптуженима за свагда предала, које да су они по већој части истребили, суд је решио, да исте њиве и ливаде по сведочанству кметова и у напредак при оптуженима остану, као што су они исте и требали и од 25 година ником не узнемиравани држали. (4. јула. Бр. 783).

78. Јон Петров из села Рашанца представши суду овому пред Крчевина, ложио је тужбу противу Стане Митрове и Анђелије Јанкове из Орљева удовица, да речене држе њиве његове, које је мати његова пре 25 година по други пут из села Орљева у Рашанац удавши се оставила, које би њиве он судом од исте одузети желио.

На представљену тужбу предречени тужитеља суочивши суд оптужену Стану и Анђелију у присуствију селских кметова, који кметови, почем су у заседанију суда овог показали, да исте њиве, које је мати тужитељева пре 25 година по други пут у Рашанац удавши се напустила нису истребљене биле, већ да је на истим само по где год мотиком засађивано било, које њиве оптужени

удовица мужеви, искрчили и у добре њиве, на којима сад оне уживају обратили, суд је рјешио, да исте њиве по сведочанству кметова и у напредак при оптуженим остану, у уживању који да се тужитељ у напредак узнемиравати и не усуди и на ово су парницу водеће стране престале. (4. јули. Бр. 785).

79. Бранко Стеванов из Смољинца предстао је суду овому с тужбом противу Јеремије Ишина сељака свог Вреди продаја, пошто је доказано, да жалећи се, да је реченом 1 њиву своју за 50 ока земља у време продајита и $5\frac{1}{2}$ цванцика у залогу пре 15 година дао даје није имала веће вредности. с тим уговором, да он с исте њиве ужива док му новце и жито не поврати па сад повраћајући му жито и новце да му неће добровољно њиву да уступи.

На представљену тужбу вишереченог тужитеља, суочивши суд овај оптуженога Јеремију у присуствију селских кметова, који кметови, почем су осведочили, да је Бранко пре 10 година с оптуженим Јеремијом за исту њиву судио се, па пошто је доказано, да је тужитељ оптуженому такову продао наводећи да иста њива у оно време није веће вредности била, суд је решио да по сведочанству оптуженом и сад њива припада кад тужитељ један пут већ за исту тужећи се доказати није могао да је такову само у залогу дао а не за свагда продао на ово су обе терајуће се стране престале и помириле. (4. јули. Бр. 787).

80. Стојана Панина, рођена Стојићева, из Смољинца предстала је суду овому жалећи се да је једна њена Усинење на сву ливада при њеном очуу Пани пошто је се она мљу и мал важи. удала остала, коју да сад Ђорђе посинак Панин држи и неће добровољно исту да јој уступи наводећи, да је њега очуван и на исту ливаду као и осталу његову земљу усинио.

На представљену тужбу вишеречене тужитељнице суочивши суд овај оптуженог Ђорђа, који почем је писменом свог мјесног примирителног суда осведочио, да је у присуствију Стојане умерши Пана истог Ђорђа на сву земљу и мал други свој посинио будући да је пасторку своју Стојану удадбом подмирио и напротив да је она тада откривено изјавила, да она никуда ништа од Ђорђа тражити неће само да он мајку њену и очуа у њеној старости као праве родитеље слуша и до смрти чува и сарани, па пошто је он мајку њену и очува по уговору до смрти њиње слушао и саранио да је Стојана осиротивши њега два три пут до сад на суд терала тражећи опомену ливаду одузети му па да то кметови по учињеном између њега, Стојане и њеног очуа — уговору,

дозволити нису хотели, суд је овај у данашњем свом засједанију решио, да тужителница по сведочанству мјестног свог примирителног суда у напредак тужитеља у уживању исте узнемиравати не усуди се, ако не жели казни подлећи. (4. јули. Бр. 788).

81. Траило Павлов с братом својим од стрица Јанком Ра-
Крчевина. дојковим из Стамнице представши суду овому предложио је тужбу против Миленка Миленова, да речено једно парче земље, које је отац његов истребио држи и добровољно неће исто да му уступи.

На представљену тужбу предреченог тужитеља Траила и Јанка суочивши суд овај оптуженога Миленка, који почем је с писмом свог примирителног суда осведочио да је он од неког Анте Марјановог из Лаоле једну ливаду купио покрај које да је и парче луга било, који луг отац тужитеља Траила, да је започео био требити, и мало конопље сејати па исто место својевољно напустивши, да је опет трњем обрастло било, које место покрај своје ливаде запуштено да је он из луга истребио и у чисту ливаду обратио, суд је рјешно да тужитељи неправо траже оптуженог за опоменуто парче земље, које је он, пошто је отац њихов пре 20 година напустио, истребио, које парче земље, да је и тако покрај његове ливаде лежеће, њему оптуженому пре него другом принадежало. (4. јула. Бр. 790).

82. Аница, жена умершег Стоке Николића из Маљуревца
Пошто му је спаја предстала је суду овому жалећи се, да је њену дао земљу тужитеља једну ливаду у пропаст Карађорђеву као удове, ка се одбија. Јова Николић, сељак њен притиснуо, коју да јој добровољно уступи отрече.

На представљену тужбу предречене тужителнице суочивши суд овај оптуженога Јову у присуствију селски кметова, који кметови почем су осведочили, да је исту ливаду Јови спаја онда бивши, пре 28 година као наследнику дао да он уживајући на исту дацију припадајућу издавати има, суд је решио да тужителница неправо тражи оптуженог у уживању исте узнемиравати, но да иста ливада оптуженог и у напредак као његова сопственост остаје. (12. јула. Бр. 801).

83. Милован Марков, Миљко Стојићев и Марко Миленков из
Пошто му је спаја Црљенца, представши суду овом предложили су дао земљу, тужилац тужбу противу Стојана Мирковића и Рајице Милосављевића из истог села, да су им речени једну се одбија-

ливаду стричевину њову неправедно од неколико година притиснули и добровољно неће да поврате.

На представљену тужбу предречени тужитеља суочивши суд овај оптуженога Стојана и Рајицу, који почем су с писмом свог мјесног примирителног суда осведочили да је исту ливаду пре 20 година бивши кнез Павле с кметовима и договором онда бившег спаје од тужитеља одузео и њима на уживање предао, па да су исти тужитељи под онда бивши судијама Петром и Здравком за исту ливаду судили се, и ови да су и као праве сајбије исте ливаде потврдили, за које да и до сад узнемиравали нису, суд је овај решио да иста ливада и у напредак као право добро оптужени остаје, будући да у оно време спаја као прави сајбија својом земљом располагати и дошљаке намјештати је мога, у уживању које ливаде оптужене у напредак да не узнемирују. (18. јула. Бр. 804).

84. Милош Милићев из Воилова предстао је суду овом с тужбом противу Стоке Арсића и Богдана Милутиновића, Дугогодишњим у-браће своје од стричева, да речени сву баштину живањем стиче се његову, која је између отцева њивих неподељена сопственост. им остала држе, будући да је мати његова по други пут у село Радошевац удавши се њега малолетног собом одвела, па да му опоменуто браћа ништа од очинства његовог сад не уступају.

На представљену тужбу предреченог Милоша суочивши суд оптуженога Стоку и Богдана, који почем су писмом свог примирителног суда осведочили да је опоменутог тужитеља мати на једну годину по кочиној краини по други пут удала се и да мисле да су њу отцеви њини удадбом другом подмирили, кад ни она ни син њен тужитељ Милош до данас узнемиривао и није, Суд је рјешно, да тужитељ неправо тражи браћу своју у уживању оне земље, коју чрез 50 и више година тражио није узнемирити но да оптужени и у напредак земљу, коју су до сад притјажавали, као своју сопствену држе. (25. јула. Бр. 820).

85. Антоније Стојановић из села Касидола представ суду овому предложио је тужбу противу оделитог брата Има право на деобу свог Ивана, да му речени неће добровољно да оставшег имања а не и на оно, што је уступи половину браника, који им је по оцу не-доцније прибављено. подељен остао.

На представљену тужбу предреченог тужитеља суочивши суд оптуженог Ивана, који почем је напротив показао, да кад су се они пре 28 година још за живота отчина поделили, да никаква браника за дјеобу имали нису, но да је он после са синовима

својима браник подигао и ово све показивање заклетвом потврдио. Антонија је с њим пред судом помиривши завјенце се, да га унапредак у уживању истог браника нигда узнемиравати неће. (25. јули. Бр. 821).

86. Дина Гаин из Љубињи предстао је суду овому с тужбом противу Станка Маринковића, сељака свога, да нема права на земљу, пошто ју је његов отац напустио. је речени једну ливаду коју је отац његов изговорио да требао од неколико година притисно и неће добровољно исту да му поврати.

На предложену тужбу вишереченог тужитеља суочивши суд овај оптуженога Станка, који на против писмом своји сведока освечивши, да је отац тужитеља, Гаја, исту ливаду пре 26 година не могући на њу главнице спаји плаћати својевољно оставио, па да је он на исту населивши се више од половине које у лугу обрадио било истребио и да на истој ливади је до данас никим узнемираван уживо. Суд је у данашњем заседанију решио, да Станко и у напредак прави притјегатељ исте ливаде остаје, нити да га има право тужитељ у уживању оне ливаде, коју је отац његов својевољно пре 26 година напустио узнемиравати на које су обе парницу водеће стране представале и помирили се. (12. августа. Бр. 853).

87. Кметови примирителног суда села Пожежене с Антом и Јовом браћом од стрица Мадавчевића представши, да остане по завештању. показали су, да речена двојца због неке деобе узнемирују и наводећи да је таква од старији њихови између њи неправедно учињени, кому на против пошто су кметови писмени тестамент од старији њихови остављени гласећи, да опоменута браћа један од другог ништа тражити немају, показали, суд је овај у данашњем свом заседанију рјешшио, да по остављеном му тестаменту вишеречена браћа један другог узнемиравати право немају, но да онако, као што завештаније од старији њихови остављено гласи остаје. (21. август. Бр. 859).

88. Миша Мишић из Гулубца представ суду овому пред-Државина од 26 ложио је тужбу противу Кузмана и Симе Ран-годиња. ковића, из Барича да речени очевину његову у земљи, њиве, ливаде и један шљивар држе, коју да му добровољно нећеду да уступе.

На представљену тужбу предреченог пошто су суочени освечивши, да они њиве и ливаде са шљиваром, које тужитељ Миша у Гулубац одселио се и напоменуто добро своје пусто оставио.

Суд је овај по сведочанству у данашњем свом заседанију рјешшио, да тужитељ нема право оптужене за земљу коју је отац његов од пре 26 година из Барича одселивши се оставио тражити, но да може у шљивару ако се које старо дрво нашло буде садашњем притјегатељу исто продати. (21. августа. Бр. 861).

89. Милија Радосављевић из Свиња представ суду овому предложио је тужбу противу Миладина Глигоријевића Узајамна накнада. из истог села, да му је речени два свинчета случајно у градину његову ушавши својевољно убио, која да му сад наплатити одриче.

На представљену тужбу тужитеља суочивши суд оптуженог Миладина, који на против пошто је показао, да су му свиње тужитеља више од 100 ока кукуруза и доста ојака кромпира у градини појеле и да је из тог разљутивши се свиње потуко — које показивање своје и за истинито освечивши — суд је у данашњем свом заседанију рјешшио: да оптужени Миладин тужиоцу свиње плати а овај њему да штету у 100 ока кукуруза подмири, а колико ојака кромпира покварени буду за сваки по оку кромпира да, заказавши оптуженому да у напредак свиње туђе убијати не усуди се, но само учињену штету да наплатити тражи. (24. августа. Бр. 867).

90. Примирителни суд села Воилова с писмом својим од 22. августа т. г. с којим је и Раша Јовановић са Божаном, кћерју Станојевом из истог села парницу предак, како уговор због неког воћњака водивши, суду овому представши, изјавили су, да је опоменуте Божане отац празан плац у истом селу имајући, опоменутом Раши, да он исти шљивама засади дао с уговором, да кад исте шљиве род приносити буду почеле, да они такви на два равна исета између себе свагда подјелити имају, па да сад Раша тражи од Божане цјели исти плац прекупити, који она продати није рада но да жели по уговору умершег свог оца с Рашом род од шљива дјелити суд је овај у данашњем свом заседанију пресуду примирителног суда одобревши рјешшио, да Раша неправдо тражи да се Божана њему плац свој продати принуди, но да и у напредак у истом шљивару ортак с Божаном остаје и род дјели. (25. август. Бр. 868).

91. Под 28. априлија т. г. закључен је између Јована Непмаровића, трговца београдског од једне, Аврама Да плате вуну по Исаковића и Јуде Хахамовића, јевреја, из Пожаревца од друге стране контракт у смотрењу куповања последњим првоме вуне с обвезатељством тим, да они буду трговци плаћали.

дужни Јовану вуну под капаром његовом куповати по цјени оној по којој и други велики трговци куповали и продавали буду, А да он (Јован) њима исту вуну по цени оној, по којој и прочи знатни трговци у оно време кад се вуна скуцати почне плаћали буду плати. Сад пошто је Јуда Хахамовић ортак опоменутог Аврама цело купљено количество вуне Јовану предао, зактева да му он оку вуне по 5 гроша платити мора за то, што је један трговац у чаршији овдашњој неко количество вуне а и сами речени Јован до једно 3000 ока по 5 гроша оку платио.

За ово кад су се на тужбу Јованову пред примирителним судом општине пожаревачке судили, пресудио је он, да Јован Јуди, из узрока тог што су и прочи неки трговци Београдски по 4 гроша и 30 пара оку вуне плаћали по истој цјени и он плати, будући су више трговаца по 4 гроша и 30 пара оку вуне исплаћивали него по 5 гроша. Но будући да с реченим примирителног суда изреченијем није задовољан Јуда био, то је он поради истог предмета и суду овом тужбу своју предложио, зактевајући, да му Јован по 5 гроша оку вуне плати, који пошто је при суочењу и честопоменутог Јована изјасненије саслушавши, да он ни под који начин Јуди примљено количество вуне по 5 гроша наплатити не може из следејући узрока: 1., што у контракту његовом гласи пошто и други трговци знатни вуну плаћали буду, да и он по исту цену Јевреју Јуди платити дужан буде; 2., што је Јуда с новцима његовим (Јовановим) речену вуну куповао; и 3., а за што је он оно 3000 ока вуне по 5 гроша оку платио, да је боља не жели Јудина вуна, — у држаном данашњем заседанију своме на рассмотреније предмет овај предузевши, решио је, да Јован за то, што се је по контракту своме обвезао, пошто и други трговци вуну узплаћали буду, плати, и што је сам таковој, видећи да други по 5 гроша оку плаћају, цјену подигао и већ по исту плаћао, да и реченом Јуди, примљено количество вуне по 5 гроша оку платити дужан буде. (25. август. Бр. 869.)

92. Божић Миловановаћ, из села Кушиљева представши суду Имао је право зау- овому предложио је тужбу противу Николе Ми- зети плац за кућу. ловановића сељака свога, да је речени пре 8 година с кућом крај једног парчета ливаде и мало браника његова населивши се исто парче ливаде с плацом својим заградио, коју ливаду да му сад добровољно уступити отрече.

На представљену тужбу предреченог Божића, пошто је се суд у данашњем заседанију свом уверио, да је оптужени Никола

пре 8 година крај опоменуте ливаде с кућом онда населио се, кад је се сво село њиово из старог села у ново преселило и тим поводом да је исто парче ливаде као плац свој заградио, као што су то и остали сељани гди је који с кућом намјестио се, плаца за себе потребног узимали рјешо је, да тужитељ нема право оптуженог у уживању истог плаца узнемиравати, но да такви као право добро оптуженог сматрати се мора и остаје. (31. августа. Бр. 822.)

93. Милован Савин из села Пожежене престао је суду овому с тужбом противу Стевана Радојева сељака свог Поклон. да је речени њему пре 12 година један плац свој својвољно уступио те је он на исти населио се и од то доба да је два три пут нападао га, да му исти плац одузме, но да су како кметови тако и бивши капетан Павле Богдановић такви плац да одузме за неправу судили, па да је сад ипак Стеван пре неки дан због истог плаца нападнувши бесчистио и гадним речима исовао.

На представљену тужбу предреченог тужитеља, суочивши суд овај оптуженог Стевана у присуствију селски кметова, који пошто су у свему тужбу тужитеља за истину осведочили суд је рјешо, да плац који је оптужени тужитељу својвољно пре 12 година уступио у напредак остане, а оптуженога је за неправедно на тужитеља нападање и нанешену му обиду с 15 штапа преко окружног Начелства казнити дао. (1. септембра. Бр. 887.)

94. Цака Недељковић, житељ овда шњи имајући дућан на плацу Аце Протића житеља овдашњег развалио је исти Има право на про- пре три месеца дана, да други изнова на томе зор к авлији туже- ного будући да ду- плацу награди. За плац овај подигне парницу Аца њан без истога бити противу Цака да га с истога истера из узрока не може. тог што је он пре 12 година по онда суштествујућим уредбама морао од свога кућенога плаца како под дућан Цакин, тако још и под неколико дућана плац свој уступити. Кад су се они пред примирителним судом обчества пожаревачког за опоменути предмет судили учињено буде примиреније и поравненије између њи тако, да је Аца под бину Цакину само 1 и $\frac{1}{2}$ фат од плаца свога уступио, а ардија, коју је он имао остане у авлији Ациној, но и то с тим условијем да он нити врата нити пенџере к кућној Ациној авлији не отвара, већ само да бину подигне, на који су онда обе стране престале. Сад пошто је вишеречени Цака бину дућанску дигао, жели да како пенџере тако и врата на дућану к авлији његовој отвори, а к томе да му се и мало ардије под дућан да, на

ово Аца протестерајући предстао је суду овоме противу често поменутога Цаке тужећи се како он између њи примирителним судом учињено поравненије нарушава. Суд је овај дао призвати опоменутога Цаку, који је на тужбу ову показао, да има већ 12 година како је он срушени на плацу Ацином дућан наградио, као што су и други неколицина у оно време дућане у реду стојеће на томе плацу начинили, и да и нико од оно доба за исти узнемирово није, придодавајући да је како он, тако и они прочи кирију на плацеве исте цркви плаћали, будући да Аца на кућни плац свој никакву тапју имао није, нити је такови од кога купшо. Показивање ово припознава Аца изјаснио се је да је пре 12 година по онда суштествујућим уредбама бившег књаза његов плот авлије кућне исјечен и да је он морао како Цаки, тако и прочима плацеве за дућан уступити, и да сад осим што му је своевољно $1\frac{1}{2}$ хват дао, да никако рад није Цаки ни ардију од његовог плаца дати, нити врата ни пендере с леђи бине дућанске к његовој кући отворити, као што се је за то пролетос с њим поравнао које су и кметови примирителног суда општине пожаревачке засведочили. Суд је овај пошто је обадве стране показивања, саслушавши и на размотреније предузевши у ствари овој у држаноме данашњем заседанију своје рјешшио: да Цака нема право од Ациног плаца ардију тражити, нити њему врата са леђа дућана свога отворити као што је он на то судивши се пред примирителним судом и присто. А да му Аца допустити дужан буде пендере к његовој авлији отворити будући да дућан без исти бити не може. (4. септембра Бр. 890.)

95. Примирителни Суд села Кнежице с писмом својим од 2 Накнада штете за т. м. пославши суду овому Јову Трифуновића и убијеног ветра. Радосава Петровића сељаке своје, јавио је да су сељани њиови општи уговор имали, да се градине и царине њиове имајући шуме довољно, добро заграде, тако да ако би макар у чију градину стока чија год штету ушавши починила, то да штета газди ненаплаћена остане; па по оваковом постојећему уговору, да су свиње опоменутог Јове у не добро заграђену градину Радосављевицу ушавши малу штету учиниле, због које да је Радосав једног вепра Јовиног на место убио и да истог по пресуди примирителног суда, неће Јови да наплати, будући да му мора штета по преднаведеному уговору ненаплаћена остати.

На овако представљеније примирителног суда, пошто је обтужени Радосав исто у свему за истину признао, Суд овај одо-

бривши пресуду примирителног Суда рјешшио, да Радосав одма Јови убијеног вепра без икакве накнаде плати, па да у напредак боље на уговоре селске сматра и такове точно придржава се. (5. септемара Бр. 892.)

96. Стева Мијајлов, Анта Ивков и Стока Митров из села Вел. Црнића представши суду овому предложили ^{Земља је тужених} су у име сељана њиови тужбу противу сељана ^{пошто су је од луга} села Кравља дола, да су речени пре 5 година ^{истребили.} један комад земље од 17 дана орања близу села њиовог од њи одузели и разорали, коју земљу да они сад путем судејским повратити траже. Но пошто су од стране обтужене кметови а имено: Стоило Мошин, Станко Стеванов и Јанко Милутинов на против показали, да су они исти комад земље, кад им нико забрањиво није, из луга истребили и тим начином и сад такову, будући је требљевина њина држе, суд је овај њи с тужитељима суочити дао и пошто су у данашњем заседанију тужитељи показивање обтужени за истину у свему признали рјешшио је, да велико црнићани немају право тражити од крављедолаца поменуто земљу, коју су они из луга растребивши разорили, ако такова и грунту села њиовог и принадежи, на које су обе парницу водеће стране престале и за тим задовољне биле. (5. септембра. Бр. 893.)

97. Житељи овдашњи Вуле мумџија, Дина Влашче, Јова Ђорђевић, Жива Јанковић, Младен Карапетровић, Ђока ^{Распоред новца дужнога међу пове-} Дубровачки, Марко Главаш, Мита Маленче и Мита ^{рице.} Николић представши суду овом с тужбом на ^{ирице.} Ђиру Ђоравог (Марића) родом из Ореовице, овде у Пожаревцу, обитавајућег да се је он њима кое кад задужио и то првоме 117, другоме 42, трећем 16, четвртном 28, петом 9, шестом $17\frac{1}{2}$, седмом 7 и 14 пара, осмоме $8\frac{1}{2}$, и деветоме 26 у суми 271 и 14 пара, гроша чаршијски па да им се никако неће да одужује. Поводом тужбе ове призван је опоменути Ђира и пошто се је пред њима изјаснио, да се он нема чиме њима одужити, које су и они признали, осим 5 дук. цесарска, што од браће за продану земљу примати има, то је Суд речене дукате од његове браће добавио и напреднаведене поверитеље Ђирине, колико је ком за дуг припало поделио, чиме су обе стране задовољиле и казано је, да Ђири нико више ништа на вересију не да (6. септембра. Бр. 896.)

98. Високославно попечителство правосудија и просвештенија од 8. Августа т. г. АБр. 2463 послало је суду ^{Земље у својој му-} овоме оригинално прошеније Дмитра Јосимо- ^{кади, могао је дати} коме хоће.

вића, Стојка Лазетића, Кузмана Раина, Пере Маркова, Живка Божића, из Петке, Стоке Живановића из Батовца и Станоја Јевтиног из Дубравице окр. овог с тим налогом, да Суд овај тужбу њиову противу бившег верховног управитеља Наије пожаревачке г. Јована Обреновића за одузете им сопствене ливаде и Брежанским дошљацима без икакве накнаде додате испеди и по изслеђењу пресуду изрече.

Следујући суд овај предреченом високом налогу призвати је дао како гореречене тужитеље, тако и обтужене Брежанске дошљаке који числом 31 има; од који тужитељи показавши, да почем су пре 16 година опоменути дошљаци Брежански г. Јовану Обреновићу с просбом да им он као дошљацима своима гдјегод мало ливаде за уживљење определи, да је г. Јован од њи (тужитеља) код села Брежана на месту зовомом »браништу« 35 коса ливада које су од старине њиове куповине биле, без икакве накнаде одузевши, проситељима на уживање предао, које су ливаде они после између себе мотком и раздјелили, Суд је овај исто обтужене брежанске дошљаке суочити дао, који пошто су показивање више речени тужитеља у свему за истину признали изјавили су, да су у оно време исте ливаде под мукадом биле, коју мукаду, да је у оно време г. Јован закупио био и да су тужитељи њему десетак давали, па да је за то г. Јован њима као из преко Тимока на прозбу њихову који нигде ништа имали нису исте ливаде и дао, да не би тужитељи под спандуком турским живећи, у мукади, коју је он закупио, ливаде држали, које су и тужитељи признали,

По оваком преднаведеном казивању терајући се страна, Суд је у данашњем свом засједанију рјешно: да г. Јован ливаде у своју мукаду бивше, мого је коме хоће дати, а особито насељеницима у своју мукаду као што су обтужени били, следователно да тужитељи немају право пре 16 година изгубљене ливаде тражити да поврате, кад таије од такови имали нису но да обтужени дошљака и у напредак остају. (11. септембра. Бр. 900.)

99. У парници Тиме Стојковића, житеља Београдског, противу Панте Стојадиновића, житеља В. Градишког Нема уговора, кад ни једна странка условистог није испунила. у призрењу неке трампе, састојећој се у 1 лађи 3 магазе и 2000 ока ракије судом овим изречена и високим апелационим судом совершенно одобрена, да Панта кад за уговорено време 15 дана сирјеч, нити је тужитељ обтуженоме замењену лађу, нити пак овај ономе обећане магазе и ракију теслимио, може пишманити се, но да му за то дата тужитељу од

5 дуката цесарски капара пропада, па да сваки своје ствари задржи. (11. септембра. Бр. 901).

100. Јован Стојановић, из Дољне Крушевице представ Суду овоме предложио је тужбу, противу Стоке Мар- Накнада штете војановог из истог места и његови воденични ортака, дом учињене. да им они оно парче ливаде од пре 3 године с јаругом, преко које вода прелива, топе, и да су му до сад већ до 5 кола сена упропастили, жалећи се он овако придодао је, да су Стока и ортаци његови намјерни и 5 камен у воденици својој намјестити па после скок и јаз подићи, и с тиме би после више воде требајући са свим опоменуто парче ливаде његове потопити се морало, а као што је Стоки и ортацима његовим под 30. Септем. пр, 1836 Бр. 1742 забрањено 5 камен намјештати, тако је то исто и сад учињено с тиме, да гледа Стока и ортаци његови друго парче ливаде Јови дати, ако ли не, а оно да гледа да му не топе ливаду. А за потрвени 5 кола сена плативши Јови 5 талира положили су у касу ресума 2 гроша и пара добри. (12. септембар. Бр. 902.)

101. Доктор овдашњи г. Максим Николић, Мишковић предстао је суду овоме жалећи се, да је он пре 4 го- Својина дине кућу овде оградио, па кад је бивши књаз, посредством умершег савјетника г. Јосифа Милосављевића, заповјест издао, да се сваком за кућу мјеста требајућем од други комшија његови велике плацеве имајући прида, како не би једни утјесњени, а други с великим плацем на којима воћњаке и ливаде праве, чаршију рушили, којим поводом да је умерши члан суда овог Настас и бивши члан суда овог Кузман Краицарић њему за кућом његовом, од умершег учитеља Андреје башче мало плаца додао, на коме плацу да је он ар начинио био, и као авлију своју плотом обградио, па пре неког времена, да је парох овдашњи г. Ђирко, наследник реченог Андреје на брата његовог напао и принудио га да исти ар расквари, па потом, да је он (парох Ђирко) сам собом проше и капију као ограду његову око истог плаца развалио и себи тим начином плац, који је њему додат био, натраг до саме куће његове одузео.

На представљену тужбу предреченог тужитеља суочивши Суд овај обтуженога пароха Ђирка, који почем је признао да је у свему истину показивање тужитеља и да је преднавеним начином плац исти од умершег учитеља Андреје, таста његовог одузет и тужитељу додат, изјаснио се је, да он исто за насилје које је у оно време дјествовало сматра кому да онда противити се

није смео и да је за то сад свој плац по сили садашњег благоворног Устава, као што му је то и примирителни суд изреко, натраг узео.

Узевши суд овај преднаведена парницу водећи страна показивања у данашњем свом засједанију у рассмотреније из који се јасно види, да је исти плац тужитељу по онда суственовавши уредби путем судејским додат, по чему да се као отет сматрати не може, рјешено је, да оптужени парох тужитељу цјели плац, који му је онда додат уступи, будући да је не само исти плац умерши учитељ као дошљак него и сав остали, који сад наследник његов опоменути парох притјажава бадава притиснуо; по овим изреченијем суда овог оптужени незадовољан, желећи плот свој уз саму тужитеља кућу одржати, због чега и пошље суд овај протокола свог извод високому Апелационому Суду на благоразмотреније. (12. септембар. Бр. 903.) 10. октобра Бр. 933. Апелациони суд одобрио је горњу пресуду.

102. Лаза Живковић, житељ села Кучајне, предстао је суду Повраћај неправед- овому с тужбом противу Јанка Јовановог из Цено узетих новаца. ремошне да је речени њега код капетана њивог прошле године оптужио, да је на ливади његовој једну малу бурмутицу и у њој 9 цванцика с њим свадивши се изгубио, па да је он Јанку по заповести капетановој 9 цванцика платити моро, који сад да се код неког Лазе из Волује и Ивана из Кучајне фалио да је њега обедио те му је 32 гроша наплатити моро.

На представљену тужбу предреченог тужитеља Лазе суочивши суд овај његове сведоке са оптуженим Јанком, који сведоци пошто су осведочили, да је неправедно тужитеља оптуживши 32 гр. чарш. узео му, који пошто је и сами Јанко признао, Суд је у данашњем засједанију рјешено, да оптужени одма тужитељу неправедно узети 32 гр. поврати који тужитељу повративши у касу положио је ресум 32 паре добре. (25. септембра Бр. 916.)

103. Пресуду суда овог у парници Недељка Милићевића, житеља крагујевачког, бившег пандура књажевског Нема права на ап- лук пошто је био противу Ђоке Савића житеља и трговца овдашњег књажевски пандур, па није могао и на- у призренију 260 талира без једног дуката, који јамник његових ор- он од овога у име ајлука чувањем ортачки с кња- така бити. зем свиња, заслуженог потражује, предложене са одбаченијем тужитељеве просбе под 29 септемб. т. г. Бр. 1414 изречену и високому Апелационому Суду на благоразмотреније поднешену. Високи је Апелациони суд под 3 т. м. Бр. 1121 совр-

шено одобрио из узрока тога, што је обште познато, да су сви пандури књажевски у његовој радњи и трговини ортацима његовима дужни били помагати, препоручивши суду, да он о томе и преднаведене терајуће се стране извести и тужитељу Недељку закаже, да се у напредак не усуди с оне стране оптуженог Ђоку узнемиравати, што он као с ајлуком пандур књажевски бивши није могао уједно и најемник његових ортака бити. (10. октобар. Бр. 935.)

104. Будући да је супруга почившег г. Јоксима Милосавље- сављевића, г. Мина из Пожаревца преко суда овог Има право само на високославному попечителству правосудија проше- оно, што је теста- није своје поднела, којим је потраживала, да би ментом остављено. јој се из именија иза почившег супруга њеног заоставшег у име удаје њене део определио, то је претпостављено попечителство у одговору свом под 19. октомврија АБр. 3978 суду овом препоручило, да он госпои Мини, удовици покојног г. Јоксима закаже, да она по високој пресуди високославног совјета од 18 ноембрија прошле 1838 год. Бр. 3603 без сваког удјелија остаје од мала почившег супруга свога газдарица донде, док је ко у притјежанију истога узнемиравао не би, но ако би се суд овај о њеној удадби уверио, то да пресудом својом одсуди колико јој од целог мала и заоставше мужевљеве масе припасти ваља, па да пресуду своју пре извршенија високом Апелационом Суду на благоразмотреније и коначно решеније поднесе.

Овај преднаведени од високославног попечителства возпоследовавши одговор, пошто је суд овај предреченој просителници саобштио, поднела је она писмено своје изјасненије, из кога се довољно видило да је она у намјеренију пошто јој се део определило буде удати, но будући да се при суду овому копија теста- мента на вјекни преминушег г. Јоксима Милосављевића наоди, то суд овај узевши у призреније исти тестамент и опоменуто изјасненије просителнице, а при том сматрајући на точку 46 благоворног нам дарованог Устава земаљског у данашњем свом засједанију рјешено је, да просителница, ако се и удати намерава ништа друго право тражити нема, него што јој је по завјештанију супруга њеног остављено, које изреченије своје и пошље високому апелационом суду на благоразмотреније. (7. новембра. Бр. 955.)

105. Марко Илић, житељ београдски представ суду овоме предложио је тужбу противу Манојла Стојића на- Настојник нема пра- стојника Ђоке Савића житеља и трговца овдашњег, ва закључивати у- говоре без овлаш- да је с реченим Манојлом 10000 ока пшенице да њега газде.

ју у брашно самеле и на Дунав теслим учини спазарио и капаре му 6 дук. цесарски и 10 талира дао, па сутра дан пошто је он у лађу џакове преправити отишао, да је опоменути Ђока по једном сељаку њему капару — вишпереченом Манојлу дату, повратио, коју он да примити није хтео, но да по погодби тражи пшеницу узети.

На представљену тужбу предреченог тужитеља пошто је на против оптужени Ђока показао, да њега вишеименовати настојник није питао оћели његову пшеницу сву продати, нити да је он њему такви налог дао, но да је само с њим разговор имао, да би нешто од имајуће пшенице, ако би се муштерија да добро плати трефила продо, па по имајућем оваквом с њим разговору, да је у отсуству истог настојника његовог прилика јавила му се, те је половину имајуће пшенице свое продао и истог закушца на воденицу његову у Летњиковцу опремио, да такову од његовог тамо настојника Манојла дигне, па међутим да је и исти тужитељ Марко као његовому настојнику у село Ђириковац отишавши осталу пшеницу без знања његовог спазаривши њему (Манојлу) 6 дук. цес. и 10 талира капаре дао и овај кад је к њему — како је и осталу пшеницу продао — јавити дошао, да га је он одма повратио да капару врати, премда је овај од њега два гроша скупље продао био, будући да је он онолико пшенице, колико му је за продају било, продао, коју капару да је он (Манојло) одма Марку и повраћо и да овај такову примити није хтео.

Узевши суд овај преднаведена терајући се страна показивања, у данашњем свом засједанију у расузденије рјешило је: да Ђока право има своје добро које је без препите његове настојником његовим продато, задржати, и да тужитељу преко повраћене капаре и трошак који је поводом његовог настојника доведе за овај дан чинио плати, па да такви свом настојнику у рачун стави кад је се без знања и воље добро његово продати усудио, које му за продају било није, но тужитељ овим изреченијем незадовољан изјаснио се да жели да се вишој власти предмет тербе њиове на благорасмотреније поднесе. (15. новембра. Бр. 963).

106. По препоруки високог апелационог суда од 5. априлија т. год. Бр. 304 предузео је суд овај са свим намеђу суседних општина. ново парницу житеља села Ђовдина противу житеља села Великог Лаола, Шетоња и Табановца око земље између ти села у алији Врбовцу лежеће у ислеђеније у којој речени Ђовдинци сад неке њиве њиове од старине траже.

Но будући је суду овому из акта овде налазећи се познато, да је земља у реченој Алији наодећа се по смислу циркулара онда суствествовавшиг Високославног Управителног совјета од 13 ноембрија год. 1836. Бр. 1373 Б. у смотрењу Алиски земаља изданог, кад су му тада тужбу житељи села: Великог Лаола, Шетоње, Табановца и Ђовдина око те Алије између синора њиових села лежеће представши изасланом комисијом састојавшом се из члена суда овог вице асесора г. Недељка Ђоковића и старешине среза млавског г. Петра Ђирковића на 4 вишперечена села раздјелена, гди су и Ђовдинци свој део, по справедливости од стране села свог добили, јербо су у истој своје њиве које су радили имали, а они прочи с попашом учествовали и сиnore помеђу подјеленој алији учинили, на коју су деобу онда сви драговољно престали и помирили се.

А да су и од пре сељани Великог Лаола, Табановца и Шетоња учестије у реченој Алији врбовцу имали, што су Ђовдинци наводили да немају поднели су они суду овому пресузденије 6 ноембрија 1824 год. Бр. 856. учињено, из ког се јасно види, да су и они попашу Амет спаји Бусурском, коме је опоменута Алија принадлежала, плаћали, које су и сами Ђовдинци припознали.

Узевши суд овај преднаведена терајући се страна показивања, у данашњем свом засједанију у расузденије рјешило је, да житељи Ђовдински, једно зато, што је опарничена земља у Алији Врбовцу већ два пут преко уредног суда прелазила с којим су како велико Лаолци, тако шетоњчани и табановчани задовољни, а друго у колико су они право своје у истој имали онолико су земље од стране села њиовог и добили, немају право иста села у уживању на део њиов припадше земље узнемиравати. (16. новембра. Бр. 964).

107. Никола Глигоријевић из Кудрежа представ суду овому предложио је тужбу противу Јована Панцике из ^{Накнада трошкова} Дубоке, да је реченога кћер за сина свога испро- ^{услед одустанка од брака.} сивши и сва потребна по захтевању истог Јована купивши на уречено време по дјевојку отишао био, но Јованову жену сасвим болну заставши, да су свадбу на други дан одложили па да је међутим дјевојка, која је драговољно дар из руку сина његовог примила, за другог одбегнувши, удала се и тим покрај к чести његовој и сину му нанешеног срама, да је 300 гроша чаршијски трошка за рачун опоменутог Јована учинио, који трошак да му сад Јован подмирити отрече.

На представљену тужбу предреченог тужитеља, Суд је овај надлежним путем оптуженог Јована позвати дао, који у два маха по позиву противећи се, пошто је потом суду овому представши признао, да је поводом кхери његове тужитељ истинно 300 гроша трошка имао, Суд је овај у данашњем засједанију свом рјешно, да оптужени тужитељем купљене у име свадбе ствари од тужитеља узме а њему 300 гр. чаршијски исплати и ресума у касу 7 гроша и 20 пара добри положи, потом је оптуженога за упорност суду указану преко окружног Начелничества с 15 штапа казнити дао. (16. новембра. Бр. 965).

108. Стојић Мирков из Кучајне предстао је суду овому жалбама се противу Стефана Николина и његови у ортаци су солидарно одговорни за при- ваљавици ортака, да је реченим 40 аршина сукна мљену ствар. да уваљају предо, па да је истог му сукна из ваљавице неваљаног нестало, које да сад од Стевана и ортака његови наплатити по правди као што му таково предо тражи.

На представљену тужбу предреченог тужитеља суочивши суд овај оптуженог Стефана и ортаке његове, који почем су признали да је истинно у ваљавицу њиову сукно донесши, њима у руке предао, Суд је овај у данашњем свом засједанију рјешно, да оптужени примивши један пут у руке сукно дужни су тужитељи с другим сукном подмирити, будући је њиовим небреженијем сукна тужитељева из ваљавице њиове нестало, на које су терајуће се стране престале и помириле. (2. децембра. Бр. 979).

109. Ђорђе Милетић, житељ пожаревачки предстао је суду ортаклук пропашћу овому с тужбом противу Беље Богојевог, Радојка ствари престаје. и Живка Милићевог и Момира Томина, да су речени с њим ортакчу на Морави воденицу имајући, пошто им је таково вода сасвим покварила, другу без њега наново начинила, и нешто од старе воденице грађе на садашњу употребили за коју да му на исе његово ништа платити нити га да с њима ортакчки ову воденицу садашњу гради позвати, нису хотели.

На представљену тужбу предреченог тужитеља суочивши суд овај оптужене, који пошто су признали да су истинно нешто грађе, од старе воденице с тужитељем Ђорђем у ортаклуку имајуће — на садашњу воденицу своју употребили, показали су, да га за то сад у ортаклук примити нису хотели, што он у Пожаревцу живећи не може равно као они у свако доба воденицу од сваке непогоде времена чувати, нити с њим око поправљања исте свагда онде бити, за то, ако жели воденицу на Морави имати, нек

тражи себи ортаке на нека таково на Морави гдје доста места има огради, будући да овакове воденице не зависе од јаруге или старог каквог воденичног места, но могу се оградити где који хоће, и да ће му за грађу од старе воденице, у колико справедливо на исе његово буде припадало платити или да ће му таково пошто ове зиме садашњу своју воденицу руковали буду у природи дати.

По оваковому, парницу водећи страна, показивању, суд је у данашњем свом засједанију по казивању терајући се страна грађу на исе тужитеља припадајућу у 50 гроша чаршијски проценивши рјешно, да оптужени тужитељу по процени стару грађу његову исплате, на које су обе терајуће се стране престале и оптужени тужитељу 50 гроша исплативши у касу положише ресум 1 грош и 10 пара добри. (5. децембра. Бр. 981).

110. Житељи села Средњева, Чешљеве Баре и Љубиња а имено Јанко Јованов, Јова Јевтић из Средњева, Јанко Својина Драгуљ, Јевта Бабић и Радивој Редин, из Чешљеве Баре, Марко Рајков, Станко Маринков и Станко Стоимиров из Љубиња, парницу због неког парчета шуме имајући, Суд је овај у данашњем свом засједанију суочити дао и пошто је се совершенно осведочило, да су исто парче шуме житељи Средњева и Чешљеве баре очували рјешно је, да иста шума ови и у напредак остане, а Љубинци да без удјелија, као што је то и досад било остају. (12. децембра. Бр. 990).

111. Милица Милошева из Пожаревца предстао је суду овом с тужбом противу Димитрија Грандавиловића, тр- Нема права на заговца и житеља овдашњег, да је она реченог, који слугу пошто ју је ју је под своје узео чрез три и више година слугу под своје узео. жила, за коју службу да јој ништа платити нити чим другим надгледати није хтео, пошто је од њега отишла.

На представљену тужбу предречене тужителнице, суочивши суд овај оптуженог Димитрија, који признавајући да је предречену Милицу под своје узео, на против показао је, да је ова блудочинствујући с Милошем слугом његовим затруднила и с тим кући његовој срам наневши, да је принуђен видио се за истога Милоша удати ју и о удади њеној да је трошак у колико је заслужила учинио, па да је иста Милица покрај свега тога њега после суду овдашњему оптужила, да јој још што год за накнаду службе њене изда па да ју је суд без удовлетворенија за то одбио, што је она удадом подмирена била, па да је он преко тог и тад истој Милици 20 до 30 гроша поклатио, које показивање оптуженог, по-

што је за истино и самим признанијем тужителнице осведочено, Суд је овај у данашњем свом засједанију рјешно, да Милица не као слушкиња, но под свое при оптуженоме бивша — нема право од тужитеља у име службе своје ништа тражити, будући ју је тужитељ удадбом њеном подмирио, а што јој се види, да је оптужени мало трошка око њене удадбе учинио, и с малим опремио је, то да сама себи пришише и свом рђавом владању, јер да је чесно владала се зар би и бољу прилику добила те би је оптужени Димитрија и с бољим трошком опремио. (13. декембар. Бр. 993)

1 8 4 1

112. Примирителни суд села Раброва с рапортом својим од Накнада за убије- 8 т. м. доставља суду овом до знања, да је сељак ног коња. Радисав Ристић из истог села сељаку свом Стојадину Лазаревићу, коња око светог Игњата код свога сењака бацивши се рогуљом у слабине убо, и да је исти суд Радисава нудио, да заклетву како коња Стојадиновог убио није положи, коју да он положити није тео, за то што се је на коња рогуљом бацио, али да га је убио видео није. По овакоме је известију, суд је овај оптуженог, који је с тужитељем предстао с истим суочити дао, и он је такођер показао да је се на коња Стојадиновог, који је од трла његовог к сењаку Радисављевом дошао рогуљом бацио, које је и сељак његов Радосав Станисављев онде десивши се видео, но такође није видео да ли је тада коњ убоден, али будући да је коњ од то доба одма куњати и рана му се отворати почела, и кад су га кметови на тужбу Стојадинову гледали и изнашли, да је убоден то су га одма Радисаву на чување предали и будући, да је слаба надежда да ће преболети, то је суд овај решно, да Радисав, ничим никако доказати мого није да коња убијеног истога, Стојадину шта кошта буде наплати, кога кад је Радисав Стојадину у 230 гр. чар. исплативши с њиме се помирио. Узето је на те новце ресум 5 гроша и 30 пара. (10. јануара. Бр. 5).

113. Радован Живковић, дућанџија из Вел. Градишта пред Накнада за поцепа- стао је суду овом с рапортом примирителног суда ни покровца. вароши Вел. Градишта од 18. т. м. Бр. 17 тужећи се на Стевана Грујићића, житеља Вел. Градишког, да му је овај од слуге његовог, кога је за сламу да прави плато у Мирка Мишиног ондашњег сламњак послао, но овај не погодио Миркову сламу, но предреченог Стевана, кои га је на истој затеко и по-

кровца са сламом узео, и будући је примирителни суд рјешно, да Стеван Радовану покровца из узрока тога, што је слуга погрешку учинио поврати; но овај на то не престао, но зактевао, да му са неколико кола сламе плати, јер му је много слама покрадена, то је суд у данашњем свом засједанију, пошто је при суочењу признао, да је се на коњма покровца Радованов змус исцепао, рјешно, да по вредности истог 45 гроша Радовану плати, и на ове новце у касу ресума положи 1 грош и 5 пара. (21. јануара. Бр. 11).

114. Ђоко Бранковић, житељ пожаревачки, представ суду овому предложио је тужбу противу жење Лексе, Накнада трошкова почившег Николе из Добрња, да ју је он себи за услед одустајка од брака. жену испросио био и око просидбе 66 гр. чар. потрошио, па да се је речена Лекса попишманила и да се за њега неће да венча.

На представљену тужбу предреченог тужитеља суочивши суд овај оптужену Лексу, која почем је показивање тужитеља Ђоке у свему драговољно признала, а сведоцбу у дјелу том од Раденка Стојановића, Јове Бранковића и Живка Дуцића, из Пожаревца подкрепљену уважила решно је суд овај, да Лекса сав трошак састојећи се у 66 гр. Ђоки плати па да онда удати се може за кога оће, на које новце узето ресума 1 грош и 26 паре. (27. јануара. Бр. 22).

115. Примирителни суд вароши Вел. Градишта с рапортом својим од 28 т. м. Бр. 18, спроводећи тужбу Живка Деоби има места по- Миловановића дућанџије, из Вел. Градишта, про- сле смрти удове. тиву Мите Танасковића зета његовог из истог места такође дућанџије, јавља, да је реченог Миту отац Живков Милован, по гласу писмена од године 1834, које је исти Милован од себе начинио тако, да Мита зет његов са сином му Живком у кући до смрти његове као браћа живе, примио, па сада да Мита још за живота бабе (матере Живкове, а његове таште) оће да се из куће одели, за то што не може, да се са Живком шураком у кући да слогује, што је овај неке трошкове самовољно чинио с тим додатком да је у ствари истој примирителни суд пресуду изреко следејућу: да кућа баби (матери Живковој а ташти Митиној) и један дан орања од њива припадне, будући да иста баба до смрти из куће неће да изађе, а у случају смрти речене бабе, да је Мита сарани, па после по гласу тестаментa све имање оставше иза умрлог Милована на поле са Живком да деле, а сад да Живко у једној соби уз стару кућу настављену да седи, а Мита дућан у чаршији за

исту настављену собу да држи. Суд је овај рассмотривши ствар ову на коју Мита код примирителног суда престо није за то, што је без куће остао био, решио, да Мита заједно са шураком својим Живком једну кућу на препорцију Арсе Радошевчанина из Градишта заједно начини, као што су и дућан заједно наградили па потом да Мита у исту кућу изаћи и седити може, а Живко с бабом у кући старој да остане, у прочем је пресуда примирителног суда одобрена, На ово су решење обе стране задовољне стале, (31. јануара. Бр. 25).

116. Примирителни суд села Дубровице с писмом својим од Не вреди продаја 19. пр. м. јавља суду овом да је Станојло и Стојић кад продавац није сељаци, синови Лазе Танацковића, из истог села био својинар. Дубровице једно место (плац), од неког Пауна Вла који се је одане у Враново окр. смедеревског пре 7 година одселио за 25 гроша купили но да је отац њиов Лаза видећи себе за данак у нужди исто место за 1 дук. цесарски Живану Рогожарском из Дубровице под тим условљем продао, да ће му он — Живан — сутра дан место уступити ако му он дукат поврати по којему уговору да је Станојло, син Лазин дукат Живану враћо, а он му не хотјевши примити, но да му је један талир фајде иско.

По оваковому известију узевши суд овај предмет овај у расуђеније, пошто је парницу водеће стране суочити дао, при коме кад је Живан признао, да је заиста с Лазом уговор учинио да му он други дан дукат поврати, које овај не учинио, но да је то поздније Станојло син његов чинио и у данашњем засједанију пресудио је, да Живан од Станојла и Стојића један дукат прими и место им уступи, будући су таково они сами купили, а не отац, који није имао право речено место ни продавати и на ово су обе стране пристале. (7. фебруара. Бр. 39).

117. Начелништво окружја овог на одношеније суда овог од Службеност на пут. 30. новембра 1840. Бр. 1224 у смотренију извиденија жалбе Јакова Миловановића, житеља овдашњег противу комшија своји Милована Павловића мејанције с једне и г. Спасе Милосављевића садашњег Начелника среза кривовирског, окруж. црноречког од друге стране плаца представљене, да су му речена двојица пут, који је пређе отворен био и којим је он кући својој ишао заградили, одговарајући под 16 октом. 1840. Бр. 2856 изјавило је, да је на мјесто тербе изишло и извидило, да је Јакову путања како би свободни пут кући својој имао и како не би од стране брда сопота заглазити принуђен био кући својој долазити

неопходимо нуждан, да се по не пол фата и то фртаљ фата од Милованова, а фртаљ фата од г. Спасе плаца одузме и такову ради проласка уступи, као што је и сама светла књагиња госпожа Љубица, која му је и плац кућевни поклонила, и у присуствију г. Јована Дугалића тада бившег кмета варошког и г. Станоја полицаја обећала, и по чему се исти Јаков и усудио кућу на поклоњеном му плацу градити а к овом и по томе, што је исто у речи стојеће мјесто главни пут био и предречене комшије закупили нису.

Услед предстојећег изјасненија призвати буду у суд овај г. Спасе и Милован и обема странама ислеђење Начелничества саопштено буде па по овоме суд у пуном засједанију своме закључи, да се по иследованију своме закључи, да се по ислеђењу Начелничества, по обећању светле књагиње госпоже Љубице и по томе што је коловозни пут био, а ниједна страна исти пут закупила није, но својевољно и безплатежно заградили свака по фртаљ фата од плаца свог уступи и Јакову за пролазак даде, а Јаков пак да дужан буде сву дуж плота, како од стране г. Спасе тако и од стране Миловановића за свагда својим собственим трошком заграђивати и у целости обдржавати, но будући да г. Спасе овом пресудом није се хтео задовољити, а Милован престао, то је суд Јакову наложио, да он с обе стране уз целу дуж путање, свој собствени плот удари и кад ово у дејство приведе, да заједно с Милованом суду предстане, да се тада у протокол стави и по овом представши Јаков и Милован изјавили су, да је у дејство приведено, а будући да г. Спасе за сво ово време није вишемудру надлежатељству протестирао то се предречена пресуда за основану у протокол ставља. (26. фебруара. Бр. 66).

118. Узевши суд овај иследованије одређене комисије у расуђеније и рассмотривши све окресности, сирјеч, По куповини, крчевини и државини како је бивши Књаз и Господар Милош Теодоровић Обреновић у речи стојећу ливаду (алију ливада својина је кнеза Милош зовому Ореовица и кључ) од Аге спаије села Лучице одкупио, и будући да ни пета част не бивши искрчена, истребити и искрчити дао, и да је он пре 15 година, па до прошле године никим не узнемираван исту ливаду држао, у данашњем држаном засједанију своме пресуђује, да по сада постојећој земаљској уредби бившим намјесничеством Књажеског достојанства и високославним Нам. Бр. 627 Сов. Бр. 1292 изданој, вишепоме- совјетом под 28 јулија 1839 год.

нути тужитељи никојим правом потраживајућу ливаду наследити могу, но да бивши књаз и Господар Милош, како од времена закупљенија тако и за навек прави притежатељ остане, и то како по постојећој уредби, тако и зато, што је он, т. ј. господар Милош видевши предпоменуће тужитеље, с ливадама мало оскудне, по обичном благоутробију своме смисловао се и колико год је који у алији Ореовици или у Забели чисте земље притјежавао толико е сваки умоголи заједно и тапију са судејским потписом и печатом потврђену 1835. год. получио и с овим тада подпуно задовољни били, (24. априла. Бр. 129). Ову је пресуду одобрио апелациони суд 3. маја 1841 Бр. 476.

119. По пресуди пречешњејше и архиђецезалне конзистор-Отац што је при- рије од 10. т. м. Бр. 163 да Илија Марић из Бо- мораво своју ћер жевца, који кћер своју Павлију премораво, да на брак, осуђен на трошкове. пође за Луку сина Стојића Јевтиног из Црљенца и будући да је иста при вопросу бракосочетанија одговорила, да ју отац примораво, због чега се бракосочетала није, сав учињени трошак жениковој страни плати, суд је овај по поднешеним кон- тама и признатим како Илијом тако и кћерју његовом 1556 гр. чар. наплатио. (25. априла. Бр. 132).

120. Примирителни суд села Породина пославши суду овом Земља је туженога, Стану, кћер Благоја из Породина као тужител- пошто га је устав ницу и Лазара Обретковића и браћу Јована и затекао у државини. Пауна Лазаревића, из Породина као оптужене и у рапорту своме од 2. т. м. изјавио, да је Благоје пре 34 године оставши удов отишо у село Ацбеговац окр. смедеревског и онда нашавши удовицу, оженио се и станио се, а земљу своју коју до 2 и пол дана орања имао у Породину запустио, коју по кратком времену и то Лазар Обретков 1 и пол, и браћа Јован и Паун један дан орања као запуштену земљу наследе. А Благоје оставши у Ацбеговцу роди му жена кћер Стану, која се по смрти њивовој уда у село Породину и предпоменућу очевину потражује, но да он као примирителни суд за право не налази да се ови људи, које је Устав земаљски затекао узнемиравају. Представши иста лица суду овом и како тужитељница Стана тако и оптужени сходно објасненију примирителног суда исказаше по чему суд овај у др- жаном засједанију своме пресуду примирителног суда породинског као основану потврђава, сирјеч, да Стана више Лазара Обреткова и браћу Јована и Пауна за земљу предизложену узнемиравати не

може, по којој су се пресуди обе стране задовољиле. (3. маја. Бр. 151.)

121. Цака Недељковић и син његов Јованча житељи овдашњи представши данас суду овом изјавили су да им Нису требали коња је коњ њивов о којем су се с начелником среза натраг узимати, за то немају права на Рамског г. Михаилом Петровићем 26 маја т. г. накнаду. (како је у пресуди под Бр. 193 изложеној) судили тако, како су га 21. маја т. г. примили крв промокрио и жививши десетину дана у суботу 31. маја црко, због чега моле за удвољетвореније сирјеч да им се коњ од г. Мијајла, наплати потоме, што је он као мангун коња њивова пандуру своме на послушење давао, те га је претерао од чега је и липсао.

Преслушавши суд овај предизложену тужбу Цака (Недељ- ковића) и Јованчета рјешио је у данашњем држаном засједанију своме, да они никакву накнаду за липсаног коња свога од г. Ми- јајла тражити не могу по томе, 1, што они нису требали свога коња натраг примати, како су видели да је коњ крв пропихао; 2, што су се они овде у суду помирили и пољубили и 3, што је коњ при њима десет дана живио и једанаести дан скапао, кое се догађа, да и најздравији коњи скапати могу. (3. јуна. Бр. 215).

122. Житељи села Маиловца представши начелнику среза Рамско-цекског г. Мијајлу Петровићу представили Пресуда бимбаше су му тужбу противу житеља сусједног им села и команданта Ми- Поповца, да им ови шуму зовому дубоки поток од 1807 год. не мо- присвојавају и да им у њу никако мешати се ни же се рушити. уживати не дозвољавају и за боље своје увјереније привели све- доке: Стојка Филиповића, Селака Илића и Максу Јовичића, из Кисилјева, Перу Мастнића, из Берања, Перу Ивановића, Раду Ивановића и Константина Милутиновића из Курјаче, Јоцу Живој- новића и Марка Мратинковића, из Тополовника, који показаше, да су се обадве стране пре године дана помириле и угодиле, да им граница синора страном низбрдо на Максину њиву, којом стра- ном поповачка шума да буде. Поводом овим призвао је срески начелник и житеље поповачке и испитао, а будући да ови више- изложену сведоџбу не признају но показаше писмено судејско од бившег бимбаше и команданта округа пожаревачког г. Миленка Стојковића под 20. јулија 1807 у Кличевцу у смотрењу исте тербе за безбједије њихово дато им, то исти срески начелник с рапор- том својим од 10. јунија т. г. Бр. 436 обе терајуће стране ради даљег поступка овдашњем окруж. Начелству спроведе. Начелни-

чество пак с одношенијем својим од 11. т. м. Бр. 2345 с прикљученим рапортом среског начелника ради ислеђенија и изреченија пресуде посла обе терајуће се стране суду овом.

Представши данас обе терајуће се стране суду овом и видивши суд из рапорта среског начелника што Маиловчани захтевају од поповчана вопросио и је та докле ћете ви браћо узнемиравати ваше суседе, ви сте неколицину пута суду овом о том предмету предлагали, и свагда вам је одговорено, да се пресуда г. Миленка Стојковића бившег команданта окр. пожаревачког нарушити не може по томе, што је законим поредком поповчанима дата? Но будући да су на вопрос овај Маиловчани одговорили: »Ми дотле се умирити не можемо, докле се комисија не определи и на мјесто тербе не изађе и синор између нас и поповчана не определи«.

Но суд овај држећи се 6 точке законика на повраћај земаља у данашњем држаноме засједанију своје пресудио је, да Поповчани по датој им пресуди од г. Миленка Стојковића у оној истој мјери уживају дубоки поток као што су и до јако уживали и за ово да их Маиловчани више узнемиравати не могу, а на против овог Маиловчани у онолико да се у шуму дубоког потока мјешати имају колико 9, 10, 11 и 12 точка уредбе с благодјејањем општинским дозвољава. (12. јуна. Бр. 237).

123. Миша Илић, житељ пожаревачки представши суду овом ^{Примена закона на} и поднесавши тапију, дату му од супруге Мула повраћај земаља. Мустафе бившег спаије бубушиначког на једну продату му ливаду зовому Циповита ливада од 6 косе траве за 25 гроша, лежећу између комшија с једне стране до браника Рајка Јовиног из Бубушинца с друге до браника Стоке Паиног из Бубушинца, с треће до ливаде Живка Казачког из Пожаревца и с четврте стране млаке циганске изјавио је суду овом да му ову исту ливаду неки Марко Ненадов из Бубушинца неће да уступи по томе, што он ову исту ливаду није за ово 19 година уживо, једно што је у могућству био а друго што је и ливада на потрици и држала се под утрину.

Поводом овим даде суд овај и Марка Ненадовића из Бубушинца и Николу и Вујицу Маџаревића из Тириковца, као свидјетелје због у терби стојеће ливаде призвати, и будући да Марко Ненадов за доказателство своје ништа више навести није мого, но да су му сељаци његови, као дошљаку, турску ливаду на уживљење уступили, а на против овог Николе и Вујице Маџаревићи засведочише, да је ово управ ливада бившег спаије Бубушиначког

то суд овај по сили 5 точке законика на повраћај земаља, у данашњем држаном засједанију своје пресудио, да Миша Илић од у речи стојеће ливаде прави сајбија остаје и по своје произвољенију да с овом ливадом поступа, а Марко Ненадов да из ње сасвим иступи. (21. јуна. Бр. 249.)

124. Житељи села Медвеђе у округу Тупријском поднесавши прошеније своје високославном попечителству ^{Немају права тупријског правосудија у коме су жалбу противу сељана житоци на алију према објавленију кнеза} Златова, Везичева, Товдина, Бусура, Буровца, Магудице среза млавског, Медвеђе, Близнака, Крупаје, Магудице среза омољског, окружија пожаревачког представили, да им ови неку у њиним рукама наодећу се између срезова омољског, млавског и ресавског Алију, зовому бјела река одузели и такову обдјелавати возбрањују, молили, да им се иста Алија од обтужени одузме и њима на обдјеланије уступи.

Уваживши високославно попечителство правосудија предпонуто прошеније сељака Медвеђе благоизволело је прошеније проситеља с претписанијем своим од 22. маја 1840. год. АБр. 2048 суду овом на ислеђеније с том препоруком послати, да он по достаточном иследованију и пресуду изрече и у случају незадовољства које нибуд стране, да пресуду своју ради коначног решенија Високом Апелационом Суду поднесе.

Примивши суд овај с предписанијем предпохваљеног попечителства и прошеније житеља села Медвеђе окружја Тупријског, из ког видивши да им је прошеније безмјестно по томе, што обтужени од бившег владајућег књаза господара Милоша оригинално објавленије у рукама својим гласеће: »Објавленије, којим се даје на знање, кому знати надлежи, да ми Алију Бјелу Реку у окружју пожаревачком лежећу дајемо под аренду селама Златову, Везичеву, Товдину, Бусуру, Буровцу, среза млавског, Медвеђи, Близнаку, Крупаји, Магудици среза омољског, окружја пожаревачког, Липовици и Ломници среза Ресавског окр. Тупријског, као селама око речене Алије лежећем, цјеном 40 талира на годину, па да иста села сама искључително право имају, стоку своју у речену Алију Бјелу Реку на пашу пуштати, а нико други.

Ова аренда по 40 талира на годину рачуна се од сад унапредак, тако да речена села сваке године ову суму надлежном исправничеству полагају, а Алију реченим начином употребљавају.

К поткрепљенију објавленија овог служи приложени нам потпис и печат. Бр. 1042, 28. марта 1837 год. у Пожаревцу. (М. П.)

Милош Обреновић, књаз Србски, по заповести књажевске Јаков Живановић, директор канцеларије књажевске, и по овом не могавши се суд овај ни у какво иследованије и још мање у изрицање пресуде упуштати но с рапортом својим од 2. т. м. Бр. 645 увједоми високославно попечителство правосудија, да је прошеније житеља села Медвеђе окруж. Тупријског безмјестно, будући, да они у Алији Белој реки по сили објавленија датог обтуженој страни никаквог учестија немају.

На рапорт овај примивши суд овај предписаније од високославног попечителства правосудија од 28. т. м. АБр. 1375 у коме му се препоручује, да он на прошеније исти Медвеђана који нису у објавленију назначени подобателно решење изда.

Следством предреченог навода суд овај у држаном данас засједанију своме, држећи се 6 и 7 тачке законика на повраћај земаља пресудио, да житељи села Медвеђе окруж. Тупријског по сили објавленија датог предименованима селима од бившег владајућег књаза господара Милоша ове више узнемиравати не могу. (30. јуни. Бр. 262.)

125. Алекса Динуловић, трговац и житељ Милановачки окрж. крајинског поднесавши своју облигацију од 5323 дужнога и отуд његови повериоци измире, кад их он о року није сам измирио. гр. чар. коју му суму новаца Станојло Ракић из Мишленовца дугује молио суд овај, да би дужника његова на удовлетвореније његово призвао, којим поводом призват буде дужник Станојло и признавши дуг свој 24 фебр. т. г. обвеже се дуг свој до 25 марта т. г. без икаква изговора исплатити. Кад термин означени приспе, а Алекса ипак суду овом заједно са Станојлом предстану и Станојло не сматрајући на обвезателство своје, стане обвезаније своје извијати, изговарајући се, да он пређе не може цјелу суму новаца по гласу своје облигације Алекси исплатити по томе, што он има с њим и оцем његовим због неке калауштине рачун и по овом изговору половину дуга исплати пак отиде у Милановац да се прорачуни, но будући да с овим ништа не успе јербо му је казивање неосновано, то ипак обојица суду овом предстану, и немогавши поверитеља свога подмирити, то суд посредством овдашњег окружног Начелничества учини наредбу те се Станојлова меана и још неке ствари лицитандо продаду и с овим се поверитељ подпуно подплати и оригиналну облигацију Станојлу на уничтоженије преда. (4. јула. Бр. 267).

126. Здравко Миленковић из Јагодине представши данас суду овом и изјавио, да је дуг свој састојећи се у 128 Скинуће интабулацира и 4 цванцика по гласу облигације под 24. ције. априла т. г. при суду овом интабулиране од дужника свога Мите Ђорђевића из Табановца подпуно наплатио, о чему и суд овај умолио, да се интабулација његова с имања Митиног скине по којој је молби суд овај и учинио и припадајући ресум наплатио. (5. јула. Бр. 273).

127. Марија, бивша супруга почившег Вељка Белога из Вел. Градишта, и Аца, бивша супруга умрлога Стевана Према извијају Каравезије такође из Вел. Градишта представше кметова, да се ливада подели на две части. суду овом 8. јула т. г. представиле су жалбу противу Јанка Живковића и Стоке Недељковића, из Тополовника. да им ови и оставишу половину ливаде која лежи на метеју хатара градишког приотети намеравају не задовољавајући се с оном половином, коју им је бивши кмет градишки Милија Стојковић по смрти мужева њиови, као лежећу половину на метеју хатара Тополовничког уступио, молиле, да и суд овдашњи од предпоменуте двојце обезбеди.

Уваживши суд овај прозбу проситељица и желећи коначтерби овој учинити препоручио је кметовима примирителног суда В. Градишта да на мјесто тербе изиђу и простор целе ливаде дужину и ширину премере и суду овом рапортом својим доставе.

Средством предизложеног налога кметови В. Градишки с рапортом својим од 15. т. м. Бр. 83 известиле суд овај, да цели простор у терби стојеће ливаде у дужини 260 у ширини 55 хвати састоји. По иследованију овом суд је овај у пуном засједанију пресудио: да Јанко Живковић и Стока Ненадовић из Тополовника с половином ливаде од 130 у дужину и 27 $\frac{1}{2}$ фати у ширину лежећу на хатару тополовничком, а Марија и Аца с дечицом својом другу половину ливаде исте горње величине лежећу на хатару градишком за свагда уживају и за ово да и нико више узнемиравати не може. С овом су се пресудом обе терајуће се стране задовољиле и помириле. (18. јула. Бр. 294).

128. Живан Јовановић, из Салачке у окруж. Имање дужног рас- гургусовачком 10 т. м. преставши суду овом с продати и новце отуда добијене повериоцима по реду стављених интабулација издати. Митом Ђорђевићем, из Табановца окружја овог представио, на истог ортака свог Мити Ђорђевића жалбу, да је он — Живан — од Турчина Хусеина Камараша из Видина узео на вересију 21618

ока соли сланика с уговором, да му по истеченију 3 месеца дана за исту со 13403 гр. по чаршиском теченију без икаква изговора исплати, а он њему со на Вршкој Чуки теслими. Пак после овог уговора да се је опет на Вршкој Чуки састао са Турчином Хусеином поверитељем својим и с истим уговори да му неко количество крава купи а он њему одма новце за краве исплати, и у ово време десивши се онда Мита Ђорђевић учини с њиме познанство и за узето количество соли уортачи се и контракт у два равногласна ексемплара направе, да Мита цело количество соли овамо у окружје пожаревачко донесе и распарча које за готове паре а кое за стоку и добит међу собом поделе, а припадајућу суму новаца о Митровудне Турчину Усеину заједнички исплате. По коме условију погоде рабације у селу Грљанима окружја црноречког и цело количество соли натовари се и Мита Ђорђевић у своје село Табановац донесе. Рабације повративши се обратно и заставши га при предавању крава на Вршкој Чуки с Турчином Усеином, изјаве, да он што брже може иде у Табановац и своју со заптије, јербо поверитељи Митини са сви страна навалили и за дуг свој со разносе и по овом изјављенију он дође у Табановац и застаде Здравка Миленковића из Јагодине, који је већ за дуг свој количество соли од Мите узео и у Свилајнац продавши трговцу Николчи Петровићу из Свилајнца оправно, пак по одласку Здравковом да се је с Митом поречкао и по овоме обојца усевши на коње своје и рабације носивше со у Свилајнцу обратно у Табановац повратили, и будући да је Мита и осим овог још некима поверитељима својим од соли његове за дуг свој издао то се је молио суду овом за задовољство.

Преслушавши суд овај жалбу Живка Јовановића у присуствуји оптуженога Мите Ђорђевића и разгледавши оба ексемплара контракта њихови и знајући Митин изговор, који је 21. јуна т. г. кад је са опуномоћеним од Здравка Миленковића трговцем овдашњим Димитријем Трандафиловићем суду овом предстао био, да му 772 цванцика, коју суму новаца Здравку Миленковићу, из Јагодине од узете коморашке соли дугује, пре Мале Госпође исплатити не може, а за бољу сигурацију да ће му реченог дана исплатити обвеза се, да му 4000 ока соли, које у Табановцу до преко 20000 ока има, коју је од Турчина у ортачину узео, одвоји и премери и под печатом примирителног суда села Табановца депозито остави. И будући да је Мита како суд овај тако и опуномоћеног Трандафиловића уверио, да је со његова, и да ће он

Турчина Усејина у време своје подмитити а о Живану ни спомена учинио није, суд је овај посредством честопоменутог примирителног суда наредбу учинио те се је 4000 ока соли и премерила и депозитирала; а сад будући да се је ова ствар сасвим друкчије дознала и лаж Митина открила, то је суд овај у држаном заседанију своје пресудио, да се Мита Ђорђевић, који је суд овај преварио по гласу 16 тачке Устројенија окружних судова за осведочену и доказану лаж с 30 штапа по тјелу казни и по овоме да му се сво движимо и недвижимо имање лицитандо распрода, пак почем се ово учини, да се прво по гласу 17 тачке Уредбе интабулације Здравко Миленковић из Јагодине, који се је при суду овом још 24. априла т. г. на сво имање Митино интабулирао, наплати, па по овоме Живан Јовановић и за овим опет остали поверитељи. (18. јула. Бр. 295).

129. Фема, супруга почившег Мате Николића, из Брадарца окруж. пожаревачког, дошавши 18. т. м. са малолетним сином својим Марком представила жалбу на Николу Стевиног Циганина, да јој он заоставшу јој ливаду по смрти мужа њезиног у споразумјенију мјесни кметова од ње и од сина њезиног за своју сопственост наводећи присвојити намерава.

Поводом жалбе тужителнице Феме призове суд овај како оптуженог Николу Стевиног, тако и мјесне кметове и при суочењу с Фемом впроси Николу, како и којим правом он намерава од фамилије умрлог Мате ливаду одузети и присвојити? и на впрос овај одговорио, намјеравам по томе, што је моја права очевна била, онде нам је кућиште и шљивак био. Пак сам ово пре десетину година напустио и по разним местима због заната свога премештао се, а да је ово овако било могу и месни кметови осведочити (месни кметови а имено: Миленко Јовановић, Васа Николић, Пера Гаин, Пера Мијајлов и Стојић Ђуричић осведочили су). По овом ипак Никола впроси се, је ли он за истекши десетину година кад год Мату Николића, који је мјесто његово присвојио и истребивши ливаду начинио кад год узнемиравао, одговорио је, да га није нигда узнемиравао.

Суд је овај у држаном засједанију своје, држећи се закона на повраћај имања 6 тачке, пресудио, да у терби стојећа ливада остаје умрлог Мате Николића из Брадарца наследника, а Никола Стевин који није Мату за сви десет година дана за своје кућиште узнемиравао, да губи право на исто место, и по овом да нити он,

нити ико други од фамилије његове наследнике Матине узнемиравати више не може. (19. јула. Бр. 298).

130. Началничество округа овог с одношењем својим од 22.

Нема права на т. мес. Бр. 3030 спроведши суду овом Станојла тражбину према ранијој пресуди. Влаића и Глигорија Радосављевића, из Рибара ср. омољског, изјавило је, да Глигорије преко пресуде пре 5 година изречене опет наново за неку ливаду од 6 коса траве Станојлу дате узнемирава и преко кметова своји потражује, да од Станојла одузме.

Представши данас обојца суду овом, и почем је суд овај обе стране испитао увидео је да је Глигоријево потраживање неупутно по томе, што се је пре 5 година дана с пресудом суда овог задовољно и Станојла узнемиравао није, пресудио је, да Станојло Влаић како до данас тако и од сад за свагда прави сајбија у терби стојеће ливаде остаје и да га за ову ливаду више нико узнемиравати не може. С овом пресудом обе су се стране задовољиле. (22. јула. Бр. 302).

131. Вујица, син почившег Стевана Добрњаца, трговац и житељ овдашњи представши 15. т. м. с Јеремијом Додолановим из Стамнице суду овом, представио жалбу на Јеремију, да му он не дозвољава неко воденичиште на реци Млави, где је почивши отац његов Стеван, купивши за 350 гроша воденицу с четири камена од истог Јеремије и ову покваривши нову начинио, на своју ползу употребити.

Поводом ове жалбе, вопроси Суд Јеремију због каквога узрока он не дозвољава Вујици воденичиште као његову очевину, да на своју ползу употребити може? Одговорио је следејуће: ја му не могу да дозволим из ови узрока. Што се је Абди-ага бивши спаија Забрђски у Мустаф-пашино време с Раицом Лазаровим из села Забрђа уортачио и воденицу на реци Млави начинио, и у ортаклуку је до Кара-Ђорђевог крајне обдржавали. А кад Кара-Ђорђе с овом земљом завлада тада Абдија одавде протера се, а Петар Добрњац поставши војводом над пожаревачким и још неким окружијама, заузме тал воденички Абдин и држа заједнички с Раицом до пропасти Србије. По паденију Србије поврати се Абди-ага опет у Србију и свој тал воденице са Стеваном, сином Раичиним, будући је Раица у ово време умро, држа до завладенија Господара књаза Милоша. У време ово поставши отац мој Сима Додолан — обер кнезом пожаревачког окружија и Абдија видећи да се не може у Србији више обдржавати прода свој тал

воденице од 3 камена моме оцу, а овај њему у место новаца, свога хата даде, и по овој куповини мој отац постане притјежатељ од 3 камена исте воденице, а Стеван син Раичин од једног и то од правога камена. После ове куповине кратко време жививини отац мој и погине, а ја останем у слабом стању и због неимућства не будем кадар а тако и ортак мој Стеван воденицу нашу оправљати, због чега се и паденију клонила. Поставши у 1820 години Стеван Добрњац старешином на половини окружија пожаревачког, дође код бившега књаза Господара Милоша и представи му за моју воденицу, како се клони паденију, и изјави му жељу своју, да ју је намјерен одузети и за свој рачун нову воденицу на истом мјесту начинити. По коме предложенију упути га Господар Милош да гледа да се најпре самном угоди и по овом да прави. По овом упутствованију дошавши исти Стеван Добрњац вилајетским послом у село Забрђе пошаље момка свога Милорада из Вел. Лаола по мене, по којој заповјести ја дођем у Забрђе и к њему предстанем, и почем се с њиме поздравим, упита ме, а што Јеремија не оправљаш ону воденицу, него ено оће да пропадне, и одговорим му, да нисам у стању да ју оправим, и по овом понуди ме да се с њиме уортачим пак да ју он даде оправити, но ја и с овим не будем задовољан, и напослетку покани ме да му продам, на које ја видећи да се никојим начином од њега, као од свога старешине отрести не могу, учиним погодбу за 350 гроша с тим условијем, да му донесем тапију од воденице кући његовој у Добрњу, а он мени тада да новце даде и по овом растанемо се. Кад дођем обратно кући мојој у село Стамницу и моме тасту уговор мој о воденици са Стеваном Добрњцем саобштим му, а он ме жестоко покара што сам ово учинио, и усовјетује ме те побегнем у село Сикол окружја Краинског, где скоро два месеца дана прикривен проведем, и совим наша погодба уништи се сирјеч, нити он мени погођену суму новаца издаде, нити пак ја њему тапију предам. Но у отсуствију моме у Краину по учињеној погодби Стеван нову воденицу за рачун свој начини, а Стевана сина Раичиног као сиромашка сасвим презре, и тек што му ова новоначињена воденица за један месец али највише за два месеца дана промле, а он код Господара Милоша у нечему поквари, због чега одавда у Немачку утече, и Господар Милош заповеди, те се ова и још нека његова воденица сруши и јашја се развуче а мени моје воденичиште оста као што је моје и било за ово 20 истекши година ни од кога узнемираван нисам био. Но будући да тужитељ Вуица с из-

говором Јереминим није се хотјео задовољити, но умолио суд да би му свидјетелје његове, а имено: Стоку Јевтића, Милосава Миловановића, Радована Миловановића и Живка Ивановића, из Забрђа, призвао, и ослонивши им на душу, испитао, пак по њиховом сведочанству да и пресуду изрече.

Сљедством ове молбе суд овај посредством овдашњег окруж. Начелничества позове више означене свидетелје његове и данас с одношенијем предпохваљеног начелничества од 22. т. м. Бр. 2927 сва четворица суду овом предстану.

Призвавши суд сва четири свидетелја и пред Јеремјом Додоланом, Стеваном Раичиним и Вујицом Добрњцем казао им, да сваки за себе по својој души и чистој совести суду покажу, у колико који знао буде о терби између Јеремје и Вујице због воденичишта, и на ово су Стока Јевтић и Милосав Миловановић равногласно, као што је и Јеремја пређе њи показао, засведочили сирјеч, да је погодба за 350 гроша учињена, но кад Јеремја тапију у Добрњу донесе, тада и новце од Стевана да прими, но да им није познато, да је ово у дејство приведено. Радован Миловановић показао је, да је њему само у толико о терби његовој познато, што га је Стеван Добрњац оног дана позвао на ручак, и у ово време при ручку приповедао му, да је воденицу од Јеремје купио, и за више, да ништа не зна. Живан Ивановић на против ови, показао је, да му је врло добро познато, да је Јеремја други дан опет дошао у Забрђе због неке тербе за неке влашчиће, који су се побили били, и тада да га је Стеван Добрњац, седећи под једним брестом код исте воденице ушито, донесе ли ми тапију, и овај да је одговорио, да донео није, а Стеван онда даде му 300 гроша по погодби и 50 гроша у име поклона, и овде да је више људи било, но да се он опоменути не може никога другога, кромје неког момка Добрњчева Милоша, који је пре неког времена умро. Овим начином иследивши суд овај тербу ову и расмотривши на све окресности њене, а к овом узевши и то у призреније, што је Јеремја готов у свако доба и на сваком мјесту торжествену заклетву положити, у држаном данашњем засједанију своме пресудио је, да исто воденичиште остане Јеремје Додолана и његовог ортака Стевана сина умершег Раице Лазаровог из Забрђа, и да њи двојца као праве сајбије с истим воденичиштем по своме произвољенију поступити могу, а Вуица Добрњац од истог да са свим руке своје остави и да и за ово више нигда не узнемирава. (23. јула. Бр. 303).

132. Високославно попечителство правосудија с предписанијем својим од 29. новембра 1839 године. АБр. Са недостатка сведочанства одбијен од тражења. Радосављевића, из села Барича, који је у истоме тужбу противу члена суда овог г. Мајора Павла Богдановића представио, да му отцу његовому Радосаву, који је пре 27 год. дана код њега, као код среског началника, пандур био, за 18 месеци по 2 талира на месец, аилук платио није, препоручивши суду овом да он предмет жалбе ове ислеђи и по справедливости реши.

Сљедством овог налога призвати је дао суд овај тужитеља Илију и вопросио га о тужби његовој, но будући да он као малољетан у оно време бивши, ништа више за поткрепити тужбу своју није мого доказати развје да је од комшија своји дознао којим се је почивши отац његов жалио, да му аилук г. Павле за једну и пол годину исплатио није; а на против овог обтужени Павле изјасњава се, да је он с оцем његовим за овај предмет пред сијателним господином Јованом Обреновићем бившим обер књазом пожаревачког окружија судио и пресудио

Суд овај видећи да се тужитељ Илија са изјасненијем г. Павла некте задовољити препоручио му је да оне људе, за које наводи да су му казивали, да им се је отац његов жалио, да му је г. Павле аилук за 18 месеци, неисплатио, овамо суду доведе. По којој препоруки представши данас суду овом тужитељ Илија Радосављевић и изјаснио се, да ови људи, који су му казивали, нису управо од оца његовог но од умершег Миросава, сељака свог, саслушали, и по овому да не могу ни сведочити нити заклетву положити, а на против овог и једноутробни брат Радосављев Радован и он овде у толико показа, да је и он од људи неки слушао да се је брат његов за овај аилук жалио али њему да се није нигда потужио.

Саслушавши суд овај како једне тако и друге стране изјасненије, у данашњем држаном засједанију своме пресудио, да се жалба Илијина због недостатка сведочанства уважити не може и да му се закаже да о предмету овом г. Павла узнемиравати не може. С овом су се пресудом обе стране задовољиле. (26 јула. Бр. 310.)

133. Станка, супруга Јована Јанковића из Стамнице, а кћи умрлога Симеона Буркића из Витовнице представши данас суду овом са Пауном Карабашевићем из Витовнице, представила је жалбу на истога Пауна и на Пауна Штрбуљу, да су јој њи двојца земљу (њиве и

ливаде) отца њезиног, који је у 1814 год. умро, присвојили, а тако и остали воћњак до 20 дрвета шљива заузели, и на своју ползу употребљавају, моли, да би јој се очевина њена, као правој наследници придодала.

Напротив овоме оптужени Паун Карабашевић како усмено тако и писменим сведочанством своји мјесни кметова, да је он исту земљу са знањем своји месни кметова од бившег старешине Симе Додалана пре 28 год. добио доказа да је исту земљу обделавао и крчећи распрострањено, и воћњак од спаије за 13 гр. закупио и по овоме, да јој никако уступити рад није.

Преслушавши суд овај обе терајуће се стране и уверивши се из поднешеног сведочанства, који је примирителни суд села Витовнице својим потписом и печатом снабдео а к овом и по сили 6 точке законика на повраћај земаља, у данашњем држаноме заседанију свом пресудио је, да Паун Карабашевић а тако и Паун Штрбуља, од у терби стојеће земље праве сапбије остану а к овом да и воћњак Карабашев, почем га је купио од бившег спаије његов остане, и да и за ово нити Станка, нити ко други узнемиравати више не може. (30. јула. Бр. 318.)

134. Сима Обретковић, из села Свиње и брат његов оделит Милош, представши суду овом 21. т. м. пред- ставили су суду жалбу на брата свога такође пре 13 година дана с њима подељена Станојла Обретковића, да је он своју ливаду од 12 коса траве, која је у величини 6 дана орања, без знања њенова, као браће своје отишавши у соседно село Забрђе које граничи с њиовим сеоским земљама и своме шури Григорију Пантелићу за 1000 гр. продао, и молили, да би се иста ливада одузела и њима као браћи њиовој уступила, а они 1000 гроша њему да поврате; пак по времену кад деца Станојлова у стању буду њима ову суму новаца повратити, да опет исту ливаду у пуној мери обратно поврате.

Поводом овог представљенија, препоручио је Суд овај пред- поменути тужитељима, да позову и брата свога Станојла и закупитеља ливаде Григорија Пантелића и сви скупа по ради даљег иследованија суду овом предстану.

Представши данас сви четворица, и вопрошен буде Станојло, због каквог узрока он волио шури, а не рођеној браћи својој ливаду своју продати? одговорио је, да је он најпре њи молио да му ливаду закупе, но да су се они онда изговарали да новаца

немају, а он по овоме да је шуру свога Григорију понудио, и овај учинивши с њим за 1000 гроша погодбу, он њему новце, а овај и ливаду и писмено обвезателство од себе дао.

Овај његов одговор нити Сима ни Милош не хотјеше за истинити признати, но провергаваше с тиме, да је он њима, прошле године, кад је Григорије у терби стојећу ливаду косио, казивао, да је Григорију само траву продо, али Григорије да им је и онда казивао, да је не само траву но и ливаду за навек купио, и та- пију на исту ливаду од Станојла добио.

Прегледавши суд овај писмено од Станојла Обретковића, из Свиње, дато Григорију Пантелићу из Забрђа, још под 16 маја 1840 године и видевши изложеније гласеће, који се попишмани да још 1000 гроша дуплира, а к овом држећи се и Устројенија окружни судова 55 точке, у данашњем држаном заседанију своме пресудио је, да Григорије Пантелић, из Забрђа од закупиене ливаде од Станојла Обретковића прави сајбија остане и за ово да га више нико узнемиравати не може. (30. јули. Бр. 319.)

135. Марко Вучковић, из М. Крсне, Илија Марков из Бра- нова, и Илија Драговчанин, из М. Крсне, сва тројца Својина из окр. смедеревског, представши суду овом представили су жалбу на Мишу Стојичевића, трговца свињарског из Воилова окр. овог, да им је он у место својих свиња, које је прошле јесени један чопор свиња трговине ради у њиовој планини Луњевцу жирио, и који су се не имајући чувара за свињама по планини разбегле и то првому Марку Вучковићу пет комада вепрова, бели длака и у оба ува одозго расцепљена ровашена; и другому Илији Марковом 8 вепрова и 4 крмаче из брлога коштајнске планине, и трећему Илији Драговчанину 4 крмаче двогодке, 1 крмачу петогодну и 1 вепра трогодца отерао, и молили суд овај, да би он призвао оптуженог Мишу, и суочивши га с њима, удовлетвореније и м учинио.

Поводом овог њиховог представљенија, посредством оvd. окр. Начелничества позове суд овај оптуженог трговца Мишу који 21. пр. мес. и предстаде и с тужитељима свима суочи се, а будући да се он на једино њиово показивање није хтео склонити да призна, но зактервао је, или да они заклетву положи, или да сведоке до- веде, који се управ могу заклету, да је он њиове а не своје свиње отерао пак ће им онда по справедливости платити.

Са овим изговором Мишним тужитељи се у толико задовоље обећаваши се, да ћеду сведоке своје 2 августа тек. г. довести, који ће моћи управ доказати, да је он њиове а не своје свиње отерао.

По овом њиовом обећању данас наново предстану суду овом Илија Марковић из Вранова и Илија Вучковић, из Мале Крсне, доведши са собом и сведока свога Нещу Степановића (Аркабона) главног кмета из села Коњске, и овог сведока његова, почем га је суд испитао, како и којим је начином њему познато, да је Миша Илијине и Маркове свиње отерао; одговорио је: мени је по томе познато, што је Миша своје разбегнуте свиње како по планини Луњевцу тако и по планини коштанској, која једна до друге, јесенас око светог Аранђела тражио, и ја сам сам му 5 бржава ровашене у обадва ува и сви пет беле дијаке у Коштанској планини нашао, и у име његово продо, и тако и Антин брат из брлога коштанске планине 12 комада под надницу Илијине свиње отерао, и Миши у име његово предао, и за ово могу торжествену заклетву положити, да су 17 бржава ови људи, и да је Миша у име своји свиња отеро и продо. На ово вопрошен буде, а што дошо није и Илија драговчанин, кад и он 6 вепрова потражује од Мише, одговорио је и он и остала два тужитеља Илија и Марко да Илија Драговчанин за то није дошао, што сведока нема и што нема ни с чим другим да осведочи.

Узевши суд овај предстојећу тербу у судејско расужденије закључио је, да се исти Неща Стефановић закуне, пак почем он заклетву положи, да Мипа Стојичевић за 17 комада свиња по 3 талира комад рачунајући, 51 талир, и то Илији Маркову из Вранова за 12 комада 36 талира, а Илији Вучковићу, из Мале Крсне за 5 комада вепрова 15 талира плати; а Илија Драговчанин, који сведока нема, нити чиме другим осведочити не може, нити је у одређени рок суду предетао по 36 точки устројенија окр. судова да за унапредак Мишу више узнемиравати не може. Ово је све закљученије Суд, како тужитељима тако и оптуженом сприобштити и будући су се обе стране задовољиле, то почем је Неща заклетву положио и Миша је општењима 51 талир платио. (2. август. Бр. 326.)

136. Станоје Ранковић из Неготина предстао суду овом са да остане онако. Цаком Вељковићем из Топонице окр. овог и жалбу како уговор гласи. на Цаку представио, да је при селењу своје из Топонице 1. воћњак од 80. дрвета шљива и кућиште своје Цаки с погодбом уступио за 5. овнића, и да му сада по погодби неће да плати.

Поводом овог представленија вопрошен буде Цака и предпоменуто је погодбу признао, но само је за изјатије наводио, да су овнићи у оно време по 5. гр: комад били, а сад по један та-

лир, а за овај узрок да му није рад више од једног дуката цесарског платити.

Узевши суд овај предстојећу тербу у судејско расужденије пресудио је, да оптужени Ђока Вељковић по учињеној погодби 5. овнића, сирјеч или шиљега, или ако подпуно количество ови не узима, а оно од средњег квалитета од своји оваца да тужитеља свога Станоја Јанковића подмири. С овом пресудом обе су се стране задовољиле. (5. август. Бр. 335.)

137. Стојадин Чекменовић из Батовца предстао суду овом са Петром Черњаком, Петром Јогићем, Стојади- Нема права по за- ном Симеоновићем и Драганом Панчевим и на кону на повраћај ову четворицу представио жалбу, да су му они земаља. четири комада ливада очевине његове, за време његовог одсуства притисли, и као своју сопственост уживају, и њему на потраживање његово неће да уступе, молио за задовољеније.

Поводом овог његовог представленија, вопроши га суд, кад је и у које време он своју очевину напустио, и због каквог је узрока то учинио? одговорио је следујуће: Ја сам ове ливаде, које сад тражим напустио у Ђакову крајину, сирјеч 1825. љета, и тада сам могао имати до своји 20 година, јербо сам као говедар и сеоску стоку чувао, а будући да се нисам могао с овим издржавати, то принужден будем које у Пожаревац, које ли и по други мјеста ићи служити, и у њему служећи више година, оженим се, и пре године дана дођем у село моје Батовац са женом и троје деце моје, и по овом с братом мојим Антоном дођем овамо у суд и представим жалбу у смотрењу очевине моје, и суд ми пресуди, те ми мој брат Анта даде од свога наследства 1. дан ораће земље и једну ливаду од 3. косе траве, и то за то што је он неку част земље моје другом, као Драгану Панчеву уступио. А осим ове земље, Милован Вељкић, Милија Островац и Пера Мошић као староседеоци, који су земљу моју притисли, и то Милован уступи ми ливаду од 3 косе траве Милија на два мјеста, једно парче од 1. косе и друго од 3. косе, и Пера Мишић једно парче ливаде од 1. косе траве, и будући да с ово мало земље не могу с фамилијом мојом на крај да изиђем, то желим да ми се и од предпоменути насељеника очевина моја одузме и мени поврати.

По преслушанију тужитеља Стојадина, вопроши суд и оптужене, и Петар Черњак и Петар син Гачин одговоре следујуће: ми смо се из Великог Извора јошт у почетку (1804) Кара-Ђорђево крајине у Батовац населили и мјестни кметови, и то мени Петру

Черњаку једну ливаду од једног дана орања даду, а Гачи оцу Петровом једну ливаду од једне косе траве; Стојадин Симеонов пак одговорио је, да се је његов отац Симеон такође у почетку крајине Кара-Ђорђево из села Каонске окр. крушевачког у Батовац населио, од мјестни кметова као населник једну ливаду од 3. косе траве добио. Драган Панчев одговорио, да се је он 1815 године у Батовац из Кованице окр. Тупријског населио и од мјестни кметова земљу бившу под утрином од 4 дана орања получио, и за ово све истекше време, да нису ниједан ни од кога узнемиравани били и у овом да и устав земаљски застао, по чему као своју сопственост да сматрају, и да ју ником уступити нису ради.

Узевши суд овај предмет тербе ове у судејско разсужденије и држећи се законика на повраћај земаља б. точке, у данашњем засједанију своје пресудио је, да се тужитељ Стојадин Чекменовић из Батовца по изреченој пресуди прошле године судом овим задовољи, а Петар Черњак од ливаде дан орања, Петар Гачић од ливаде једну косу траве, Стојадин Симеонов од ливаде три косе траве, и Драган Панчев од ливаде 4. дана орања праве сајбије остану и да и за ове ливаде које данас Стојадин Чекменовић потражује од њи повратити нико и више узнемиравати не може, но они да по својој вољи, са њима располагаати могу. (7. августа. Бр. 339.)

138. Павле Васиљев и Јован Грујин оба из Влашког-дола да направи казане среза моравског окр. овог представши 8. т. м. по погодби а због суду овом представили су жалбу своју противу честократне лажи, да се штаповима по казанције овдашњег Мите Крајована, да су му телу казни. пре 7. недеља дана сваки свој казан донели, да им перваз на њима оправи с погодбом, да му сваки за труд његов по 1. талир плате, а тако и колико свога нова бакра на ово употреби, да му за сваку оку по 1. талир плате, но он да не само што оправио казане није, но даје да је с оба казана первазе изсеко, и Павлов казан са стране табана провалио, молили за удовлетвореније.

Поводом ове жалбе даде суд овај обтуженог Миту Крајована призвати и испитати, и по чем је тужбу предпоменути тужитеља своји признао, и за оправданије своје ништа више навести не могаше, развје да ће се постарати, да оба казана час пре оправи то суд овај знајући његово рђаво поведеније у томе, што сваког

који му што бакарно за оправку донесе, обмањује, и преко суда теранцију водити, ставио га у апс.

Данас пак у засједанију своје пресудио је, да се исти Мита Крајован због честократне лажи своје с 25. штапа по тјелу казни, и по овом да се кући одпусти с тим увјешчанијем, да он одма оба казана по погодби мајсторској оправи, а сајбије да му пак како за труд тако и за бакар, ако колико потражи, одма плате. А за труд његов и бакар, што на Павлов казан на учињену, његовим небреженијем, пукотину употреби, да му Павле ништа не плати. (8. августа. Бр. 344.)

139. Марта, жена умрлога Цветка Мутавције из Вел. Градишта представши суду овом са рођеним девером Нема права према својим по првашњем мужу својему Стојану оде-свидетелству. литим, Петром Момира Карамаркова из В. Градишта и представила на истога Перу жалбу, да јој он недозвољава неку ливаду, коју је она пре 4. године од Милована Максимовића такође из Градишта за један дукат цесарски купила косити, но да доказује да је оно комад од његове ливаде.

По прслушанију ове жалбе, поднео Пера, син почившег Момира Карамарковића свидјетелство своје јошт 1805. год. сачињено, и мјестним кметовима, а имено: Станко Пачић кнез, Марко Голупчанин, кнез Илија, Ариш Грк и мајстор Стока подписано, у коме се јасно види, да је исту ливаду за 30 гроша отац његов Момир и зет његов поп Андреја од Турчина Бећира, купили.

Узевши суд овај за основано предпоменуто свидјетелство у данашњем држаном засједанију своје пресудио је, да с истом ливадам Пера Момиров и Сава син умершега попа Андреје прави притјегатељи остану, и да и за ову у терби стојећу ливаду нико више не узнемирава. А Марти жени Цветковој да остаје право од Милована Максимовића или свој дати дукат цесарски натраг узети, или ливаду од њега тражити, да јој од своје сопствености а не од туђе, дати има. А к овом и ове године покошено сјено и шевар да Марта Пери и Сави поврати, а они њојзи трошак за дангубу њену у кошењу ливаде плате. (9. августа Бр. 463.)

140. Цака Недељковић, Стоиљко Цветков, Милојко Грничар, Ђорђе Маринковић, Радојко Грничар, Тодор Јова-Немају права на арновић и Јота Гачић, житељи пожаревачки прошле-дију. није своје од 13. фебруара 1840 год датирано поднели су високославному попечитељству правосудија, изложивши у њему жалбу противу јакошњег помоћника Начелничелства окружија пожаре-

вачког г. Штабс капетана Аце Протића, да им је он, као комшија њиов, ардије и фуруне њиове порушио и прошће, које и је раздвајало повadio и побацао, и због оваковог његовог поступка молиши за удовлетвореније.

Уваживши предпохваљено попечитељство поднешено му прошеније предименовати тужитеља, благоизвољело је с претписанијем својим од 16. фебруара 1840 год. АБр. 800 с приложенијем оригиналног прошенија и к овом три документа (тапије) тач. А, Б и В. суду овом препоручити, да он овај жалбени предмет подобателно иследи и праведно реши имајући у случају незадовољства, с које нибуд стране с достаточним описанијем ствари и Апелационом суду на промотреније и ради конечног изреченија пресуде послати.

Иследованије предмета овог застало је до 26. априла т. г. и овог дана како тужитељи тако и оптужени у суд овај призову се, и будући да тужитељи ништа више противу г. Аце Протића навести не могаше, него што су и 4. септембра 1839 г. наводили кад им је суд овај у предмету тербе њиове и пресуду изреко, која је у пресудном протоколу 4. јануара 1839 год. под Бр. 890 заведена¹⁾ кромје у толико, да се с изреченом пресудом сада никако задовољити не могу. А суд овај опет држећи се 54 тачке устројенија окруж. судова, будући да за трајући 8 дана термина по обзнанију пресуде протестирали нису, сматравши за снажну и извршителну не хте се у нову пресуду ни упуштати, но због јединог њиховог незадовољства, исту своју пресуду под 4. јан. 1839 год. изречену с принадлежећим актама с рапортом својим од 2. маја т. г. Бр. 464 на благоразмотреније високом Апелационом суду посла.

Високи Апелациони суд прегледавши како прошеније тужитеља тако и припослану му пресуду и нашавши, да се иста пресуда и на парбени предмет првога тужитеља Ђоке Недељковића односи а о осталим тужитељима, да у истој ни спомена нема, изволио је с претписанијем својим од 8. маја т. г. Бр. 493 с повраћајем свију акта суду овом препоручити, да он парбени предмет овај по целом његовом пространству основано иследи, а к овом и то постара се дознати, од кога је времена г. Аца Протић у парници стојећи плац притјежавао, има ли на такови, како је његова сопственост била, тапију, и ако ову нема, чим засведочити може, да је то његова сопственост, пак почем овако све иследи

¹⁾ Види бр. 94 стр. 35 ове књиге.

да и нову пресуду изрече, у случају незадовољства које нибуд стране да такovu апелационом суду на промотреније припошље.

Сљедством овог високог налога, суд је овај с предписанијем својим од 24. маја т. г. Бр. 512 с приложенијем прошенија тужитеља г. Аци Протићу препоручио, да он 10. јунија т. г. у који ће дан и тужитељи његови предстати или лично суду предстане, или о предмету тербе своје написмено одговор поднесе. Но будући да он због званични своји дела, нити је мого лично у предречено време предстати, нити писмено одговор дати, то му је суд овај предложеније његово и уважио и отложио време до његовог написменог одговора. Под 31. јули т. г. пак с писмом својим спроведе оптужени г. Аца Протић и одговор свој под 20. Јула т. г. датиран, који гласи овако:

1804. године, када је почивши Карађорђе заратио против Турака и Пожаревац освоио, Турке протерао, тад Пожаревац сав буде попаљен, а житељи т. ј. Срби с фамилијама буду растурени по околним сели, наш покојни отац пресели се у Братинце недалеко од Пожареваца наводећи се село, и за тим по заповести покојног Карађорђа отиде с протом Ненадовићем у Русију, кад дође из Русије, мало време код куће поседши, на позив Карађорђев отиде у Тополу, ког времена постави се и совјет у манастиру Боговаћи док се Смедерево узело није. А кад се Смедерево од Турака одузме, и преселивши се совјет у Смедерево, и нас ћецу тамо отац пресели. Пошто се пресели по освојенију Београда совјет у Београд, тада ми пређемо у Београд и будемо до паде нија Србије 1813 год. затим пребегосмо у Земун у Тесарију, и седећи у Земуну до 1817 год. док исте и недоселимо се с целом фамилијом у Пожаревац и начинимо дућан у чаршији у коем смо сви седели ове године. Око Ђурђева дана буде опредељен мој отац по народњем делу у Цариград, а нас остави с фамилијом у дућану седећи, кад дође из Цариграда наше место кућевно освојили биши већ други, то јест. мог оца и моји стричеви место, то сад лежи гди се налази кућа Јове Живковића писара среза моравског а друго пак гди Пера Јулин седи. Међутим мој покојни отац пошто дође из Цариграда нашавши празно место даде заградити и кућу начинити, будући да није се чекало какво то расположеније и кое чии плац, јербо је Пожаревац у три пут које од Срба, које од Турака, тако да ни кочине остало није погорео био, па како је који из Немачке прелазио и гди је који нашо празно место онде се заградити дао и кућу подигао. Тог времена буде

насељен до нас Станисав Стефановић, Мића, Ђокица и Дока, а тако и сав комшилук наш, нити је слободно било да који може купити место од Турака кућевно, као што сав Пожаревац без тапије кућевне плацева имаду, кромје дућански, ливадни и воденични притјажава, пошто се премести црква с пијаце у брдо гди и сад сушествује, онда се повуче чаршија нова к цркви (ове пре овде као што је познато било није) гди су куће и баште, а много и празни плацева, не само у турско време него и у Карађорђево суштаствовале. Тако линија чаршије повуче се не тек на мој плац но и на више плацева, који су сами могући бивши дали правити дућане себи на своји плецеву, 1828 год. дође и до мојега плаца гди исеку плот мој и почну на мом плацу дућане правити, али не више него колико дућани могу бити, то је све без икаквог мог питања ни суда било. Цака је тада имао меану до господарске кафане, што је сада од меане начинио 2 дућана, који се на оној земљи наоде, коју је господар, бивши књаз за један цео ред чаршије од свог плаца уступио, али ни више него колико ком стреја капље на које славни суд може бити из предстојећег му дела то нарочито увидити може. На мојем је плацу почео правити дућан Мита пасторак црнога Ђорђа и прода га горепоменутом Цаки за 12 гр. од којег честопоменути Цака начини кошару (т. ј. бине.) Пошто се више народа умножи, а Цака обрне од кошаре на дућан, и Мита сам пред славним судом осведочио, да када је продао бину Цаки, није више ардије било, него колико се човек провући може а тако сведоче и Илија Бресјанче и Милован ашчија. 1834 године због трговине преселим се у Крагујевац гди будем 3 године. Када се повратим из Крагујевца, ал Цака и његово друштво растуре моје прошће и начинили заоде и фуруне гричарске до самог пенџера мог, и тако сам морао тегобу трпети, да сам принуђен био бегати из своје куће, једно због смрада а друго од дима фурунски, да нисам мого у соби седети, да сам се пак ком тужио свим вам је познато ком ово доказателство принадлежи, да не би се помогао, јербо је брат мој Ђока побегао у Немачку био, а сав Крагујевац зна, шта сам ја протеглио пошто је мој брат отишао и да сам био принуђен трговину оставити и у Пожаревац се опет вратити. Нисам се могао у оно време ни жив показати, а камо ли мое добро тражити. 1839 поквари Цака и његово друштво дућане да праве изнова, ја онда протестирам овдашњем окружном суду, који ме опреми примирителном суду и покажем како ми је неправедним и без икаквог суда оду-

зето, на то изађе Нача Митровић, бивши тада председатељ примирителног суда с већим числом трговаца и пресуде нам свима с прочим гореозначеним тако, да Цака и проче његово друштво начине своје дућане, а да ја уступим њима 1½ фат моје земље, но да немају ни врата ни пенџере отворити у моју авлију, на које уступим. Тако буду и они и ја контени. Кад су пак начинили дућане они отворе и врата и пенџере у моју авлију и за пресуду неће да знаду, онда ја принуђен будем окружном суду тужбу противу Цаке и његовог друштва предати, на које суд наново предузме парницу нашу на ислеђење 4. септ. исте год. Бр. 890 и реши нам исти суд пресуду као што и протокол гласи, да Цака и његово друштво отвори пенџере у моју авлију него повисоко а врата затворе, на које и пристану. Ово се осведочити може, јербо је Радојко затворио и до данас отворио није, а Цака опет не хте да затвори, на које ја принуђен будем опет тужити га окружном суду и суд га даде уапсити, док врата затворио није. То је тако стојало до прошлог лета. О побуни Пекетиној 13 августа 1840 год. када дође Цакин син Ђерга, из Топчидера, без ичијег дозвољенија опет отвори врата у моју авлију. Што к тому наводи Цака, да су њини дућани на црквеном плацу, ја молим славни суд, нека покаже црква одкуда је црквени? него толико доказати се може, што дућани спадају у число интереса и не могу седети трговци у дућани и трговати без да има ко хасне, и тако плаћају школи и цркви на онолико, колико дућани места заузимају а не кућевно колико место држи. А ако сав Пожаревац буде усплаћао на своје куће и дућанске плацева цркви или правителству и ја ћу платити неотложно. Што Цака и његово друштво наводе у тужби њивој и питају мене имам ли тапију од кућевног плаца, нека он покаже тапије од толики плацева и његове куће и браника него то да имаде право са једном торбом костију преко 30 дана орања браника проћи да тај пригјежавати може, ја пак што сам заградио и кућу начинио да немам, а особито што сам горе навео моја два плаца што други притежавају а и трећи гди г. Јова Дугалић седи с кућом, дакле, како може Цака и његово друштво имати право да ме протерају из моје куће да себе дућане начине? на које ја најучтивije умољавам сл. суд, ако је Цакино праведно зактевање, а оно да најпре дигну оне, који на мом плацу имају куће своје, које се може довољно засведочити па после и ја ћу. Познато је свима и свакому да је Цака највише освојио грунта у Пожаревцу, браника, ливада, њива, воћњака а и

4 дућана, дакле како се он труди за његову децу ваља да тако и ја мојим што оставим, а ја нисам под његову стреју дошао него он под моју.

Узевши суд парбени предмет овај у судејско расужденије и видивши, да се тужитељи јединствено на то оснивају, што су по добивеном праву на месту које је г. Аца Протић од 1817 до 1827 године притежавао дућане своје и по овом по своје произвољности распространивши се ардије и фуруну за грнчарску потребу оградити, а неки и на то, као Јота Гачић, који је бину од Грује Германовића пожаревљанина и Ђорђе Маринковић, који је меанску бину од Николе Стојановића, такође пожаревљанина одкупио и на ове тапију од продавца своји получили, које тапије и суд овај и то прву 26. новем. 1836 г. Бр. 1825 а другу 9. августа 1837 год. Бр. 1211 потврдио, у данашњем држаном заседанију своје, из следећући побужденија: 1, што је суду овоме сада јасно и вероватно засведочено, да је г. Аца Протић цели овај плац од $33\frac{1}{4}$ фата с лица чаршије од 1817 до урежденија пожаревачке чаршије сирјеч до 1827 као прави сајбија притежавао; 2, што је у време урежденија само у толико од г. Аце Протића плаца одузето, у колико се дућани оградити могу, као што је ово и од остали плацева, који су се по новом урежденију до чаршије догодили, учињено, а суштествовавши притежатељи у својем праву плаца невредими остали; 3, што исти тужитељи како до јако тако и од сад по суштествујућој уредби, кирију само на дућане а не на земљу овдашњој цркви и школи плаћају; 4, што Мита Костић, Илија и Никола Стојановићи браћа, пожаревљани, који су у време новог урежденија, на овом истом месту г. Аце плацеве задобили били да дућане себи граде и ово немогавши начинити, другима устушили, засведочавају, да је само у толико им дато било, колико се дућанска бина уградити може, и по овом да су дућани и награђени били, и да је ограда г. Аце Протића од дућана њиови у толико у растојанију била, колико се једва могло између плота и дућана на окришке проћи; 5, по сили 11 точке закона на повраћај земаља, која јасно гласи: »кад се нова основна доказателства, која пре на суду била нису или пређе није могућно било, таква предложити, покажу, да се овакви случаји на суду уваже, и у право стање постави; и 6, по томе, што су се исти тужитељи у овдашњем примирителном суду 1839 год. с г. Ацом Протићем судили и поравнали, а после овог и код суда овог 4 јануара 1839 год. судили се, и пресуда изречена, с којом су се тада обе те-

рајуће се стране задовољиле; пресудио је: да г. Аца Протић од свог плаца, којег је још у 1817 год., као и остали овдашњи житељи, заградио и притежавао, и то узевши од бине г. Станисава Стефановића на чаршији лежеће, пак до прве бине у терби стојећи дућана у простору од $13\frac{3}{4}$ фати с лица чаршије, а тако пак и од плаца који иза ови дућана лежи од $33\frac{1}{4}$ фата дужине прави сајбија остане, и о своје трошку да он дужан буде ограду ставити, и ову свагда обдржавати, и обграду у 4 стопе растојанија сирјеч колико стреја дућанска држи, од дућана удалити. А притежатељи дућана, да по првашњој изреченој пресуди, пендере од авлије г. Аце могу имати, но врата, која су после првашње пресуде начињена, да дужни буду одма затворити. А предпоменутој двојци Јоти Гачићу и Ђорђу Маринковићу да остаје право од продавца своји увједомити се, којим су правом могли они њима осим своји бина туђу земљу продати. (9. августа. 1841. Бр. 348. Пресуду ову одобрио је апелациони суд 19. августа исте године под Бр. 933).

141. Кметови примирителног суда Малог Црнића и Топонице с рапортом својим од 1. тек. мес. јавише суду Накнада узајамне овом да су два брера, и то један вепа од 4 године и једна крмача од 3 године старе ушле у заграду топоничку и у њиви Здравка Недељковог до 150 ока кукуруза штете причинили. И ове брера затекавши Здравко, вепра коцем а крмачу из пушке убије. По свршетку овог дочује Милојко Ивановић из М. Црнића, да су му брери побијени представи жалбу на Здравка. По којој тужби да су штету прегледали и пресудили, да Здравко у природи два брера Милојку поврати, а Милојко опет да 150 ока кукуруза Здравку за учињену штету у природи, како обере, поврати, но будући да с овом пресудом није се хтео Здравко задовољити, то и обе стране суду овом ради даљег с њиме поступка посла.

Представши данас и Здравко Вељковић и Милојко Ивановић суду овом, и будући, да су обојца сходно рапорту предизложеном изјаснили се, то је суд овај пресуду примирителног суда М. Црнића и Топонице, као основану совершенно одобрио и препоручио да се у дејство приведе и с овом су се пресудом обе стране задовољиле и обећале у дејство привести. (2. септембар. Бр. 381).

142. Славно начелничество окруж. пожаревачког с одношењем својим од данашњег датума Бр. 3806 спроведши суду овоме тужбу Николче Микића трговца сви суседни житељи по старом обичају и житеља свилајеначког окруж. Ђупријског проуживати.

тиву, с истим одношенијем послани суду овом житеља села Кушиљева, у смотрењу том, што су последњи у риболовној бари »бадри«, коју је први под аренду закупио, рибу без његовог дозвољенија, без да су му што год плаћати хотели ватали, изјавило је, да он — Николча — за ову зактева, да му се или 50 талира накнаде или једна хиљада ока рибе даде, којег је ради удовлестворенија с горереченим одношенијем суду овом и послало.

Поводом овим Суд је овај оптужене с тужитељем суочити дао и они су признавши, да су рибу у предпоменутој бари ватали, показали, да су од пре толико година у њој учестије имали, и да никако без ње обстати не могу, будући је она на граници атара земље њиове, и што за сад нигди никакове баре под арендом нема, осим ове, која им је због тога на великој штети.

По оваком дакле изјасненијем оптужени, узевши суд овај предстојећи предмет у расуђеније и држећи се височајше књажеске уредбе против злоупотребнија с благодетијама општинским под 23. марта 1840 год. ^{КвБр. 221} _{СВр. 228} издане, која у пункту 7 овако гласи: »Баре, које су правителством за општинско уживање уступљене, треба да сви и сосједни житељи по старом обичају до даљег одређенија и расположенија уживају, нити да икоја општина или поједини житељи сосједне житеље од уживања искључују под строгим одговором« решио је: да речени Николча неправедно Кушиљевчане тужи, и да и по предстојећој уредби из учестија преднаведене баре изтерати не може, кад су они од толико година у њој таково уживали. А у прочем да се Николча с оним од кога је речену бару под аренду купио за аренду споразуме, јер при продаји, требало је вишеречену уредбу у смотрењу бара издату, знати. (18. септембар. Бр. 392).

143. Пресуду примирителног суда вароши Пожаревца од 19. Службеног на пут. т. м. Бр. 182 у парници Станка Здравковића, житеља пожаревачког, противу Ђорђа Живковића дућаније, такође из Пожаревца подигнутој, у призренију пута, који прави преко земље неког парлога — последњег, идући од свога винограда, јер на другу страну не имајући куда имати жели, у том смислу изречену, да Ђорђе никаква претпјатствија Станку по ради пута не чини; кад никаккову штету не трпи. Узевши суд овај исту пресуду у размотреније, и како из узрока у њој наведени, тако и за то, што се је тужитељ Станко изјаснио, да је он пре 6 година виноград свој, гди му сад лежи до свога шупрака Петра Зарића

почевши садити с њиме уговор по ради пута имао, а да му ни Ђорђе купивши крадом виноград пре 5 година од Петра до сад пут онуда забрањивао није, које изјасненије, пошто и Ђорђе признавши, покаже, да он само из тог узрока Станку пут онуда не да, што је његова собственост, коју је за новце купио совршено је одобрава, заказавши Ђорђу да Станку, као комшији своје, који му никаккову штету преко земље његове идући не чини пут отворити мора. (19. септембар. Бр. 394).

144. Славно Начелничество окруж. овог с одношенијем својим од 4. о. м. Бр. 4058. спровело је суду овом Ни- Уз кућу иду и све колчу Андрејића житеља овдашњег изјавивши, да њене припадности. му је Начелник среза Моравског г. ш. капетан Атанасије Вукићевић с рапортом својим од 25. августа т. г. Бр. 600 жалбу на истога Николчу, представио, да је он, почем је кућу своју срезу моравском окружја овог, за 300 дук. цес. продао и наплативши се, по кратком времену, гвоздену фуруну из исте куће раскопао и на своју ползу однео, никако неће да ју обратно донесе и на своје место постави.

Представши суду овом оптужени Николча Андрејић и почем је признао, да је фуруну раскопао и однео, вопрошио, са зашто и којим је поводом то учинио; на ово је одговорио, да је он из тог јединог побужденија учинио, што он није фуруну, но само кућу продао. По овом одговору ипак је упитан био, да ли је он у стању засведочити, да је само кућу а не и фуруну с кућом, као што се и продаје, продо; и будући да ово у стању није био осведочити, то је суд у држаном заседанију своје пресудио, да Николча таки оног дана има фуруну на своје место однети и поставити онако, као што је и била. С овом се је пресудом и Николче задовољио, и обећао без икаква изговора у дејство привести. (4. октобра. Бр. 421).

145. Примирителни суд вароши Пожаревца с рапортом својим од 24. т. м. Бр. 148 спроведши суду овом Ран- Немају права на ђела Калпакцију, Николу Мутавцију, Васу Мутав- ардију. цију и Станојла бојацију, као тужитеље, и Димитрија Николића терзију као опуномоћника г. полковника и члена совјета Стевана Стојановића, Павла Баба Милића, и Димитрија Јанковића, као оптужене доставио је суду овоме своју пресуду у следећим речма:

Ранђел Калпакција, Никола Мутавција, Васу Мутавција и Станоје бојација предстали суду овом и жалбу на г. полковника Стевана Стојановића, Павла Баба Милића, и Димитрија Јанковића, као комшије и житеље овдашње представили, да им ова тројца

неки плац у табачкој маци, који је пре неколико дана заједнички од Турака одкупиен, не дозвољавају на истом плацу ардије оградити. По којој жалби да је исти суд на место тербе изишао и достаточни промотривши уверио се, да је тужитељева тужба савним безмјесна по томе, што они исти плац, који сада потраживају придобити, нигда притјежавали нису, а к овом и ограда, с којом је плац ограђиван био с леђа то показује. По чему да је он пресудио да означени тужитељи од зактевања свога престану и комшије своје за ово више не узнемиравају. Но будући да се тужитељи с пресудом овом нису хотјели задовољити то и обе стране суду овом ради даљег поступка посла.

Представши данас обе стране суду овом, и почем је суд овај прегледао вресуду примирителног суда, вопрошио је тужитеље, због каквог побужденија они своје сосједе сада, после толико година, узнемиравају, одговорили су: будући да нам они не дозвољавају ардије на истом плацу правити и због овог узрока сада и узнемиравамо. На овај се одговор ипак вопросе: а кад сте ви од Турака земљу откупљавали, шта сте онда купили; купили смо само место лица од чаршије; пак по овом ипак заштају се, пак којим правом ви сад од њиовог плаца потражујете, да ардије себи направите. Но будући да ово никојим правом доказати нису могли, то је суд овај пресуду примирителног суда као точну и основану одобрио и уважио. (25. октобра. Бр. 449).

146. С одношењем својим од 25 т. мес. Бр. 4397 овдашње окруж. Сл. начелничество по рапорту примирителног суда Смољначког од 24. т. м. Бр. 2 дошло је суду овом, да је Илија Николић, житељ Смољначки испросио дјевицу Милосаву кћер умершег Николе Ђурића, сељака свога, за сина свога Лазара, и уговор учинили, да осми дан после овог уговора бракосочетаније буде, кад је овај дан приспео, а дјевица без ичијег знања одбегла кући Стаје Лазаревића, да за његовог сина, који ју је пређе просио пође, и због ове увреде да тражи удовлетвореније.

Поводом овим предстали су данас суду овом; тужитељ Илија Николић, дјевица Милосава с мајком и братом својим, и Стаја Лазаревић. И ова сва лица испитавши суд овај подобателно у засједанију свом пресудио је, да се дар Илији поврати, а тако и учињени трошак од 224 гроша истоме Илији исплати, а дјевица Милосава, која је узрок целе ове тербе, да се с 25 камџија по

тјелу казни, и по овоме кући свободна отпусти, пак по овом за ког јој права воља буде, нека пође. (28. октобра. Бр. 453).

147. Због подигнуте парнице Арсом Николићем из Пожаревца, противу татора пушиле умершега Ђоке Савића, што му не дозвољавају, да дућанску бину своју лежећу на земљи пушиле Савићеве, оправљати може, но да у њој пребуде без оправке до срушенија, суд је овај у данашњем држаном засједанију своме по суштествујућој уредби о праву и одношењу између господара места и господара зданија од 3. априла 1840 год. ^{КБр. в. 127.} ^{СБр. 387.} по гласу 2 тачке нашо за право, што су тужитељу Арси заказали, но будући да 6 тачка исте височајше Уредбе гласи, да ако се обе стране из како га му драго узрока у заједничкој свези даље остати согласити не би могле, то да долази случај откупа, због овог по гласу 7 тачке избрао је не само као веште но као и честна и беспристрасна лица, а имено: Димитрија Николића, трговца и терзију, Стоку Мишића трг., Митра Јанковића, Перу Рајновића трговца и Миленка Омолца, трговца и житеље пожаревачке, и овима препоручио, да на место тербе изиђу, и како бину Арсину тако и земљу пушиле Савићеве достаточни сви петорица заједнички прегледе, и по овом у једном зданију да се саберу и по чистој совјести и души својој процену бине и процену земље по гласу 11 тачке ове уредбе, сирјеч по јакошњој цени изрекну, и ову своју процену како за бину тако и за земљу написмено снабдевену са потписом својим суду без ичијег напред о овом знања, поднесу.

По препоруци овој иста су лица на место тербе изашла, и бину и земљу прегледала, и рапортом својим од 27. т. м. суду овом доставили, да су бину у 30 а земљу у 100 талира по њовој души преценивши за право нашли.

Ову је њихову прецјену суд овај уважио, и саопштивши како таторима пушиле Савићеве тако и Арси Николићу, и овом на вољу оставио, или прецјену од 30 талира да прими или своју бину до 8 дана са земље Савићеве, по гласу 9 тачке о своме трошку да дигне. (28. октобра. Бр. 454).

1843

148. Јова Пауљевић, житељ села Тићевца, представши суду овоме, потражује, да му снаја његова Мара, Имање које је удови приликом преудаје дато, оста која се је по смрти брата његовог, Грује је њена својина.

Пауљевића у село Старчево за Петра Голубовића удала; отерана 2 вола поврати додавајући, да је исте њему његов брат Груја на смрти поклонно с тим уговором, да му он свећу за свети пали.

Суд је овај на тужбу реченог Јове његову снају Мару поради судејског иследованија призвао, која, кад му је предстала поднела је и писмено свидетелство примирителног суда села Тићевца, гласеће, да се она код истог суда онда бившег надлежног среског а сада окружног началника г. капетана Атанасија Вукићевића у 1841 години са оставшом у кући свекрвом њеном Петријом, матером умершег јој мужа Грује, примивши по свидетелству њеном од 28. маја 1841 години од свекрве 2 вола, једна кола, 1 бачву, 2 бурета, 1 чабар, 1 зађеницу, сикиру, будак, мотику једну, сврдо, бургију, 1 кесер и длето, 16 дуга од каце, 2 оке бакара и 2 оке гвожђа и све друге ствари, као кућу с плацем и осталим зградама, 1 бачву и 2 бурета, 1 чабар, 1 бакрач велики и 1 такође мали бакрач, вериге и ожег и пиштољ, њиве и ливаде, виноград, шљивар, 1 браник, 3 овце и 2 јагњета, 1 крмачу и 4 прасета, поменутој Петрији, свекрви њеној оставила, с њоме се помирила и угодила.

Узевши Суд овај помиреније примирителног суда села Тићевца у зрело расузденије своје видео је, да је у свему умесно, по чему совршено одобравајући, пресуђује: да горенаведени Јова потраживани 2 вола од снаје његове Маре, као и све друге ствари, које је снаја пред примирителним судом од свекрве своје добила, добити не може. А при том да он као рођени брат Грујин, по смрти бабе Петрије сав заоставши покретни и непокретни мал, кад Груја никаквог наследника по смрти својој оставио није, који је до сада био раздељен наследи, и да га у томе пак никада снаја његова поменута Мара узнемиравати не може. (5. јануар. Бр. 1)

149. Стојанка Гојкова, из Добрње обтужила је код суда овог свога зета неког Стојадина Ђоковића, из истог места, да јој је он њен Ђилим пре једне године дуг узео да врати, а што се њоме служио да му се не плати дуг. да је такови наплати; обтужени да је Ђилим у име дуга узео признаје, но вели, да се с њима служио није и да ће јој исти драговољно, чим му дужни 1 талир плати, уступити. Видећи суд овај, да обтужени није право имао од жене Ђилим у име дуга самовласно узимати, и тиме надлежну судејску власт мимоиштити, решава: да одма жени Ђилим врати, а што се с њиме служио,

да жени онај талир, који му је дужна, у име накнаде припадне. (19. јануар. Бр. 8).

150. Милосав Павковић, из Свилајенца предао је суду овом с рапортом примирителног суда вароши овдашње Да изгуби дар и накнади трошкове пошто је одустала од брака. Персу удовицу испросио, давши јој једну урубију брака.

а она њему једне чарапе и пешкир на дар, и по томе је на свој трошак у Свилаенац, да његов мал види водио, гди је онда за кола 50 гроша платио и трошка 60 гроша учинио, фистан је венчани код терзије наручио, па да се је она сада попишманила и да неће за њега никако да пође, тражећи да му она учињени горе трошак наплати. Обтужена пак каже, да би она за њега и сада пошла, но да неће због тога, што он нигди ништа нема, и што није у стању наручене јој аљине исплатити, а да дуг себи на главу узима никако каила није, због чега суд овај у данашњем заседању своме и пресуђује: да она буде дужна тужитељу даровну урубију натраг вратити, и за кола што ју је у Свилајенац водио 25 гр. дати, а тако исто и наручену аљину на свој рачун примити и мајстору, због што је се попишманила, платити, и да свој дар што је човеку дала повратати не може, но да њему и тај у име накнаде остати имаде. (27. јануар. Бр. 14).

151. Нека Јела, садања жена Милића Ђорђевића, из села Бара, среза рамско-пекског, окружја овог, први Очуху и матери у-пут се је удала била за неког Мишу Перуциног ступљено четврто исе од земље у накнаду што су се око шко дете именом Милета, које је она, кад се је дече толико година трудили. други пут за Стојана Антонијевића, у Барама удала, собом одвела, почем га је он као своје собствено дете усинио. По овому кад јој и овај муж умре, с којим је седморо деце родила, од кои јој троје само живи остало а она садањег трећег мужа Милића у кућу и на мал пуста, да јој он такови обдржава и децу рани, који је онда сав свој имајући мал растурио, и у њену кућу како од марве, тако и од бакара нешто принео. Сада пак почем је он с њима оваковим начином осам година дана живио, а и њена прва сина Милету пре две године оженио, она је истога Милету из куће и од себе одвојила, давши му и остало троје деце, и то једно женско именом Стојану од 12, Милосаву од 10 и Матију од 8 год. стару, да код њега обитавају, обрекавши му и сву земљу иза мужа јој Стојана заоставшу на уживање дати због чега је њен садашњи муж Милић био принуђен најпре над-

лежном среском начелнику г. Јовану М. Абдулићу а после овога окружном начелничеству овдашњем тужити се, кога је оно с одношенијем својим под 18 фебр. пр. 1842 суду овоме на пресуђење спровело. Суд овај пак узевши предизложену ствар у размотре- није своје видио је, да жена није имала право своју децу од себе и мужа јој одвајати, будући је он исту децу чрез проишли 8 година дана израњивао и одевао, а тако исто и земљу им сву обрицати, почем је садањи њен човек све своје што је имао, кад је њој у кућу ушао растурио а и нешто марве и бакара принео, почему у данашњем засједанију своме и решава: да се оделитом Милети од целог покретног и непокретног мала, који је покојним Стојаном усињен био једно исе а осталој деци по два исе та даде, а четврто исе да матери у име њеног тала и очуву, који је се око деце толико година трудио, док и је и на ноге подигао поради уживљења припадне. Милета пак да дужан буде предозначену децу до возраста њиховог обдржавати, а и сав припадајући им тал очевине њиове у цјелости хранити. (6. фебруара. Бр. 23.)

152. Траило биров из Влашка Дола предстао је суду овом За истрену земљу показујући, да је он неко парче земље у атару села Пољане пре 2, 3 године истрсио, које му је обштина истог села Пољане после тога одузела и на 9 сељака своји а имено: Николу Лазића, Илјију Пусљана, Траила Јонина, Гмитра Чолака, Анту Ивиног, Пауна Брежког, Иву Влашкодолца, Панту Сврачића и Иву Момировића поделила, за које је онда бивши срески начелник Пекета пресудио, да њему наднице што је земљу истрсио плату или ти му другу толико велику истреу па да му они од оно доба ни припадајуће наднице платили, ни другу истрсили нису молећи, да би му суд овај такове наплатио.

Уваживши суд овај молбу тужитељеву призвао је како обштинаре села Пољане тако и оне, који у речистојећу трсевину Траилову држе, од који уверивши се, да је предреченог Траила показивање истинито, а поред тога дознавши, да оптужени не само што нису хотјели по пресуди бившег старешине свог, већ и на препоруку окружног Начелничелства овдашњег платити, почему у данашњем засједанију своме и пресуђује: да они због тога упорства 3 дана у апсу пребуду, и по томе сви за једнога а један за све по процени кметовској за 38 надница 38 цванцика тужитељу по соразмерију плату. Наплаћен је и припадајући ресум 7 гр. и 12 пр. чар. (19. фебруар. Бр. 33.)

153. Славно Начелничелство с оптуженијем својим од 19. пр. м. Бр. 349 спровело је суду овоме неко чобанче, Отац за сина осу- именовем Живана Салаковића, из Братинца среза мо- ђен на накнаду. равског окружја овог» од 10—11 год. старо, који је своје другарче Марјана Адамовића око 13. 14 година старо, свадивши се око неке бритве вилом по образу ударивши ранио, по ради пресуђења.

Суд је овај пак причињеном у предмету том иследованију дознао: да је речени Марјан своју имајућу при себи бритвицу изгубио био, коју му је сутра дан другар његов Живан нашао и на многа поискавања не дао му из кога је се између њи кавга и отимање предречене бритве, а на послетку и биће породило, у којој кад је Живан увидио, да је Марјан као старији од њега јачи а он иччена вилу те њега по образу ударивши рани; чега ради суд овај и решава: да окривљеног Живана отац дужан буде сав трошак Марјану и лекарину, која се у 117 гроша чаршијски са- стоји платити; а да се дјете његово Живан из призренија мало- љетија без сваке даље казне слободан отпусти. (2. марта. Бр. 39.)

154. Размотривши суд овај писмо примирителног суда обштине Сладиначке од 2 т. м. надлежним среским начел- Они чији су вино- гради од 10 година овамо били упарло- жени, могу исте на ново засадити (об- новити), којег се права лишавају они чији су виноградни пре 10 година били упарложени. ником потврђено и овде приложено увидео је, да сељани села Радошевца своје винограде у слади- начком синору имају, од који су многи такове од више година упарложили, па сада обновити желу, а ови им не допуштају, што се у њиховим синору налазу, по чему у данашњем засједанију своме и решава: да сви они Радошевчани, који су винограде своје до да- нас држали и у напредак обдржавати и обнављати као своју соб- ственост могу, а тако исто и сви они, који су од 10 година овамо имали па упарложили наново засадити могу, остали пак сви, који су пре 10 година упарложили, да руке своје од исти дигну и да Радошевчанима, као у њиховим синору спадајуће, у притјезаније припадне. (6. март. Бр. 48.)

155. Будући, да је кмет села Жагубице Никола Петровић, пред судом овим показао: да су они селски између Учињена деоба ува- жава се судом, но део малолетника да остане код стрица до пунолетства на- следника под усло- вом, да у име годи- шње кирије пола- же по 5 талира у судске руке. Јанка Гачића и његова синовца Илије сав непо- дељени мал по полу разделили тако да су се обе стране на то расположеније њиово потпуно за- довољили, које су и сами они овде потврдили, то суд овај одобравајући расположеније њиово пре- суђује: да синовца Илије мал, који се у 12 коса

ливада, 3 дана орања, 19 дрвета шљива и једној улици у 26 фати дужине тако исто и ширине, састоји, стриц његов Јанко до пунољетија синовчевог обделавати може, но он да њему у име годишње кирије 5 талира сваке године у суду овоме плаћати дужан буде (12. марта. Бр. 53.)

156. Извод суђења у парници Стевана Јовановића, трговца из Паланке, окружја Смедеревског, противу Илије Стојадиновића, трговца из Пожаревца, по ради неки 7000 ока церова жира, које тужитељ од обтуженог рачунајући 100 ока по 13 гр. у суми 910 гр. купио с накнадом причињени у 200 гроша чар. путни и парнични трошкова наплатити тражи по томе, што доказује, да је он наведено число жира за рачун обтуженог купио, а овај му такви узети није хотјео, по чему да је се сав жир, будући је зима настала, и покварио.

Суд окружија пожаревачког разматривши парнични протокол у спорном предмету овом 17. т. м. Бр. 202 закључени и овде приложени а на основоположенију истога узевши у призреније:

1., што обтужени признаје, да је се заклевши се пред трговцима у Паланки, окружја Смедеревског, кад су им ови за у речи стојећи жир судили обвезао, да ће и заоставши церов жир по 13 гроша стотину од тужитеља узети, а после тога да је одустао од тога обвезанија због тога, што је видио, да му такви од потребе није;

2., што он на решење трговаца паланачки, који су јединствено на поравненије њино ишли, није хотјео тужитељу 4000 ока жира платити, већ је ствар на даље отложио, и тиме њему већи пут к трошковима и дангуби отворио; и

3., Што је он видећи себе довољно од тужитеља убеђена бити, нарочито суд овај молио, да им трговци овдашњи суду за то, што је знао, да ћеду му они невзирајући на правду по атару на корист његову, а штету тужитеља пресудити, као што су опоменути трговци, велико пристрасије у пресуди својој показали, по чему и решава, да обтужени по истеченију 8 дана буде сав пропаднути жир у 910 гроша чаршијски купио с причињеним трошком од 200 гр. тужитељу, суду пак овоме у име таксе за артију 15 гроша чаршијски, платити. (18. март. Бр. 61.) Апелациони Суд одобрио је горњу пресуду 22. априла Бр. 52 исте године.

157. Како из одношенија Славног Начелничелства окружја овог од 1. т. м. Бр. 946. тако и у њему прикљученог рапорта

Начелника ср. омољског потпоручика г. Мијајла Рајчевића од 24 т. пр. м. Бр. 126 увидио је суд овај: да је Паун Јовановић из села Осанице, пре 10 година Јована Траиловића, из села Лазнице под своје усиновљење у кући његовој узео, и пре 7 година оженио с условијем, да му сав свој мал по смрти оставити имаде; а сада да му је, истеравши га из куће, само 2 вола и 1 краву дао, а овај да и од земље исе по ради уживљења судејским путем зактева; чега ради суд овај у данашњем засједанију своме и решава, да речени Паун, који је свога усиненика без сваког довољног узрока, кога је пре 10 година у кући за сина свога с наведеним условијем својевољно примио, из куће истерао, дужан буде истоме поред драговољно дати му 2 вола и 1 краве још 10 брава оваца и треће исе од своје имајуће ораће и косаће земље дати, и по томе да један другог више узнемиравати не може. (2. април. Бр. 89.)

158. Будући, да суд овај тужбу Марка Јовановића, житеља В. Градишког високославном попечитељству пр. Нема права на накнаду штете од туженога по чијој је тужби због крађе био кажњен.

Милојка Павловића, трговца из истог места предату, којим он зактева, да му Милојко, због што је за покрадене паре његове из подозрења бој и апс претрпио, накнаду даде, није мого уважити по томе, што још прави крадљивац пронађен и општењени подмирен као што и известије суда овог под 5 јунија пр. 1842 год. КБр. 629 с принадлежним актима високом апелационом суду поднесено гласи није, што је у држаном данашњем засједанију свом решио: да предречени Марко од општењеног Милојка за претрпљени бој, и апс никакву накнаду добити не може с тим више, што он још на њега бацито подозрење совршено ни оправдао није, но ако би се временом прави крадљивац пронашао, то њему онда отворен пут стоји судејским путем удовлетворенија за претрпљени бол и апс тражити. (29. април. Бр. 101.)

159. У теранцији обштине села Кленовника, противу обштине села Петке, касателно неког њеног од старине имајућег и к Дунаву водећег прогона, на који им стока Дунаву на пашиште пролази, подигнутој, суд је овај из послатог с одношанијем славног окружног начелничелства овдашњег од 30 пр. мес.

Бр. 1214 известија његовог увидио, да им је пре 4 године бивши начелник среза моравског г. Пекета, кога је обштина печанска под именом њива своји заорала била, изишавши комисијом за про-

лазак на Дунав стокe кленовничке оставио, и да је пак и сада начелник среза моравског г. Ђорђе Атанацковић, са г. начелником среза Млавског Савом Милутиновићем на место тербе комисијом изишавши кленовничанима за прогон стоки њивој на истим месту, без кога они никако бити не можеду, оставио, и да како кленовничка 12. тако и печанска община 8 дана будући с њима толико земље кленовничке припало ораће земље оним људима, који су тај прогон као своје њиве неко време орали, на другоме месту даду; но да на то примиреније сељани Печани нису хотели да престану; због чега је у данашњем заседанију своје суд овај и пресудио: да у речи стојећи прогон по иследованију предсказане комисије кленовничанима за свагда остане, и да они с њима како оћеду у будуште располагати можеду, нити да и у притјажанију том печани узнемиравати могу, на коју пресуду обе терајуће се стране задовољним показаше. (3. маја. Бр. 107.)

160. Овдашње окружно Начелничество с одношенијам својим не могу воденицу од 18. фебруара т. г. Бр. 421 спровело је суду подизати пошто је овом на пресућење Раицу Стоиловог и његове ортаца тако из Великог Градишта, који са Рајком Живановићем и његовим ортацима из истог места, због неког старог воденичишта, са кога су први воденицу своју пре 17 година дигли и на друго место изместили, и по томе, да су ови последњи доцније ниже реченог места воденицу начинивши преко истог места и јаз начинили и првима писмени контракт под 21. маја 1836 године издали, да свагда кадгод они на староме месту воденицу правити започну јаз свој дићи морају, но будући да је поради ове подигнуте између предпоменути ортака парнице, примирителни суд общине и вароши Великог Градишта с рапортом својим од 8. марта т. г. Бр. 138 тужбу общине своје састојећу се у томе, да би им она воденица, коју би Раица и ортаци његови на староме месту направили њиве и ливаде топила, и тим велику штету причињавала, спровео; то је суд овај с одношенијем својим од 11 марта т. г. Бр. 267 славно окружно начелничество овдашње умолно, да оно на постојеће у терби место једну комисију, састојећу се из надлежног средског начелника и околних кметова изашље, да целу парницу достаточни иследи и посредством сл. Начелничества суду овоме по ради пресућења припошље.

Сљедством које молбе Начелство је надлежног средског начелника г. Јована М. Абдулића с околним кметовима изаслало, од којег је и точно иследованије под 2 маја т. г. Бр. 314 добивши

с одношенијем својим под 4 т. м. Бр. 702 суду овому поради пресућења доставило; суд је пак овај из прислатог му наведеног комесионалног иследованија при своје расмотренију увидио: да су Раица Стоилов и његови ортаци досада са старог места већ два пут воденицу своју измештавали и да људима стара јаруга њиве и ливаде покрај воде Пека лежеће плави и топи, као што и приложена с наведеним одношенијем поменутог Начелничества писмена тужба од 34 лица общине Вел. Градишке гласи, да тешко и сада две воденице трпи по томе, што им и ове доста штете у њивама и ливадама причињавају, и да би се дољна воденица обтужени од 12 год. начињена и сада добро радећа, од јаза оног којег би Раица са ортацима своим на старом месту начинио убаталити и јаз њен засути морао, а да нова, кад би се по зактевању њином наградила ништа радити не би могла и да је пак тога ради напоследку поменута комисија мишљеније своје и у том додала, да и није нужно трећу воденицу правити, по томе што једне и друге стране ортаци по једну воденицу већ имају, због чега у данашњем засједанију своје суд овај и пресуђује, да Раица Стоилов и ортаци његови на староме месту воденицу правити не можеду по томе, што им цела община В. Градишта због причинити се имајуће штете не дозвољавају, већ да се и с оном једном воденицом, коју и сада имају задовоље, нити пак да више Рајка Живановог и ортаке његове поради кварења јаза њиховог, узнемиравају. (6. маја. Бр. 110.)

161. Примирителни овдашњи суд с извјестијем својим од 19. марта т. г. Бр. 45 спроведши трговце и ортаке Ортаци подједнако Ђорђа Перића и Лазара Станојевића, оvd. суду снесо штету. на осуђење с том изјавом својом, да су они о прошлом Митровдну при разортачивању њином сав дућански еспап ревидирали и у конту стављали, но суму не скупивши, еспап и конта да су остала код Лазара. По другом дану да је Ђорђе у дућан, да свој стари донешени еспап по конти до 1159 гроша провидирати дошо, по провиђењу ком, да је иста конта код њега преноћила од ког Лазар одма сутра дан да је узео, и једно 4 дана код њега у дућану остала, по ком времену да г. Ђорђе од њега конту да суму од еспапа скупе и прорачуне повратио, кад тамо ал конта да је из дућана нестала. Поводом којим, да су пофторитолно сав еспап провидирати морали по ком да 1737 гр. чаршијски од главнога губе. На ком рачуну Ђорђе, да је незадовољан и тражи из узрока што је конта код Лазара нестала, да онај сву ту штету тегли.

Суд овај скупивши сва по предмету овом обстојателства у данашњем држаном свом заседанију, једно због што је Лазаров отац осведочио, како је Ђорђе за оно време више пута у дућан улазио и како је конту однети могао, друго што и Лазар као и ортак му Ђорђе свакад су готови, како да за неставшу конту не знају куд је — заклетву положити — одобравајући пресуду примирителног суда у предмету овом, да објица наведену штету на поле поделу, изречену — решава: да као ортаци на пола у парници стојећи губитак од 1737 гроша чаршијски, и теглу и да један другог више у смотрењу том узнемиравати не усуди се. (6. маја. Бр. 112.)

162. У теранцији Глише Илића из Пожаревца и Мише Стојановића, из села Бубушинца, касателно неког парчета ораће њиве у Бубушиначком пољу лежеће је у важности а друга се ништи. (Пречи временом јачи подигнутој, суд је овај при чињеном иследованију правом.) своме дознао, да је први другоме пре 3 године за један дукат цесарски продао, па да је потоме послам неког времена своме брату Стоки Илићу такође из села Бубушинца за 2 дуката цесарски препродао, и тапију му на то издао, по чему у данашњем засједанију своме и пресуђује: да поменути Миша Глиши још један дукат за то парче њиве, колико му је брат Стока Илић дао био, даде, па да на вјеки његово парче, почем је ово трећа година, како га оре и сеје и остане и да га више у томе никад узнемиравати не може. А брату своме да узета 2 дуката цес. врати и издату тапију уништожи. (14. маја. Бр. 120.)

163. Послато амо с одношенијем славног окружног Начелничества овдашњег под 10 т. м. Бр. 1314. а имено Стоку Ђукиног, из села Брежана и сведоке његове и Андрију Петровића Дачковога брата из села Дубравице и сведоке његове, због подигнуте између њи о једној омици парнице, суд је овај на испит предузео и при чињеном над њима своме иследованију дознао, да је Стока по казивању своме речену омицу изгубио био, да је иста омица његова, а на против пак Андреја бранећи се, одговара, да је ту омицу са још једном старијом кобилком од цигане џамбасе Ђорђа Стевановог а Стојадина Антиног бивше у оно време у Костолцу за 7 дуката цесарски и 70 гроша чаршијски купио, као што су и сами цигани да су ту омицу Андреји продали посведочили, због чега у држаном заседанију своме пресуђује, да се једна страна, будући да је једна

и друга довољну сведоџбу довела и да једнако право по сведоџби на у речистојећу омицу имају, како је њена, закуне и по томе такоу у притежаније прими, у случају ако не би ни једни ни друга страна заклетву положити хотјела то да се иста омица посредством Сл. Начелничества овдашњег на лицитацији прода и да се за њу узети новци, будући да им се на полу подели, нису контени, у касу прихода као од сваки мангуна при окружном Начелничеству овдашњем задржи. (17. маја. Бр. 126.)

164. На представљену тужбу Петрије, жене Живка Романичиног из села Рашанца да ју је њен старац Јова Пав- Да ћери уступи једну њиву, а она више да оца не узнемирава за имање. ловић, из наследја свога, на који је њу с њеним мужем не имајући никакво мушко дете, наименовао и на тај начин њу с мужем из села Дубочке у кућу своју привео, због тога што ју је честопоменути муж Живко умрео и њу с четири нејака детета оставио изтерао, Суд је овај оптуженог призвао и с тужитељицом суочио и од њега дознавши, да је он због тога у кући својој обдржавати не може, што он њу и њени четири нејака детета, као стар човек ранити и издржавати у стању није и да је из наведеног побужденија принуђен другога човека на место умрлог свог зета, Петријиног мужа, у кућу узети, да он до смрти његове рани и издржава, и да је у свему предопоменутог старца Јове показивање истинито признаје и сама Петрија, а и кметови села Рашанца сведоче; по чему суд овај у данашњем заседанију своме и решава: да он тужитељици Петрији једну њиву од 30 врста и једно назиме поради оптуженија деце даде, а и кућу њену, коју је умерши Живко на његовоме плацу начинио, у селу Дубочку к деверима њеним пренети допусти и по томе да нити она старца нити старац њу у име тога више узнемиравати не усуду се. (24. маја. Бр. 137.)

165. Пера Миљковић, из села Каменова, среза млавског, окружја овог предстао је суду овом потражујући, Поклоњена и предата ствар не може се више натраг узети. да му сељак његов Милош Милосављевић једно парче браника од једног дана орања величине, пре зети. 10 година дана њиме дато му поврати. Оптужени пак на против овог изговара се, да је тужитељ њему то парче упарничено браника за свагда покљонио, и, да је он исто, будући, да ни треће исе окрчено није било, окрчио, и да му га по тому никако уступити не може. Узевши суд овај предизложено представленије како једне тако и друге стране и из истог увидивши, да је тужитељево потраживање неумесно по тому, што он од оптуженог

нити у речи стојућу земљу повратити, нити га више у име тога узнемиравати може. (25. маја. Бр. 138).

166. У парници Аце Милорадовића из Клења, противу Марка Рапчића, из Мрчковца касателно неког потока по-
Уговор пред кмето- Равнина, из Мрчковца касателно неког потока по-
вима учињен сва- средством славног Начелничества овдашњег од-
жан је. 23. марта т. год. Бр. 849 подигнутој, суд је овај
при чињеном у предмету том иследованију дознао: да је Марко
исти поток поред ливаде Арсине онда, почем се је с његовим
братором Јевтом пред кметовима угоднио, пољубио, и њему дао парче
земље за друго, које је њему од Јевте припало, додао, прокопао,
и да га он од оно доба никако у име тога узнемиравао није, због
чега суд овај у данашњем заседанију своме и пресуђује: да уговор
онај, који су Марко и Арсин брат Јевта пред кметовима учинили,
за свагда сталан остане и да га тужитељ Арса због тога више
никад узнемиравати не може, но да поток на оном истом месту
куд је онда прокопан за свагда и постоји. (27. мај. Бр. 143).

167. П оделеније суда окружја Београдског с одношењем
Свакој продаји и својим од 24. априлија т. г. Бр. 2724 умолио је
куповини кључ је суд овај, да он од Милојка Живановића, из Ку-
капара, али пошто суд овај, да он од Милојка Живановића, из Ку-
је и тужилац крив шилева и Ђорђа Цакића, из Пожаревца 40 дук.
то да и он своес цесарски, за рачун Станка Гавриловића, калауза
штету од дате ка- из Поскурица, окружја крагујевачког наплати. На
паре. ову је молбу суд само Милојка, будући се Ђорђе у оно време
није овде, већ у Београду налазио, призвао и од њега наведени
40 дуката цесарски поискао, но будући, да је се он сврху по-
искривања овог изразио, да су се они за потражујући 40 дуката
цесарски још 1841 године пред славним судом окружја Београд-
ског како с Станком колаузином, тако и трговцем његовим Јанком
Цукићем, за кога је рачун он — Станко — њима предомену-
новце у име капаре за купљене краве дао био а после се по-
пишманио, судили и пресудили и да он сада с Станком ипак у
Београд, гди се и Ђорђе Цакић и Јанко Цукић налазу, тога ради
ићи жели, то је суд овај с одношењем својим од 1. маја т. г.
КБр. 459 њи, по зактевању њиовом похваљеном суду Београдском,
да се тамо гди су парницу пре 2 године и повели, и, гди се ос-
тала двојца налазу поравнају и упутио, сврху кога је од слав.
суда окружја Београдског одговор получио, да се обтужени Ми-
лојко и Ђорђе с Станком калаузином и његовим газдом Јанком
Цукићем у изложеном предмету нису пресудили, већ да и је при-
мирителни суд вароши Београда с иследованијем и решенијем својим

под 6. септембра 1841 године Бр. 418 претпостављеном суду на-
коначно решење спровео, а овај да никаквог даљег корака по
предмету спорног предузимао није, и тога ради да изговор Ми-
лојков неуважавајући пофторително моли, да суд овај тамо пре 2
године поведenu парницу и њиме неокончату судејским редом сад
топрв оконча. — У сљедствију ком суд је овај, како тужитеља
Станка, тако и обтужене Милојка Живановића и Ђорђа Цакића
посредством позивателног листа свога од 13. маја т. г. Бр. 560
на рочиште да му 1 т. м. предстану сазвао, на коме су се об-
тужени изразили, да они нису тужитеља Станка, као што при-
мирителни суд вароши Београда у иследованију своме по изго-
вору Јанка Цукића наводи, опили и пијана да од њи 82 краве
куши, преварили, већ да је се Станко сам својевољно прегледавши
краве најпре од Милојка по 13 талира чифт пазарио. а после тога
дознавши да и Ђорђе краве има, к њему с Милојком отишао и
његове краве прегледавши такође по 13 талира чифт пазарио с њиме
се пољубио, и обојима купно 40 дуката цесарски у име капаре за
82 краве дао, уговоривши, да одма такве на Вишњици отерати
имаду, гди ће им његов газда Јанко Цукић примити и припадајуће
им паре издати, па кад су и они на Вишњицу дотерали, да Јанко
Станком капарисане краве никако није хотјео примити, и да су
они тога ради већу штету у издржатијем трошковима нег и саму
примиту капару претрпели и исте краве јевтиније нег што и кошта
по 4 гроша добри на чифту продати морали, због чега су Стан-
ковог газду Цукића примирителном суду Београдском у оно време
и тужили, но почем су окружном тамошњем суду упућени били,
да никакво удовлетвореније, осим што су по устменом одобренију
краве продали и узету капару по трговачком реду у име накнаде
задржали, добили нису, и да и Станко од оно доба до сада у име
тога узнемиравао није, молећи, да га суд од неправедног потра-
живања његовог и сада сасвим одбије, напротив тога је тужитељ
Станко и од неког Андреје Станисављевића, из Панчева и Мирка
Апостоловића, из Београда свидетелства набавио с којима дока-
зује: да је Андрија бивши Цукићев ортак од њи од капарисани
крава 60 комади по уговореној цени т. ј. по 13 талира чифт узети
хотјео а они да му без остали 22 к. дати нису хотјели, а тако
исто је од Атанасија Бановића, из Крченара поднесавши свиде-
телство доказује: да је као Милојко знао, кад му је газда Цукић
по истому 55 дуката цесарски пославши наложио да свиње, а не
воллове или ти краве купује, а он да је пре тога знања њега пре-

варио и краве му место свиња натурно, и у име капаре 40 дук. цесарски измампо, тражећи да му такови сада натраг поврату, сверху кога потраживања оптужени ипак молу, да се он од тога сасвим одбије. — Расмотривши суд овај преднаведени предмет парнице и узевши у призреније, да је свакој продаји или ти куповини кључ капара, да ако се куповна страна попишмани, да исту по самом утврђеном обичају трговачком, капару губити као и продателна да дуплирати мора и на томе оснивајући у данашњем заседанију своје и решава: да тужитељ Станко од оптуженог Милојка и Ђорђа потраживајућу капару од 40 дуката цесарски добити не може по томе, што би и они, да су се онда попишманили њему такову безусловно дуплирати морали. (3. јули Бр. 180). По наређењу Апелационог суда, Суд је наново узео у расмотрење овај предмет, и, пошто је нова показата обстојатељства испитао, нашао је, да су сви тројца криви, и пресудио: да Станко $\frac{1}{3}$ од $13\frac{1}{3}$ дук. цес. због свог неумесног поступка штетује; Милојко и Ђорђе друге $\frac{2}{3}$ од $26\frac{1}{3}$ дук. цес. Станку положити морају (10. август. Бр. 218).

168. Кметови села Братинца представши суду овом с одношењем слав. начелничества овдашњег од 1 т. м. Жители обеју општина имају заједничко право у спornoј бари рибу ловити. Бр. 1781 тужећи се на сељане Бубушиначке, да им ови забрањују у бари Дагодину, у атару њиховом налазећи се, рибу ловити, у којој су они по сказивању њиховом и до сада по досадањем обичају ловили, наводећи, да су нека момчадија из села Бубушинца по упутственију кмета њивовог Јована Петровића нека у приложеном с наведеним одношењем похваљеног Начелничества спискужене њивове, нашавши и у поменутој бари рибу ловеће, нападали, и исекавши им узице на торбама о врату висећим 30 ока рибе отели, и тражећи у томе удовлетворенија.

Оптужени сељани Бубушинчани при испиту над њим учињеном признадоше, да они заиста сељанима Братинчанима забрањују у споменутој бари рибу ловити и то због тога, што велу, да се она у њиховом атару налази и да су они њу, с друге стране рибу ради преплођавања доносили и метали и да им Братинчани долазећи у ту бару по ради ловљења рибе многу штету у њивама, ливадама и конопљу које онуда имају, причињавају, и тога ради да су они с договором обштим неку момчадију своју пустили, те су предреченим женама Братинчанима и рибу отели с тим намеренијем, да им за свагда у напредак у истој бари рибу ловити

забрану. Узевши суд овај преднаведену тербу у зрело расужденије своје у данашњем је заседанију своје и пресудио: да Братинчани и од сада по смислу 7 члена уредбе 23. марта 1840 г. Кв. Бр. 221 СБр. 288 против злоупотребленија с благодјејанима обштинским издане, заједно с бубушинчанима у честопоменутој бари Дагодини, као најближе комшије рибу ловити могу, нити да и више у томе Бубушинчани узнемирују, а што су се опоменута момчадија њива усудила жене њивове нападати, да три дана у апсу пребуду и за отети 30 ока рибе да сви селски 15 цванцика, рачунајући сваку оку по $\frac{1}{2}$ цванцика плату им; а ови пак да свагда дужни буду овима за потрицу, коју у њивама њиховим учине, по извиђенију кметовском наплаћивати. (5. јули. Бр. 183).

169. Траило Јанков, из Ждрела, окруж. овог, представши под данашњим суду овом, предао је тужбу против брата свога од стрица из истог места Пауна Младеновог тог садржаја, да су они имајући неку очевину братски и на задовољство обоје стране поделили, осим једне ливаде од које му овај половину да да неће; а такође и противу Илије Јовичића и Јанка Голубовића, такође из Ждрела, окружја овог, да му ови неку очевину његову од старине да уступе противе се. Но будући, да је суд овај из чињеног по предмету том иследованија уверио се, да је у парници стојећу ливаду Паун сам истрсио и да су Илије и Јанка родитељи очевину његову још под блаженопочившим вождом Србским Карађорђем у притежаније, почем је његов отац сам исту, у друго село одселивши се, напустио, добили. То је он у држаном данашњем заседанију своје решио: да тужитељ Траило нити ливаду, коју је Јанко сам истрсио, нити стару његову очевину још под поменутима блаженопочившим Карађорђем самовољно напуштено, добити не може, почему да више у смотрењу том оптужене узнемиравати не усуди се. (12. јула. Бр. 164).

170. Павле Раичић, из села Црљенца, окружја овог, представши суду овоме потражује, да му мати Ру-Одељен син за живота очева нема права на оставше и мање иза оца, које остаје сину, који је с оцем неодељен живео. жица и брат његов Јосиф припадајући тал од очевине његове потпуно издаду, наводећи, да му исти тал, колико на њега припада по смрти оца му све потпуно издан није. Будући пак да су мати тужитеља Павла и брат његов Јосиф пред судом овим показали;

мала умрлог јој мужа Јове припадајући тал не даду зактевајући, Пошто је тужитељка као да јој се такови судејским путем дода, као удова примила извесне и неки 5 сираца воска и $1\frac{1}{2}$ кожа воловска, ствари и храну, то је сада не њено тражење, да јој се још што год као удови мужа Томе, из Топонице к њима у кућу донела, по вредности наплати. Но будући да

је суд овај причињеном у предмету том иследованију, како од стране оптужени, тако и селски кметова уверио: да је она у име припадајућег јој тала већ 1 краву, 1 вепра, 2 прасета, 2 овце с јагњетом и четврти тал од ране и свега смока, као што је и сама признала, примила, то је он у данашњем заседанију свом решио: да се она с описатим примитим стварима у име потражујућег тала и задовољити има, а тако исто и да донети восак и коже не може од оптужених наплатити по томе, што су њена деца истима 139 гроша чаршијски дужни, но да се исте ствари за дуг које више и не коштају пребије, тако, да у напредак једна од друге стране ништа тражити нема. (28. јула. Бр. 211.)

174. Димитрије Марјановић, из села Жагобице купи 2. марта Првенствено право на куповину има стриц с тим, да, ако би кадгод то имање продавао предходног кушца на куповину понуди. о. г. од сељака свога Милосава Јовановића једно парче орања и шљивара за 210 гроша чарш., на коју је куповину, почем је пред надлежни кметова тапцију добио, такову заградио и у подобателни пољски ред поставио, коју заграду стриц продавца Стојан Лукић из истог места, који о тој продаји ништа дознавао није, разгради, и тужитељу куповину уживати не допусти, изражавајући се: да је он као од свог синовца, која је такова, од старине његова и била, пречи него икоји други, купити. На поступак који, тужитељ Димитрије преда писмену жалбу своју високо славном попечителству правосудија, коју оно с високом предписанијем својим под 9 Јунијом т. г. АБр. 1647 суду овом с налогом достави, да ју је он у своје иследованије предузме. У следству налога ког, добавивши он парничаре и из чињеног над њима, по предмету том, иследованија, увидио је: да је продаја та од старине Стојана Лукића, стрица Милосава била, и да он о таковој сознавао није, који веће, него икоји други право има, старину, своју одкупљивати; због чега под данашњим и решава: да Димитрије куповину своју у шљивару и орању, Милосављевог стрицу Стојану Лукићу, која је од старине његова и била, уступи, и да он своји 210 гроша издати, поврати, и 106 г. за учињени око ограде и орања трошак, свега у суми 316 гроша чаршијски примити

има; и да ако би се ма кад упарничена земља узпродавала, да ником се другом продати не може, осим њему, (11 Августа Бр. 220).

175. Десна бивша супруга Јаноша Зарића, из Манастирице, сада такође за неког Јаноша Ђурина, из Забреге Мираз, који је жена преудата, предстала је суду овом показујући, да на донела наслеђује она од првог свог мужа своју ћерку, за Стојана Јаношевића у истом селу Забрегу пре године дана удала и с њом зету своме Стојану 3 краве и накит од 13 талира од њене очевине дала, која је сада не родивши с мужем својим ни једно дете умрла, тражећи, да њој и другој њеној кћери Ружи Пауљевој из Манастирице, опоменути зет Станоје предозначене примите ствари поврати, оптужени пак да је с умрлом својом женом предизложене ствари примио признаје, но да на потраживање таште своје такове никако јој издати не жели.

Узевши суд овај предизложени парбени предмет у зрело расуђеније своје, у држаном је данашњем заседанију своме решио: да оптужени зет дужан буде ташти својој само једну краву с телетом из призрења њене старости по ради обдржанија, дати, а остале 2 краве и накит, да њему као мужу од своје жене у име мираза остане; и по томе, да га како она, тако и његова свастика више унапредак у име тога узнемиравати не усуду се. (25. август. Бр. 236.)

176. Стока Ташпић, из Смољинца оптужио је код суда овог Ђорђа, пасторка Бранка Стефановића, из истог села Пошто је во тужичев очев оздравио од удара туженога, то да му тужени накнади трошак учињен око истог. је исти во до сада рамао, тражећи, да му оптужени вола наплати. Оптужени је пак при чињеном над њиме судејском иследованију признао, да је тужитељевог вола нехотјелним начином, врљивши се за њиме батином, да с прочим говедама пође, ударио, узевши суд овај предпоменути предмет у расуђеније своје, у данашњем је заседанију своме пресудио: да оптужени тужитељу 100 гр. за дангубу, и трошак око истог вола учињени дати, а тужитељ свог вола, који је већ оздравио да примити имаде. 10. Септембар. Бр. 260.)

177. Славно Начелничество овог окружија с одношенијем својим од 16 т. м. Бр. 2607 спровело је суду овоме Механу да еруши на осуђење Миладина Милошевића, из Бикотинаца пошто ју је без одобрења власти подигао. и Мијајла Поповића из Доње Крушевице среза печко-звиздског с тим извјестијем, да су они једну меану на

друму код села Триброда у сресу рамско-пекском између њива на штету целој општини, противу који је иста општина надлежном среском начелнику и писмену под 29 пр. м. тужбу представила, без надлежног одобренија преступивши б точку височајше уредбе противу злоупотребленија о благодјејањима општинским под 23 Марта 1840 ^{КВБр. 228}/_{СВБр. 228} издате начинили, који су у наведеном предмету преступленије своје код суда овог у свему признали, због чега је суд овај у држаном данашњем заседанију своје, држећи се предпоменути високочајше уредбе, и решио: да они већ начињену меану с вопросног места дигну и да је нигди ни на каквом друму без предварителног одобренија више власти направити не можеду. (17. септембар Бр. 272.)

178. Извод суђења у парници сељана села Свиња ср. млавског окр. пожаревачког, због неког места званог ^{Оба села да уживају заједнички спор-но место.} »Клокочар«, кога су тужитељи за своју ползу заградрили а тиме обтужене од пошита и попаше, које су они пре тога уживали, сасвим искључили.

Суд окружија пожаревачког, размотривши комисионална у предмету том под а и в изследованија и на осново положенију исти узевши у призрење:

1. да су сељани села Свиња упарничено место — »Клокочар« — од времена представше свезе спаиске у Србији заједнички по старом обичају са сељацима села Кнежице уживали до прошле 1842 године док и нису она безсудним начином заградрили таково, искључили.

2. да сељани села Свиња кад би речено место заграђено остало не би другог пошита на горњем изпусту за своју стоку имали, и

3. да је изишавша на место тербе комисија, састојећа се из надлежног Срезског Начелника и више отмјени окресни селски кметова за право нашла, да оба села у речистојеће место заједнички, као и пре породивше се ове теранције уживају и по томе решава: да тужитељи одмах своју заграду, самовласно 1842 год. подигнуту развалити морају, и да упарничено место оба села заједнички по гласу 9, 10 и 11 тачке у смотрењу височајше издате уредбе против злоупотребленија с благодејањима општинским ^{КВБр. 227}/_{СВБр. 228} уживају и да једна другој страни никакво претпјатствије у томе више полагати не усуди се. (17. септембар Бр. 273.)

179. Стеван Ђуровић, родом из Турске, у манастиру Туману дућан држећи предстао је суду овоме с жалбом, ^{Своје ортаку да да му је прошле ове зиме, кад је с ортацима својим Вељом Стојановићем дунђерином и Тасом Јовановићем такође из Турске у Београд за еспап ишао једна кеса, с новцима од 3060 гр. чар. из бисага нестала, коју он више никако наћи није могао, по чему и моли, да се на три части неставша сума новаца раздели, од које да он на себе једну част прими а остале две да му поменути ортаци његови наплате, по томе, што су и они онда, кад је кеса нестала с њиме заједно били и у путовању бисаге скидали и метали. Но будући да су речени ортаци његови при чињеном судејском изследованију показали, да су они наведену кесу с новцима истина видели, но да они колика је сума у истој била незнаду, и на послетку и с њиме ортаци, утврђени у оно доба били нису; а на против тога оштећени изразивши се навео је, да ће он и заклетвом, како му је речена кеса с наведеном сумом пара у бисагама била, и онда нестала, и да су они с њиме истинито у оно време ортаци били потврдити, чега ради је суд овај, узевши предпоменути парбени предмет у зрело расужденије своје, у држаном данашњем заседанију свом решио: да оштећени, како му је зацело кеса с поменутом сумом новаца онда при његовом у Београд путовању нестала, и како су обтужени с њим ортаци били заклетву положи, па по томе да му она двојца по 1020 гроша чар. и то Веља да му на 3 године облигацију ради исплате изда, а Таса да му од прихода док неке орасе прода исплатити дужни буду, а он пак сам, да на свој тал 1020 гроша штетовати има. По којој је предизложеној пресуди тужитељ формалну заклетву положио и обтужени су му облигације издали. (20. септембар Бр. 278.)}

180. Јанко Јенин, из Великог Села, представши суду овом показао је, да му је један во у пољаначком обору, ^{За случајну штету села Тополнице, у којим је због штете затворен тужени није одговоран.} за случајну штету села Тополнице, у којим је због штете затворен тужени није одговоран. тог угнутог вола наплате, но будући, да су кметови села Тополнице показали, да је пољак њов реченог вола с 50 још других говеда у житу уватио и у обор селски дотерао и затворио, и потом да је он у гомили оној угнуо, за које су и кметови општине Малог и Велика Црнића и Кравља Дола под 5 т. м. пресудили, да поменути тужитељ Јанко, од наведени сељана тополничана на поменутог вола наплатити не може по томе, што га нико од њи

убио није но је он сам у гомпли говеда угнуо, о чему се је и суд овај при чињеном судејском иследованију у свему уверио, због чега је у држаном данашњем заседанију своме, одобравајући пресуде поменутих обштина решио, да честопоменути Јанко од селана тополничана угнутог вола свога никада наплатити не може, и по томе да и више у предмету том узнемиравати не усуди се. (21 Септембра Бр. 282.)

181. Извод суђења у парници Соке, Јанкове супруге жите-
Правитељство да на-
кнади тужитељици
одузету кућу по про-
цени. Обреновића, због што је Кнез Милош, њену празно
остављену 1831 године кућу, одузео, и жени Мише
Туфекције овдашњег у име неке накнаде додао.

Суд окружја пожаревачког размотривши овај А. Б. односећа се акта и на основу положенија исти узевши у призреније.

1. да је бивши Кнез Милош Сокину кућу, коју је она с мужем својим 1831 године отишавши одавде у Цесарију, због имајућег давати дуга, празну оставила, узео, и некој Стоји, жени Мише Туфекције овдашњег, којој је кућа с плацем, на коме се сада постојеће зданије судејско изнова награђено налази, такође одузео, у име накнаде таковоу, за њену кућу додао.

2. да је предречена Сока с мужем својим ипак из овамо 1836 године прешла и своју празно остављену кућу, по полученију благотворног устава 1839 године потраживати почела; и да јој је онда од високог Апелационог суда решење воспоследовало: да она кућу своју, коју је за дуг 1831 године оставила, добити не може; но да правителство заоставши њен дуг по исплаћује по томе што је оно с њеном кућом расположеније учинило.

3. да правителство по решењу високог Апелационог суда заоставши дуг њен и њенога мужа поисплаћивало није, но су они кредиторе своје сами подмирили, и

4. да је она после тога више пута код надлежне власти ипак своју кућу потраживала но да је увек без сваког удовлетворенија одбијена била и да су шацмајстори по налогу судејском шацовали, да је њена кућа с плацом 1831 године, кад ју је отишавши у Цесарију оставила, од прилике 600 гроша, а пр. 1842 год 1100 гроша чаршијски коштала; по чему и решава: да постојеће правителство наше дужно буде тужитељици, како за њену кућу, тако и кирију што је од 1836 године до сада ради седења плаћала и причинени у тражењу овом трошкова у суми 50 дуката цесар. с којим се и она потпуно задовољава платити; потом да како она

жени Стоји од себе на у речи стојећу кућу, тако, и ова суду овоме на плац, гди се садање судејско зданије изнова награђено налази, тапије издати, и сотим се за свагда и једна и друга страна задовољити имају. (22 Септембар Бр. 287.)

182. Паун Новаковић, из Вуковића поднео је суду овом облигацију с молбом, да му он по сили исте од дуж-
ника његова Пауна Јовановића, такође калајције 50
талира наплати. Почем је обтужени означени дуг
свој совршено признао, и да га у стању платити
није, изјаснио се, Суд је овај с одношенијем својим
под 16 Септембра т. г. Бр. 1042. окружно начелство
ово дужносно умолио, да оно сав дужников движими и не движими мал, ради исплаћенија предстојећег дуга на јавној трократној лицитацији распродати даде, и по тому да од распродатог мала узете паре с списком суду овом доставити изволи. Оно је по пред изложеној молби суда овог у речи стојећи мал распродало и суду овом новце у суми 346 гроша и 24 паре добре с одношенијем својим под 30 пр. м. Бр. 2614 припослало, а по том с другим одношенијем од 19 т. м. Бр. 2752 јавило, да више дужник нигде ништа нема, одашта би се и кусур дуга до 50 талира наплатити могао; по чему суд овај у држаном данашњем заседанију свом и пресуђује: да се тужитељ с наведеном сумом пара у име целог дуга задовољити имаде и да од обтуженог кусур дуга никад више тражити не може, из узрока што му се је сав његов мал поради њега већ распродано. Наплаћен је и припадајући у чаршијском течају ресум 42 гроша. (29 Октобра Бр. 322.)

183. Извод суђења у парници Стевче Стојановића, из Пожаревца, противу Најдана Тошића и његове троје
Отац за своје си-
синова Тоше, Томе и Милутина, из Бурјана, по-
нове на накнаду
ради неког цркнutoг коња, за кога тужитељ од
осуђен.
обтуженог 400 гроша чаршијски потражује, наводећи, да су његови синови истога коња из своје ливаде јурили који је се бежећи на неке врљике набо и од тога цркнуо.

Суд окружја пожаревачког размотривши парнични протокол спорном предмету овом закључени, и на основоположенију истога узевши у призреније:

1. да су обтужени синови, ако и непризнају, морали тужитељевог коња из своје ливаде појурити и тиме њега на врљике да се набоду натерати, почем они и сами признају, да је у вопросу стојећи коњ с њиним коњима у оно време заједно био, и

2. што је Тодор Чолак, из Бурјана посведочио, да је траг од крви од обтуженог колибе до цркнутаг коња видио, где су обтуженог на истом месту и два кера била, почему и решава, да обтужени Најдан за своје синове дужан буде тужитељу за угинутог коња полу т. ј. 200 гроша платити, а полу да тужитељ штетује из узрока, што се та штета случајно а не навалице догодила. (30 Октобра Бр. 323.)

184. Сима Недељковић, житељ овдашњи наставши свог убијеног и цркнутаг вепра у сокаку близу куће Јоце Илића, комшије свога, и од кога вепра, трагом по крви тражећи увидео је, да му је у Јоциној авлији и убоден, противу којег је он тужбу надлежном примир. Суду предложио, који је он немогавши и угодити с писменим известијем својим под 10 т. м. Бр. 218 овамо суду поради пресуђења припослао. Почем су парничари суду овоме због тога предстали речени Сима наведену тужбу своју противу комшије свога поменутог Јоце усмено до речи потврдио с тим придодатком, да је он одма, како је он свог цркнутаг и убоденог вепра у сокаку нашао, и по крви да је у Јоциној авлији убоден увидио, помоћника примирителног суда Станоја Васиљевића позвао, те се је и он по крви, која је највише у авлији Јоциној изливена увидио, да је цркнути вепар у честопоменутој авлији убоден, који је поменути помоћник и лично у свему посведочио; чега ради суд овај, узевши предоменути предмет у зрело расуђеније своје у држаном је данашњем заседанију своје решио: да обтужени Јоца ако и непризнаје, да је у вопросу стојећег вепра убо дужан буде тужитељу за њега 3 талира по учињеној процени платити, по томе, што се је по сведочанству Станојевом траг од његовог вепра по крви у његовој авлији дотерао и што он заклетву, како га није убо положити није хотјео. (11 Новембар Бр. 341.)

185. Марко Миленковић, из Шапина представио је под данашњим суду овом тужбу, да му је свињу његову селјак му Милан Младеновић убио, и на своју ползу по том употребио с молбом, да му он такву од њега наплати. У сљедству које је суд овај причињеном у предмету том иследованија дознао, да је Милан доиста Маркову свињу наставши је у своје кукурузу куда је знатну штету починио, убио, која је 24 сата мртва, за време док је надлежним кметовима о истој по за-

повести јавно, стајала, и почем јој се газда за речено време пронашао није на своју ползу по добивеном прим. суда одобрењу искасашио, и то у име накнаде за учињену му у кукурузу штету. Но будући, да је због знатни разном стоком по њивама штета почињена у реченом селу Шапину, општински закључено, да који год стоку у њивама својим штету градећу нашао буде слободан без сваког изговора убити може, и о сваком убиству местној по том власти јавити ускори. То суд овај имајући у виду општинску уредбу, по којој се обтужени Милан у свему тачно придржавао а и убијену свињу, којој се газда одма није могао, у име накнаде по одобрењу надлежних кметова за учињену му њоме штету у кукурузу на своју ползу употребио, у држаном је данашњем свом заседанију решио: да Марко од Милутина никакво удовлестворење добити не може, нити га због тога никада више узнемиравати не усуди се. (17. новембар Бр. 350.)

186. Мирко Стојилов, из Малог Црнића, представши под данашњим суду овом, обтужио је свога таста Павла Стојановића, из Вел. Црнића, окр. овог, да му је он пре 3 године, када је ћерку своју именом Јовану, рому и у рукама кљакаву тако, да никакав рад женски не може уз њу обрекао дати му пак му ништа више у име погодбе до само два вола с колима рабадијска дао није од који му је један и црко, да му суд од њега и кусур обећаног му новца од реченог таста Павла наплати, напротив обтужени Павле таст му изговара се, да он своје зету Мирку, ништа уз ћерку му дати обрекао није, но из саме једне отчине спрема ћерке и зета му указане љубави, и из сопственог свог побуђенија 2 вола с колима издао му је.

Узевши суд овај предмет парнице ове у зрело своје расуђеније у данашњем држаном засједанију решио је: да обтужени Павле зету своје Мирку из призрења тог, што му је кћер Јована сасвим у руке саката и то тако, да никакав женски рад радити не може, већ све му зет, речени Мирко, такав ради, — у место цркнутаг вола, још једног вола, 2 крмаче, 2 овце, и 6 дук. цесарски даде пак да више никад од зета свога Мирка због тога узнемираван бити не сме, напротив овај, да му ћерку Јовану и жену своју сакату чувати и пазити дужан буде, ако зла следства за то постигнути не жели, подразумевајући и то, да ако с њом буди у које време живети неби хотјео, да дужан буде означени примити

мираз тасту своје или тој жени његовој Јовани, без сваког изговора натраг повратити. (23. новембра. Бр. 359.)

187. Антоније Пантић парох из села Миљевића, представши суду овоме предложио је тужбу противу сељана на не обећаног покло- села Шуваића, да му ови једно место од једног стати. дана и по орања у атару његовом лежеће, које су у согласију са сељанима села Миљевића на вјек као своје свештенику определили одузели и заграду коју је он око истог утврдио растурили, умољавајући суд овај за задовољство.

На тужбу ову суд је овај кметове села Шуваића средством позивателне цедуље своје призвао, који су при чињеном судејском иследованију признали, да су на поменуто место, које је парох Антоније Пантић у атару њиховом заградио, заиста разградили с тим изговором, што је он речено место, без да су му они најпре измерили и осинорили докле ће заграђивати, заградио, изјаснивши се по томе, да ћеду му они као пароху своје и сада добровољно на истом месту, но за један дан орања а не више на свагда додати. Чег ради суд овај у држаном данашњем заседању своје решава: да се предпоменути парох Антоније с оним једним даном ораће земље, које су му житељи Шувајиски добровољно уступили и задовољити имаде, нити да више од њих тражити може а они пак, да му дужни буду растурену заграду опет заградити. (10. децембра. Бр. 376.)

188. Извод суђења у парници Стевана Јевтића, из Великог Спори јаз има се Градишта и његови ортака, противу Радоја Гаиног раскварити у ко- из истог места и његових ортака, због неког во- рипет старије воде- нице. деничног јаза, кога су оптужени погодили и тиме тужитеља старију воденицу подусторили, тражу тужитељи, да оптужени такову расеку, да из њега успор у испусту његове воденице лежећи истече.

Суд окружја пожаревачког разматривши парнични протокол спорном предмету овом 17 т. м. Бр. 1430 закључени и овде под ./ приложени и на основоположенију истог узевши у призреније:

1., да су оптужени на прву тужбу тужитеља својевољно пред судом овим обећали њиов јаз расећи и успор свој из њиовог испуста испустити.

2., да они по наведеном обећању свом и по двоструком судејском налогу такви расећи нису хотели, већ у место тога изговоре, да је вода велика и време ладно, придодали, које им се напоследку никако уважити не може, и по томе,

3., да су тужитељи због ове њиове преваре, што им воденица као обично, млетити није могла, 1100 ока ране штетовали и 488 гроша и 9 пара чаршијски трошка око тербе ове, по њиовој конти учинили; решава, да оптужени дужни буду без сваког изговора и даљег отлагања, како јаз свој расећи и успор њиов из испуста воденице тужитеља сасвим испустити, тако и претрпљену штету од 1100 ока у рани купно с причињеним од 488 гроша и 9 пара чаршијски трошком наплатити. (17. децембра. Бр. 388.)

II

КРИВИЧНЕ ПАРНИЦЕ

1827

189. На предложену тужбу Пане Бећира из Великог Села, да су Јово и Стеван браћа Стокићи из истог села чења кажњен са 15 избили њега, Пану и жену му, на које при суштапова, а тужиоцу запређено да у будуће обуздава је- Стојила да јесу избили их обаче из узрока, што зик својој жени. јо Панина жена стидно име и опороченије прогласила на Стевана, ако би растлио (обестчастио) неку десетолетну девојчицу комшинску онде које ни дјевојчица не признавши нити то кто други но само жена Панина, тога ради Стеван ослободио се бити ју, и Пана хотећи на њега ударити и жену си одбрани, у том случају допадши Јово и напао с бојем на Пану за одбрани свога брата. За које по извјестном доказателству и признанију њину запређено је Пани да у будуће обуздава језик својој жени а Јови и Стевану ударено каждем 15 штапова, да се не осуђују у будуће никога сами и без суда бити и с тим решенијем помире и отпуштени во своја. (2. маја. Бр. 299.)

190. Пресужденије Петру Редићу из Мелнице, Новаку Јан- На јемство кметова кову и Петру Вуји, котори у содружној завади отпуштени а оцеви отимајући се за један пиштољ са Марком Буђи- осуђени на накнаду за повреду. мировим у истом селу одакле и свађа међу њима возродила се тако, да у громади оној и почупали се и Петар ударивши силно са дреновачом у главу Марка 1 Априла о. г. од којег ударца разбијене главе падши Марко а садруженије разбежало се само Петар Реда предавши се суду а Новак и Петар Вуја оба побјегоше. Тога ради по извесном доказателству и приз-

нанију Редићеву притворен Петар Редић у апс и данас по исцјеленију Маркову на показивање његово решено је, да се наплати лијек и дангуба лежања Марку 25 гроша и то наплаћивање да положи оци Новаков и Петров а Петар Реда слободан без казнија отпуштен на јемчество кметско дому си и сотим помирење између обе стране закључено. (3. маја. Бр. 308.)

191. Закљученије између смољинчани кметови и сељана с малоградиштани км. и сељ. сврху неке лежећи Не сме нико сећи између ова два села Мезграје Личинска, коју су шуму без знања и одобрења кметова између оба села забранили и ради народни по- оба села. треба да се могу оданде служити а не да затиру шуму и искоренавају, на које су се ослободили малоградиштани у намјеренију да сасвим искорене ону шуму и у требежни њива да обрете по наговору спаје њина, гди и ухватише смољинчани сјекући велико плодно дрво Мошу Стојићева, из Малоградишта, које му је овде у суду за продерзљивост ударено 16 штапова, и за у будуће запређено од оба села од обштества представшим овде кметовима, да се ни од једног села не усуди ни један сељанин ни најмање родеће дрво посећи у истој мезграји без знања и без дозвољенија од оба села кметова ибо онакови — под жестоку казну тјелесну осуздава се у присуствију кметова от оба села.

1., Панта Селаковић, 2., Миладин Миловановић, 3., Стојило Рајков, 4., Радосав Тиомиров, из Смољинца, 5., Негроје Јовановић, 6., Раица Миленков, 7., Миљивоје Илијин, 8., Моша Стојићев из Малоградишта. (4. маја. Бр. 316.)

192. Пре суђење Ђири, Ђорђу и Димитрију Мијајловићима, браћама из Оревице посвадившим се из узрока, због повреде кажшто је Ђиро Ђорђево дете за несташлук мало њен са 20 штапова. љушнуо и за то оба ополчивши се на Ђиру бише га нерасудно од којих довољне модрице показав Ђиро у суду; тога ради по признанију њину уапшени на 24 сата и ударено им (Ђорђу и Димитрију) по 20 штапа и сотим решењем помире и отпуштени во своја. (28. маја. Бр. 416.)

193. Пресуђење између Павла Каталенића из Вел. села и Владислава Живулова из Калишта, котори у шали због повреде пиштољем кажњен, и отимајући један од другога пиштољ Павлов у ору, који набијен бивши без куршума са тврдом сукијом и у оном отимању окинувши се пиштољ и рани тоу у друштво. Владислава у бутину за које по извићању и доказателству између њи да није рана опасна. Тога ради Владислав отпуштен дому одма

а Павлу је по 9-т одневном апсу ударено 25 батина с усовјетованијем да набијен пиштољ у содружество не носи и сотим отпуштен. (31. маја. Бр. 426).

194. Писато у Крагујевац к народ. србск. вел. суду известије проглашени и ухваћени овде 25. маја 12 потајени ајдука:

1. Паун Рајић, из Лазнице Омољске, 2. Паун Радул, из Нереснице селџак, 3. Јован Србуљ, из Нереснице селџак, 4. Василије Андрејин, из Нереснице селџак, 5. Милош Србуљ, из Нереснице, селџак, 6. Јанко Мирковић из Кучајне пандур, 7. Миша Ничин из Крушевице горње, 8. Лазар Милорадов из Крушевице горње, 9. Новак Вунтураш, из Волује Звиждске, 10. Стојко Бадалан, из Волује кнезић, 11. Петар Мајућа, из Волује новонаселац, 12. Благоје Стојка Бадалана сину, из Волује.

Тако да ови именовати ајдуци из самоумија свог и без најмањег почт. узрока некоји сам (како Паун Рајић) а прочи са согласијем подружја на распутија њини села излазили и путујуће Турке дочекивали и убијали.

Први Паун Рајић из Лазнице Омољске, пре три ил 5 година бивши меандија онде, исте године, из самовољствија свог, неког путујућег Турчина Делију, које је чрез скитање његово у неизвесности стајало, док су прочи подобни њему разбрали да се то не може ласно пронаћи.

И на то покупивше се 7 именовани содруга из кнежине звиждске и прошастог 17. фебруара о. г. путујућа кроз Нересницу из Београда 4 Турчина без најмањег узрока согласивши се с Пауном кнезићем, изишли у планину Комшу пред Турке и убили сви 4 а притјеганије њино сдравше раздјелили међу њима, и коње препродавајућ у новце, раздјелили потом оружје ових и коње јавно јашили, оружје носили.

Ово усмотривши и разумјевши комшије нереснички, такође са согласијем кнезића селског Стојка Бадалана двојица пређе именовати и са сином Стојковим, изашли пред два путујућа Турчина и код Шишке реке ударивши на њи Новак и Благоје на пешака а Петар Мијуца на коњика. Пешака убише на месту а коњик побегне им, показани случај 19. т. маја догодио се је, и топрв 22. т. открише се њиова убиствена дела, на које по височајшој строгај заповести пофатани и 25. маја у апс овдешњи доведени кром побјегшег Лазара Милорадова из Крушевице.

Сматрајући овакове самоумне и својевољне данашњег благочиног поретка и отишја противнике и узнемиратеље рјешило је само његово кнежевско сијатељство овдешњем заседанију суда, да се између 12 поменутих самовољаца убилаца одаберу 5-ро који су највећи повод и хотјеније к преднаведеном сагласију имали и сходаствовали у том. Између којих је према испита и с прама признанија каждаго одабрани су 5 убилаца да се и они живота лише и по убијанију пушчаном да се на точак дигну Паун Рајић из Лазнице и Петар Мијуца изнад Пожаревца на распутију сопотног брда, оба, а Паун Радул кнезић нереснички и Стојко Бадалан кнезић волујски између њини села на распутију, такође да се на точак дигну за изглед проходјашчем народу сва четири. Лазар Милорадов ако се уфати амо да се доведе гди подобном смрти осућен је, ако ли се не пусти амо жив да се сконча тамо.

О којима како о осућенима и скончанима тако и о уапсенима живима содруга њиовима опширне њине у испитима изражене признателности са истим писмом послани су к вел. народ. срб. суду а оставши у апсани по височајшем повељенију задржавају се овде, до последујућег им од Вел. народ. суда рјешенија. (31. маја. Бр. 427).

195. На предложену тужбу Степана Антонијева из Божевца да му се Стеван Панин завукао у сред њиве у због присевајања тудивану и неку част требећи без знања овога и ње земље кажњен. уз оно отребљено парче и готове њиве узорао и присвојио је с намјеренијем, да закучи повремено целу њиву ону по доказателству кметова Божевачки за које по довољном испиту између њи пресућено, да Стева Панин одступи од исте њиве, а за упорство што није хтео слушати кметове но увлачио се у туђу њиву с лукавим намјеренијем ударено му 25 штапова и у будуће ако му се ипак о том потера жестокајшој казни да потпадне. (6. јуни. Бр. 450).

196. Богдан Антонијевић, пољак из Бара оптужи Панту Катића (трговца од лађе) да му је више пут ватао коње у штети и свагда му је отимао Панто, сад не само што му је отео поштетљиве коње но и ударио са песницом (пољака) 3 пут, и коња два без наплате пољачине отео му, за које је по признанију Пантину пресућено, да плати на оба коња пољаку по указу и да положи у касу народну, у место казне 12 штапова као трговац 12 гроша. (13. јуни. Бр. 490).

197. На оптуженије Марјана Тосића из Божевца, да су га да плати накнаду стричевићи браћа његови избили у његовој ли- по процени кмет- вади, што им је истерао коње њине из своје ли- ској, а за тучење кажњен са 25 шта- ваде, за које по признанију Арсину и Ђокину стр. пова. браће Марјанове пресуђено да му по процени кметској направе штету ливадну и ударено им обојци по 25 шта- пова и сотим се помирили и отпуштени. (20. јуни. Бр. 525).

198. На предложено тужбу Нике Тодоровића, да га је из истог села Шапине кмет Рајица Марковић био због лажне тужбе осуђен на 12 шта- песницама и граном, из узрока што није хтео пова. ићи копати њиву говедара селског по погод- би и уговору селском на које изговарајући се, да је он свог брата млађег дао такође у помоћ говедару за чувати говеда селска под исту погодбу и сотим изговором да је раздра- жио Рајицу на њега, на против којег при суочењу оба лица осведочило се, да је Рајица само заманоу руком да га удари и то из узрока, што реко му Ника да је лажа и свагда да лаже и проче противне одговоре. Тога ради по извјестном доказателству између њи пресуђено, да ни черту даље преко првашње угодбе не прелазе, а Ники што је лажљиво предлагао тужбу на Рајицу и на Мијата садруга му по које и мурасела послата је ударено му (Ники) 12 штапова и отпуштен с усовјетованијем, да у будуће не предлаже лажљиву тужбу. (27. јуна. Бр. 555).

199. На јемчество кметова шапински Ивана Рајковића, Мо- због неразумљиво- мира Петрова и Стојка Гојкова и кнеза селска сти, ослобођен казне. Остоје Јефтимјевића отпуштен из апса овдешњег Јован Стојковић, котори сопствено своје чадо при самом рожде- нију убио 23. маја т. г. и 26. т. г. чрез кметова приведен и уапсен овде с доволним доказателством кметовским и његовим израженим у испити њинима, тако, да исти Јован више пута у бесомучија болезни пада. Тога ради по благорасудницију Врховног правител- ства српска од 23. јуна т. г. Бр. 444 писмено управљено амо и по иследованију да се је тако у истом бесомучију ствар убиства до- годила, отпуштен Јован к дому у будуће поштреније. (1. јула. Бр. 568).

200. Стојић Ђорић из Смољинца оптужи Манојла Живано- осуђен на накнаду вића, из Каменова да га је Манојло ударио 4 пут тужилац за узабра- огранком преко леђа такође и коња му, што се не јабуке са дрвећа оптуженога, а овај овај усудио узабрати 10 јабучица као путник онуда на телесну казну проходећи и за расхладити си жеђ, на које мољаше што је тужиоца за то самовласно тукао. га Стојић да га не бије и да ће му платити оно

неколико јабучица обаче на то не сматрајући Манојло но бијаше Стојића док се сам оданде не уклони, тога ради по признанију њину за преднавадену распру пресуђено Стојићу, да плати Стојић 66 пара за узабране јабуке Манојлу по зактевању његовом притом и Манојлу за продерзивост што је без суда био Стојића казнити са 25 штапова и сотим се помирише. (6. јула. Бр. 585).

201. Писато у Жагубицу г. кнезу Милутину Петровићу и враћена девојка Стојана кћи Петра Милошевића, Кнез да нази на по- из Милатовца с увјештанијем, да ју ипак возврати рођај ванбрачног из кућу к момку Миловану Ђурину сину (који је детета, а за тим, да обоје (момка и де- љубодјејствовао с њом) до овог приближеног вре- војку) упутити суду. мена дјеторожденија и да заповеди кнезу селском пронаћи бо гобо- јажљиву једну старицу која добро да сматра на дјевицу Стојану док породи дјете и док се очисти од порођаја дете да крсте по закону а они двоје Милован и Стојана нека се вјенчају по закону кад нису никакви род и кад тако се сврши да не изостави јавити амо к суду чрез писмо.

Ако би пак момак Милован не хтео речену своју љубазницу узети или отац му Ђуро не би дао ни у кућу своју такову је упуштати, то онда нека остане Стојана дјевица код своје куће и код оца на коју такођер одређена бабица добро да сматра и по порођају чрез 10 дана нека кнез селски доведе амо к суду дје- вицу Стојану с дететом и с бабицом, која је сачувала девојку и дете, међутим временом нека заповеди Ђури Милованову оцу при- готовити 500 гроша, које кад бабицу, дете и девојку буде поши- љате амо тад и они 500 гр, по Ђури са кнезом селским да пошље амо к суду. (11. јула. Бр. 605).

202. Хасан Бег спајија Поженски предложи тужбу да идући из Смедерева амо бацио партал свој под кирију Ослобођен испод су- на кола Николе Бугарица, из Пожаревца случив- њења пошто му је шег се онди и како су дошли амо и спавао сејиз тужилац поверовао да може заклетву му Алекса Н. код Николе преноћивши, а кад се положити.

диго у јутру прогласио да му је поаран сав спајијин партал и на самога газду Николу сву кривицу обарајући, речени сеиз, за које при суочењу оба Николе кириције и сејза Алексе пред газдом му Хасаном довољном клетвом изговарајући се Никола да он о томе ни најмање себе и дом свој повина бити не признаје, додајући и то, да је он све Алекси сеизу уручио у руке кад су пошли спа- вати. Тога ради по признању самог Хасан спајије повјерившег се на клетву Николину сотим Никола ослобођен без осуђења а Алекса

благоволењем газде му Хасана притворен одма у апс. (12. јула Бр. 607).

203. На предложену тужбу дјев. Анице, кћери Бранка Маринковића из Смољинца, да ју је избила и главу чења кажњена са 25 камџија. јој ударцем окрвала Круна жена Стојадина Петровића, из Смољинца за које при суочењу обе стране пред кметовима од истог села, овде у суду, осведочило се, да је иста девојка Аница, целе распре њине повод бивала из узрока, што је од неког момка оданде примила талир (учинивши се проводацијом) и додавајући к удатбеници девојци Круниној кћери, које она, дјевојка, не хотевши примити и с тим Аница за неодоволствије своје стидне речи проглашавала међу содружије момачко и девојачко на Крунину девицу, тако да су им кметови соборно о том запретили, да ако би и најмање оклеветаније чуло се с једне или друге стране, да ће обе суду предане бити, које је ипак Аница почела обнављати обично своје клеветање с којим дочекавши ју Круна на кладенцу и обрамицом ударивши ју по глави и два пут по руку, которсе доказателство обе стране на испитанију признаше.

Тога ради пресуђено, да Крунија плати дангубу убијене руке Аници и лечење главе 20 гроша а што није ствар кметовима ипак тужително представила, већ сама ополчила се на Аницу осуђена примити телесну казну 25 камџија на које по исказивању кметова и мужа јој Стојадина такође кмета за не обезчестити се а у првој погрешки изволила наплатити у место казне 25 гроша у касу народну и по том обе помирене и на јемчество у надзираније кметова Пантелије и Јанка Ђурђевића отпуштени с таквијем условљем, да ако би речена девојка Аница и кога више досаду какву наносила Круни под жестоку казну да потпадне Аница. (16. јула. Бр. 627).

204. Паун и Стојан власи из Речице оптужише Јоцу Прву-ловића из истог села, који у отсуствију њину зањен са 35 штапова. ишавши по кућама њиним и свадивши се са женом Павловом и Стојановом, чрез млатење шљива, што је он уграбио од њи, који чрез обичне женске противне речи устремио се на обе жене и био их без мјерно по рукама и ногама које су с произишцима модрицама ударце Јоцине показале к суду, за које по извесном дознавању пресуђено и ударено Јоци, по дводневном апсу, 35 штапова. (22. августа. Бр. 721).

205. На предложену тужбу девојке Ивине пасторке Николе Бугарина из Велико Црнућа да ју је избио чрез због повреде кажједно псето што је она у својој кући поштетљиво њен са 20 штапова. уфатила Огњан Стојићев, за које она показавши ствар кнезу од села и кметовима и получивши од њи удоволствије да се помири са Огњаном по укоренију и усовјетованију над њим извршеном одакле повративши се во своја а Огњанов брат Богдан дочекавши ју и из новице ухвативши ју и био котора довољне модрице од удараца Богданови. Тога ради по признанију Богданову пресуђено му примити тјелесну казну 30 штапова и по том склоњени обоје к помирењу и отпуштени. (21. септембар. Бр. 774).

206. Писато у Душманиће г. кнезу Павлу Богдановићу одговор на писмо његово од 9. т. да с прама из-Пошто се тужба до-ражене у писму његову тужбе, сверху междусобија ^{статочно испита,} жене Стојне Стевине из Макаца са субашом Аб-^{онда донети одлу-}ку. дул Спаиним. Суочени су обоје пред судом овде и жена Стојна изговорила се и оправдава, да она није ником никакву тужбу предала на реченог субашу нити да ју је он у чему нибуд осрамотио развје што ју је нашао берућу саму кукурузе и упитао ју; с ким млађа береш кукурузе, а она му одговорила: сама. На то да јој је рекао субаша: то ја још волим кад си сама и на то устрашивши се Стојана почела бегати преко тулузине, такође и субаша на другу страну уклонио се по доказателству Стојнину тога ради да изволи кнез Паво послати на одговор амо к суду оне исте људе (ил буди једног), који му је представио у место Стојане тужбу, да је њу речени субаша одвуко у тулузину и дјело с њом свршио, понеже ствар необистинена и противна Турчину субаша и спаји Абдули види се, на које и рјешенија ожидавају праведна. (12. октобар. Бр. 823).

207. На оптужење Станоја Петрова из Дрмна да му је Васо Марић ондаш. на неку ливаду у Гушчића код ^{због самовласног} Дрмна навалио с требежином да ју освоји за које ^{присвајања земље} по извесном доказателству кметова Дрмљански пре-^{кажњен.}суђено, да сва она исјечена дрва остају Станоју и ливада такође а Васи што је преко заповјести кметске повторително ударио на исту ливаду с требежом притворен био у апс на 3 дана потом с поменутиим решењем отпуштен. (23. декембра. Бр. 932).

208. На оптуженије Јаноша и Милоша кметова из Породина, За украденог вепра да им је пре две године нестало Јаношу 7 вепрова оптужени да да другог, и да прими телесну казну у 20 штапова. а Милошу један вепар од којих по довољном испитивању пронашли су обележај нађеног меса и сланине у мјешини код Павла Илића у Породину, на које како Јанош тако и Милош оба хотјаху наплатити се за несташе им вепрове. Обаче од 2 јануарија до дне у апс приговорену сушцу Павлу и всегда одинако на душу узимајући му, да је оно ств од Милошева вепра и да он ни најмање не зна за Јаношеве вепрове. Јанош пак не хотјевши на душу узети да је и његове вепрове покрао Паво, тога ради решено, да Паво да онаква вепра Милошу и да прими телесну казн 20 штапова, при том и у касу народну приложи 9 гроша, и сотим решењем отпуштени во своја. (19. јануара. Бр. 20.)

209. На оптуженије Стојка Милојкова из Каменова, да му Да да накнаду за вепра по процени кметској, а од казне ослобођава се по оправдању кметова. је пред покладе украден вепар од којег обележај ноге и сланину и ребра напавши на салашу Дмитра Ђорђева из Забрђа на које по заклетви Милоша Станојловића, из Забрђа, који је с више кметова и сељана ишао на извиђеније и совершено упознавши да да је исти смок од вепра Стојкова. Тога ради пресуђено да плати Дмитар Стојку за вепра по процени њиној 18 гроша такожде и у касу народну 18 гроша по заклетви Стојковој а не по признанију и при том отпуштен Дмитар без наказанија тјелесна, понеже он и стрина његови кметови оправдаху се у том (8. Фебруара Бр. 92.)

210. Писато г.г. протопресвитерима Теофану Стојаковићу, Наредба протопресвитерима да народ поучавају побожности. Јовану Поповићу и Јосифу Јанковићу изјавленије височајшег налога по повеленију јето књажеског Сијателства с прама повторителног отпоминанија Бр. 825 од 16 пр. декембра да би преднаведени протопресвитори не отлажући поощтавати сваког благочестивог сажитеља Христијанина у овдашњем предјелу да се сваки заповести и исповједанију и од причешћивању придржавају и да би каждји својего протопресвитерата подружном свјашченству овакови височајши налог скорије изручити (изјавити) не задржали. Што би каждји свештеник поучително народ опомињати к закону и приводити к духовникама ко исповједанију и достојнија по благоразбудженију

духовном свјатаго причесченија сподобљавати благоговјешинства ради к Богопочитанију и к болшему утврђењу православне наше вере Христијанске настојавати о том да изволе. (11. фебруар. Бр. 110.)

211. На предложеније Негрије Дмитровића из Бикотинаца, да му је Стојић Јовановић из Гарева од примљени Нема дела. новаца ради капарисања ракије затајио до 20 гроша за које при суочењу оба и по изговору и душевној заклетви Стојићевој пресуђено, да Негроје не има ништа истраживати о том никогда од Стојића. (1. марта. Бр. 169.)

212. На оптужење Мелнички кметова и сељана да им похвата и овде доведена момчадија Лазар Имуи, Илија Због крађе са 20 штапова кажњени а њихови оцви на Лупша и Журж Јанков и Јован Удовичин у содруженију с побјегшим им Јанушом Пауновим накнаду осуђени. покрали су трмке с пчелама, овце три и убо: Пауну Фимцагу 1 трмка, Мирку Дошљаку 1 трмка, Мартину Пирјацу 2 трмке, Симеуну Фишцагу 3 дто, Јовану Владуму 1 дто, Симеуну Јонову 1 дто, Пауну Симеунову 2 овце, Симеуну Фишцагу 1 овцу.

За које при суочењу и признанију предименовани рзуса приговорини у апс на 8 дни по том ударено каждем по 30 штапова тјелесни казни понеже сву именовану крађу у содруженију кријући по салашима јели су без вједомости родитељске. Тога ради пресуђено спрема састојанија домова њиних да кажди родитеље наплати за овцу по 4 а за трмку по 6 гроша именованим тужитељима при том и у касу народну положише 64 гроша 22 паре при том да кажди својега сина у будушце добро сматра и неваљали дела чува, усовјетовано. (6. март. Бр. 179.)

213. На предложеније Пауна Грује из Старчева да је ноћу Због блудочинства кажњен са 30 штапова. ухватио Новака Јована Курте спушчена на салашу Због блудочинства кажњен са 30 штапова. у колибу кроз комин ради блудодјелства са сестром му, обаче на осјети другог случившегсја онде дјетета не соваршивши вољу своју но ухваћен по оптуженију исте дјевојке чрез кметове и праћен амо к суду, који побјегавши ипак по други пут ухваћен и суду предан, которому по признанију решено и ударено 30 штапова будушце ради предострожности му. (2. априла. Бр. 245.)

214. На предложеније писма г. Коце Мирковића сврх ухваћени Речичана који су преступивши заповест превозили потајно преко Дунава у ону страну Због потајног превоза преко Дунава осуђени. цесарску, који су по ради соли амо прелазили, тога ради по 25 дневном апсу пресуђено им каждем 25 штапова и

то с усовјетованијем довољним отпуштени во своја на јемчество кнеза села Јове Николића и кметова Павла и Јанка а за преступнике Симу и Дему Лаудановића и Јанка Смадуља, из Речице. (2. април. Бр. 246.)

215. Јоца Јовановић, из Прибића Рашанског представши овде због покушаја на к суду са својом 12-то летном кћерком Пауном, силне обљубе заједно с помагачима ка-жњен. да му је исту кћер на силу у градини притискивао и љубодејствовати ктео, но на викање њезино мати јој истрчала и у том намјереније Антино прекинула за које по извјесном доказателству и по признанију Антину пресуђено му по 7 дневном апсу примити тјелесну казн 30 штапова такође и његовим сведоцима Станимиру Илићу и Марији Новаковој ћерки, који су га у том оправдавали ударено им каждем по 25 штапова потом сви помирени и отпуштени к домом својим. (27. априла. Бр. 387.)

216. Напредложеноу тужбу Стевана Гаина из Брежана на Флору Борђевића кмета Брежанског, да га је кмет Флора ударио шумарицом по глави с којим ударцем и рану злу задао му обливен с крвију приказавши се Стеван к суду, на које при суочењу обоих и по доказателству случивши се онде кметова и сељана тако да је исти Стеван залети отети једног старца, Милију Јанкова, којег је Флора без најмањег почти узрока био безмјерно по леђи и потом наново поваливши га и хотјаше бити га, старца, ово негодујући Стеван залети се да избави старца но Флора попустивши старца па счепео шумарицу па Стевана по глави. За овако нерасудно бијење Флора је притворен у апс на 4 дни и потом казнен у присуствију кметова своји су 25 штапа по телу ипак по отпуштенију одобрен да остаје кмет али усовјетован да унапредак расположителан у дјелу и у гњеву својем буде и никога са својом руком да не бије но за мале важности но по сагласију содружни му кметова судејски а за већа преступленија и важности одмах к суду амо да пошље онакове. (1. мај. Бр. 428.)

217. На оптуженије Траила Ђурђевића из Рашанца да га је старији брат му био с мотиком на трешњи жени) кажњени, први што њиној на које има и сведоци му који су при-га је више пута нападао, а други што га није јавно суствовали онде Стојан Степановић и Јова кметовима већ му сам су-Живовић, Рашанчани, одговарајући, да није дија био. га био Илија за брање трешања но за то га

био, што га је Траило псовао неприлично за које по известном доказателству између њи пресуђено, Траилу примити тјелесну казн за то што он више пут по доказателству сведока нападаше на брата си Илију, а Илији такође ударено 15 штапова зашто није ствар јавно кметовима или к суду но сам отмастител и судија учинио се брату свом и сотим отпуштени. (28. мај. Бр. 653.)

218. На оптуженије Насте девојке, кћери Мратинка Рапковића, из Ореовице да ју је напаствовао и на због покушаја сипуту кад је пошла брати лист за бубе отети т. ј. ловања осуђен. присилити хотјео Радован Голубовић ондешњи за содруга свог Илију Павловића на које при суочењу њиховом овде и по признанију Радованову осуђен би Радован с оковом у апсу пребивати за 20 дана а данас на јемчество кмета из Ореовице Марка Сарића отпуштен Радован с наказанијем по телу му 25 штапова. (31. маја. Бр. 664.)

219. На предложеније Мијата Максимовића из Горње Крушевице да он све неваљалости свог старијег због клевете осуђен. брата Лазара знаде како ти крађе оваца, трмака, к убиству неке жене поводителја ничто мање да је и саму рођену сестру своју Лазо отровао и тако многа и ина зла дјела прогласивши Мијат у селу међу кметови на које Лазар брат му по посланију кнежевом и кметском од 27. априлија, абије у апс притворен, но по последујућем испиту сверж предложенија Мијатова поздњеје сам кнез од кнежине г. Михајло Ђурђевић, с писмом својим од 31. маја осведочавајући да он т. ј. Лазар да сва на њега бивајућа иногда опороченија суђен је и бијен онди у селу међу кметови а от оног времена до сад ни најмање причине к осужденију не имајући над истим Лазаром, тога ради и без наказанија по 20 дневном апсу отпуштен Мијату пак као злобном оклеветателу на брата си и без икаква узрока ударено му 25 штапова потом и Мијат отпуштен к дому. (4. јуни. Бр. 687.)

220. На оптуженије Стоке Мијатовића из Кампјева да му је селски говедар Стеван Стојковић напустио сва Осуђен што као говедар (чувар) није селска говеда на јечам потрли и појели мало ил добро чувао стоку. нимало да му је шта изостало од поједи за које по признанију Стеванову пресуђено да кметови кампјевски извиде и процењене по вредности учињену потру које без сваког изговора они људи чија је марва потрла оно да наплате Стоки и Стевану говедару што није чувао од штете говеда ударено му 25

штапова да други пут боље дужност своју свршује. (5. јуни. Бр. 699.)

221. На самовољно откривеније и признателност сврх учињене поаре бившем дућанцији у селу Свину Кости Ослобођени казне за крађу пошто су Петрићу још у 1821 год. сад топрв приказавши се овде к суду т. ј. да су они двојица онда као ла ума и возраста несовершеног ума и возраста момчад навижденијем а међу тим покајали жеље барута и фишека договоривши се једну ноћ ли се и крађу сами открили. отишли у село Свину на ондашње покладе, зим-

ске, и с ножићем катанац на дућану отворили ушли оба у дућан и најпре напишали бисаге пуне са еспапом зграбивше при том и неке мале вешци из рафа затим похитајући да их не би кто ухватио и проча као што су на испиту свом од 21. априлија ове год. самовољно и пространо показали т. ј. какове су вешци биле у они бисага, које су поарали такође и оне што су из рафа у дућану зграбили, куда су и како су прикривали кад су неке вешци подјелили т. ј. у ровове подземне и у шушља дрвећа по лугу док најпосле у толико година страха ради не смјевши изнети на видик све им пропало и изтрунуло за које сами своје послам дозрјеле совјести убојавајући се и чкако својевољно исповједивше пред кметови онди у селу Кнежице одакле са исти кметови дошли амо и к суду овде предстали обшпрно показујући сами својевољно учињено преступљеније, као што им је на испити њинима изражено на које и више крат на душу узеше и закеше се овде пред судом тако, да никакову више ствар однели и покрали нису (Косте Петрића) развје следујуће (именују се).

На које по њиној заклетви све преднаведене ствари процењене овде у суду чрез Косту Петровића дућанцију овдешња спрема решителног почит. писма Бр. 277 од великог суда народ. српска из Крагујевца од 21. Маја сего года т. ј. да би преднаведени крадљивци Лазар и Стојан по признателности и заклетви њиној наплатили у готову новцу синовима почившег Косте Петрића Димц, Настасу, Марку, Јанку и Ђорђу браћама Костићима и при том рјешенију високом наплативше Лазар и Стојан 180 гр. за учињену поару да би изволили притежатељи оне примити а они Лазар и Стојан на обвезателство њино т. ј. да ако би икогда више у рзуска дјела упустили се то онда не само строгој тјелесној казни но и самом живота свог лишенију подвергавајући се; у присуствију Миће кмета с којим и отпуштени оба својим домовма без најмањег сад о том наказанија тјелесна из узрока што су у

ондашње време оба незозрјела ума и возраста били, друго пак што сад сами своевољно отдали се показали и своје преступленије ондашње признали. Тога ради ни у касу народну сугубо наплаћење не взјато од њи. (7. јуни. Бр. 713.)

222. На оптуженије Стојадина Павловића из Дрмна, да је по високој заповести господарску воденицу због буњења појазити посленике одредио између којих противећи селеника кажњен са се и без допуштења његова, волове отпуштивши, 25 палица.

Стева Јовин и сотим цело содружије посленика узбунио и за припућавајући га к радњи Стојадин, но Стеван још већма противећи се на које ошибнувши га кнез Стојадин да би га склонио повратити се на исту радњу, но Стеван у место послушанија потегао колац на Стојадина с намеренијем сугубог убителног повратка. Тога ради при суочењу њином овде и по признанију Стеванову пресуђено и ударено 25 палица Стевану и потом со усовјетованијем к будушцем покорности отпуштен во своја. (17. јули. Бр. 959.)

223. На предложеније Стеве Ђуровца солдата, родом из Водујака Левачки да му је случајно у меани Миће Пошто су се оптужени заклели, да овдашња остале кеса с новци 18 гроша на фу- нису видели да је рунци с којим је кромје други људи сами солдата тужиочева кеса с до 30 било онда. Но Стеван сумњајући на слу- новцима остала у жителе меанске да су по одшествију његову узели механи — ослобође- ни су од одговор- и затајили, на које при испитанију код суда за- ности.

клеше се и на душу узеше Јоница, Станоје и Мишко, служитељи Мићини у меани, да они ни видјели нису исту кесу Стеванову нити знаду кад је вадио паре из ње и гди ју је остављао. Тога ради по заклетви њиној и Стеван задовољава се тако, да међу другим друштвом тражи исту изгубљену кесу и новце сотим решењем. (30 јули. Бр. 1024.)

224. На пронађене аране ствари из двора господарска још у 1825 г. 18 јануара т. ј. од јего високоблагоро- Условна амнестија. дија Г-ра Јована Обреновића, које су од оног времена кривене и данас у рукама Анице жене Мијајла Салаковчана у Пожаревцу уватило се је 2 кошуље и 2 пешкира, обоје особним женским хударством украшено, које она, Аница, у согласију са својим мужем, преко издане височајше милостиве заповјести и опрошће- нија казне сваком оном, који је у оно време мјетежно арателъ двора господарска бивао, прощено, само, да који год је што узео — поарао — и однео да ипак поврати на своје место т. ј. преда натраг двору господарском и сотим покоренијем заборавити се

буде онаковом учињено преступленије. Но понеже да на овакову височајшу и велику милост поменута Аница заједно са својим мужем Мијајлом пренебрегнуше у том што она затаила речене кошуље и пешкире а Мијајло једну смотушку (трубу) платна прекрио, које је послем случајем дјела свог у Београд однео и продао, за које платно дознавајући и Стока Бранков, из Пожаревца т. ј. да је из С. двора поарано и случајно у путу сдруживши се с Мијајлом и дознавши о продаји истог платна примио део од оних новаца од Мијајла затајивши са с њим сагласно рзуско дело. Тога ради по извесном дознавању о том њином преступленију и по сопственом признанију њином не само као рзусима но као и пренебрегатељем високе и милостиве заповести, рјешавајући, да Аница као прва у том преступница прими телесну казну 50 камџија, муж њен Михајло ако није дознавао за исте кошуље затајене код Анице, а он је знао за оно платно, које је с његовим рукама прикривено било, за то и он да прими 50 штапова по тјелу. Стока пак дознавајући за исто платно да је из двора господарска поарано не бивши вјеран господару свом, но полакомивши се на деобу од тог новца за то да прими 25 штапова по тјелу, которима абије и ударено и потом по тридневном апсу отпуштени во своја, к домом. (13. август. Бр. 1086.)

225. На оптужење Павла Петкова из Намастирице да му због крађе једне је Траило Барбул из Слане украо био још протрмке кажњен са 20 летос трмку с пчелама ради припадка, које и дана апса. сам Траило признавши тога ради пресуђено Траилу по 20 дневном апсу да трмку с пчелама за трмку даде Павлу а у касу народну да плати 7 гроша. (1. септембра. Бр. 1194.)

226. На оптуженије Антоније Гојковића из Бара, да су он-дашња момчад Милош Петровић, Милош Арсенијев, Стојимир Стојићев, Радован Илијин, Станоје Петков и Обретко Стојанов, из Касидола скушли на супрет — седељку — међу девојке. Међу којима и његова кћи бивши и страдајући од несташлука исти момчади. Ово ктејући (Антоније) да разстави и исту момчад да растера оданде на које протривећи му се Милош Петров и потегне тојагом и ударивши га (Антонија) по образу од ког ударца у болест и лежање паднувши Антоније, за које по извјестном доказателству и извиђењу пресуђено Милошу Петрову, да прими тјелесну казну 25 батина а прочи његови друзи по 15 батина, притом и сви дружески да наплате Антонију дангубу ле-

жања и лечење 25 гроша и сотим рјешенијем по тридневном апсу отпуштени ипак к домом својим на јемчење кметско и кнеза селска. (3. октобар. Бр. 1344.)

227. На оптуженије Стевана кмета из Липа смед. да га је напаствовао без икаква узрока и с атаганом га Први као еиледија а други као поводник кавге да се казне са 25 батина. јурио Станко Мариновић из Рапанца у случају путовања преко годоминскога поља с који садружник кавге бивајући и Тодор Јовановић сељак му, које следовало чрез причину, што је Станко заискао од Стевана ватре, но Станко пијан бивши и упусти ватру, чибук и кесу на земљу с коња, но које ипак подигнув Стеван са штапом кесу и чибук додавајући Станку и на то разјарив се Станко псујући Стевана и атаган потегнувши на њега тога ради по признанију Станкову и Тодорову притворени оба у апс на три дни и потом кажњени по телу оба су 25 батина, Станко као еиледија, а Тодор чрез согласије започете кавге и потом отпуштени во своја. (22. октобар. Бр. 1421.)

228. На оптуженије Стојића Андреића из Костолца, да Спасо Николић и Живота Петровић, сељаци његови оба, због напада на навадили се кући његовој у време кад је он на част куће и крађе кажњени са 50 штапула. ради дјела код жене му (Стојићеве) и у том случају нестало му до 100 ока јечма, на које оправдавајући се Спасо и Живота, да они крађу никакву нису чинили, но само на позив жене Стојићеве, Руже, долазили и за то пресуђено им да плате 10 гроша за јечам Стојићу, и ударено сваком по 50 штапова, потом отпуштен свака својем дому. (24. октобар. Бр. 1426.)

229. На оптужење Тоше Јевтимина из Црљенца да је уватио своју украдену пујку у руку Милутина Милућевића на накнаду што је у његовим лићева, коју је већ заклао био за које при суочавању њином и по признанију Милутинову пресуђено да и Тоши за пујку плати 2 гроша и у касу такође 2 гроша. да и Тоши за пујку плати 2 гроша и у касу такође 2 гроша. (26. новембар. Бр. 1554.)

230. На оптужење Радојка Перина из Црљенца, да му је нестало једне козе и једног јагњета између којих због крађе јагњета уватио је јагње одрто у руку Стојана Мирковића кажњен са 25 батина. ондашња и Миленка Здравкова, за које при суочавању њином и по признанију Стојанову и Миленкову пресуђена им тјелесна казну по 25 батина и да наплате Радојку за јагње 3 гроша такође и у касу овдешњу 3 гроша. (26. новембар. Бр. 1555.)

231. На оптужење Живка Манојловића из Црљенца, да му због крађе јагњета је нестало једног јагњета, које је уватио у руку кажњен са 25 батина. Јове Андреина очишћено већ и к печењу приговљено за које при суочењу њину и по признанију Јовину, да Јова по примљеној тјелесној 25 батина казни наплати за јагње Живку 3 гроша, такође и у касу овдешњу 3 гроша.

С показаним преднаведеним пресуђењем сви именовани рзуси с довољним усовјетованијем отпуштени на јемчество кметова Црљеначки сваки к својој кући. (26. новембар. Бр. 1556).

232. На оптуженије Петра Бировића из Ореовице да му је украден један ован, кога је уватио код Малена Рапковића и Живка због крађе овна Јанковића, момчад из истог села које су ови и осуђен код самог великог народ. србска суда у Крагујевцу сами признали, гди и пресуђено им по примљеној тамо тјелесној казни, да плате овде код суда за овна Петру 6 гроша, такође и у касу овдашњу положише 6 гроша и при том отпуштени во своја. (27. октобар. Бр. 1558).

233. На оптужење Ранисава Танасковића, слуге Стојићева из Курјача да му је Јеремија Јовановић ондешњи њен на апс и на 6. декембра о. г. ноћу кроз случај викања пијаног накнаду за лечење. му брата Мише, ударио га сикиром преко руке и пребио му исту руку десну, за које по доказателству кнеза сел. и кметова курјачки, да је исти Мишо одвише опијајући се на гозби код свечара оног дне, одакле онако пијаног отпратили кући му, на које он, Мишо, пијан вику подигао и као у ноћно доба подбунно си и брата Јеремију ако би га тко год био, и на то Јеремија са сјекиром међу исте пратиоце дотрчао и несматрајући тко је у каквом разговору по потегне секиром преко руке Ранисава. Тога ради притворени оба Јеремија и брат му Миша у апс на 10 дни и потом пресуђено им да наплате дангубу и лек Ранисаву 21 грош т. ј. на три недјеле дана по одговору Ранисављеву потом оба отпуштени во своја. (18. декембра. Бр. 1604).

234. На представљење Павла полицаја у Пожаревцу да ово због јексик леба већ трећи пут уватио је Станисава фурунцију осуђен фурунција на (Арсе Николића) ексик леб 40 драма, за које по 25 батина. признанију тога ударено Станисаву 25 батина казни тјелесна, пригом у касу народну наплативши 12 гр. и 20 п. (31. декембар. Бр. 1262).

235. Старешина среза млавског п. капетан г. Петар Ђирковић, послао је с' рапортом својим од 3. т. м. Бр. 2 Магистрату овом Стевана Стојковића, из Шапина и Ивка Гојковића, из истог села, извештавајући, да је Стеван једна кола дрва због горосече и по у сеоској шуми крадом насекао, а к тому, да је вреде осуђен. Ивка између 2 и 3 т. м. у вече на друму близу куће своје батином по глави ударио и да наводи, да је Ивко к жени његовој ићи тео, и да га је под стрејом нашао, па кад је испод стреје на пут утекао, да га је на друму стигао, и да га је батином по глави ударио, но да Ивко то не признаје, него да се изговара, да је путем ишао, и да га је Стеван на путу напао, и штапом га по глави ударио, а да у ствари овој сведочења нема, будући да нико није видео. Овако се ствар и при суочењу обојце овде показала за то је магистрат Стевана, због тога што је Ивка самовластно штапом по глави ударио и што је преко уредбе сирова дрва секо, с 25 штапа казнио, и отпустио га је кући својој. (3. јануар. Бр. 16.)

236. Стеван Антић, трговац овдашњи, изшавши 26. октобра прошле 1838 год. у вече из свог дућана, у коме Брађа новаца из чекмежета продаје, у оближњу меану, и вративши се кмежета. одмах натраг, нађе пред дућаном својим стојећег Милоша Марјановића, из Бара, који се је овде по служби бавио и ушавши у дућан, види, да му у чекмеџету 20 гроша, што је онај дан препазарио, и избројао, немају, за то ушита реченог Милоша, који је, да дувана купи дошао био да му он није паре из чекмеџета извадио, позове Стевана месног полицаја, који кад о случају овом, како су паре Стеви нестале, извештен, Милоша за те Стеви нестали новце притегне, ода се он, да је чекмеџе Стевино отворио и паре извадио; за то га месни полицај претресе, и наставши код њега само 12 гроша узме те новце и преда Стеви, а Милоша приведе магистрату овом. Магистрат је Милоша одма онда уапсио и кад га је сутра дан на испит предузео, признао је он, да је чекмеџе Стевино отворио и новце из њега извадио, но није тео никако да призна да је више новаца украо, него што се је код њега нашло, а Стева је по души казао, да је 20 гроша пребројао и у чекмеџе оставио. Премда дакле Милош, који је пет дана у апсу лежао, и који је с 25 штапа кажњен, никако признати није хтео, да је више новаца украо, него што се је код њега нашло, опет је за то магистрат по томе, што је Милош, кад је

из дућана Стевина напоље изашао, проче паре, које се код њега нашле нису, на пољу гди сакрити могао, решио: да он 8 гроша Стеви плати. Будући пак, да Милош онда новаца није имао да Стеви 8 гроша чар. и 10 гроша у доброме новцу у касу дуплира положи: то је отпуштен, да те новце набави, и он је по овоме данас Стеви 8 гроша чар. а у касу 10 гроша у доброме новцу дуплира положио. (10. јануара. Бр. 50.)

237. Милић Пантелин из Пољане увати 10 цигана овдашњи због наговора осу- у браницима пољаначким у Рибарици, између Пољане и Пругова, лежећим, где су до 60 кола, које сирова, које сува дрва одсекли и приведе и старешини среза моравског г. Мајору Петру Илићу, а овај магистрату овом. Они су овде показали, да им је Станимир Миладинов из Пругова онде дрва сећи дозволио, казавши им, да је оно његов браник, где су дрва изсекли; а иначе, да никако онде дрва сећи не би смели, као што и до сад то учинили нису. Поводом овим призван је речени Станимир и суочен је са реченим циганима, и будући, да је он при суочењу признао, да је циганима рекао, да онде дрва, сећи могу, то га је магистрат с 25 штапа казнио и отпустио га кући својој. (12 јануара. Бр. 80.)

238. Између 25 и 26 децембра пр. год. подаве неки пси б Осуђени на накна- шиљежади мршави Рајка Марковића из Батовца, ду подављених ова- у градини, гди је Рајко затворене држао. Сутра ца од њихових паса. дан јави Рајко о том кмету сеоском Петру Гачином, и кмет терајући с Рајком траг псећи, који су овде подавили, дотера траг до куће и у саму авлију Стевана Јевтиног из Батовца, овде нађу у авлији лежећег пса Стевановог и пса Нине Јовиног такође из Батовца, који су комшије са Рајком, и вице, да су се пси најели. Због овога дакле предстаће данас кмет Петар заједно с Рајком, Стеваном и Нином магистрату овом. Овде је кмет Петар који је с њиме дошао, показао, да су и Стеванов и Нинин пас пређе тога виђани, гди и један и други овце јуре, а при том је и сам Нина показао, да је једном на пса Стеванова пуцао, што је овце јурио; за то је магистрат решио, да Стеван и Нина Рајку по процени овце плате. По овоме и будући, да је Рајко Стевану и Нини два шиљежета опростио, платили су му они за 4 шиљежета по процени кметској 8 цванцика: на које је новце од Стевана и Нине узео ресум. (12. јануара. Бр. 81.)

239. Будући да је г. Петар Поповић, старешина среза алексиначко-ражанског, окруж. алексиначког с писмом својим од 24.

децембра пр. 1838 год., молио, да би му се од Стојића Мандиног, циганина овдашњег јунац, кога му је пре 2 го- Уапшен што није дине на 3000 ћеремида у 150 гроша дао, повратио, био у стању дуг платити. кад му Стојић у време ћерамиду дао није, или да би му се од Стојића за јунца 150 гроша, у колико га је примио, наплатило, то је по овоме Магистрат овај реченог Стојића призвао; и будући да се је Стојић по сопственој му тужби овој изјаснио да новаца нема, да би тај дуг наведеному г. капетану Петру одужити могао: то му је Магистрат заказао, да јунца, кога је од истог г. капетана Петра за ћерамиду примио, пашеногу његовом Митру Радојковићу оvd. преда. Будући пак да Митар од Стојића јунца узети није хтео, а Стојић у стању био није, да 150 гроша за јунца положи, то га је Магистрат уапсио и пошто је 24 сата у апсу лежао, отпуштен је, те је за исплату дуга јунца другому за 140 гроша, и с тим је на штету своју продао и новце овде положио, а будући да се проче од њега није имало одашта за сад наплатити; то му је заказано, да се што скорије исто поупнити постара, и узет је на 140 гроша од њега ресум. (23. јануар. Бр. 137.)

240. Стана, удовица Видојка Петковића, житеља овдашњег, предстала је магистрату овом жалећи се, да јој Ослобођен, пошто је на недељу дана пред прошлог св. Николу ујутру се заклео, да нико од његових укућана рано, кад је позвана кући Живка Ђурића, житеља није ништа украо. овдашњег, кога је дете болесно било, отишла, из куће једне тепсије у час, докле је она кући Живковој отишла а мало се ту задржала нестало, и да по томе на комшију свога Јована Ристиног, житеља оvd. и сина његовог Илију жали, да су јој они из куће тепсију украли, по томе, што је једног од њи у авлији њеној видела, кад је кући Живковој отишла, да је он њу, куда је отишла, усмотрио. Овим поводом призвао је магистрат овај како Јована, тако и сина његовог Илију. Они никако нису хтели да признаду, да су тепсију Станину украли, нити се тепсија код њи наћи могла а Стана никаквог достоверног доказателства привести није могла, да су јој Јован и син његов Илија тепсију украли. Кметови пак Јован Вучковић и Петар Бечић показали су при том овде код магистрата, да су Јован и син његов Илија поштени људи, и да се до сад од њих никакво неваљалство видело није. За то је магистрат по овом, и кад се је Јован сам својевољно заклето хтео, да нико из куће његове Станину тепсију украо није, Јовану дозвољно, те се заклео, да ни он ни други ко из куће његове Ста-

нину тепсију украо није и с тим су обе стране отпуштене. (25. јануар. Бр. 165).

241. У фторник т. ј. 21. т. м. дошао је магистрату овом сам Сам предстао суду Милош Арсић, из села Бара, и изјаснио се: да је и тражио да се уапси заслужио да се уапси због тога, што је рђаво с апси, што је кмета вређао. кметом сеоским Живојном Јовановићем, из Бара попустио. Магистрат га је овај по овоме без даљег испитивања одмах уапсити дао и данас је од старешине среза рамског п. капетана г. Радосава Гиомировића с рапортом од данашњег Бр. 86 а од кмета сеоског Живојна Јовановића, из Бара устмено извештен, да је Милош, коме се нешто при деоби царине виноградске неправом видело, кмета псовати почео и пребацити му, што је синовца његовог, који је сирова букова дрва секао, 2—3 пута опшнуо, па да је после на кмета насрнуо, и кад га је овај због тога један пут штапом ударио, и од себе га отиснуо, да је он за штап уватио и нож на кмета потргао, но да се је кмет, видевши то, измакао. Ово је и Милош све признао за то га је магистрат овај за ово данас с 35 штапа казнио и још га у апсу држати тео, што му ово прва погрешка није, него што је још један пут у поари уваћен и казњен душпир платио, а други пут обтужен, што се с кметом сеоским бадава гложио; но будући, да су кметови за њега молили, да се отпусти, да у пролећној радњи одоцнио не би, а при том се и он сам тврдо обећао, да више у подобне погрешке падати неће, то га је магистрат по овоме свободна отпустио. (24. фебруара. Бр. 457).

242. Паун Голубов из Полатне предстао је пре 10 дана мажњен што је оца гистрату овом с тужбом на сина свога Милоша ударио. показујући, да га је овај, кад га је покарао, да се по свадбама и по свечарима не скита, него да ради, изваћеним из саона ступцем по руци ударио, и да му је дољну цев од леве руке ниже нокта преко пребио. По тужби овој дакле, и што се видило, да је Пауну дољна цев у леве руке заиста преко пребијена дао је магистрат Милоша пандуром дотерати. Он је при испиту овде признао, да је заиста оца свога Пауна ступцем по руци ударио, што га је отац, терајући га да се од њега одели, најпре ступцем по глави ударио, но отац његов ово није признао, а на Милошевој се глави белега од ударца приметити није могла за то је магистрат Милоша уапсио, и пошто је 6 дана у апси лежао, казнио га је с 30 штапа и отпустио га с оцем његовим и

кметом сеоским, који су дошли, да га из апса пуне кући својој (25. фебруара. Бр. 479.)

243. Илија Рогоћ, житељ овдашњи хотевши пре 14 дана ноћу у стају своју ући, спази двојцу, који из ње утеку Покунш краје. и наставши после тога онде једног од побегшег слуге Николе Јовичиног, који се сад код Мирка Шеовића, житеља ћириковачког у служби налази и за то поднесе исту шубару реченом Мирку да би је познао. Овај не могавши тврдо знати, да ли је то шубара садашњег слуге његовог Николе, оде с Илијом на салаш свој и нађу ту са слугом његовим Николом неког скитача Стевана Н. из Краине без капе па кад се Стеван од њи ухваћен ода, да је с Николом у стаји Илијиној био, у намеренију, да што оданде украду, приведу Илија и Мирко, Николу и Стевана 24 пр. мес. магистрату овом, они су обојца и овде признали, да су у стају Илијину ишли у намеренију, да што одавде украду. За то и је магистрат одма оковати и у апст ставити дао. Стеван је до 6 т. м. једнако овде с Николом био, па је 6 т. м. са табане господарске, гди је на раду био, због небреженија пандура комисиског заједно с гвожђем некуд утеко а Николу је магистрат данас с 25 штапа казнио и отпустио га је газди своме. (8. марта. Бр. 638.)

244. Ђорђе Делић, из Живице, који је код Здравка Торлака из Живице летос овце чувао, притегнут буде јесенас Краћа оваца од магистрата овдашњег, кад су га неки Барчани, кад су у газде његовог овцама своји нестали им 12 комада оваца нашли, да каже одкуда су те овце међу овцама газде његовог; а будући, да он онда никако признати није хтео, да је наведене овце украо и једнако је при томе остао, да незна одкуда су оне у овце газде његовог како дошле: то га је магистрат, пошто је 6 дана у апсу лежао из апса газди своме отпустио а Барчани су своје овце себи узели. Сад пак, кад га је неки овде због доповлука уапшен бивши скитач Стеван Н. из Краине одао, да је он с њиме те овце украо, позвао га је магистрат и предузео га на испит. При испиту признао је он, да је барске овце са Стевом украо; за то га је магистрат уапсио, и кад је овде 6 дана у апсу лежао, казнио га је с 25 штапа, и отпустио. (8. марта. Бр. 640.)

245. Милош Дачић, житељ овдашњи, кога је старешина среза моравског, мајор г. Петар Илић, у недостатку због увреде кмета апса, овде код суда овдашњег уапсити дао, псовао кажњен са 25 штапова, а кмет укорова, је по рапорту истог старешине, од 11. т. м. Бр. ром. 208 кмету овдашњем Лазару Николићу, данак од њега искајућег,

оца и матер, јавно у чаршији овдашњој пред житељима овдашњим Пајком Антићем и Стеваном бировом и још пред два Батовчанина. По испиту над Милошем и реченим кметом Лазом овде учињеном и по обојце, при суочењу, признанију, уздао се је Милош, да ће онај за њега данак платити, који му је то обећао и по томе је кмета к ономе више пута упућивао, да од њега данак прими; но кад овај кмету напоследак каже, да он Милошу обећао није, да ће за њега данак платити, огорчи се кмет за то на Милоша, што га он вара, а не што му данак не даје, и опсује га, а Милош му, као што је наведено оца и матер опсује и огради га никаким човеком. Због тога, дакле, што је Милош својим лагалама кмета Лазу до огорченија довео и после му, кад га је овај за то покарао, оца и матер јавно у чаршији псовао и никаквим га човеком уградио, а није суду овдашњем предстати, и кмета Лазу, ако му је што неправедно од њега учињено, судејски тражити тео, него га је јавно и самовољно у чаршији срамотио, казнио је суд овдашњи Милоша, пошто је 20 сати у апси лежао с 25 штапа, и будући да је он и при самом извршењу одсуђену му казну упорство своје показао, то га је суд овдашњи ипак кроз 4 сата уапсио, да би у чувство дошао и потоње га је отпустио, а кмета је Лазу укорио, што је онако с Милошем поступио и казао му, да се у будуће овога чува. (13. марта. Бр. 664).

246. Кметови Вел. Градишки послали су с писмом својим од Казњен што је у 13. и другим од 14. т. м. суду овдашњем градишњом механу довео штане: Живка Мишиног, Ђирка Јосиног и Крсту женку на општу саблази. Велковића, газду његовог с тим известијем да су се Живко Ђирков, Манојло Јовичин, из Градишта и неки Стока говедар, из Кумана, у Крстиној меани опили, ларму чинили и побили, а при том да су Манојлу Живко и Ђирко пијани будући, неку жену из Бискупља у меани Илије Павловића из В. Градишта опившу се, посредством Крсте, коме су један бешлук дали, у меани Крстиној довели и њу онако пијану још горе опили и обезчастили, па да су Живко и Ђира, пошто су и тели амо да пошљу побегли, пушке латили, и у Немачку страну прешли, но да су од онострани стране враћени, опет у ову страну прешли. Манојло пак да је болестан. При испиту над Крстом Живковим и Ђирком овде учињеним и при суочењу све тројце, показало се је, да је Ђирко заиста речену жену осрамотио, но за Живка ни Ђирко ни Крста показати нису могли, да је и он опоменуто жену осрамотио, а он сам то никако признати није хтео, Крста је пак при-

знао да је из речи Ђиркови, Живкови и Милошеви и поступка његовог са реченом женом видео, да они на то иду, да је осрамоте, но да онде није био ни видео шта су они с наведеном женом чинили, по овоме дакле, што Живко, као домаћин меане, наведену жену, за коју се доказати није могло, да је он за плату у своју меану довео, склонити није тео, и с тиме препјатствовати, да се на саблази обчества безделије оваково у кући његовој не чини, држао га је суд овдашњи кроз 3 дана у апсу и после, пошто га је с 15 штапа казнио, отпустио га је кући својој, да му, као једном човеку, меана дангубила не би, а Живко су и Ђирко у апсу задржани докде Манојло не дође да се с њима суочи. (17. март. Бр. 686).

247. Дознавши суд овај, да је Милош Марјанов, из Бара при суду овом, као ашчија чланова суда овог наодећи Покушај, да се к се, — покушенија чинио да жену Миљу, коју блудочинству склонити, због убиства мужа свог овде под апсом наоди, к блудочинству склони, њега је (Милоша), пошто је при суочењу с истом Миљом кривицу своју признао преко окружног начелства с 25 штапа казнити дао и из службе отпустио (1 маја Бр. 719).

248. Среја Стокин из села Свиња, окруж. овог предстао је с одношенијем начелничества окружног од 30 марта Покушај крађе. т. г. Бр. 71 жалећи се, да су му више пута из подрума ствари његове крађене биле, којим поводом да је он, сељака свог Станоја Јовића, у очи прошлог Воскресенија позвавши у подрум свој спавати с њим отишао, да чувају од крађе, надајући се, да ће научени на подрум његов крадљивац у очи празника красти доћи, где да су око неког доба ноћи око врата подрумски шушкање и к вратима приближивши се спазили руку човечију, где је кроз руну крај сама врата за отварање начињену, пружио, да врата отвори, кога да је он (Среја) за руку увативши себи у подрум повукао и исти повикавши на другара свог, да је помоћу његовом од њега отргнувши се побегао, па да су кметови селски на његову тужбу, да је он од прилике по гласу, да је Станојло Обретков сељак његов исти лопов бити морао, њега (Станојла) призвали и мало задрану руку нашли му, који да се изговара да био није.

На представљену тужбу предреченога тужитеља, суочивши суд овај оптужене у присуствију месни кметова, а имено: Станојла Голубова и Мијајла Јованова, који почем су показивање тужитеља за истину посведочили, додавајући, да оптуженом није првица у крађи, суд је због подозрења, како тужитељева тако и

кметова истог Станојла уапсити дао, који и по 32 дневном уапшењу кривицу признати нехотјевши њега је данас на речи кметовске без казни тјелесне одпустио наложивши им да и у напредак стараније имају дознати е да ли је на врати подрумски уваћени Станојло био или не. (2. маја. Бр. 726).

249. На тужбу примирителног суда овдашњег, да су житељи Кажњени што су овдашњи Павле Ранђеловић и Јова Томин њима комшилук лармом противећи се, као с неком претњом, да и слушати узнемиравали. дужни нису из пушака пуцали, и комшилук њов лармом узнемиравали, суд је овај оптужену двојцу, призвавши пошто су кривицу своју по једнодневном уапшењу признали, са по 25 штапа преко окружног начелничества казнити дао. (20. маја. Бр. 738).

250. Богдана Богданова из села Брадараца предстала је суду због непослушности овому жалећи се, да ју је муж њен Богдан не и скитње кажњена. праведно напао и безчеловјечно тукао, због чега да тражи удовлџворенија. На представљену тужбу вишеречене Богдане, суочивши суд овај у присуствију месни кметова оптуженога, који на против показавши, да је жена његова Богдана више пута бој заслуживала, јер да се непрестано по комшилуку скита а по некад да је и у оближња села одлазила, и по три дана без знања његовог од куће изостајала, па да ју је за то сад неколико пута ударио, што му је противећи се одговорила, да јој забранити не може кад она куд поћи науци; које показивање оптуженога Богдана почем су и кметови у свему за истину освџдочили, суд је овај у данашњем заседанију решио: да се тужителница Богдана за непослушност и скитњу њену с 10 камџија казни, коју је казн над истом преко окружног начелничества у надлежно извршеније привести дао. (30. маја. Бр. 747).

251. Вучко Гачић, из Пожаревца предстао је суду овому жалећи се да је код њега неки Станоје Миленковић, слушајући продајом имовине свога газде заслугу своју наплатио. отишавши да му је од плате 30 гр. чаршијски задржао, под тим условљем да му он овце изнађе па да му онда 30 гр. задржати исплати, који Станоје сад као слуга код Милоша Дамњановића, из Костолца, наодећи се, да је ланске године од исти загубљени оваца једну овцу с јагњетом нашао и ништа њему не јавивши другом продао.

На представљену тужбу више реченог Вучка суочивши суд овај оптуженога Станоја, који почем је по показивању тужитеља у

заседанију суда признао, да је истина тужитељу овце чувајући пет оваца загубио му, због чега да му је 30 гроша чаршијски од плате и задржао, док му загубљене овце не изнађе, од које једну да је лане пронашавши другом продао, да с тим себе подмири; Суд је овај решио, да оптужени Станоје овцу са јагњетом тужитељу поврати а овај њему да 30 гроша од удржате плате исплати по томе је оптуженог по 5 дневном уапшењу преко окружног начелничества за преступљеније с 25 штапа казнити дао (9 јуни Бр. 758).

252. Кмет села Пољане Павле Стевановић, с кметом села Влашког Дола Траилом Јовановим, представивши Кажњен што ван суду овому предложили су тужбу противу Јаноша села живи. Илића, из села Пољане окружја овог, да речени који је већ један пут кажњен био за то, што је изван опоменутог села код Мораве у неком кључу живио и сад у истом кључу живи туфекџилук радећи и неће насовјетован, да се у село живити пресели; и да је сад у овој породившој се побуни преко заповести усудио је се на чуну неког Јеремију из Лозовика, окружја смедеревског у ову страну превозити и њему да је неке пушке своје давао; с ким је исти Јеремија по оближњи сели тумарајући; после се са њим (Јаношем) свадно, који да је на њега у сваћи с пуном пушком потезао.

На представљену тужбу вишеречени кметова суочивши суд овај оптуженога Јаноша, који ништа за изговор не имајући, почем је у заседанију суда кривицу своју признао, суд је овај по речењу свом оптуженога Јаноша за преступљеније и упорност његову по 4 дневном апшењу преко окруж. Начелничества с 25 штапа казнити дао; заказавши му, да се без и најмањег одлагања из опоменутог кључа у село живети пресели, ако не жели строжијој казни подлећи. (9. јуна. Бр. 759).

253. На представљену тужбу кметова села Тићевца, противу Раице сина Јована Верђеца, да су они по речењу Кажњен, што је ному Тодора брата његовог под стражом суду кметовима претио. овому послали, што је овај отца свога усудио се избити; па да је њега он (Раица) испустио да утече и њима (кметовима) да је тога ради с бојем претио; суд је овај оптуженога Раицу за продрзљиви поступак његов и за претњу кметовима по решењу свом преко окружног Начелничества с 25 штапова казнити дао. (22. јули. Бр. 814).

254. На представљену тужбу кметова села Драговца, да су Покушај оерамоће- момчад села њиовог Илија Васин и Рајко Стевиница у пољу код стоке играјући се Ицу Стевиног, другара њиовог годинама млађег непристојним начином задиркивали и покушавали срамотити га, суд је овај по решењу свом преко окружног начелничества по 5 дневном уапшењу обтуженог Илију као одрасног с 20 а Рајка с 10 штапа казнити дао. (26. јули. Бр. 825).

255. На представљену тужбу кметова села Петке да су Пера због узајамне по- Ерић и Станко Лазетић сељаци његови опивши вреде кажњени. се обкладу за ракију учинили, који ће кога попре оборити моћи; па да су у истом рвењу свадивши се један другом главе поразбијали и искрвавили се; суд је овај обтужене уапсити дао, које је по 5 дневном уапшењу, пошто су кривицу своју признали, преко окр. Начелничества са по 25 штапа казнити дао. (8. август. Бр. 843).

256. Атанаско, син Неше Радивојевића, из Братинца представши суду овом предложио је тужбу противу пана у кући кажњена. мађије своје Калине, да она по сведневно распру, кавгу и крађу по кући чини; нити да хоће да се са њима живети склони.

На представљену тужбу предреченог Атанаска, суочивши суд овај обтужену Калину у присуствију селски кметова, који кметови, пошто су тужбу тужитеља у свему за истину осведочили; суд је овај по решењу свом за њено сасвим рђаво у кући поступање преко окружног Начелничества с 20 штапа казнити дао. (8. август. Бр. 845).

257. По одношењу Начелничества окружја овог од 12 тек. Кажњен, што није мес. Бр. 1384 Живојн Јовић, житељ села Затоња хтео да носи званачно писмо примити нити даље га до села Кисилева, које је на началника среза рамско-пекског атресирато било, однети; но још преко тога да је непристојно кмета свога псовао. Суд овај призвати дао обтуженог, који пошто је у данашњем заседанију суда овог кривицу своју признао; суд је по решенију свом обтуженога по 4 дневном уапшењу с 25 штапа преко окружног начелничества казнити дао. (17. август. Бр. 855).

258. Богдан Милосављевић трговац и житељ пожаревачки предстао је суду овом тужећи се, да га је слуга његов Милош Милованов из Смољинца без времена и самовољно неимајући ни-

каквог узрока оставио, и да на блага позивања његова повратити се, — да га до времена погођеног служи, отриче. Кажњен, што је газду пре времена оставио е тим, да газду погођено време дослужи.

На представљену тужбу предреченог Богдана, суд је овај обтуженог печатом својим позвати дао па пошто он ни на позивање судејско доћи није хтео; суд је обтуженог Милоша редовним судејским путем добавити дао; и у данашњем свом заседанију решио је, да Милош свог газду до времена погођеног, кад га је без узрока оставио одслужити има, по том га је с 20 штапа за продрзливост и упорност преко окружног начелничества казнити дао. (22 август Бр. 863).

259. По известију примирителног суда села Топонице, да је Миросава жена Марка Милункића, сељака његовог, понापивши се кмета селског Милоша Ђорђевића безсрамно псовала и сваком погрдом изружила; суд је овај речену Миросаву за неваљало њено владање, упорност и преступленије преко окр. начелничества с 15 штапа казнити дао. (31. август. Бр. 884).

260. Гојко Стојковић из Воилова — представ суду овом предложио је тужбу противу Милоша Бранковића из Неправедан напад Сладинца, да је речени тражећи неки мал од њега и повреда части. за који су они 20 и више година подељени већ један пут код кметова и спајје судили се, на њега с псовком и сваког погрдом нападао.

На представљену тужбу предреченог Гојка суочивши суд обтуженог Милоша у присуствију месни кметова, који тужбу тужитељеву за истину осведочивши придодали су, да је већ један пут Милошу запређено било, да Гојка неправедно не напада због чега је и кажњен био; суд је решио, да се по довољному сведочанству Милош у напредак нигда не усуди Гојка за ни какви мал узнемиравати, а што је Гојка неправедно нападао и псовао с 20 штапа је преко окружног начелничества кажњен. (1. септембра Бр. 886.)

261. С одношењем својим Начелство окружија пожаревачког, од 30 пр. м. пославши овоме суду Радула Кажњени што су шуму секли и гулили. Думитрашковог, Јована Трајкиног, Мијајла Јовановог, Гаврила бећара, Николу Пауновог, и Пауна Јовиног из Дубоке, Страина Јованова из Нереснице известило је суд, да су предречени у села њиовог шуми гору без ичије препите секли и гулили; на које представленије предпохваљеног Начелничества, пошто су обтужени кривицу своју признали, суд их овај за преступленије њиово по 5 дневном уапшењу и то Траила

Адамовог из Нереснице и Пауна Јовановог, мање окривљене с 25 а проче друштво њиово с 30 штапа преко окружног начелничества казнити дао. (5. септембра. Бр. 894.)

262. Радивоја Ковачевића из Калишта и Здравка Петковића Покушај да из апса из Буровца, који су при суду овому због крађе побегну. уапшени бивши, усудили се преко ноћ апс поткопавати и разваљивати суд је овај као већ осведочене крадљивце за преступљеније по са 30 штапа казнити дао. (20. септембра. Бр. 910.)

263. Кметови села Курјача представши суду овом предло-Увреда кмета жили су тужбу противу Михајла Момировића, сељака свог, да је речени покрај своје до сад указиване кметовима непокорности усудио се председатеља његовог примирителног суда Ђуру Стевиног свадивши се с њим за косе увативши се.

На представљену тужбу предречени кметова суочивши суд оптуженог Мијајла, који пошто је кривицу своју признао, суд је овај Мијајла по 7 дневном уапшењу с 30 штапа преко окружног Начелничества казнити дао. (26. септембра. Бр. 918.)

264. Кметови села Буровца представши суду овому предали Осуђен на казну, су Раицу Првулова сељака свог показивајући, да и да врати украдено јаре. су у истраживању неки по селу њиовому крађа дознали, да је речени Раица једно јаре украо; који пошто је пред судом овим кривицу своју признао; суд је решио, да осведочени крадљивац Раица за украђено јаре притежатељу друго врати, потом га је по 13 дневном уапшењу, као више пута у крађи уваћеног, с 25 штапа 3 т. м. преко окружног начелничества казнити дао. (10. октобар. Бр. 930.)

265. Стеван Петровић из Пољане предстао је суду овому с тужбом противу Дамњана Грујина из Влашког Дола да је дознао да даје речени његово назиме увативши заклао и појео; који до сад докаати жели, да је од његови свиња назиме ухватио и заклао.

На представљену тужбу предреченог тужитеља, суочивши И ако нема доказа, суд овај оптуженог Дамњана у присут. кмета Вл. да је учинио крађу Долског Траила Јанкова, који кмет пошто је покнади, пошто је више пута у младости његовом онаквог назимета није било, какво је оптужени у пољу убивши и покрај њега прошавши у торби пронео, а при том и оптужени, премда кривицу своју признати није хотео, показавши да се заклету не може нити хоће за једно назиме његово да је; суд је решио, да оптужени, који

је више пута у младости у крађи ваћан био, ако се довољно и осведочити није могао, да је сад прасе украсти морао, кад је се изјаснио, да се за тако заклету не може, пошто 4 дневни апс одлежао, тужитељу за заклано и поједено прасе друго врати. (16. октобар. Бр. 936.)

266. С одношењем својим од 19. т. м. Кр. 3129 начелничество окружија овог пославши суду овом Стоку Кажњен, што је говорио, да су житељи пожаревачки осталим својим сељанима распру са житељима по-књаза протерали. жаревачким због раселенија, желећи на старо место своје повратити се — имајући усудио се неким одабраним житељима пожаревачким јавно у лице показати, да су они и њима подобни бив. кнеза протерали о чему суд уверивши се оптуженога је Стоку за продрзљивост, пошто је 3 дневни апс одлежао с 15 штапа преко окружног начелничества казнити дао. (23. октобра Бр. 940.)

267. Ивко Рајковић са женом Стефана Гајовића сељака свог Маријом од пре времена блудочинствујући дого- Кажњена, што је вори се с истим те речена Марија оставивши свог кућу напустила и мужа и кућу с њим скитати се отпочне, и потом ље побећи. с истим за у Тесарију пребећи наумивши, буду уваћени и суду овому предати, који у данашњем заседанију ништа за изговор не имајући, пошто су кривицу своју добровољно признали, суд је овај с реченом Маријом мужа њеног Стефана суочити дао, који Стефан, пошто је изјавио, да жену своју Марију к себи ипак прими, суд је решио, да се Марија за преступљеније њено по 8 дневном уапшењу с 25 камџија, а Ивко у два ма са по 25 штапа казни, по коме је решенију Марија преко окружног начелничества с 25 камџија кажњена, мужу свом предата и слободна отпуштена а Ивко с 25 штапа кажњен ипак је под апс стављен до даљега одредењенија. (28. новембар. Бр. 977.)

268. По одношењу начелничества окружја пожаревачког од 28. новембра т. г. Бр. 2796 осведочено, да су Горосеча. Илија Борђица, Јова Карабаш, Јанко Павловић, Јован Лушкић, Луиша Јанковић, Сима Сикируша и Траило Лупшић, житељи села Осанице, истино у шуми манастира Витовнице 62 букве, после учињеног комисијом синорења, без ичије преште посекали, суд је овај у данашњем свом заседанију, пошто су и сами оптужени за самовољну и навалице учињену шуму манастира Витовнице штету за свако дрво по 1 цванџик т. ј. 62 цванџика манастиру наплате потом је оптужене за преступљеније њиово по 15 дневном уап-

шењу с по 25 штапа преко начелничества казнити дао. (12. декембра. Бр. 989.)

269. Примивши суд овај прикључено овде под ./. оригинално Новог председника, који је изабран незаконо и под обећањем, да ће село јевтиније од старог служити и кметове, које је он сам изабрао, збацити; председника за то са 50, кметове са 25 штапова казнити; а бивше кметове у дужност увести.

отношеније начелничества овог од 8 т. м. Бр. 2745, којим оно по рапорту начелника среза рамско-пекског господина Петра Стојковића јавља, да кад овај с начелником срмлавског господином Петром Ђирковићем у Берању изаслан тербу између житеља селана села Берање и Бара, због неке шуме извидити отишао, да је к њима за ручком седећи наметнути председатељ примирителног суда села Смољинца Јевта Пантић, ради сведочења у предмету исте парнице позвани, приспевши, у кућу ишао и њи упорно позвавши реко им, да не седе ваздан већ да пођу, па пошто му је опоменути г. Ђирковић одговорио, да донде устати неће, док им момци њпови који су тек ручати започели, ручак не сврше, на које да је предречени Јевта усудио се г. Ђирковићу одговорити, да му је данас пало шака, да му може шта хоће изговорити, а он да мора прогутати и да му ништа не сме чинити, по коме прецирању кад су дело ради кога су у Берању отишли развидили и отуд у Смољинац дошли, да је при вечери г. Стојковић опоменутог Јевту питао, зашто кућу у којој ће примирителни суд села Смољинца заседаније држати и апсану не почне градити, на које да је одговорио му, да кад досадашњи председатељ њиов примирителног суда Стојић Селаковић градио није, да и он то зло градити започети неће и да су ове преднаведене противне речи Јевтом, г. Ђирковићу и г. Стојковићу истинито изговорене, то да ће моћи председатељ примирителног суда Андреја Богдановић и Сима Марковић из Брадараца и трг. Богдан Радојковић, у присуству који је Јевта преднаведене речи говорио, осведочити; за које да би суд овај совршено уверити се могао, призвати је дао предреченог Андреју, Симу и Богдана, од којих прва двојца т. ј. Андреја и Сима, пошто су да је Јевта г. Ђирковићу у Берањи при ручку, а Богдан, да је исти Јевта г. Стојковићу у Смољинцу при вечери, истинито као што горе изложено стоји противне речи изговорио осведочили совршено; суд је овај упитао остале одабране житеље Смољиначке због тербе с касидолцима кључа (земље) дошавше, зашто се честоменути Јевта у преднаведеном одношенију начелничества овог напоменути председатељем примирителног суда села Смољинца именује, који пошто

су одговорили, да је исти Јевта пред прошли Митровдан скупивши неколико сељана њима изјавио, да ће он село јевтиније служити и да од сваке главе неће више но по 1 гр. тражити; следователно да позову свог примирителног суда председатеља, који је се и тако изјаснио био, да немајући задруге у кући не може служити и да му јаве, да ће он од сад у место њега служити, но заклети председатељ Стојић Салаковић, имајући тада госте, пошто је изјавио, да доћи не може, да је Јевта себе за председатеља огласавши и Алдумаш пијући и нове чланове себе изабрао, а заклете чланове избацио не хотевши Перу Миљкова заклетог члена, који је у том избору присуствовао ни запитати желили и у напредак служити, и овако Јевта себе за председатеља наименовавши и 2 нова члена а имено Рајка Јанкова и Стојадина Лазарова поставивши да је до данас селу њиову судио без сваког у том смотрењу претпјатствија или чињеног испита.

По оваквому показивању одабрани житеља смољиначки, питани заклети бивши председатељ примирителног суда села Смољинца Стојић Селаковић показао је, да је истинито један пут он летос пред сељаком својим Милованом Грчићем, да му је тешко селску службу одправљати показао, но да сад на овај избор позвавши га ништа друго одговорио није, но да имајући госте доћи не може, и на то да је Јевта себе за председатеља огласивши и нове себи чланове изабрао ништа на заклете чланове не сматрајући нити њи жели дал бар они службу продужити, показујући, о ком Јевтином избору да је он надлежног среског начелника одмах известно, и од тог времена да он ни бивше друштво његово — заклети чланови — ништа више питани ни од кога били нису већ да је Јевта са своји новоизабрани чланови у селу за распре селске судио. По овому питању бивши заклети председатељ Стојић и његово бивше друштво чланови примирителног суда Пера Миљков и Стојић Веселинов јели нови изабрани председатељ, с друштвом својим, членовима садашњим на званије заклетву званичну као што су и они, положио? одговорили су, да ни један од њих заклетву положио до сад није, нити да им је познато, јели њима од кога наложено било, да они таково положе.

Овако суд о преднаведеном непоретку известивши се, суочити је дао незаклетог председатеља Јевту и чланове његове Рајка и Стојадина, од којих Јевта, што се горенаведени противни речи њим, предреченим среским начелницима, изговорени тиче, признавајући, за изговор узима, да је он то као у шали изговорио и да

није знао, да ће до овог доћи; а за председа теља примирителног суда за то да је стао што је чути могао, да је бивши председа тељ жалио се, да не може службу — што је у кући једин испољ навати, и овим поводом од повише сељана за председа теља он изабран, да је и нове себи членове изабрао, због тога што су се неки од сељана жалили на њи, да су неправедни о затворени били; Рајко пак и Стојадин, кметови Јевтом изабрани, ништа друго показати нису могли, но да су при пијењу алдумаша од Јевте и неколико сељака за чланове примирителног суда, наименовани, звања тог примили се.

Узевши суд у данашњем своме заседанију цели произседши у селу Смољинцу непоредак, који је лако повод и осталим сељанима дати могао? кому непоретку јасно се из свега види да је Јевта повод дао, што је обећањем својим, да ће јевтиније село т. ј. да му свака данак плаћајућа глава 1 грош плаћа служити, неколико сељана на своју страну придобивши себе за председа теља, а Рајка и Стојадина за членове примирителног суда огласио; решио је, да се Јевта као незаконити председа тељ у два ма с по 25 штапа казни, једно што је неупутно г. Ђирковића нападао, и како њему тако и г. Стојковићу среским началницима противне речи чест њиову нарушавати изговарати усудио се, а чланови њим изабрани, да се с по 25 штапа казне, па да се бивши заклети председа тељ и његови членови у званије опет поставе, ког су неправедно и недопуштеним начином лишили. (15. декембар. Бр. 998).

1 8 4 1

270. Начелничество округа с одношенијем својим од 28. и Противу благопра- 31. пр. мес. Бр. 266 и 321 пославши суду овом вија.

Пауна Јаношевића из Осанице сељака и зета његовог Пауна Јовановића, сељака из Магудице с дјевојком Јаном, ћерју Јована Лушеја из истог села Магудице, јавља, да је Паун Јовановић као ожењен човек, оставивши своју жену, саставио се између 4 и 5 пр. м. с истом девојком, покравши сестри својој хаљине некуд као блудник одбегао, да је код зета свог с истом дјевојком наведеног Пауна Јаношева за 2 ноћи код куће а једну ноћ на салашу прибежиште нашао, па потом да га је исти Јаношевић Паун к другом зету Јанку Грујином у село Крепољин испратио, а о том ником у селу свом не јавио.

По оваком известију суд је овај Пауна Јовановића с дјевојком Јаном суочити дао при коме кад су они без икаква изговора признали,

да су се у јавно блудство упустили и које куд скитали, а Паун Јаношев признавши, да су заиста код њега долазили и 3 ноћи ноћили, но под изговором тим, да је Паун Јованов речену девојку водио за кога гођ да уда, нашао их је све троје криве, по чему је и пресудио: да Паун Јованов као нарушитељ закона християнског, оставивши жену своју без икакве мане блудући почео 1 месец дана у гвожђу на руци и нози при суду овом робује, да му се у почетку 25, а при свршетку робије 25, свега 50 штапа, удари а Јанко да се с 25 штапа казни и отпусти; Паун пак Јаношев да се 3 дневном апсом само казни будући је болан и с том казном отпусти (1. фебруара. Бр. 27).

271. Будући да начелничество окр. овог с одношенијем својим од 31. пр. м. Бр. 185 у одговору на писмо суда за убиство на смрт овог од 20 пр. м. Бр. 38 повративши суду овом оеуђен и на точак оригиналну пресуду над Петром Марковим Бабићем ^{дигнут.} из Лазнице, сељаком и човекоубицом, јавља да је по истој пресуди речени Петар из пушке убијен: то се у протокол ова пресуда од слова до слова знања ради ставља:

Представленије судејско

У смотренију произведеног, Петром Марковим (Бабић) из села Лазнице округа пожаревачког 12 јула т. г. убиства над сељакком својим Јанком Пауњевим, као што следује:

Начелничество окружја овог с одношенијем својим од 24. августа т. г. Бр. 3385 пославши суду овом Петра Маркова — Бабића из села Лазнице окр. овог изјавило је, да је исти Петар свог сељака и комшију Јанка Пауњева из пушке на место убио и по овом таки одбегао и после 5 недеља дана у окружју црно-речком, у срезу Вржогрначком уваћен и к њему доведен.

Предречени убица Петар почем је, као што и приклученији овде под /. испит гласи признао да је с комшијом својим Јанком Талом прошле године уговор чинао, да њему Јанко ливаду своју од три косе траве уступи за потребу своју покосити, а он пак за ово, да му једну кућицу начини, или ако ово не учини, а оно 13 цванцика да му даде. По овом уговору Петар је ливаду Јанкову за своју потребу покосио и Јанку кућицу, но не сасвим направио; и због ове не доправке у четвртак после полу дана (12 јулија) дође Јанко Тале и Јован Журжа кући Петровој, које Петар дочека и ракијом угости, и овако пијући ракију вопроси Јанко Тале Петра, зашто му по уговору кућицу не догради но се мора

под туђим стрејама пребијати? Петар му на ово возрази; да је по уговору начинио, а њему ако није повољно, а он нека доправља. Јанко с одговором овим не бивши задовољан, но рекне: ти мени дај 13 цванцика а ону кућицу узми теби и Петар се на ово склони и новце даде. У ово исто време дође и Јанко Паунов и дознавши да је Петар новце Јанку дао, он рекне: а зашто Петре тако чиниш с оваким старим човеком, зашто му кућицу не доправиш, но се мора по туђим кућама да скита; он, да је моје памети, он ти не би новце ни узео, но би му ти морао кућицу направити: не погодно ти самном, пак би видео, како би од мене прошао, знај да би ти и нос и уши за превару одрезао, и по изговору овом кући својој отиде а за њим и остала двојица. Петар због овог возраженија Јанкова наштавши се Јанко увређен отиде у механу и добро се понатије, пак у сами сутон кући својој дође, дугу пушку узме и отиде Јанковој кући, ког заставиши са женом и децом при вечери на место убије, пак онда у помрчину утече и после 5 недеља у срезу вржогрнском од сељака ухваћен и редовним путем у суд овај доведен буде. Суд је овај у данашњем држаном заседанију решио: да се преступник Петар изван села свога пред народом из пушке убије и тело да му се на точак, ради огледа народу стави, и после 6 недеља дана скине и закопа. —

(1. фебруара 1841 год. Бр. 28).

Хотја је убица Петар Марковић Бабић, погибшим од њега сељаком и суседом му Јанком Пауновим по смислу изследовања и предстојеће пресуде суда окружја пожаревачког, због тамонаведени неколико увређењу његовому, клонећи се последњим изговорени му речи у јарост доведен бити мого, при свему, будући му је надлежало у тому тражити удовлетворење законим путем, и код надлежне власти и то удовлетворење сходно кривци Јанковој, а не сам себи таково и то на оваки беззакони и ужасни начин чинити и човека самовласно живота лишити, пресуду окр. суда у том смислу изречену, да исти убица изван свега села пред суседним народом пушком убијен и на точак бачен, а по истеченију 6 недеља скинут и закопан буде суд апелациони одобрава с том само изменом, да се казна ова над Петром главному друму у срезу омољском у близу Лазнице изврши, и да му тело на точку остане, док се не распадне. (18. новембра 1841. Бр. 900).

Преднаведена пресуда окр. суда да се изврши.

11. децембра 1841 год.
в Бр. 2491.

Мих. М. Обреновић
књаз ерски.

272. Будући се из испита над Митом Ђорђевићем, из Вел. Градишта и Јордањем Београђанином чинени а због крађе из не- ни с које друге стране до сад доказати није могло достатка доказа ослобођен. да су ова двојица 2250 цванцика, који су Анастасу Филиповићу, трговцу смедеревском у Вел. Градишту у кафани Петра Ђорђевића 22. новембра 1839 године украдени и на које је он с кметовима вел. градишким крађе подозрења бацио, украли, то апелациони суд пресуду окр. суда над наведеним оптуженима у апсу наодећима се под 22. пр. м. Бр. 126 у том смислу изречену: »да се Јордањи од подозрења крађе ове заклетвом опере, на Миша да је дужан онда штету у кафани његовој умершем Анастасу причиниену подмирити и то за то што је он на ствари свога мусафира дужан био позор имати, у рассмотреније узевши и побуђеније ово суда као безместно по томе, што он новце своје Миши кафеџији на чување није био предао, и што их је зато сам чувати био дужан одбацивши исту преиначује и пресуђује, да се оба преднаведена оптужени Миша и Јордањи из недостатка сведочанства из апса слободни отпусте, и да их умершег тужитеља син у призренију наведене крађе донде, докле бољег сведочанства не нађе узнемиравати не може. (21 Фебр. 41 Бр. 56. 21 јунија 841 Бр. 468).

273. Краја Јованов из Магудице и жена његова Митра са сином својим Симеоном предстали суду овом, и осуђен за увреду обоје жалбу на сина свога Симеона представили, нанесену родитељима. како од њи преко датог му дела имања прошле године, кад се је од њих оделио, опет наново од њихова имања истражава, а будући да му они за живота свога нису ради више дати него као и осталим трима синовима својима, који су се од њи оделили, то да их обоје бије, псује и ружи, моле, да би му се предел његовом беснилу положио. Признавши Симеон погрешку своју, решио је суд овај у држаном заседању своме; да Симеон за преступленије своје с 50 штапа у два ма казњен буде и 30 дана у апсу окован пребуде, и по издржанију апса крепко да се обвеже, да те унапредак од поискавања имања за живота родитеља својих одустати и родитеље своје као добри син почитовати. (25 фебруара 841 Бр. 60).

274. Над Стојадином Рашићем из села Кравља Дола окр. пожаревачког чрезвичайном над бунтовницима судом Казњен што је 23 т. г. изречен. склон к побуну.

Почем се из држаног над њим судског испита дознало, да је он у прошлој побуни умешан био, за то што је сам по својој

вољи више пута у Топчидер трајућој тамо народној скупштини долазио и онде шпионирајући мутно, пак се оданде опет својој кући враћао — што је к тому, кад је у Топчидеру дознао, да се пожаревачка побунила, преко заповести окружног начелника пожаревачког г. Мијајла Ђорђевића, да се оданде никуд не миче, но онде да остане, дерзно бунтовницима на сусрет отићи и саставивши се с њима у Гроцкој, са истима у Топчидер поћи, показивши тим, да је истој побуни, сасвим наклоњен био: то чрезвичајним над бунтовницима суд пресуђује, да он од дана изречене пресуде 6 месеци у окови при окружном суду пожаревачком на робији пребуде и да му се 50 штапа при почетку, а 50 при свршетку робије одари па по том слободан да се кући пусти (К. Бр. 14 23 Септембра 840 у Крагујевцу).

Будући се по гласу испита над горе поменутим Стојадином држаног овде прикљученог а ни с које друге стране дознати није могло, да је он за време бављења свога на скупштини у Топчидеру мутно, или какове планове за потом изродившу се побуну ковао, то му Апелациони суд бављење ово на скупштини ни у какву кривицу приписати не може, потоме што никакве рђаве следи са собом донело није, касателно пак онога поступка, што је са скупштине пошавши, и у Гроцкој са бунтовницима саставши се, истима се придружити и опет к Топчидеру вратити дерзнуо, налази да је совершенно крив и да је к истој побуни сасвим наклон био, тим више, што је он на скупштини бивши добро знао, да Књаз ни у каквој опасности није, ни чим мање сматрајући Апелациони суд и на то обстојатељство, што он на ову побуну никога позивао није, и што се по томе као главни виновник такве сматрати не може из овога призренија чрезвичајним судом над њиме изречену пресуду преиначава и пресуђује, да он од дана обнародованија ове пресуде три месеца дана при окружном суду на робији пребуде, да му се у почетку 30 штапа а при свршетку такођер 30 штапа ударе и по том слободан отпусти се. (Бр. 849 4. октобра 1840 год. у Крагујевцу). (18. Марта. 1841. Бр. 97).

Помиловање.

У место два пут по 30 штапа, да се осуђеном само по издржанију одсуђене му робије, 30 штапа удари, у осталом се одобрава преднаведена апелационим судом изречена пресуда.

Мих. М. Обреновић
књаз ерпеки.

(12. новембра 1841 г. у Крагујевцу Бр. 2217).

275. Над Стојићем Ђорићем из Смољинца, окр. пожаревачког чрезвичајни над бунтовницима одређеним судом Кажњени због побуне четири околних села.
23. т. м. изречена.

За то, што је у прошлој побуни, која је на обореније правителства нашег тежила умешан и учасником био, по свршеном над њим испиту и осведочној кривици његовој због тога, што је по устменој поруки среског начелника моравског окруж. пожаревачког Петра Илијића преко суруције испорученој му Стоку Бекинца, начелнику Рјечко звиждском истог окружја Петру Миловановићу одслано, да овај у повереном му срезу народ одма на оружје подигне и с њим к Пожаревцу поита; друго што је и сам четири околна села побунио и на оружје подигао, па с овим побуњеним народом и другим бунтовницима мешавши се, од своје куће са злим намерењем пошао, чрезвичајни над бунтовницима суд пресуђује: да он као прави бунтовник, и општег мира нарушитељ, половину године од дана изреченија пресуде при надлежном суду пожаревачком у окови на робији пребуде, и да се у почетку робије с 50 а по свршетку такође са 50 штапа телесно казни, па потом да се кући својој слободан отпусти (КБр. 13. 23. септембра 1840 г. у Крагујевцу). (21. март. Бр. 102).

Преднаведену пресуду апелациони суд у расмотреније узевши исту као основану, по целом пространству њеном совершенно одобрава. (4. октобра 1841 г. у Крагујевцу Бр. 848).

Пресуда ова у свему одобрава се, с тим само помиловањем да се преступнику место одређене му телесне казни у два пута по 50 штапа, по 25 штапа удари. (12. новембра 1841 г. Бр. 2204).

Мих. М. Обреновић
књаз ерпеки.

276. Над Живком Николићем Добрићем родом из села Добриће окружја пожаревачког а иначе поданик због увреде књаза књажевства Влахијског окружним овдашњим судом кажњен и протеран.
8. априлија 1841 год. изречена.

Будући да су слушатељи његови противу саме Височашне светлости милостивејшег господара и књаза нашега хулителни речи Павле Баба Милић, Стојић Норић и Стојадин Ранчик још под 1. пр. марта т. г. кад је он Живко Николић из собе судејске, гди је позван био, да саслуша изречену му судом овим у смотренију парнице његове за неко дућанско у Пожаревцу, под дућаном његовим, лежеће у притјезанију Ђоке Савића Пожаревљанина место пресуду изишао и у собу гди су три именована лица под при-

смотром били, јапунце своје, које је сврнувши се код њих, кад је к суду да предстане пошао, оставио био да узме, и на вопрошеније једног од налазећих се у истој соби лица а имено Павле баба Милиног који га је запрочио? Окончали брат Живко једаред твоју теранцију, усудио се противу самог светлејшег и милости-вејшег господара и књаза нашег хулителне речи изговорити и по том огрнуши јапунце своје из собе изишао у исти сахат кад је повторително због наведени хулителни речи позван к суду предстао не само прву и исти час саслушања сочињену њишу писмену сведоџбу сврх хуленија његовог суду овом поднели но и при суочењу с њиме у пуном заседанију суда овог у очи му показали устмено т. ј. да је он Живко на вопрошеније предименованог Павла огртајући своје јапунце и стојећи на патосу одговорио овим речма: »ништа, и сад видим да књаз лаже, морам ићи у Крагујевац и два пут ћу му казати, зашто издаје правила у народ кад по правилима не суди, него вара свет, пак онда ништољем у груди, тако треба да се одсад ради на ко буде јачи«, које он извијајући оправдањем својим, на једну од наведених хулителних речи признати није хтео.

О чему је суд овај нашавши се с изговоренима пред њим хулителнима противу височајше власти, речма, увређен и у смотрењу том побуђен обратити се у исти час не задржано по устројенију дужности своји члана 9-ог с понизним рапортом својим и с прилогом писмене сврх исти речи сведоџбе, Високому Апелационому суду од ког и скорији одговор под 5-м марта т. г. с тим високим налогом добије, да реченог Живка ипак с прама повраћене му оне писмене сведоџбе на испит предузме и на правди основану пресуду своју изрече и такову Високоме Апелационом суду на прогтреније поднесе, као што је то неотложно поступио и под 12-ог марта т. г. у рапорту свом с опширним изјасненијем својим на високо благоразмотреније поднео му.

На које је пак и повторително с високим предписанијем од 15 марта високи налог суд овај у смотренију оглашеног противу височајше власти и личности хулитеља добио, да остављене у писменој сведоџби сведока формално закуне и по томе нову пресуду своју изрече, а при том и извести се, је ли речени Живко подаником влашким постао или не.

Суд је овај дао спроводително с предписанијем својим 7 т. м. априлија преко надлежног овдашње вароши г. пароха и протпресвитера сва три именована у наведеном сведочанству лица у

цркви овдашњој формално у присуствију једног свог члена, да се на сва она питања, која ће им суд предложити по правди по души својој закуну, као што су то и драговољно учинили и по учињеној заклетви суду овом ипак предстали и на питање судејско у смотренију наведени и њима према подказанима хулителнима од Живка Николића, Добрица, речима, како првим свободним откривенијем њиховим и вторим на питање судејско казивањем тако и сада по трећи пут ипак у присуствију реченог Живка једнаким њиховим одговарањем у држаном заседанију суда овог, казаше му све његове хулителне преднаведене, противу височајше власти, речи у очи његове и то с тим додатком, да не само у овдашњој цркви што су положили сврх реченог саслушања заклетву своју но и по свима црквама и манастирима књажевству србском наодећим се, свагда готови су а наведеном саслушању заклетву своју положити. Но речени Живко ни пак преступленије своје признати никако хтео није. А при том и на судејско питање је ли он подаником влашким или не. Изјаснио се је тако, да јест, и да се још није поданства влашког одреко, и да је само сродство своје живећи му овде видети у књажевство Србије дошао и да би од чега ни буд учестије од очевине своје добити могло, па најпосле ако би и милост ухлебленија каквог на прошенија своја, да се и пак у књажевство Српско вратити добити могло. Узевши суд овај у држаном данас заседанију свом у призреније дрзновено изречене реченим Живком Николићем противу саме височајше, светлејшег Господара и књаза нашег, личности, хулителне речи његове, ако их он и неће драговољно да призна.

То по уваженију формалне заклетве трију предименованих сведока с којима је ипак речени Живко суочен и по изјасненију обе стране, да нити су они с њиме, нити пак он с њима никад у никаквој завади и омрази били, но само што се је он, из незадовољства прочитане му у суду пресуде, свирепо разгњевио био и дрзвеније себи узео, и наведене хулителне речи противу височајше власти изреко. Сматра га као преступника и верховне на ше власти хулитеља решио је, да од дана уапшења његовог рачунећи 6 месеци у окову и у апсу код суда овог одлежи и по изреченој овој пресуди с 50 штапова по телу казни се у почетку а по издржанију 6-томесечног апса ипак с 50 штапова казњен изван отечества Србије протеран буде. (8. априла 1841 г. Бр. 107).

277. Начелство окружја овог с одношенијем својим од 11. т. м. Бр. 1352 пославши суду овом Јанка Николића и Стојадина

Милосављевића из Рашанца, заједно са девојкама Станом, кћерју Брак између срод- удовице Марице, Јаном, кћерју Војина Илића из ника удругојземљи истога села тако и Леку Стојимировића трговца извршен не важи и кажњив је. из Кисилева, Иву Обретковића и Стојића Јовића из Тополовника, изјавило је, да је Јанко још зимус испросио, Стану, а Стојадин Анку, но због неког сродства, да и духовна власт вјенчати није могла; а они сад између 6 и 7 т. м. договоре се с Леком Стојимировићем и овај им се пред Илијом Василикиним дедом Анином обећа људе наћи, да и сви четворо у аустријску страну превезу, пак тамо да се и вјенчају, и по вјенчању опет овамо да се поврате; по коме уговору, да су и Иво Обретковић Стојадин Милосављевић и Стеван Филиповић превезли и у Аустрију и обратно овамо.

Сва гореописана лица признавши сваки своју кривицу суд је овај у држаном заседанију своје пресудио, да се Јанко и Стојадин сваки с 25 штапа по телу казне и месец дана под апсом у окову пребуду, Стана и Ана свака с 20 камџија и тако по издржанију казни родитељима у руке теслиме, Лека Стојимировић који је на молбу Јанкову и Илије Василикиног одобрио и одговорио да могу у Аустрију прећи а не хотјео о предмету овом својој надлежној власти јавити, да 12 дана у апсу пребуде, Илија Василикин због старости своје с 15 а Ивко Обретков, Стојић Јовић и Стеван Филиповић сваки с 25 штапа да се казне и отпусте тако својим кућама. (16. априлија. 1841 год. Бр. 117.)

278. Начелничество окружја овог с одношенијем својим од Послуга са животи- 14. тек. м. Бр. 1384 пославши суду овом Крсту љама без одобрења Срећковића из Јошанице и Стојана Бугарина из оног чија је, кажњиво је дело. Трновча, изјавило је, да је зимус око светог Николе дошао Крста у село Арнаут-Поповац своме брату Рајку, и коња свога код салаша Рајковог пустио, а Стојан прошавши поред салаша, без ичијег препита или дозвољења увати коња и одјаши у Свилајнац и осми дан на исто место доведе и остави. Крста не знавши ко му је коња украо, за све време означено принуђен бејаше по целој оној околини тражити, трошити и дангубити.

Признавши Стојан гореизложено приступленије своје и будући да се је са Крстом за трошак и дангубу подмирио, то га је суд овај у држаном данашњем заседанију осудио, да се с 25 штапа по телу казни и по овоме слободан кући отпусти. (16. априлија. 1741 Бр. 118.)

279. Начелничество овдашње с одношенијем својим од 16 т. м. Бр. 1407 пославши суду овом Јанка Цакића, Нарушавање пох- меанџију Младена грнчара и Цајка грнчара изја- ног спокојства. вило је, да је помоћник истога начелства г. штапс капетан Ацо Протић посредством овдашњег примирителног суда противу поменуте троице тужбу, а нарочито противу Јованче Цакића представио, како га често с његови рђавим поступком, као компија с меаном, ноћу обезпокојава а особито између 15 и 16 т. м. који је не само предречену двоицу но и још неколико јединомисленика своји сабрао и толико продрзљивошћу и безобразјем својим у његову авлију заједно са свирцем ући и играти и уз игру викати и лармати у 3 сата ноћи усудио се; због чега да немогавши не само он но и његово семејство са сном наслаждавати се принуђен био из постеле устати и из своје и авлије растерати.

Признавши обтужени а нарочито Јованча погрјешку своју у данашњем држаном заседанију решио је суд овај, да се Јованча с 25 а Младен и Цајко сваки са по 20 штапа, посредством овдашњег Начелничества по телу казне и слободни кућама отпусте (17 априлија Бр. 123).

280. Начелничество ово с одношенијем својим од 13 т. м. Бр. 1897 пославши суду овом Живана Стојимиро- Увреда власти. вића, Јована Јанковића. Стојана Матина, Лазара Крајнца и Радула Гајинића из села Турције изјавило је, да му је срески начелник рапортирао, да су сад на Спасов дан кметове своје непристојно псовали истеривали и неке им рачуне онако пијани о заветини својој истраживали и осим свега овог, да су кмета и за косе вукли и гурали.

Представши данас сви петорица пред лице суда овог и признавши своје и ничим другим немогавши се изговорити, развје пијанством, сирјеч, да ово не би учинили, да нису напили били, ничим мање, узевши суд ово њихово непристојно и смело дрзновеније противу своје претпостављене власти у судејско расужденије, у данашњем заседанију своје пресудио, да се Живан, Јован Стојан и Лазар сваки с 30 а Радул с 25 штапа по телу казне и по овом кућама отпусте. (14 Маја Бр. 174).

281. Начелничество окружја овог с одношенијем својим од 26 т. м. Бр. 2085 с прикљученим рапортом начал- Прељуба, подвод- ника среза млавског пославши суду овом Павла ништво и побаци- Рошкића, Мијата Будимировића, Јову Кокорића, вање детета. Павла Мартиновића, и Јаноша Мусију, из села Мелнице заједно

с дјевицом Миљом, кћерју Николића Малића из села Мелнице доставило је, да су Павле Рошкић и Мијат Будимировић из Мелнице и Јово Кокорић, из Кладурова блудочинствовали с дјевицом Миљом од који да је затруднила и дете женско, но нерочно (: петомесечно :) мртво побацила, а Павле Мартиновић, као брат од стрица Миљин и Јанош Мусија, комшија њених, да су подводачи у овом незаконију били.

Преставши сви оптужени заједно с мјесним кметовима суду овом, и признавши сви шесторо погрешку своју, и будући да дјевица није могла знати од ког је затруднила, но само је у толико доказивала, да је о Митрову дне, трудна остала и да је дете о воскресенију не осетивши га жива у себи побацила, то је суд у данашњем свом заседанију решио, да се, како прелјубочинци, тако и подводници њиови за пример осталима с по 30 штапа а девица Миља, која се је у овако богомрско преступленије као највећа блудница упустила с 30 камџија по телу казни, и по овом сви шесторо кућама отпусте. (26. маја. Бр. 204.)

282. Начелничество ово с одношенијем својим од 28. т. м. Бр. 2140 спроведши суду овом Брњичаре Ђорђа Пешверцовање труга, Николу Јаноша, Траила Јагодића, Петра Стојковића, Владислава Суру, Петра Бирча, Романа Пропажела, Голуба Петкова Благоја Адамова, Пауна Петкова, Дмитра Стокина, Милију Петрушка, Јевту Јаношева, Кура Трејку, Петра Трејку, Стеву Беју и Јанка Раду и за ове је изјавило, да су само со у цесарију шверцовали, Илију Петрашка, Траила Суру, Јанка Адамова, Петра Трејку, Јанка Пропажела и Благоја Терку и ови да су и со у цесарију шверцовали и људе и жене овамо и онамо, сирјеч из цесарије у ову страну превозили и опет обратно превозили, и ово све да су са знањем Ђорђа Лападата бившега кмета свога чинили.

Представши данас сви 24 лица суду овом и признавши преступленије своје, суд је у данашњем држаном заседанију своме пресудио, да се Ђорђе Петруца, Никола Јанош, Траил Јагодић, Петар Стојковић, Владислав Сурд, Петар Бирчу, Роман Пропажел Голуб Петков, Благоје Адамов, Паун Петков, Дмитар Стокин, Милија Петрушка, Јевта Јаношев, Кура Трејка, Петар Трејка, Степа Беју и Јанко Раду сваки с по 30 штапа казни и по овом слободни отпусте. Илија Петрашко, Траило Суру, Јанко Адамов, Петар Трејка, Јанко Пропажел и Благоје Трејку сваки с 50 штапа заједно с осталима с 25 почем 10 дана апс одлеже и по овом слободни да се отпусте, а Ђорђе Лападат као коловођа овог пре-

ступленија да се такође с 50 и то с 25 штапа сада с осталима а с 25 почем од данас 3 недеље дана у окоу апс одлежи, да се казни и по издржанију овог и он слободан да се отпусти. (29. маја Бр. 207).

283. Начелничество окр. ов. с одношенијем својим од 5 т. м. Бр. 2225 пославши суду овом Бранка Ивковића из Бра- За увреду кметова дарца, изјавило је, како су кметови примирителног блаже кажњен што је самац. суда истог села а именом Миленко Јовановић, председатељ Васо Николић, помоћник његов пред средским начелником својим жалбу своју на Бранка представили, због које жалбе да је начелник среза рамско-пекски Г. Мијајло Петровић, како тужитеље тако и оптуженог преслушао и с рапортом својим од 4 т. м. Бр. 412 обе му стране ради даљег поступка послао.

Представши данас и тужитељи и оптужени суду овом и испитавши суд предименоване тужитеље, који при суочењу с Бранком показаше, да се Бранко у свако сјеско дјело меша и да се њему свака сеоска уредба неповољна види, а к овом да је Миленка сомом а Васу Николића лолом називао, а к овому и Јову Спасојевића бившег кмета сеоског шеретом о чему вопрошен бивши Бранко зашто тако поступа, и зашто се као и остали сељаци његови сеоским уредбама не повинују но још сувише и своје кметове безчасти и поругателним именима назива и будући да на ова и овим подобна питања ништа за оправдање своје навести није мого; то је суд у данашњем држаном заседанију своме рјешно: да се Бранко, почем је дан и ноћ, апс одлежао с 25 штапа по тјелу казни и слободан отпусти; и ова му је казни по томе околико опредељена, што је слабог здравља и не би у стању био више штапова одржати и апса се ослобођава што је један у кући због чега би му и фамилија његова уштри трпети морала. (7. јунија. Бр. 225).

284. Начелничество окр. овог с одношенијем својим од 9, т. м. Бр. 2310 с приложеним рапортом начел. ср. Првоизабрани кметови, као незаконито моравског г. капетана Вукичевића спроведши суду збачени понова уведени у дужност овом Илију Тошцију, Николу Пауновића, Павла а нови стављени у Трицана, Радула Јованова, Ђорђа Предића, Ђорђа затвор. Радивојевића и Голуба Тошцију из села Породина изјавило је, да су ови посвађавши се са својим кметовима примирителног суда свога и без ичијег питања првоизабране, заклете и законом поретком постављене кметове из заседанија истерали и нове по своме произвољенију поставили.

Поводом жалбе горепоменуте суд је Срећка набавио и испитао, и почем је он своје преступленије признао и за оправданије своје навести није мого, ставио га је суд овај у оков и данас у засједанију своје пресудио, да се исти Срећко, почем се је овде пред мајком својом тврдо обвезао, да ће се од свију своји рђави поведенија оставити и совјету и настављенију мајчином повиновати се, с 30 штапа по тјелу казни и кући свободан отпусти. (8. августа Бр. 342.)

289. Кметови примирителног суда села Кленовника предстали суду овом са ковачем својим Стојаном Периним ци- Кажњен због задуганином, и жалбу на истога представили да се је живања и нерадње. он у име ковачког рада многима у селу њиховом задужио и да не само што радити неће и дугове своје да отаљава но даже да и одбјегава, молили за удовлетвореније.

Обтужени Стојан за оправданије своје ништа више навести не могаше, развје да постарати повјеритељима својим ове јесени радом својим одужити и да дотле никуд неће одилазити.

Да не би исти Стојан и у будуште у овакве погрјешке падао у данашњем заседанију своје пресудио, да се Стојан с 15 штапа по тјелу казни за поправку своју и по овом кући свободан отпусти. (12. августа Бр. 353.)

290. У смотренју произведеног, Тодором Мишићем из села Божевца, окружија пожаревачког, 27 новембра пр. Оцеубиство због 840 год. убијства, над поменутиим оцем својим (Ми- скотолоштва. шом Стојичевићем) као што следује.

Начелничество окружија овог с одношењем својим од 13. декембра пр. 1840 год. Бр. 3672 пославши суду овом Тодора Мишића, из села Божевца, окруж. овог с тим извјестијем, да је исти Тодор свог оца Мишу, старог око 65 година, 7 деце имејућег и више од 10 година попустившегја ускотоложество у неколико пута представљене му, од синова своји молбе, да би се реченог скаредног и безаконог грјеха, којим је њима деци, не мали стид и поруганије нанео, један пут већ оставио, и не послушавши ји ватеко га скотоложествујући, ударио, ножем, од ког ударца, болујући и после неколико дана умре и исповедивши пред кметовима и комшијама својим и признавши скаредну естраст своју, возвративши пред њима сину свом Тодору, који га је ножем убоо, опроштај и 6 декембра т. г. умро.

Преднаведенији оцеубијца Тодор, почем је као што прикључени овде под ./ испит гласи показао и признао, да има више

од 10 година од како су, не само стричевић му брат Панта но и пјеке комшије њиови и чобани затецали му оца Мишу скотоложествујућа, виђали и казивали му; па да има 5 година, од како га је он (Тодор) такође скотоложествујућа затецати почео, и никада ни једној надлежној му власти, јавити се о негодованију противу свога оца, и тужити није тео, но најпосле на сам један позив стричевића му брата Панте, који кад му је казао »да је идући к слами својој, покрај сењака њиховог, спазио гди скиде Миша (стриц његов и Тодоров отац) кучку њину с подине ваљада ће да ради с њом, одма оставио посао свој у кући а Панту пред кућом и не одговоривши му ништа; но онако распаљен гњевом обрамњачу из куће шчепао и к реченом сењаку свом поитао гди како је достигао и оца свог на кучки видио не само што је и непрескочивши у сењак одмах врљио се с носећом у руци обрамњачом на оца свог и изнад обрука по глави обрамњачом потриви га, који да се је одмах трго од скота а и скот од њега; задовољан сотим бити хтео није, нити се у случају том, наготе оца свог постидио него усугубивши гњев свој, прескочи у сењак и неприлично опсовавши оца свог с њим у коштац увативши се, потегне од свог појаса нож, бојећи се да му га како не дочепа отац, те он у оном њиовом гурању и ношању по сењаку убоде свог оца у леву сису и отргне се од њег, није тео одма прескочити из сењака; но на загнавшег се на њег већ рањеног оца свог довативши са сена рогуљицу, ударио га два пут и да није у исто тренуће ока достигао и у сењак прескочио к њима Панта Стричевић брат Тодоров и трећи ударац на своју руку дочекао може бити да би још на оном месту у сењаку с оном рогуљицом до-тукао и свршио свог оца. Узевши суд овај у данашњем држаном заседанију свом у призреније, учињено оцеубиство Тодорово и како извиђеније тако и истинито признавање његово, решио је, да се речени преступник Тодор, као оцеубилац изван села Божевца пушком убије и на оном истом месту закопа.

Браћа пак Тодорова Андреја и Матеја, равно и сви они очевидци скардног поведенија Мишиног, који су у суду овом показали, кои је од колико година, затецао га на скотовима (поменутог Мишу) као Панта Радовановић, синовац му, Стојић Дмитровић (садањи кмет примирителног суда) и Јово Ранисављевић, да се за то, што ни један надлежатељству поменутог Мише ска-радно поведеније, које је не само његовој кући и деци, но и цјелом селу њиховом на поруганије било јавити и тужити тели нису;

сваки с 30 штапа окром (Стојића Дмитровића садањег члана) по тјелу казне. А исти Стојић као кмет и член примирителног божевачког суда од званија свог да се без наказанија сбаци. Станко Стефановић пак као предсједатељ примирителног божевачког суда и Марјан Тосић член, из узрока тог, што им је одмах други дан познато било учињено убиство над Мишом и који је после тог 7 дана болујући рањен живио, што га нису одма по дужности њивој суду окруж. или начелничеству, живог (реченог Мишу Стојановића) донети дали те би ствар јасније и обстојателније иследити се могла и они оба да се са званија свог сбаце. (13. августа 1841 год. Бр. 356.)

Премда је сваки син оцу свому највеће поштованије — почитованије одавати дужан ни премда нема догађаја, у коме би или по природним или по позитивним правима особито при том случају, да отац на сина ненападне, сину дозвољено било, на оца свога напасти, и њега смртоносним ударом убити као што је у преднаведеној пресуди с Тодором Мишићем, који је оца свога Мишу Стојановића у безаконном дјелу с кучком затјекавши напао и тако изранио, да је овај по истеченију 9 дана умрети морао, случај догодио се, и премда се оцеубица смрћу казни по обичествују ничим мање сматрајући апелациони суд на то обстојатељство, што је предречени Тодор оца свог, који је по сведоџби жене његове и комшија још од пре 10 или 12 година скотоложествовати одпочео 5 година амо над кучкама затицао па је увек порок оца свога из јединственог почитанија синовијег утаивао, и благим речма да се од безаконног и богомрског дјела овог које цјелој кући њиховој част убија, једаред окане молио, и почем све молбе ништа успјети нису могле, да је при последњем овим догађају о безаконном поступку оца свога од стричевића извештен, у таку јарост, и наипаче због тога, што је он гнусним овом поведенијем својим то починио; да се 3 његова сина, који су већ дорасли, због тога до сада оженити нису могли дошао, да се је сасвим заборавити и оца свога напасти морао, даље узевши у призреније и то, што се из испита над предреченим оцеубицом, држаног не види, да је он с хотјенијем оца свога ниже очеве сисе ножем убо, од кога је смрт оцу његовом посљедовала, као што ово ни отац пред кметовима исповједио није, по чему се ни као навалични оцеубица сматрати не може, као и то, што је отац његов пред смрт своју њему погрешку и преступленије ово из свег срца опростио предречену пресуду над Тодором Мишићем изречену из наведени побуђенија

преиначава и пресуђује, да Тодор за наведено преступленије своје од дана обнородованија пресуде ове 6 година на робији пребуде у почетку године да 50 а при свршетку робије такође 50 батина прими и по томе слободан отпусти се, у осталом предречену пресуду по целом пространству њеном из наведеним у њој побуђенија совршено одобрава. (22 фебруара Бр. 201.)

Постојећу пресуду апелационог суда над оцеубицом Тодором Мишићем, из села Божевца, окр. пожаревачког одобравам совршено. (3. априлија Бр. 246.)

Мих. М. Обреновић
књаз Србеки.

291. У смотренију учињеног Милошем Јовановићем из села Добрње окр. пожаревачког ноћу између 21 и 22 убиство из преамарта ове 1841 г. убиства над рођеним му по ма- ети или страха не кањиво је. њији ујаком Николом Јоњићем из истог села а поводом браћења од ноњних лопова.

Начелничество окр. овог с одношенијем својим од 18 пр. јунија Бр. 2479 пославши суду овом Милоша Јовановића из села Добрње заједно с нуждним по ради даљег иследованија т. ј. каква је ким и због чега, Николи Јоњићу, из истог села Добрње смрт проузрокована, лицама.

Преднаведени бранећи се од ноњни лопова, убилац, Милош Јовановић, почем је као што прикључени овде под ./ испит гласи показао, да је пре 4 године још слаб и неразуман по смрти свога оца Јована Радојчића с једном мађијом и са четири, 2 старије и 2 млађе од њега сестре, наследник очевог оставшег маала и управитељ куће своје осто; и одмах по смрти оца свог нападан од лопова ноњни и арац бивати почео, које му је ако су и истраживали кметови сеоски поару његову и настојавали да увате лопова неодступно у две године још два пут лопов ноћу на кућу његову долазио и арао га, најпосле принуђен био, не само својим сеоским кметовима, но улучивши по згодну прилику и време, кад је због умножењих се лопова и у чињени не само њему него и у оближњим око Добрње селима забрдским и лопушничким, нјеким сељанима, поара, изашао био лане 1840 године 23 марта од истог моравског среза старјешна капетан Пекета у њино село Добрњу, гди како добрњске, тако и из наведени двију села кметове и сељане по ради истраживања и ислеђенија о почињеним поарама сазвао и скупио био. И он Милош у сабор код истог старјешине предстао и жалбу своју, због нападајући га

ноћњи, лопова и почињене му штете пред целим онда сабором представио био, па да је на жалбу своју, коју како од помјенутог старјешине тако и од скупљених онде кметова одговор да само пази и да близу своје куће или око куће може угледати лопова и најпре на њег да викне па да креше. А ако ли се к кући или к пенџеру приближи, да на њег пушком, или с чим год може убити га, удари. И по томе ослободио се и већ после тог на опрезу бивати почео, док му је повод к убиству лопова и догодио се, овог пролећа на Цветни петак у очи суботе ноћу (између 21. и 22 марта) а његов рођени по маћији ујак Никола Јонић, како је онај дан код ондашњег Ивана Антића у винограду радио и резао виноград, и у вече одоцнио код истога на вечери једући и пијући гди се је и понашио па кући својој пошо био сврнуо се к његовој (Милошевој) кући као к својти и као и спрежнику свом (т. ј. по собственом Николину пре нег што је од удара умро пред комшијама браћама својима, а и кметовима казивању, повиђењу) да се с њиме (Милошем) о спреми разговори, но понапит будући, не удари правим преко авлије Милошеве путем, да се на врата кућевна или на чело кућњи пенџер јави него тумари преко воћа Милошева иза куће од северне стране, и на онај са северне стране пенџер под који је и кревет свој Милош имао поменути Никола не јавивши се поче куцати с прсти у пенџер ил гребати ваљда је тео прислушати спава ли Милош ил је још будан у који час иза сна осети га Милош и не знајући ко је но толико признао је, да је пушку доватити тео па да се је сетио да је празна и онда да је дочепео јатаган свој погледајући на пенџеру, опазио сјенку само човечију с прам пенџера с поља потегне изнутра јатаганом не питајући, »ко је то«. Јурне кроз пенџер у сјенку ону и гди је ударио и кога је ударио знао није само да је чуо да човечији глас ровну под пенџером од ког гласа још више уплашен утврди се затвором у соби и пробуди жену своју и две сестре не спавајући више до сванућа, но у расвитање кад је Стојан Ђоков комшија њин још са 4 садруга своји, који су на викање и јаук Николин, како је бежећи рањен од Милошеве куће и не могавши до своје куће да у кућу ући доћи, но близу своје куће код нјеке јаруге пао био стркали се к њему и у наручју унели га у кућу његову и известивши се од њег о случају, дошли к Милошевој кући, казали му за ујака његовог Николу како је зло прободен и вопросили га, да би ји и он о поводу тог случаја обстојателније известио, као што им је на питања

њима догађај и приповедио и казао т. ј. да га је (Николу) он не знајући ко је, но мислећи да је ипак какви лопов на пенџер му дошо с јатаганом својим кроз пенџер јурнуо, као, што је послем отишавши и кмету Стевану Симоновићу исто исприповедио и казао па најпосле и у суду овом све обшрно исприповедио и признао. Узевши суд овај у данашњем држаном заседанију свом све окрестности показивања Милошевог, ког само у том преступником бити нашао је што није пре викно на стојећег Николу пред пенџером па ако му се одазвао не би онда да је јурнуо с јатаганом на њег решио је, да као преступник Милош Јовановић у томе само тренућу што није тео најпре огласити и из собе своје на стојећег пред пенџером Николу викнути 6 месеци и у лакој окову, од дана изречене му пресуде, без даљег наказанија само на робији пребуде и потом да свободан кући својој отпусти. (14. августа Бр. 357.)

Преднаведену пресуду окружним судом над Милошем Јовановићем из Добрње због тога изречену, што је он Николу Јонића из истог села, свог по маћији ујака поводом бранења од ноћњи лопова, убио, апелациони суд у расузденије узевши, и сматрајући на то обстојателство што је Милош поводом тим, што је више пута арат био од кметова и надлежног средског начелника дозвољење добио, да на лопова који би му ноћу дошао пуцати може, следством овог дозвољенија истог Николу, мислећи да је лопов јатаганом пробо, и да је управ и с основном мислити морао да је он лопов, отуда се види, што је Никола око поноћи, његовој кући дошао, и што није на вратима као обично поштени људи што чине лупао и викао, већ је потајеним начином на пенџер дошао и ништа не проговоривши артију од њега дерати почео, а и саме речи Николине »шта сам тражио, то сам нашао« подозрителним га чине, да је због лоповлука кући Милошевој ишо, напослетку узевши у призреније и то, што му је умерши Никола смрт своју сасвим опростио, исту сирјеч пресуду из преднаведени побуђенија преиначава, и пресуђује, да се Милош, као невин без икакве даље казни свободан кући отпусти. (9. августа у Београду. Бр. 858.)

292. У смотренију учињеног, Стојком, женом Момира Радовановића, селаком из села Везичева, окр. пожарева- Због убиства мужа
чког, између 20 и 21 јануарија ове 1841 године осуђена, да се сипи-
ром у главу убије
убиства, над поменути јој мужем Момиром Ра- и на точак дигне.
довановићем, као што следује.

Начелничество окруж. овог с одношењем својим од 25 јануарија т. г. Бр. 241 пославши суду овом, Стојку, жену Момира Радовановића. ил села Везичева окруж. овог, с тим извјестијем да је она мужа свог Момира ноћу између 20 и 21 јануарија, спавајућег сикиром у главу ударила и на мјесто онди убила га.

Преднаведена муже-убица, жена Стојка, почем је као што прикључени овдје под ./. испит гласи, показала, да је она сама првобрачног мужа њеног, Момира, за ког је девојком удала се и 15 година живећи с њим четворо деце 2 женски 2 мушки изродила, без ичијег наговора, но из сопственог свог, злог побужденија наводећи у испиту да је он, још прве године, ни месец дана прошло није зло с њом поступати и тући ју почео и да је то поводом крађе, коју је она комшији њином Стевану пасторку учинила била следовало, и да је и после тог, и особито од 4 године овамо зло с њом живио и почесто туко ју и из куће изтериво, па да јој је несносно живљење с њиме напослетку тегобно постало убила га! и то следујућим начином и услобођењем по оповиђењу и признавању њеном, да је она к злом умишљењу и побужденију њеном к невјерству супруга свог, и к скверном и неправедном убиству улучила време, кад је Миљко Бабић сељанин њихов ове зими у једну недељу око 19 јануарија сина свог женио и по обичају њиховом сватове из њиховог села сбирао и позивао, међу којима је и муж њен Момир позван био и ишао, за којим да им је она по обичају част однела и ишла, па други дан т. ј. 20 Јануарија у понедељник изјутра, пре него што ће Момир на част свадбену к Миљку Бабићу поћи, да ју је пре избио, па онда на често поменути свадбу частити се отишао; но да је она ипак по обичају част за њим к Миљковој свадби однела, па кад су истог дана у вечер, к кући својој она и муж јој Момир дошли, ипак да је Момир с чепао угарак с ватре и неколико пута ударио ју, не казујући она зашто, но само да му је угарак из руке истргла и он да ју је по том доватио и песницом 2 или 3 пут за врат ударио, у том да је она с двоје њини мушке деце у мрак пред кућу побегла, а Момир да је сам седећи код ватре у кући остао, и по малом часу, старије дете Милету које је с њом у мраку пред кућом стајало к себи позвао, које му је и поћи морало, а она да је с мањим дететом напољу у мраку, докле се је он Момир од ватре дигао и с дететом Милетом у собу ушао и на кревет легао спавати, стојала, и почем је приметила да је Момир с дететом Милетом заспао, ушла је и она с мањим дететом у кућу

и пред фуруну спрама ватре легла с њиме; па кад се је мало проспавала тргла се од сна, седећи пред фуруном у размишљавању туге њине и несретног живота, па да јој је на сердце мука пала, и тек помисливши, да свог мужа Момира убије не размисливши се на четворо њини деце и на вредност мужа свог који је трудећи се и с њом заједно, приличну имовину к уживљавању њиновом стеко, но у истом несретном првом свом помислу устане од детета спавајућег, узме сјекиру њину, и уђе у собу без свеће, у којој се довољно и од суштествујуће ону ноћ месечине, по соби видило и да им је и кревет баш под пенџером био, гди се још лепше видети могло. Па кад је видла да Момир (муж њен) тврдо спава и дете њино Милета подаље од њег на левој му руци такође спаваше, а она потегне сјекиром те иза десног ува у главу удари Момира само један пут но тако, да нит се је чим макнуо ни дунуо. Па после кад је видла да је савршено мртав па баца сјекиру узме дете Милету с руке Момирове однесе га спавајућа у кућу к оном мањем детету Николи пред фуруну, па поврне се у собу сваливши убијеног мужа свог Момира с кревета на земљу, узме га испод мишке и извуче га у кућу к огњишту и онде, као што се је, пре тог учињеног убиства тужила један пут свекрви својој и један пут и Стојани, жени Милојевој, да ће за то, што ју муж њен Момир бије, један пут турити га на ватру, да изгоре, навукла му главу на жар у том смислу, да после може казати, да се је он сам, пијан на ватру сгрувао! За тим ипак да се у собу врнула, крвав покровац с кревета дигне и крв као да зачисти, но док се је она по соби у сакривању крвавог дјела бавила, дотле се је не само десна страна главе Момирове но и кошуља на њему запалила у том она сбуњена, спопадне ипак истог Момира испод мишке и одвуче га до нјеке близу њине куће ђуприје, под коју у једну као урвину стрмоглавце стровали га као да би га ко гођ други убио или да се је онде пијан стрмоглав стровалио. Затим пошто к кући посакрива како окрвављени покровац, тако и гуњ Момиров и пушку и узме малог Николу дете на руке а Милету поведе уза се да отиђе к ближњем комшији Миловану Јовановићу пред учестање петала, пред кућу викнувши пробуди га и потужи му се, да ју Момир туче и протерује, па да је за то с двоје деце своје, као да би ју склонии добегла к њему Миловану, који ју је и примио у кућу с децом пустио, и реко јој да се примири у кући с децом, док се расване па да ће он извидити што се то чини; но Стојка не могавши помирити се и крваво убиство што је учинила, из памети

од стра избацити, поита пре зоре к кући својој, рекавши Миловану као да иде виђети јели Момир у кући ил је куд отишао, на које јој је и Милован допустио и реко да и мање дете Николу понесе и тако да је и учинила, па како је пред кућу своју дошла одма жену Милованову Ружу викајући зовнула и ако би оно неко други учинио несретни случај викајући казивала јој »нега не има у кући а кућа ми отворена и све крвав траг у кући; на које одма Милован с Ружом женом својом поитали су и кад су у кућу Момирову ушли, одма свећу, коју су са собом понели запале и све, како по кући, тако и по соби знак крвавог убиства прегледају а већ се је и расвануло изиђу из куће и крвавим трагом до ћуприје гди и убијеног и стрмоглавце строваљеног Момира виде, и одма отиђе и кметовима случај искаже; који су такође одма поитали и ствар извидили и одма сумњу на њу, Стојку, поставили, која је посљем други дан, кад су и надлежног им среског писара позвали и на испит ју предузели; признала и казала да је она сама свог мужа предизложеним начином убила; које је посље, код суда овог опровргнула и нјеког сељанина свог, Милију Атанасковића, учасником мужеубиства њеног, показала; па на предузетом по трећи пут, у смотренију њоме учињеног убиства, испиту признала је, да су сва њена противу реченог Милије Атанацковића показивања лажљива и да га је неправедно обедила и учасником њоме самом учињеног убиства учинила, но да је заиста она сама, без ичијег наговора, својим рукама и то само једанпут ударивши спавајућег мужа свог Момира сикиром иза десног ува у главу убила; додавши и то, да је пре учињеног њоме убиства трудна од истог свог мужа Момира остала, коју је при последњем трећем испиту суд овај дао по средством једне веште у смотренију дјетозачатијем жене, прегледати, но и у том показивању свом речена Стојка слагала је будући, да јој је речена прегледајућа ју жена, у очи казала и на душу своју узела, да никаквог зачатија Стојка у утроби својој не има; но само што је рада сотим лажљивим својим изговором обманути суд.

Узевши суд овај у данашњем држаном засједанију свом у призреније, учињено неправедно мужеубиство Стојкино и последње признавање њено, што она ни једној надлежној власти свог мужа Момира, ако ју је, као што је на испиту тужећи се исказала, да ју је непрестано туко и злостављао; тужила се није, рјешно је, да се иста преступница Стојка пред собранијем свију везичевски сељана, мушког и женског пола, изван села Везичева сикиром у

главу убије и тјело њено на истом месту одма закопа. (27. августа Бр 374).

Преднаведену пресуду апелациони суд у рассмотреније узевши и из представленија судејског и у њему прикљученог над Стојком држатог испита видјевши, да је муж њен Момир Радовановић, из Везичева увек чесног и примерног поведенија човек био, а на против она да је како крадљивица тако и пијаница била, као и то, да ју је муж њен због ови њени изступленија његовome чеснome поведенију наносећа кад и кад за учовечатију а не из свирјепства тукао, и да она по томе никада право имала није, ни срдитост према мужу своме показивати, а камо ли злоковарно убиство над њима произвести, исту сирјеч пресуду окружним судом над Стојком навалично и умишљеном убицом мужа свога Момира изречену одобрава с тим додатком, да се тјело њено изван села Везичева као недостојно због злоковарног њеног иступленија у земљу закопати се од пута у растојанију од 40 корачаја на точак метне и онде док се не распадне на точку угледа ради и усвјетованија да се и друге у овом подобно богомрско иступленије упуштила се не би, да остане. (17. априлија Бр. 368).

Предизложена пресуда апелационог суда умекшава се тиме да се осуђена Стојка, не сикиром но из пушака убије а у осталом, да се по пресуди поступи. (В. Бр. 645 17 Јунија.)

Мих. М. Обреновић
књаз српски.

1 8 4 3

293. Окружно начелство овдашње с одношенијем св ојим од 27. новембра прошле 1842 године Бр. 4243 сиром Нехатно убиство вело је суду овоме некога Петра Трујића, из Ку- није кањиво. шиљева, среза моравског окружја овог, који је нехатним начином свога брата од стрица именов Милорада Јовића и овога снају Врсу из пиштоља ранио, од кога је предречена Врса после три дана умрла, по ради пресуђења; који по учињеном иследованију своме дознавши да је Милорад о прошлим покладама Божићним код Петка на вечери био, и после тога заједно с њим својој кући веселити се дошао, гди нико други осим баба и сна у кући била није, и у том весељу да је Милорад Петку рекао; »чујеш ли море гласове пушака по селу, како се људи веселу, ајде дај и ми да пуцамо« и овај му на то одговори да пушке нема, а Милорад свој пиштољ на полици стојавици довати и да му га, који не загледавши

је ли пун и запет узме га, и из његове руке сам окише и пукне те Милорада и снају његову, лежавшу Врсу у листове испод коленице рани, од које ране речена Врса после 3 дана и умрла, а Милорад по кратком времену совршено оздравио; а поред тога од Мијајла Страиновића кмета, Јове Марјановог његовог помотњика, из села Породина, уверивши се да умрле Врсе отац именом Милош Ђокић од 80 до 90 година стар из истог села Породина, који због дубоке своје старости и слабости сам лично доћи није могао, нехотјелно убиство Петку за свагда као и њен муж Милић прашта, и молу, да га он слободан отпусти, у данашњем заседању своме пресудио: да се предпоменути Петко, по издржању б недељним апсу слободан без сваке даље казне, из призрења, што је нехотелним начином наведено убиство учинио, и што му је сам Милорад исти пиштољ, довативши с полице дао, које кад му овај не би таквог доватио и дао, не би се учинивша се несрећа учинила, отпусти, и по томе да дужан буде одма мужу умрле Врсе Милићу за учињени трошак око болне жене и подушја 4 дук. цесарска платити (11 Јануар Бр. 3).

294. Петар Ђорђевић, житељ пожаревачки, с рапортом при-
Ослобођен пошто се мирителног суда вароши овдашње од 13. новембра заклео да није кра- пр. 1842 год. Бр. 25 предстао је суду овоме по- жу учинио. казујући, да је њему у соби његовој из сандука 12 дук. цесарски нестало, и да он на свога сестрића Алексу Ђокића сумња, да му је он те дукате украсти морао потоме, што је код њега у кући онда непрестано био, тражећи, да му он такви надокнади. Обтужени пак каже, да је он истина код њега у оно време био, но да за неставше дукате незна, и како да и он узео није, да је у свако доба и заклетвом потврдити готов. И будући да тужитељ ничим своју сумњу на реченог Алексу бацити потврдити није могао, то суд овај у сљедствију том решава: да се обтужени, како да он неставши 12 дук. украо није, закуне, и по томе да га тужитељ и у име тога више никад узнемиравати не усуди се. (19 Јануар. Бр. 7).

295. Будући је Стојко Мијајловић из Сибнице, преко пре-
суде суда овог под 3 Марта 1841 године Бр. 79
Осуђен што је ми- мо пресуду земљу у том смотрењу изречене, да једно парче земље заватио. које је у атару села Полатне пре 10 година искрчио, обрабативати може, а даље крчити не усуди се ограду своју од истог парчета земље изпустити, и више земље заватити, због чега је общтина села Полатне принуђена себе

видила суду овоме поради удовлетворенија предстати, то је суд овај у предмету том решио, да обтужени Стојко за иступленије своје 3 дана у апсу пребуде и потом ограду своју око свог окрченог парчета земље, које се у 70 фата дужине и 35 ширине састаји, утврди, и више никад ју даље изпустити неосуди се, ако строжијој казни потпасти не жели. (19. Фебруар. Бр. 32.)

296. По учињеном изследованију над послатим амо с одно-
шенијем славног начелничества овдашњег од 1 т. Кажњен због нета- м. Бр. 361 Димитријом Цветковићем, апсанцијом овог вршења слу- жбе. суда овдашњег, суд је овај увјерио се: да је он презревши своју надлежну дужност 27. пр. м. у берберицу, Васе берберина овдашњег, отишао, и до 4 сата ноћи тамо пијанствујући бавио се, и потоме одонуд изишавши на квартир свој без фењера пошао, и на питање обично патролција стати није хотјео већ је бегати нагао, док га они појуривши уватили нису, због чега у данашњем заседанију своме и пресуђује: да се он из до- јакосње службе изтера, и поред тога по издржаном 2 дневном апсу с 25 штапа у окружном начелничеству овдашњем казни, и то нарочито због тога, што је јошт једанпут као апсанција по- добну кривицу учинио, и за њу судом овим под 19. септембром пр. 1842 год. Бр. 339 само с 5 дана апса осуђен био. (2. март. Бр. 40).

297. Славног окружија пожаревачког начелничество с одно-
шенијем својим од 27. пр. м. Бр. 545 послало је Покушај крађе. суду овоме под стражом Стоку Живковића, из села Бара, среза рамско-пекског окружија овог, јавивши му, да је он истог дана пендер на соби Павла Баба-Милића, житеља овдашњег развалио, и из собе батином једном неке ствари као пешкире, јастуке и једну капу довлачивао с намјеренијем, да и украде и на своју ползу употреби, којег је у исти ма речени Павле дошавши с фамилијом својом изпоља с рада, затекао, а он да га је оном истом батином ударити хтео по ради пресуђења.

Суд је овај пак, при чињеном над реченим крадљивцем из-
следованију дознао, да је он за цело горенаведену крађу, да му тужитељ Павле предпјашествовао није учинити хотјео, и по томе у данашњем засједанију своме и пресуђује, да се он као осведо- чени крадљивац, који се као сакат, болешљив и бесомучан тјелесно каштиговати не може, по издржаном тродневном апсу, из овдашње вароши на свагда прогна, и да више никад у исту доћи не може. (3. март. Бр. 43.)

298. Окружно начелничество овдашње, с одношенијем сво-
псовао устав. им, од 2. тек. мес. Бр. 588. спровело је суду
овому, Косту и Јову браћу Стевчића, житеље и трговце овдашње
с изјасненијем, да је њи патрола 1. т. м. увече после добоша у
чаршији без фењера уватила и који су, када и је овај примирителни суд да и поаси дотерала, и то први псовао устав говорећи:
да ту нема ни устава ни никакви права, кад се тако с њима
поступа, а други стражаре и онога који је поставио, поганом
ранијо, на пресуђење. Суд пак, при чињеном у предмету том
исљедованију дознао је, да је г. Коста имао код себе, оно вече
госте на вечеру, а имено: њјеког Косту из Свилајнца, и Величка
Петровића из Рама. И кад је исте по вечери од своје куће к
квартиру после добоша, без фењера пратио, да и је патроле идуће
у главној чаршији уватила, и у примирителни суд да ји по има-
јућем налогу уапси, дотерала, о коме извјестивши се брат Костин
Јова, тамо је дотрчао, и њи од надлежни пандура, да ји не уапси
отимао, ранећи ји поганима, а Коста међутим одунут отишавши
путом, устав, као што је горе наведено псовао, које су Стеван
Цветков и Иван Илин пандури реченог примирителног суда, да
је тако било пред судом овим посведочили с придодатком, да су
они готови у свако доба, како је њиова сведоџба истинита и за-
клетвом потврдиги, због чега у држаном своме засједанију и рје-
шава: да предрјечена браћа за иступленије своје 8 дана у затвору
пребуду, и по томе се слободни одпусту с опомињанијем, да се
у напредак од подобне кривице уклањају, и границу пристој-
ности непреступају, јер у противном случају, неће се никако при-
зреније што су они трговачког реда, које је сада узето узимати,
него ће ду по величини преступленија свога тјелесној казни пот-
пасти морати. (13. марта. Бр. 55.)

299. Из одношенија Славног Начелничества овдашњег од
Отровне речи про- 24. марта 1843 год. Бр. 861 увидио је суд овај
тиву благотворног устава. како је Станко Стефановић житељ В. Градишта
окружија овог, отровне нјеке рјечи Ивку Богосав-
љевићу из Десине, окружија овог противу благотворног устава
земаљског права и благостојанија народног, и противу законог и
милостивог књаза нашег Александра, и садањег правитељства го-
ворио наводећи да је правитељство наше са кушљењем данка, тако
ускорило, да до 8 марта прикупи, јер ће истог дана бивши Књаз
Милош прећи и опет као што је био, бити; и да су оно Турци
из Адакале и Видина, не пак премилостивог Султана Абдул Ме-

ида комисари, који су светлом књазу нашем Александру берат
по жељи народној донели, и да је све то лажно што је учиње
но, које рјечи Станко да је изговарао никако непризнаје, због
чега је у данашњем држаном свом засједанију рјешио: да се он
за ове отровне њиме изговорене рјечи, као јавни нарушитељ мира
и законог поредка, по одлежаном 7 дневном апсу публично на
углед подобним злоумишљеницима, у свом мјесту В. Градишту с
5-о удараца-штапа тјелесно у један ма казни, и по том слободан
отпусти. (1. априла. Бр. 88).

300. По рассмотренију одношенија славног начелничества ов-
дашњег од 1. т. м. Бр. 957 увидио је суд овај Осуђен као опште-
да је Груја Германовић сарач и житељ овдашњи познати противник
бившег слугу Јована Мирчевића изтукао, који је законог поретка.
после тога предпохваљеним начелничеством показао, да је пред
речени Груја рекао: да он за садањег светлог књаза Александра
незна, но за бившег и да ће са 30 друга своји на стражу на Ду-
наву ударити и стражаре скопчати. Даље да г. началник окружни До-
бросав Здравковић и член суда овог г. Јања Томић нећеду се натраг
више својим кућама вратити, но будући да обтужени Груја да је пред-
наведене злоковарне речи говорио, никако непризнаје, — то је суд
овај њега с бившим слугом његовим Јованом субчио, који му је
у очи да је преписате речи говорио посведочио, по којој све-
доџби, као и по томе што је често поменути Груја више пута
надлежном полицајном влашћу, опомињан да се свега што се про-
тиву благостојанија народног и постојећег правленија клони, укла-
ња, у држаном данашњем засједанију свом рјешава; да се он као
опште познати противник законог поредка, по издржаном 4 днев-
ном апсу с 30 штапа у окружном начелничеству овдашњем казни
и по том слободан отпусти. (5 априла. Бр. 92.)

301. Славно начелничество окружија овог, с одношенијем
својим од 5 пр. мес. Бр. 939 спровело је суду Давање књиге „Стр-
овоме Гају Ђор-Илића житеља овдашњег с изјас- моглав Србије про-
ненијем, да је он књигу неку под заглавом »Стр- тиву садањег пра-
моглав Србије« противу садањег правитељства витељства“ другом
клонећу се од њекуд добавио, и Мити Стевчићу на читање казни-
такође житељу овдашњем, на прочитаније давао, а тако исто ње- во је.
ком Живку Милином из села Божевца, кад га је овај из Београда
на своја кочија возио, отровне речи против постојег књаза и
правитељства говорио и по томе кад је похваљено начелство за
ово разумело побјегао, кога је оно у потјери у кући Јове Грка

у селу Брадарцу, који је такође незнано куд побјегао уватило, на осуђење. Окривљеник пак Гаја при учињеном над њим испиту признао је, да је неку књигу Мити на прочитаније давао, но вели не под именом »Стрмоглав Србије«, већ под заглавијем »Пригодности збитија у Србији«, и на питање одкуд је таку добио, одговорио је: да је бивши у Београду у мејани неког Крсте на рафу нашао, и када је начелничество исту потражило, да је такову уплашивши се у ватру бацио, као што и приложени овдје испит под гласи; а тако исто да је кочијашу Живку противне рјечи говорио никакo непризнаје. И будући да он чрез 25 дневном у гвожђу апсе и ударени му славним начелничеством 35 штапа, на одају ништа више осим наведеног признања његовог признао није — то је суд овај једно због тога, а друго што су му Лаза Стојановић, Васа Пешић, Ђорђе Шаиновић и Петко Павловић, чаршилије и житељи овдашњи, представши молили, да се он на јемство њихово, како се он унапредак у подобној кривици уватити неће, — отпусти, у држаном данашњем засједанију свом рјешило: да му се за наведено истушленије његово, а нарочито због што је од потраживајуће законе власти бјегао, у име казни издржани 25 дана у гвожђу апс и 35 ударени му штапова на одају урачуна, и по томе да се слободан на јемство предречени лица кући својој отпусти. (1. маја Бр. 106.)

302. Извод суђења суда окруж. пожаревачког, у криминалној убиство у јарости парници противу Благоја Милојевића из села Кампјева, среза рамског-некског окружија овог због што је свога рођеног сина именом Павла 19 јунија пр. 1842 год. свадивши се око нјеки јагњићи кожица, почем га је овај с неким нагибалом по глави ударио из пушке убио. Суд окружија пожаревачког, рассмотривши учињени испит над убицом Богојем, и на осново положанију истога узевши у призреније.

1. Шта је убијени син дерзнуо се на родитеља свог руку дићи и њега први по глави без сваке нужде ударити, и тиме га до крајњег очајанија и бесноће довести да произведено убиство над њиме учини.

2. Што су кметови села Кампјева посведочили да је убијени врло рђавог владања био и овога често са својим скитањем, до најжесточијег гњева доводио; и

3. Што убица због дубоке старости, малаксања телесног а лишенија вида никакoву казн у стању издржати није, рјешава: да се он из наведених побуђенија од сваке казни и даљег одговора

због произведеног њиме над сином својим убиства, ослободи, и на миру код куће његове до смрти своје пребуде. (6 маја. Бр. 109.)

303. Извод суђења у криминалној парници противу Петка Николића из села Мале Плане окружија смедеревског због што је своју шурњају, жену Николу Богдановића из Кушиљева среза моравског окружија пожаревачког, именом Велику нехотјелно из пиштоља 12 фебруара т. г. ранио, која је после тога лежавши неко време и умрети морала. Суд окружија пожаревачког рассмотривши учињени испит над убицом Петком и на основоположенију истога узевши у призреније:

1. Што је убица Петко произведено њиме над својом шурњајом убиство нехотјелним начином учинио;

2. Што је убијена њему за живота свога пред кметовима опростила, и своју родбину завјештала, да га по смрти њеној нико узнемиравати неможе; и

3. Што му је убијене сестра именом Јаглика која га је суду за произведено убиство и тужила, опростително писмо дала, и што му сва њена родбина вечито прашта и моли суд да га од сваког даљег одговора ослободи, рјешава: да се он из наведени побуђенија слободан кући својој без сваке даље казни одпусти и да га родбина убијене њиме шурњаје никад више у име тога узнемиравати неможе. (19 маја. Бр. 117).

304. Окружно начелничество овдашње, спроведши суду овом с одношенијем својим од 29. пр. мес. Бр. 1194 због блудодјејанија њеку дјевојку Оприцу кћер удовице Илијанке из села Рановца, и момке: Траила Недељковића и Николу Јовановића, сељаке њине, изјавило му је да је она мушко дете и сад живо налазеће се родила и први пут на Николу, да је с њиме смешаније имајући дете зачала и родила, казала, па по томе одма с овога сметнувши на Траила, да је с њиме речено дете зачала и родила преокренула.

Суд је овај пак обе стране више пута на испиту пре узимао и при целој своме чињеном над њима истрагованију ништа више није дознао зато што Никола и Траило никакo непризнају да су са поменутом Оприцом речено смјешеније имали, нити да је она од њи трудна остала, а на против пак да је она при последњем свом показивању остала, сирјеч да је с често поменути момком Траилом смешаније имајући дете зачала и родила, но будући да она ово своје показивање нисчим посведочити ни подкрепити није могла,

то суд овај узевши предпоменути предмет у зрело расуђеније своје у данашњем засједанију своје рјешава: да оба момка заједничку једну краву музару купе и дјевојки Оприци на издржаније да дете рани даду, и по томе, да се по издржаном 18 дневном апсу слободни без сваке казни отпусту, а дјевојка Оприца пак, да дете рани, као и свака мати обдржава и поред тога да се за учињено ово безаконно блудодјеланије у селу своје посредством среског начелника пред примирителним судом као јавна блудница на углед њој подобним, с 25 камција казни и по томе слободна отпусти. (17. маја Бр. 124).

305. Суд окружија пожаревачког у криминалној парници противу Петра Живковића из села Крепољина, среза омољског, ослобођен због у-
окружја пожаревачког, због што је свога брата биства услед опр-
штаја фамилије у-
бијенога. од стрица именом Мирка Максимовића из истог мјеста нехотјелним начином 14. фебруара т. г. на свадби Максима Тошића селача његовог из пиштоља убио.

Суд окружија пожаревачког, расмотривши учињени испит над убицом Петром и на основоположенију истога узевши у при-
зреније:

1. Што је убица Петар произведено њиме над својим братом од стрица нехотјелно убиство учинио; и

2. Што је убијеног Мирка како отац и мати, тако и сва његова остала родбина, опростително писмо, посредством славног начелничества овд. од 15. т. м. Бр. 1350 дала, с којим му праштају и суд молу, да га од сваког даљег одговора ослободи.

Рјешава: да се често поменути убица Петар из наведени побуђенија слободан кући, по издржаном до сад под испитом у окову апсу, без сваке даље казни отпусти, и да се родбина убијеног Мирка никад више у име тога узнемиравати не може, с тим више што је он за погреб и остало учињени трошак погибшег му брата 300 гроша чаршиски платио. (17. маја Бр. 127).

306. При чињеном послатом амо с одношенијем славног окр. због тучења кмета начелничества овдашњег, од 15. т. м. Бр. 1346. стављен у оков и Журжан Курићем, Јанком Голубовићем и Јаре-
пред примирител-
ним судом за пример наертача кажњен. овог, због што су на свога председатеља прими-
рителног суда, истога Илију Драгомировића, напали коленима гњавили и тукли — били, иследованију своје, суд је овај дознао: да је преседатељ Илија, Журжа Курју хтео у апс, због тога што овај на пресуду примирителног суда, због једне убијене овце из-

речену пијан роптао, затворити, и по томе, да је Јеремија Додолановић поменутог пресједатеља молио, да Журжа из апсе отпусти а овај да је овога у љутини од себе одтрућијо, те је на земљу пијан будући пао и нос разбијо, и после када је често поменути Журж на председатеља напао и са Јеремијом заједно притискивао и гњавити га почео, да је од њекуда Јанко Голубовић на коњу јашивши дотрчао, и с истог сипавши преседатеља два три пута штапом ударијо, због чега у држаном данашњем засједанију своје рјешава: да се опоменути Журж, по издржаном три дневном апсу у мјестном начелничеству с 30 штапа казни и по том слободан отпусти, и Јеремија пак, који је онда пао и нос разбијо, без сваке казни ослободи, а Јанко Голубовић, који се је усудијо штапом свога кмета, без сваког узрока и повода тући, да се под једно месечни апс у окову стави, и по издржанију истог да се у селу своје посредством ср. начелника, пред примирителним судом с 50 штапа, на углед њему насртача, казни и по том слободан отпусти (18. маја. Бр. 131.)

307. Окружно начелничество овдашње с одношенијем својим од 30. марта т. г. Бр. 913. спровело је суду овоме Крађа и лажно све-
нека лица суду овоме а имено Фирула Симиног дочење.
из Рјечице, Петра Боцина, Милована Мошића, Дачу Перинога, Радована Јаковљевића и Перу Голободу из Кличевца среза рам-
ског-пекског окружија овог, због учињене крађе у разном јеспану дућанском, Рафаилу Поповићу из Рама на осуђење. Почем је пак суд овај пред означена лица на испит предузео, прва су двојица да су оштећеном Рафаилу еспан поарали признали, а остала четворица за које су они казали, да су свима у тој поари заједно учествовали никако такову нису признати хтели. Поред тога су Стоић Милутиновић и Тира Стојићевић из Кличевца, посведоли, да су на Миловану Мошином нове тузлуке видели, који нико признати није хотјео, и због тога је суд овај истога на одају, као и Фирула Симиног и Петра Боциног за лаж, што су из најпре да су поару оштећеном Рафаилу учинили признали, а после тога да су претњом оштећеног принуђени били казати, одговорили, са по 30 штапа преко окружног начелничества овдашњег казнити, и по том у апс ставити дао, а осталу је тројицу на јемство кметова слободне отпустијо. И будући да они, како при кажњавању тако и чрез ово време пребивајући у апсу, никако да су наведену крађу учинили нису хотели признати, изговарајући се први, да он никакве тозлуке ни које време на себи није имао, но да изипавши сведоци противу њега осветом плам-

тећи, на њега потвору бацају, а друга двојица да су претњом оштећеног, уплашивши се а из нерасуђенија признали, и ктому су и сами сведоци, почем и је суд на формалну заклетву предузети хотјео признали, да они никакве тозлуке на Миловану видели нису, но да су само измисливши лажљиво противу њега сведочили из узрока што су мислили да ће се тим начином поари лакше у траг моћи ући, — то је суд овај у данашњем засједанију свом рјешо: да се пред речена три подозрителна крадљивца, по издржанију већ претрпљеног боја и апса слободни кућама својим отпусту но стим придодатком, да ако би се ма кад уречи стојећа крађа код њи појавила, да ипак под суд подпадне, као и то да ако се при ком другом пронашла буде, да они за претрпљени апс и бој од истога накнаду судејским путем тражити могу, и преднаведени лажљиви сведоци Стоић и Тира, да се за нечовечно богомско дело по издржанију 14 дневном у гвожђу апсу, са по 30 штапа у окружном начелничеству овдашњем казну, и по томе слободни отпусту. (7. јунија. Бр. 152.)

308. Будући да Јован Јовановић, из села Орљева, среза мо-
Пошто је на испи- равског округа овог, ког је славно начелничество
тима лагао да се окр. овог, с одношенијем својим, од 18 маја т. г.
казни (на одају) са Бр. 1392. по ради покрадени неки оваца, овамо
25 штапова. суду под стражом послало, при чињеном над њиме иследованију,
први пут признао да је само једну свцу из села Трновча украо, па
по томе преимачивши показао, да је такову из села Рашанца, а
не из Трновча украо, тога је суд овај једно због тога, што је
суд у испитима лажљиво обмањивао, а друго на одају посредством
славног начелничества овдашњег с 25 штапа казнити дао, но почем
је он по издржаној казни при последњем свом показивању остао
сирјеч, да је само једну овцу из села Рашанца неком Петру Мо-
чоковићу украо, то је суд овај у данашњем засједанију свом и
пресеудио: да он оштећеном Петру једну овцу с јагњетом, за
ону њима украдену даде, и по томе почем му се у име казни 26
дана издржани апс, и ударени му на одају 25 штапа, за учињено
иступленије урачуна, да се слободан кући својој отпусти. (14.
јунија Бр. 158.)

309. Овдашње окружно начелничество с одношенијем својим
Ослобођен од он- од 22. пр. м. Бр. 1687 спровело је суду овоме на
тужбе за крађу по- осуђење неког Стојадина Јовановића из села Ло-
што се заклео да такву учинио није. пушника окружија оног с описанијем, да је про-
тиву њега Марјан Миљковић из села Бошњака тужбу представио,

да му је он поару у некој пређи женској и једним чарапама пр-
веним мушким учинио наводећи да је чарапе сестра његова Гроза
у Свилајенцу на ногама Стокиним, кад је она тамо на пазар
ишла и њега пазарећи у чаршији застала, видила и упознала са
захтевањем да му оптужени сву у целости споменуту поару изда.

Но будући да оптужени при чињеном над њиме чрез пре-
бивајући 14-дневни апс, иследованију никако није признао, да
је наведену поару учинио, са изговором да су чарапе и пређа ње-
гова, као што о томе и примирителни суд села Лопушника, с пи-
сменим известијем својим од 20 јунија т. г. бранећи га као невиног по-
сведочава; а тужитељ никакови други доказателства с чим би тужбу
своју противу оптуженог подкрепио, сведоке набавити и поднети
није могао, — то суд овај у данашњем засједанију своме и рје-
шава: да се оптужени почем по прописаној форми заклетву како
ову поару учинио није положио, без сваке даље казни слободан
кући својој отпусти, и да га тужитељ у име тога више узнеми-
равати не може. (5. јулија Бр. 182.)

310. Будући да је Јован Јанковић из села Породина, окру-
жија овог, кога је славно овдашње окружно на-
Кажњен, што је ман-
челничество с одношенијем својим од 21. јулија т. г. гуп краву сакрио и
потом заклао.
Бр. 2022 по ради неке мангуп краве њиме сакри-
вене и заклане, и по ради неки отровни речи, приликом торжество-
ваног сада о новом избору књаза Александра Карађорђевића весела
изговорени, сирјеч да он воле б талира данка давати, само да се
мангупи као сада нетраже, и да у царину селску разваливати, и
да у њу стоку навалице, да штету у усјевима причињава, пуштати
може, овамо суду на суђење спровео, при чињеним над њиме су-
дејским иследованију признао, да је мангуп краву сакрио и за-
клао, а да је отровне речи изговорио никако непризнаје, напротив
кога су надлежни кметови, да је он исте изговорио суду овди
осведочили, — то је суд овај у данашњем држаном засједанију
своме пресеудио: да се он за предречено преступленије, по одле-
жаном 20-тодневном апсу с 25 штапа казни и да за заклану мангуп
краву по процени 1 дук. цес. у касу мангупски прихода плати,
па потом кући својој слободан отпусти. (11. августа Бр. 221.)

311. С одношенијем славног окружија овог начелничества од
данашњег Бр. 2264 пославши суду овом Вулу Си-
Развратителне и зло-
мића сапунцију овдашњег, са изјавом да је но мислене речи проти-
ву благостојанија
Среји такође сапунцији и житељу овдашњем против и мира народног.
устава права и благостојанија народног и общег мира клонећа

се речи неке изговорио као: да је пре бољи пазар и берџет био, него ли сад и да ће 13 т. м. јучерњег неко число противника народни из Земуна амо прећи, а заоставши заједно с бившим књазом Милошем, у идући понедељак т. је. 16. т. па ће после видити шта ће бити, које отровне речи да је говорио Вуле никако не признаје, но на против тога је Среја суочивши се с њиме пред судом посведочио, због тога у држаном данашњим засједанију своје пресуђује: да он због тога с 50 штапа на сред чаршије ради угледа њему подобно разврашченим и зломисленим казни, и потом да 20 дана у апсу окован пребуде, и по издржанију овог слободан отпустити се. (14. август. Бр. 226).

312. Девојка Стојана кћи Јаноша Ђурића из села Забреге Бешчасне речи. округа овог представши суду овоме поднела му је тужбу противу неког Јанка Јосимовића сељака свога, да је овај њу подговарао, да она са својим зетом Стојаном Јаношевићем оданде из села љубав проводи, и противу прије своје неке Живане жене Живана Јаношевића такође оданде из села, да ју је ова говорећи ју, да она с њеним мужем смешаније има, на седелки код многи жена идевојака рекла, да дете које с истим зачала добро чува. По чему су пак оптуж. причињеном над њима судејском ислеодванију признали и то: како Јанко да је реченој девојки говорио да са зетом њеним љубав проводи, тако и жена Живана да је исту с њеним мужем састављала и да дете чува говорила, но с там само изговором да је за то од други слушала на против тога је при даљем ислеодванију суд се је овај уверио, да је споменута дјевојка честна и поштена у свему до сад била, чега ради да је у држаном данашњем засједанију своје и пресудио: да се оптужени за наведено своје иступленије, што су се усудили против девојке безчесне речи говорити, и то Јанко с 25 штапа а жена Живана с 20 камџија у мјестном начелничеству казне, па потом слободни кућама отпусту. (25. августа Бр. 238).

313. Будући да су Лаза Марковић и Живојин Станисављевић калфе оvd. које је славно начелничество овдашње, што су туђе коње јашили и пустили, с одношенијем својим од 25 т. Бр. 2395 овому кажњени за пример скитницама и неваљалицама. суду на суђење спровело због тога, што су они одавде после вечерњег доба без знања своји газда који су под именом спавања на своје кревете, као што су то јошт једанпут учинили, у село Шапине отишли и туда скитајући и пушке бацајући, два коња неком Илији Рајковићу из села Карбулова окр. крагујевачког и другу његовине, на којима су они вино

за продају носили и у село Шапине да преноће свратили, одрешили и до пожаревачког брда дојашили, и по томе без да и је који знао пустили, наведено своје иступленије при чињеном над њиме судејском ислеодванију, у свему признали, то је суд овај у држаном данашњем засједанију своје и пресудио: да они поманутоме Мили и другу његовине за дангубу, који су тражећи коње своје за 11 дана пропустили, у име наднице по један цванџик на дан, рачунајући у суми 22 цванџика плате, па по томе да се по издржаном тродневном апсу, за наведено своје иступленије посредством славног овдашњег начелничества с 25 штапа публично на сред чаршије на углед подобним њима скитницама и неваљалицама казне, и по извршенију ове да се газдама слободни отпусте. (27. августа Бр. 242).

314. На представљену под данашњим Петром Мартићем из села Рашанца, ср. млавског окр. овог суду овом По издржаној казни тужбу, да жена његова именом Нара, још пре 11 година за њим као удовица удата, никако код њега ^{ни упућена к мужу као што свети брак} заповеда. у кући као и друге домаћице од времена удадбе да ради неће, већ напрестано се лети нерадећи којекуда скита, а зими на готово на рану долази, и да га још при свем том злу на саборима јавно и пред кметовима псује и грди, и никако се досадањег њеног неваљалог владања једаред да окане, и кући својој да отиде неће; о чему се суд овај из чињеног по предмету овом ислеодванија подобно уверио, због чега је у држаном свом данашњем засједанију и решио: да се она по одлежаном дводневном апсу, за таково њено неваљало владање с 25 камџија у мјесном начелничеству казни и потом као слободна мужу своје Петру, да у кућу му отиде и радити као што и проче добре домаћице чине, — нагони, у противном пак случају ако никако и у напредак не би могли заједно, као што свети брак заповједа живити, да се духовној надлежној власти у смотренију том обрете. (4. октобра Бр. 302).

315. По чињеном ислеодванију над Јованом Станојевићем родом из села Стамнице, а од 15 год. у селу Тумарање под измишљеним именом Грњану среза млавског окружија овог служећем, ^{повреда је полицијске уредбе} кога је славно оvd. начелничество с одношенијем својим од 20. т. Бр. 3197 суду овоме због тог на осуђење спровело, што је он променувши право своје име, под измишљеним именом Илијом Андрејевићем и то без пасоша по окружијама страним тумарао, док га у окружију београдском надлежна полицијна власт уватила, и посредством предпохваљеног оvd. начел-

ничества под стражом овамо спровела није, рјешно је суд овај, у држаном данашњем свом засједанију, да се он као нарушитељ полицијне уредбе, за таково његово иступленије по одлежаном 3-дневном апсу с 25 штапа казни, и потом слободан отпусти. (23. новембра Бр. 358).

1 8 4 4

316. Тома Јаношевић житељ овдашњи, представши суду овоме Због непослушног-оптужио је сина свог Јову, да га овај никако не ти оца протеран у слуша, но скитајући се којекуда тумара, и од друго место. куће разне ствари краде те носити продаје, при-додавајући да га због тога никако у кући својој неће да прими већ суд овај моли, да га он надлежним путем из овог у друго које окружије протерати даде. Узевши суд овај предпоменути предмет тужбе Томе Јаношевића у судејско иследованије своје, уверио се је да га син његов Јова заиста никако неће да слуша, да се скита и којекуда безпослен тумара и од куће оца свог разне ствари краде и продаје и да је он за оваково преступленије и непослушност родитеља свога, по пресуди суда овог од 11. октобра прошле год. Бр. 307. с 25 штапа кажњен био, па потом да се је опет у наведено навалалство као што је више изложено упустио, чега ради суд овај удовлетворавајући молби Томе родитеља Јовиног, у држаном данашњем засједанију своје рјешава: да му се син Јова почем су се у име казни 70-дневни и издржани већ апс, за учињено иступленије урачуна из овог у друго које окружије које оће, да тамо начин уживљења себи тражи протерати даде. (27. јануара Бр. 18).

317. Окружно начелничество с одношенијем својим од 4. децембра пр. 843 год. Бр. 3345 спровело је суду Девојка због блудодејанија ослобођена а момак кажњен. овоме неку девојку именов Марту кћер Миладина Стоићевића, из села Бара среза рамског-пекског окружија овог, са селяком њенијем момком Стојадином Богдановићем због што је с њима блудодјејаније водивши дете побацила, на осуђење. Суд се је овај пак при чињеном судејском у предмету том иследованију од надлежни кметова, који су побацито дете очима својим видели, увјерио: да је оно недоношче било, по том што се једва распознати да је мушко било. Даље, да је се девојка из сопствене воље заражена љубавју момком, као слаба страна, кад јој се овај, да ће ју за жену узети обећао подала, који ју је сад, кад је с њиме зачето дете непознатим случајем побацила,

обећавши се и пред судом овим, да ће ју за супругу драговољно узети, а после тога натраг ударивши преварио, по чему у данашњем свом држаном засједанију и решава: да се девојка као слаба страна од сваког даљег одговора, која се је у слободи бивше код оца свога већ за другог и удала — ослободи, а момак да поред издржатог до сада 6-тонедељног апса дужан буде причињени у име тога девојачком страном и надлежним кметовима трошак у 3 дук. цес. наплатити. (16. фебруара. Бр. 34).

318. Првул Јовић из села Брежана, представши суду овом с одношенијем славног овдашњег начелничества Даровану девојку од 15. т. Бр. 384. предложио је тужбу противу није слободно другом навести и издати. Радојка Првуловића, из села Панкова да је он дати овога кћер девојку Калину за свога сина испросио, којој је 1 д. цесарски у исто време као обележје дао, пак је по том ова преваривши га у селу Добрњу за Трапла Шишмановог утекла и с њим венчала се, трежећи да му оптужена око просидбе учињени трошак у 383 гроша чаршиски плати. Оптужени је у исто време заједно с поменути тужитељем, с кћерком својом и садањим зетом, реченим Траплом Шишмановићем из Добрње, преставши суду овоме показао, да је поменути Првул заиста, кћер његову пред њиме капарисао био, али да је она за Трапла без знања његовог по наговору неког Ивка Јанковића селяка његовог побегла и венчала се, које је показивање Трапла и Калина, пред судом овим потврдила, а и сам је Ивко да је наводација био признао, чега ради суд је у држаном данашњем засједанију свом и решио: да Трапло Шишмановић који је даровану девојку ноћу из куће њене одвео, тужитељу Првулу Јовићу у име трошка потражујућег 6 дук. наплатити дужан буде, а Ивко пак који се је дерзнуо даровану девојку другом навести и издати, да се као преступник с 25 штапа у мјесном начелничеству казни, па потом слободан отпусти. (18. фебруара Бр. 36).

319. Окружно начелничество овдашње с одношенијем својим од 9. т. м. Бр. 246 спровело је суду овоме неког Ископавање мртваца противно је христијанском закону. Спасоја Петриног и Дему Јовановића из села Манастирице среза млавског окружја овог, због што (Сујеверије) су се усудили и умрлу жену предпоменутога Спасоја из глупости и сујеверија одкопавати, и у гробу лежеће тело узнемиравати, на осуђење. Они су пак причињеном у предмету том иследованију учињено иступленије своје свршено признали, придодајући да су

њиме сојузно и неке жене, а имено: Калина Демина и Стана Мијаилова у речи стојећу жену, из узрока што су им неке овце мањкале одкопали, које су и оне саме њивово придодавано потврдили, Узевши суд овај предизложени догађај у зрело расуђеније своје и видећи да је такови самој чистој истини и благочестију хришћанском противан, решио је: у држаном дањашњем заседанију свом, да се они за наведено учињено богомрско дело, и то први Спасоје као муж умрле жене с 40 а Дема с 25 удараца штапова, а Калина и Стојана с 25 камџија на истом мјесту, гробљу, гди су поменути жену одкопавали посредством среског начелника на углед њима, подобним беззаконцима и сујеверницима казну, и по том слободни кућама својим одпусту (15. марта Бр. 79).

320. Извод суђења у криминалној парници противу Матије Опет ископавање мр- Љубеновића, Станоја Дунића, Петра Николића, тваца. (Сујеверије). Тодора Мијаиловића и Јанка Ђорђевића, сви из села Крепољина, среза омољског окр. пожаревачког.

Због тога, што су мртво тело једне бабе називајући га вампиром из гроба вадили, ножевима боли и пиштољима пуцајући испробјали.

Суд окружија пожаревачког рассмотривши учињене над окривљенима овде под А. Б. в. г. и Д. приложене испите, и на основу положенију исти узевши у призреније:

1. Да су између окривљени коловође: Матеја Љубеновић, који је мртво тело бабино јатагином у образу и у груди убо, и Стојан Дунић, који је пиштољ на њу избацио, — били, а остала тројица да су само саучествовали;

2. Да су они учињено ово богомрско дело, без сваког изтија, признали, и

3. Да су онди у присуствију и надлежни кметови с осталим сељанима били, и њима препреку у томе учинили нису хотјели. Решава: да се прва двојица и то: Матија и Стојан, као коловође овог учињеног богомрског дела са по 40 а остала тројица, Петар, Тодор и Јанко са по 25 штапова по средством надлежног среског начелника, публично у селу своје пред примирителним судом, на углед њима подобним сујеверјенима и глупоумнима казну, и по том слободни кућама својим, почем се и сви остали онде десивши се сељаци с кметовима строжајше за сада укору отпусту. (6. јуна Бр. 189).

321. Извод суђења у криминалном предмету противу Богдана Сквернитељи цркве. Јовића циганина, из Лучице и Јане кћери Стеве

ковача циганина из Ђуракова. Због тога што оће Богдан девојку Јану за жену, која му је чрез г. проте, због четвртопостепеног сродства забрањена на зор да узме. Суд окр. пожаревачког рассмотривши над окривљенима овде под А и Б испите и на основоположенију исти узевши у призреније:

1. Да је како момку Богдану, тако и Ани врло добро познато било, да су они у четвртом степену сродни;

2. Да речена Ана на саблзи сродства код момка седам недеља дана седећи провела, и

3. Да се и једно и друго на многа усвојетованија нису склонили хотјели, да се једно од другог раставе, већ на против тога и сада се изражавају, да једно без другог живети не могу. Решава: да се они обоје као упорници и сквернитељи цркве наше у мјестном началничеству са по 25 удараца, и то први момак штаповима, а девојка камџијама казни, и по том почем им се ипак закаже да се они узети не могу и да се више под строгим одговором не усуде, слободни кућама својим одпусту. (14. јула Бр. 278).

322. Извод суђења у предмету политичког преступленија противу Недељка Бранковића из села Кушиљева, Нема увреде за среза моравског округа пожаревачког. Због тога, књаза.

што су га: Стојан Јовановић из Табановца и Вучко Милорадовић из Црквенца, оптужили, као да он неке противне речи према светлог књаза Александра изговорио. Суд окружија пожаревачког рассмотривши учињене испите, и то: над оптуженим под А тужитеље под Б и Милојем Живановићем из села Кушиљева под В. овде приложене, и на основоположенију исти узевши у призреније.

1. Што оптужени непризнаје, да је из каквог рђавог намјеренија, или ти пак неоданости према Његовој Светлости, казао да светли књаз наше аљине официрске носи, да га човек не би могао познати да је књаз, и да све ћути, а онај стари књаз да је све напротив тога викао и псовао и људе увек узнемиравао, и

2. Што се оптужени само због тога што су горе њиме изговорене речи за подозрителне и двоструке без сваког основа и доказателства сматрају, судом овим осудити не може.

Решава: да се оптужени Недељко као невин у овом предмету од сваке даље одговорности ослободи. (9. августа. Бр. 335).

323. Извод суђења суда округа пожаревачког у кривичном предмету противу Јована Љубинца, и Јоване жене поч. Јове Милатовића из села Влашка Дола, среза моравског окружја пожа-

речачког због тога, што су они као пријатељ и прија недозвољеним начином као муж и жена живели.

Суд окружија пожаревачког размотривши учињене над окрив-Сквернитељи цркве. љеним лицама овде под А. и Б. приложене испита и на основоположенију истих узевши у призреније:

1. Што су окривљени Јован и жена Јована признали да су преко забрањенија и усвојетованија надлежног свјашченика заједно од Петрова дне овамо у кући живили; и

2. Што су они такође и то признали, да заједно живећи смјешаније на соблази цркве наше измеђусобно пријатељство имали рјешава: да се они као сквернитељи цркве наше, и то Јован с 30 штапова, а Јована с 15 камџија у мјестном начелничеству казну, и да се више у напредак заједно састати, а још мање по забрањенију православне цркве наше живити не усуду. (2. септембра Бр. 376).

324. Извод суђења у кривичном предмету противу Косте Покушај убиетва. Стојадиновића и Павла Рајковића из села Калишта, среза млавског, окружија пожаревачког због тога, што су Лату, кћер Стевана Лазаревића, из Калишта, купајућу се у реку Млаву трућили.

Суд окр. пожаревачког размотривши учињене над окривљенима оvd. под А. и Б. као и над Латом девојком под в. приложене испите и на основоположенију исти узевши у призреније:

1. Што тужени нису из рђавог и неваљалог намеренија девојку Лату у воду трућили, већ су и то први, као брат од стрица а други од тетке, шалећи се нехотелно учинили.

2. Што је и сама девојка да су њу у шали трућили у воду признала, и

3. Што се она од тога сада здрава, без сваког фелера налази; — решава, да се окривљенима издржати до сада 21 дневни апс у име казне урачуна, и потом да се кућама својим слободни отпусте, имајући поред тога папирну прописну таксу од 2 гроша и 20 пара чаршијски наплатити. (18. јулија. Бр. 287.)

325. Извод суђења у кривичном предмету противу Милића

Ископава своју Стојадиновића из села Шапина, среза млавског, уmrлу жену из гроба окр. пожаревачког, због тога, што је своју бившу ба за то, што се жену пре две године уmrлу из гроба ископавао. од како је она умрла није могао оженити.

Суд окр. пожаревачког размотривши над окривљеним Милићем испит овде под ./. приложени и на основоположенију истог узевши у призреније:

1. Што је окривљени признао, да је своју уmrлу жену из гроба ископао, покров јој с ногу на главу обрнуо, вином прелио био и потом ју ипак закопао;

2., Што се његов изговор као да је он то за то учинио, што се одкако је она уmrла оженити није могао, уважити не може, већ на против тога за повина сматрати се мора — решава, да се окривљени Милић за учињено своје сујеверно и глупо дело, које собом вид преступленија носи, поред издржаног већ петодневног апса с 25 батина у местном начелничеству казни и потом слободан кући својој отпусти. (22 Септембар Бр. 399).

326. Извод суђења у кривичном предмету противу Милутина Јовановића, суруџије мензулане овдашње због тога, Клевета. што је лажљиво казао да се у зоби мензулане милановачке врабчињак налази. Суд окр. пожаревачког размотривши одношеније слав. начелничества овдашњег од 19 т. м. Бр. 2933 с прикључена три акта под А. Б. и В. као и учињене испите и то над окривљеним под Г. и сведоком под Д. овде приложене и на основоположенију исти узевши у призреније:

1. Што је оптужени Милутин у испиту свом признао: да је казао, да се у зоби мензулане милановачке врабчињак налази;

2. Што је начелник поречко-речног г. Димитрије Новаковић напротив казивану Милутиновом доказао, да се највећа чистоћа у мензулани милановачкој набљудава, и да се у зоби врабчињак по сопственом извиђенију његовом, не налази, и

3., Што управитељство поштанско с пуним правом захтева да се оптужени Милутин за наведену лаж и проузроковано тога ради пискарање и досаду примерно каштигује — решава, да се окривљени Милутин као јавни лажљивац и смугљивац с 15 батина у местном Начелничеству казни, и потом слободан. као што је и до јако био, ради извршенија своје службе, отпусти. (16 октомбар Бр. 428).

327. Извод суђења у кривичном предмету противу Јовице Филиповића из села Печанице, среза рамско-пек- Увреда власти. ског, окружја пожаревачког због тога, што се надлежном кмету Панту Јовановићу противио и у томе противљењу свадивши се за косе га вукао.

Суд окр. пожаревачког размотривши учињени над оптуженим испит овде под А приложени, и на основоположенију истог узевши јединствено у призреније:

1. Што је окривљени Јовица у испиту свом признао, да је предпостављеног свог кмета Панту увативши га за косе вуко, —

решава, да се он — Јавица — за учињено преступленије своје, као јавни противник и насилник своје претпостављене власти с 25 батина у селу своје пред примирителним судом на углед њему подобним насрчачима, поред издржатога до сада осмодневног апса казни и потом слободан отпусти. (18 октомбар Бр. 431).

328. Извод суђења у кривичном предмету противу Стоке Ив-Деоба без одобрења ковића из села Раброва, среза рамско-пекског, окр. власти. пожаревачког, због што се је без дозвољенија надлежне власти из куће отца свога и браћа оделно. Суд окр. пожаревачког размотривши учињени над окривљеним Стоком испит, овде под 1/. приложени и на основоположенију истог узевши у призреније:

1. Што је обтужени у испиту своје признао, да је се без дозвољенија надлежне власти из куће отца свога и браћа оделно и

2. Што он надлежне кметове, кад су му они заповедили да се натраг у кућу отцу своје поврати, послушати није хтео; — решава, да се окривљени Стока за учињено иступленије ово с 25 батина у селу пред примирителним судом, на углед њему подобним непослушницима казни и потом да се одма у кућу отца свога повратити имаде (25 октомбра Бр. 441).¹⁾

329. Извод суђења у кривичном предмету противу Мил-Кажњен што није ладина Миленковића, Милосава Станковића и своје овце од бо-гиња заражене до-бро чувао. Милоша Поповића из села Суодола среза омољског окр. пожаревачког, због тога, што нису своје овце богињама заражене добро чували.

Суд окр. пожаревачког размотривши учињене испите и то над обтуженима под А. Б и В. и кметовима њиовим под Г. приложене, и на основоположенију истог узевши у призреније:

1. Што обтужени у испитима својима никако не признају, да су лешине од поцркани своји оваца у туђе оборе побацали; а што и добро нису онако заражене, да никуда не тумарају чували, изговарају се, да су им рђави пастири били; и

2. Што су и сами кметови села Суодола, а имено: Милко Гавриловић и Миладин Гајић, њиово непризнање као и изговор, као да је на истини основан пред судом овим потврдили, и у исто време за њиово ослобођење молили решава, да се обтуженима за њиово небреженије 18 дневни досада при испиту издржати апс

¹⁾ По височајшем решењу од 22 јуна 1846 год. Брв. 270 сваки, који се без знања и одобрења полицијске власти, или буди како самовољно од своје задруге одели, сматраће се као кривац, који је правитељствену заповест и уредбу преступно, и као такови ће се казнити. (Речник Петровића стр. 84 и 86).

у име казне урачуна и потом да се слободни кућама својим отпусте. (30 октомбар Бр. 446).

330. Извод суђења у кривичном предмету противу Милована Рајића, из Макаца, окр. пожаревачког због тога, Деоба без одобрења што се је без дозвољенија надлежне власти од власти.

свог оца и браћа оделно. Суд окр. пожаревачког размотривши учињени над окривљенима испит, овде под 1). приложени и на основоположенију истог узевши у призреније:

1. Што је обтужени Милован у испиту своје признао, да је се без дозвољенија надлежне власти из куће отца и брата свог оделно; и

2. Што је он тим самовластним поступком својим височајшу издану у том смотрењу уредбу преступно; — решава, да се окривљени Милован за учињено иступленије своје с 15 батина у селу своје пред примирителним судом на углед њему подобним непослушницима казни, па потом да дужан буде отцу своје натраг у кућу вратити се. (4 новембра Бр. 454).

331. Извод суђења у предмету преступленија Андреје Милошевића из Вел. Села, среза моравског окр. по-Покушај убиства жаревачког. због тога, што је Миљу, жену своју стиснувши је рукама за гушу удавити хтео; суд окр. пожаревачког размотривши овде под А. Б и В. у предмету овом учињене испите, и на основоположенију исти узевши у призреније:

1. Што је Андреја Милошевић у испиту свом под А. над њим учињеним савршено признао, да је Миљу жену своју, у кући својој, стиснувши је рукама за гушу ноћу удавити хтео, да га од тог богомрског дела стриц његов Пера Миљков, који је на вику Миље жене кући Андреиној дотрчао отвратио није; 2. што му је жена његова Миља ово богомрско дело опростила и представши суду овоме молила, да се он за сада из апса ослободи а нарочито због тога, што је самац у кући; 3. што су се и како отац Андрејин Милош Миљковић тако и кмет селски Стојић Стојаковић и комшија његов Пера Думитрашковић, као јемци пред судом овим обвезали да ће ду на Андрију мотрити, да он у будуште жену своју злоставити не би могао, решава: да се наведени преступник Андреја за учињено иступленије своје осим до сада при суду овом издржаног двомесечног апса, у местном Началничеству с 50 батина у један пут казни, а потом слободан кући својој отпусти. (11 декембар Бр. 494).

РЕГИСТАР

I

- Ајилук, 103, 111, 132.
Алија, 106, 124.
Ардија, 145.
Брак, 19.
Брачне парнице, 38, 43.
Баре, 142, 168.
Воденица, 160.
Губљење својине, 71, 86, 129, 149, 150, 154
Деоба, 10, 15, 85, 115, 127, 155.
Дуг, 11, 41, 52, 239.
Дугогодишња државина, 74, 84, 88.
Државина, 120, 123, 137.
Експропријација, 181.
Заклетва, 1, 4, 22, 28, 163.
Задруга, 2, 170.
Зајам, 66.
Зграда, 147.
Залого, 171.
Издржавање, 69.
Интабулација, 126.
Јаз, 188.
Капара, 18, 55, 167.
Куповина, 21, 67, 75, 79, 116, 121, 131,
144, 162.
Котареко, 27.
Кантарија, 31.
Калауштина, 65.
Крчевина, 77, 78, 81, 96, 118, 169.
Мангун, 49.
Мукада, 98.
Мираз, 175, 186.
Механа, 177.
Наслеђе, 12, 13, 14, 16, 34, 42, 56, 57,
73, 76, 164.
Небрачно дете, 63.
Накит, 70.
Насељавање, 92.
Настојник, 105.
Накнада, 151, 152, 156, 158.
Обавеза, 37.
Ортаклук, 64, 161, 179.
Поклон, 93, 165, 187.
Повраћај, 102.
Пропаст ствари, 109.
Пресуда, 122, 130.
Побожност, 210.
Првенствено право, 134, 174.
Раселити, 46.
Реум, 51.
Распоред, 97, 125, 128, 182.
Синђелија, 40.
Својина, 61, 82, 83, 101, 110, 133, 135,
139.
Службеност, 94, 117, 140, 143, 159, 178.
Солидарност, 108.
Синор, 172.
Трошкови просидбени, 29, 107, 114, 119,
146.
Трговачки послови, 33.
Тестаменат, 3, 62, 87, 104.
Уговор, 30, 32, 90, 91, 99, 136, 138, 166.
Усиновљење, 48, 80, 157.
Удомљење, 148, 173.
Штета 5, 6, 7, 8, 9, 17, 20, 23, 24, 25,
26, 35, 36, 39, 44, 45, 47, 50, 53, 54,
58, 59, 60, 68, 72, 89, 95, 100, 112,
113, 141, 153, 176, 180, 183, 184,
185, 238.

II

- Ајдуковање, 194.
Амнестија, 224.
Бесомучан (неурачуним), 199.
Блудочинство, 213, 270, 304, 317, 321,
323.
Бунење посленика, 222.

Бегство, 262.
Брак (између сродних), 277.
Брачне дужности, 286, 314.
Ванбрачно дете, 201.
Ван села није допуштено живети, 252.
Горосеча, 191, 235, 261, 268.
Дарована девојка, 318.
Дослеђење, 206.
Деоба без одобрења власти, 328, 330.
Задуживање неоправдано, 289.
Заклетва, 223, 240, 294, 309.
Забрањена књига, 301.
Заражене овце није добро чувао, 329.
Испод суђења, 202.
Ископавање мртваца, 319, 320, 325.
Избор кметова, 269, 284.
Јексичан леб, 234.
Јемство кметова, 190.
Крађа, 208, 209, 211, 212, 225, 229, 230,
231, 232, 236, 244, 264, 265, 272.
Клевета, 219, 266, 326.
Кавга, 227.
Кућу напустила, 267.
Лажно оптужење, 198.
Лармање, 249.
Лажно сведочење, 307.
Мангун стока, 310.
Наговор, 237.
Непослушност, 257, 285, 287, 288.
Нетачност у служби, 296.
Нападај на власт, 306.
Одаја 308.
Оцеубиство због скотолонгтва, 290.
Повреда, 192, 193, 204, 205, 226, 233,
242, 255.

Послуга са животињама, 278, 313.
Пољачина, 196.
Побуна, 275.
Потајно прелажење, 214.
Побацивање деце, 281.
Протеривање, 316.
Покушај обљубе, 215, 218, 247.
Покајање као извињујућа околност, 221.
Покушај крађе, 243, 248, 297.
Против поретка, 298, 299, 300, 311.
Покушај убиства, 324, 331,
Претња, 253.
Рђаво поступање у кући, 256.
Самовласно тучење, 189, 197, 200, 203,
216, 217.
Самовлашће, 195, 207, 251, 295.
Саблази, 246.
Скитња, 250, 315.
Слуга напустио газду, 258.
Склон к побуни, 274.
Спокојство ноћно, 279.
Увреда приватнима, 228, 254, 260, 273,
312.
Увреда власти, 241, 245, 259, 269, 280,
283, 327.
Увреда књаза, 276, 322.
Убиство намерно, 271, 292, 305.
Убиство нехатно, 293, 303.
Убиство из страха, 291.
Убиство у јарости, 302.
Чувар поља, 220.
Шверцовање, 282.

ШТАМПАРСКЕ ПОГРЕШКЕ

На стр. 108 у наслову бр. 199 место „неразумљивости“ треба неурачунимости.
„ „ 112 у последњем реду оздо место „благоразбуденију“ треба благорасу-
жденију.

32490